

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ผลดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี 2566	
หน่วยงาน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	1
2.โครงการศูนย์เรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร	7
3.โครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนุบำรุงดินขนาดใหญ่	20
4.โครงการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนในพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	24
5.โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริสีบัวทอง	31
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	41
2.โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	45
3.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	53
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	56
2.โครงการธนาคารอาหารชุมชนบ้านหนองตาตั้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	62
3.โครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	68
4.โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลพงสวาย อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	72
5.โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	76
6.โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	80
7.โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	85
8.โครงการศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ (ศูนย์เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแห่งแผ่นดิน)	96

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	99
2.โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ ภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	109
3.โครงการศูนย์สาธิตพืชไร่พืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	127
4.โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี มูลนิธิชัยพัฒนา	134
5.โครงการหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง	141
6.โครงการชิงห่มันตามพระราชดำริ	148
7.โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย	157
8.โครงการปิดทองหลังพระ	165
9.โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าแดง-ป่าละอู	171
10.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	179
11.โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	187
12.โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่และพัฒนาด้านการเกษตร ในเขตพระราชฐาน	194
13.โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	202
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	212
2.โครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบกจังหวัดนครนายก	217
3.โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา จ.ปทุมธานี และ จ.นครนายก	221

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
4.โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (จปร.) จังหวัดนครนายก	233
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	239
2.โครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี	252
3.โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดสิงห์บุรี	257
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	260
2.โครงการผลิตพืชปลอดภัย จังหวัดร้อยเอ็ดหลวง 904 ปากเกร็ด	276
3.โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครปฐม	293
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	313
2.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	317
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท	
1.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	322
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์	
1.โครงการพัฒนาพื้นที่มูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลหนองหม้อ อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์	332
2.โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์	336
3.โครงการเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี ตำบลตากฟ้า อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์	340

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	344
2.โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี	353
ด.จรเข้สามพัน อ.อุทุมพร จ.สุพรรณบุรี	
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี	
1.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	365
2.โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	372
3.โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	375

ผลดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์การวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงตามความต้องการ และทัน ต่อเหตุการณ์ เทคโนโลยี การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการ ทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการ นักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติ และสำนึกในพระมหากรุณาที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในโอกาสอันเป็นมิ่งมงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และ ทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การตอบสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตรร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระ ราชา นุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๕

กรมวิชาการเกษตร ได้จัดคลินิกพืชและจัดนิทรรศการด้านการเกษตรเข้าร่วมโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นาสอดคล้องนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต สำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ปัญหา ร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนองงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อบริการคลินิกพืชแก่เกษตรกรโดยการให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการเกษตร ในด้านการผลิตและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชตลอดจนให้บริการตรวจวิเคราะห์และวินิจฉัย สารพิษตกค้าง ในพืชและผลิตผลทางการเกษตร และการขาดธาตุอาหารพืช

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ดำเนินการควบคุมทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ในความรับผิดชอบของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ได้แก่ ชัยนาท อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมในการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ จัดนิทรรศการและบริการให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาด้านพืช เช่น ระบบและขั้นตอน การปลูกพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชผักและผลไม้โดยวิธีผสมผสาน ระหว่างการจัดการแปลง การเขตกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช รวมถึงการเลือกซื้อและการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ยังจัดนิทรรศการแสดงขั้นตอนการผลิตพืชผักปลอดภัยจากโรคและแมลงศัตรูพืชผัก นิทรรศการการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช นิทรรศการด้านปุ๋ยชีวภาพ นิทรรศการการผลิตและขยายพันธุ์เห็ดนางฟ้า และบริการเอกสารคำแนะนำทางวิชาการต่างๆ

การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีดังนี้

ครั้งที่	สถานที่ให้บริการ	วันที่ให้บริการ	จำนวนผู้รับบริการ (ราย)		
			คลินิก ๐๒	คลินิก ๐๕	รวม
๑	เทศบาลตำบลสามโก้ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง	วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕	๗	๐	๗
๒	วัดหนองอ้ายสาม ตำบลไพรนกยูง อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท	๒๐ มกราคม ๒๕๖๖	๒๗	๑	๒๗
๓	องค์การบริหารส่วนตำบลพระขาว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	๒๑	๒	๒๑
๔	เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง	วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	๒๕	๒	๒๕
๕	วัดดงคอน ตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท	วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖	๓๐	๑	๓๐
๖	วัดเจ้าปลุก อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖	๓๑	๑	๓๑
๗	วัดวังน้ำขาว ตำบลวังตะเคียน อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท	วันที่ ๒ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๖	๓๙	๓	๓๙
๘	วัดสิงห์สุทราวาส อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖	๓๑	๑	๓๑
๙	อาคารอเนกประสงค์ ม.๕ ตำบลนรสิงห์ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง	วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖	๑๘	๒	๑๘
๑๐	โรงเรียนวัดร้วหว้าวิทยาคม ตำบลบ้านพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง	วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๓๐	๑	๓๐
๑๑	โรงเรียนช่างทอง ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๓๑	๑	๓๑
๑๒	วัดวังเคียน ตำบลนางลือ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท	วันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๖	๔๕	๐	๔๕
รวม			๓๓๕	๑๕	๓๓๕

การเข้าไปติดตามต่อเนื่อง (๐๕) ในพื้นที่จริง เช่น

๑. นายมงคล ก่อเกิด ๔/๑ ม.๔ ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง **ปัญหาที่พบคือ** ขอรับแห่นแดงเพื่อที่จะนำไปเลี้ยงขยายต่อและเก็บไว้ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดบำรุงดินในแปลงผลิตพืชผักของตนเอง **ผลการให้บริการ** สนับสนุนแม่พันธุ์แห่นแดง จำนวน ๕๐ กรัม เพื่อเลี้ยงขยายไว้เป็นปุ๋ยพืชสดและวัสดุเพาะกล้าผักในแปลงเกษตรกร

๒. นายสมพิศ สรรพสิทธิ์ ๔๒ ม.๑ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี **ปัญหาที่พบคือ** ขอรับแห่นแดงเพื่อที่จะนำไปเลี้ยงขยายต่อและเก็บไว้ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดบำรุงดินในแปลงผลิตพืชผักของตนเอง **ผลการให้บริการ** สนับสนุนแม่พันธุ์แห่นแดง จำนวน ๕๐ กรัม เพื่อเลี้ยงขยายสำหรับเป็นพืชอาหารสัตว์ และเป็นปุ๋ยพืชสดบำรุงดินในแปลงไม้ผล

๓. นางอมรรัตน์ พรรณนา ๙/๑ ม.๒ ต.บ้านรุน อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา **ปัญหาที่พบคือ** เลี้ยงแห่นแดงแล้วเน่าตาย **ผลการให้บริการ** ให้คำแนะนำในการเพาะเลี้ยงแห่นแดงพร้อมเอกสารวิชาการ และมอบแห่นแดงนำไปเพาะเลี้ยงใหม่

๔. นางสาวสมปอง ไข่มุก ๘๑ ม.๓ ต.บ้านพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง **ปัญหาที่พบคือ** ขอรับแมลงหางหนีบเพื่อปล่อยลงแปลงอ้อยและแปลงผัก **ผลการให้บริการ** ส่งมอบแมลงหางหนีบให้แก่เกษตรกร

๕. นางอิศวาท มาเทศา ๘๔ ม.๘ ต.เที่ยงแท้ อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท **ปัญหาที่พบคือ** ดั้วหมัดผักในแปลงผัก และต้องการผลิตแห่นแดงเพื่อนำไปใช้เป็นปุ๋ยบำรุงดินในแปลงผักและเป็นอาหารสัตว์ **ผลการให้บริการ** ส่งมอบหัวเชื้อไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย เพื่อป้องกันดั้วหมัดผักในแปลงผัก และสนับสนุนแห่นแดงเพื่อนำไปใช้เป็นปุ๋ยบำรุงดินในแปลงผักและเป็นอาหารสัตว์

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตพืชผักและไม้ผล การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และสามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตพืชของตนเองได้ ส่งผลให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารจัดการแปลงปลูกพืชได้ดีขึ้น

๘.๒ เกษตรกรได้รับเอกสารทางวิชาการ พันธุ์พืช และเมล็ดพันธุ์ผัก

๙. ปัญหา / อุปสรรค

ภาพกิจกรรมโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการศูนย์เรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดชัยนาท ดำเนินการตามนโยบายของกรมวิชาการเกษตร และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในภารกิจที่สำคัญเพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเกษตรกร และเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมในอนาคตในเขตพื้นที่ ๒๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท กาญจนบุรี นครนายก นครปฐม นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง อุทัยธานี และกรุงเทพมหานคร สวพ.๕ ตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนผลงานวิจัยรวมถึงเทคโนโลยีการผลิตพืชด้านต่าง ๆ ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อตอบโจทย์หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นการขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกร และผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยน้อมนำหลักการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน โดยจัดทำแปลงต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร เพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการผลิตพืชที่ถูกต้อง เกษตรกรสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ รวมถึงเป็นต้นแบบให้เกษตรกรผู้สนใจในพื้นที่ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้เพื่อเพิ่มรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สวพ.๕ จึงได้พัฒนาพื้นที่จำนวน ๘ ไร่ เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรซึ่งภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ประกอบด้วย ส้มโอขาวแตงกวาปลอดโรคกรีนนิ่ง ฝรั่งกิมจู โกโก้ ชมพู่เพชรสายรุ้ง มะม่วงเขียวเสวย มะพร้าวน้ำหอม มะขามเปรี้ยวยักษ์ กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว้าสุโขทัย ๑ ฝรั่งหม่น ชุ่มผัก แผลงผักยกแคร่ ผักไฮโดรโปนิคส์ พืชสมุนไพร โดยนำเทคโนโลยีการผลิตพืชด้านต่าง ๆ ของกรมวิชาการเกษตร อาทิ ระยะเวลาปลูกที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินรวมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ไมคอร์ไรซ่า ละลายฟอสเฟต และแทนแดง) หรือปุ๋ยหมัก การดูแลจัดการดินและระบบการให้น้ำ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช การตัดแต่งกิ่ง การเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในทุกมิติด้วยเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่การปลูกถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการผลิตพืช โดยเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืชผ่านกระบวนการเรียนรู้จริงจากแปลงต้นแบบ พร้อมสาธิต ฝึกปฏิบัติจริงเรื่องวิธีการขยายพันธุ์พืช เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้สังเคราะห์และตกผลึกองค์ความรู้ครอบคลุมในบริบทต่าง ๆ ของการผลิตพืช ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชต่าง ๆ ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง ทันตามสถานการณ์ที่ผันแปรของการผลิตพืชและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ได้เสนอโครงการศูนย์เรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคโนโลยีและองค์

ความรู้แขนงต่าง ๆ ในการผลิตพืชด้วยนวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ครัวเรือนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๒ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น และมีแหล่งความรู้ในพื้นที่

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืช เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่สนใจ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ นำไปปรับใช้ตามหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒.๒ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินรวมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยหมัก การดูแลจัดการดินและน้ำ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชให้กับเกษตรกรและผู้สนใจจากการทำแปลงต้นแบบ

๓.๒.๓ เพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตพืชจากการใช้สารเคมี และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร

๘๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

สวพ.๕ จึงได้พัฒนาพื้นที่จำนวน ๘ ไร่ เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรซึ่งภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ประกอบด้วย

๑) ส้มโอขาวแตงกวาปลอดโรคกรีนนิ่ง ระยะ ๖x๗ เมตร ๓ แถวๆ ละ ๙ ต้น รวม ๒๗ ต้น และส้มโอระยะชิด ๓x๓ เมตร รวม ๕๑ ต้น

๒) ฝรั่งกิมจู ระยะปลูก ๓x๓ เมตร ๒ แถว ๆ ละ ๙ ต้น รวม ๑๘ ต้น

๓) โกโก้ ระยะปลูก ๓x๓ เมตร ๒ แถว ๆ ละ ๗ ต้น รวม ๑๔ ต้น

๔) ชมพู่เพชรสายรุ้ง ระยะปลูก ๖x๖ เมตร ๑ แถว รวม ๔ ต้น รวม ๔ ต้น

๕) มะม่วงเขียวเสวย ระยะปลูก ๖x๖ เมตร ๑ แถว รวม ๔ ต้น รวม ๔ ต้น

๖) มะพร้าวน้ำหอม ระยะปลูก ๓x๓ เมตร ๑ แถว รวม ๘ ต้น

๗) มะขามเปรี้ยวยักษ์ ระยะปลูก ๘x๘ เมตร ๒ แถว ๆ ละ ๓ ต้น รวม ๖ ต้น

๘) กลั้วหอมทอง ระยะปลูก ๒.๕x๒.๕ เมตร ๒ แถว ๆ ละ ๑๒ ต้น รวม ๒๔ ต้น

๙) กลั้วน้ำว่าสุโขทัย ๑ ระยะ ๓x๓ เมตร ๓๖ ต้น

๑๐) ไข่ช้างหม่น ๓x๔ เมตร ๑๐๒ ต้น

๑๑) ชุ่มผัก เช่น พัก แฟง น้ำเต้า บวบ บวบงู มะระ พักทอง

๑๒) แปลงผัก เช่น ผักบุ้ง ผักชี กะเพรา พริก ขึ้นฉ่าย กวางตุ้ง ชะพลู

๑๓) ผักไฮโดรโปนิคส์

๑๔) พืชสมุนไพร เช่น บัวบก ฟ้ายะลวยโจร

โดยนำเทคโนโลยีการผลิตพืชด้านต่าง ๆ ของกรมวิชาการเกษตร อาทิ ระยะการปลูกที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ไมคอร์ไรซ่า ละลายฟอสเฟต และແແ) หรือปุ๋ยหมัก การดูแลจัดการดินและระบบการให้น้ำ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช การตัดแต่งกิ่ง การเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในทุกด้านด้วยเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่การปลูกถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการผลิตพืช โดยมีเป้าหมายให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช ผ่านกระบวนการเรียนรู้จริงจากแปลงต้นแบบ พบว่ามีเกษตรกรมาศึกษาดูงานรวม ๕๒ ราย เป็นเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชัยนาท นครสวรรค์ สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง นอกจากนี้เกษตรกรเข้ามารับແແไปเลี้ยงขยายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิตพืชและใช้เป็นอาหารสัตว์ ลดค่าใช้จ่ายอาหารเม็ด เกิดความมั่นใจในอาชีพและการผลิตอาหาร สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ และมีการขยายผลสู่หน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงาน

เกษตรจังหวัดชัยนาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยนาท ศูนย์ส่งเสริมวิศวกรรมเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท เพื่อสร้างการรับรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำไปสู่การสร้างเครือข่าย และเกิดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมต่อพื้นที่ต่อไป

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ/ โสตทัศนูปกรณ์

ได้จัดทำแผ่นป้ายแสดงข้อมูลเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพืชแต่ละชนิดแสดงเป็น QR code ติดตั้งไว้บริเวณแปลงไม้ผลภายในศูนย์เรียนรู้ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้สนใจได้เข้าใจ เข้าถึง และนำความรู้ไปปฏิบัติ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการผลิตพืชต่อไป

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ฝึกทักษะให้กับนักวิชาการภายในหน่วยงานและเกษตรกรที่สนใจเรื่องการเสียบยอดต้นส้มโอขาวแตงกวาปลอดโรคกรีนนิ่ง ณ โรงเรือนกันแมลงของ สวพ.๕

๗.๓ การประสานงาน ติดตาม และรายงานผล

ติดตามผลการดำเนินงานในแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ และปรับปรุงระบบการจัดการแปลงให้มีประสิทธิภาพ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ เจ้าหน้าที่ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เกษตรกรผู้สนใจที่เข้ามาเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้ มีความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ การดูแลจัดการดินและน้ำ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปปรับใช้ตามแนวทางการปฏิบัติราชการพอเพียง สร้างรายได้และความยั่งยืนในการผลิตพืชได้

๓.๒ เจ้าหน้าที่ของ สวพ.๕ มีศักยภาพในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรสู่เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

๓.๓ ได้แปลงต้นแบบการผลิตส้มโอขาวแตงกวาปลอดโรคกรีนนิ่ง ฝรั่งกิมจู โกโก้ ชมพูเพชรสายรุ้ง มะม่วงเขียวเสวย มะพร้าวน้ำหอม กล้วยหอมทอง มะขามแปรรูปยักซ์ และไข่ขาวหม่น โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพที่ ๑ กิจกรรมการปลูกต้นไม้ของคณะผู้บริหาร สวพ.๕ พร้อมด้วยบุคลากรภายในหน่วยงาน ณ ศูนย์
เรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร สวพ.๕

ภาพที่ ๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้เรื่องการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรให้กับเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่ พร้อมมอบแผนแดงให้นำไปขยายเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ต่อไป

ภาพที่ ๓ การปลูกหญ้าแฝกบริเวณรอบสระน้ำ การปรับค่าความเป็นต่างของสระเพื่อฆ่าเชื้อและการปล่อย
พันธุ์ปลาน้ำจืดพื้นถิ่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕

ภาพที่ ๕ การปรับปรุงบำรุงดินภายในศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕ ด้วยปุ๋ยคอก ถั่วเขียว และทานตะวัน

ภาพที่ ๕ การเตรียมแปลงเพื่อปลูกผักและการติดตั้งระบบน้ำภายในศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕

ภาพที่ ๖ การปลูกผักในซุ้ม การปลูกมะนาวและสะเดามันในวงบ่อ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิต

พืชผักที่หลากหลายให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕

ภาพที่ ๗ การเจริญเติบโตของไม้ผลชนิดต่าง ๆ และไม้ซางหม่นที่ปลูก ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕

ภาพที่ ๘ ป้ายข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตพืชแต่ละชนิดให้เกษตรกรและผู้สนใจสแกนที่ QR code เพื่อเข้าสู่ฐานข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาพที่ ๙ การสาธิตวิธีการผลิตต้นพันธุ์ส้มโอขาวแตงกวาปลอดโรคกรีนนิ่งด้วยวิธีการเสียบยอด ณ โรงเรียนกัน
แมลงของ สวพ.๕ สำหรับมอบให้เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอต่อไป

ภาพที่ ๑๐ ผลผลิตพืชจากแปลงต้นแบบ และบรรยากาศภายในศูนย์เรียนรู้ฯ สวพ.๕

ผลการดำเนินโครงการพิเศษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนา บ้านเด่นใหญ่ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ด้วย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินซึ่งน้อมเกล้าฯ ถวายโดยนางพรรณิ ธรรมวิจิตรเดช มีเนื้อที่ ๓๐ ไร่ ๗๒ ตารางวา ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท ให้มูลนิธิชัยพัฒนาทำเป็นแปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนาเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง และเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียงเข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพของตนเองต่อไป

๒. การตอบสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๒.๑ การตอบสนองพระราชดำริ

เป็นแปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนา

๒.๒ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำทางวิชาการการปลูกพืชไร่หลังนา

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนาให้ได้ผลผลิตสูง โดยนำเทคโนโลยีที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร มาปรับใช้ในโครงการฯ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ดูงาน สาธิต และอบรมด้านการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ให้คำแนะนำด้านวิชาการการปลูกพืชไร่หลังนา และการใช้ปุ๋ยชีวภาพของกรมวิชาการเกษตร มาปรับใช้ในโครงการฯ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการฯ และเป็นการขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ให้เกษตรกรบริเวณรอบโครงการฯ ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๑. โครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนา บ้านเด่นใหญ่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท

๒. เกษตรกร ในพื้นที่รอบโครงการฯ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

๕.๒.๒.๑ กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๕๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

กิจกรรมที่ ๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

๑. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดข้าวเหนียวพันธุ์ชัยนาท ๒ จำนวน ๒ กิโลกรัม เพื่อปลูกเป็นแปลงต้นแบบการปลูกพืชไร่หลังนา

๒. สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู จำนวน ๕ กิโลกรัม เพื่อใช้ในแปลงนาข้าวของโครงการฯ

กิจกรรมที่ ๒ แปลงเกษตรกรขยายผล จำนวน ๑๒ ราย

โดยเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนแดงและการใช้ประโยชน์แผนแดงให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ภายในโครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนาบ้านเด่นใหญ่ พร้อมทั้งได้คัดเลือกเกษตรกรขยายผล การใช้แผนแดงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช จำนวน ๑๒ ราย และได้สนับสนุนวงบ่อซีเมนต์ รายละเอียด ๒ วง สำหรับการขยายแม่พันธุ์แผนแดง เพื่อเพาะขยาย นำไปใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร

ตารางที่ ๑. รายชื่อเกษตรกรร่วมกิจกรรมขยายผลการใช้ปุ๋ยชีวภาพ(แผนแดง)เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

จังหวัดชัยนาท

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	พิกัด	
			x	y
๑.	นาย จักรพันธ์ ทองสุข	๑๕ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๓๖๓๖	๑๖๖๑๘๓๘
๒.	นายสมเกียรติ ยี่สุน	๑๙๑ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๒๓๑๓	๑๖๖๓๕๗๘

๓.	นางศิรินันท์ จันทน์น้อย	๓๘ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๒๔๐๓	๑๖๖๒๒๕๒
๔.	นางเล็ก บุรีน้อย	๒๐๑ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๑๘๐๗	๑๖๖๒๓๗๔
๕.	นางประภา น้าทิพย์	๕๖ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๑๙๑๘	๑๖๖๒๓๘๘
๖.	นางมะลิ เอี้ยงปาน	๕๕ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๑๗๙๗	๑๖๖๒๓๒๖
๗.	นางเพ็ญ น้าทิพย์	๕๔ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๐๗๗๙	๑๖๖๒๓๗๓
๘.	นายพรชัย สังทอง	๑๓๖ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๑๑๑๖	๑๖๖๒๔๐๔
๙.	น.ส.น้ำทิพย์ จันทน์นุ่ม	๙๑ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๒๑๗๔	๑๖๖๒๓๒๑
๑๐.	นส.อะไฟ ศรีเมือง	๑๒๑ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๑๑๐๖	๑๖๖๒๓๑๒
๑๑.	นายสมศักดิ์ ขำกล้า	๓๕ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๒๒๓๕	๑๖๖๒๗๗๒
๑๒.	นางกาญจนาภรณ์ จันทน์น้อย	๙๒ ม.๑ ต.เด่นใหญ่ อ.หันคา จ.ชัยนาท	๖๐๒๓๕๒	๑๖๖๒๓๑๔

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ในการผลิตขยายแผน
แดงเพื่อใช้ในการผลิตพืช

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- แปลงต้นแบบการปลูกพืชไร่หลังนาเพื่อสร้างรายได้ให้แก่โครงการ
- แปลงเกษตรกรขยายผลการใช้แผนแดงเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

๙. ปัญหา / อุปสรรค

ภาพการดำเนินงาน

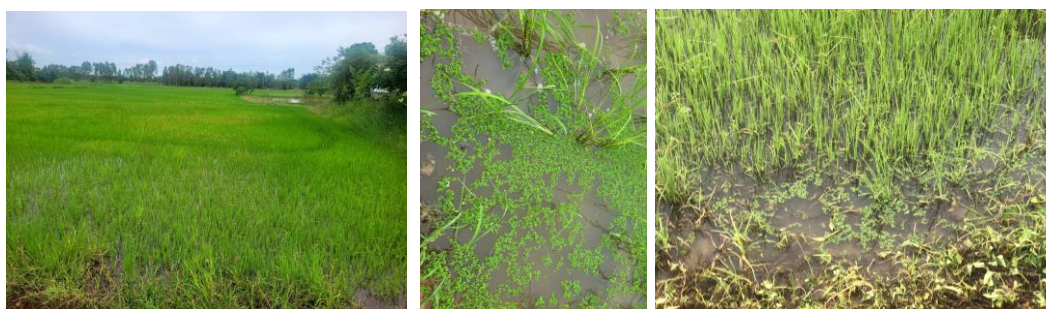
ภาพกิจกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนา บ้านเด่นใหญ่ จังหวัดชัยนาท

ภาพกิจกรรมที่ 1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตແຜ່ນແດງและการใช้ประโยชน์ແຜ່ນແດງ

ภาพกิจกรรมที่ 2 สนับสนุนวงบ่อซีเมนต์ พร้อมแม่พันธุ์ແຜ່ນແດງ

ภาพกิจกรรมที่ 3 การนำແຜ່ນແດງไปใช้ประโยชน์

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนในพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สืบเนื่องมาจากที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและเปิดอาคารเรียนเด็กปฐมวัย โรงเรียนสอนดี (ประชารัฐอนุสรณ์) เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ และทรงทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ สภาวะเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชนในพื้นที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำเนินงาน “โครงการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนในพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน พร้อมทั้งสร้างความมั่นคงทางอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่

ตำบลพระยาบันลือ เป็น ๑ ใน ๗ ตำบลของอำเภอลาดบัวหลวง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอลาดบัวหลวง มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๔,๗๕๓ ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรโดยมีข้าวเป็นพืชหลัก มีการปลูกมากกว่าร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชไร่ ตามลำดับ ปัจจุบันการประกอบอาชีพของเกษตรกรยังประสบกับปัญหา และยังมีสิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขในเรื่อง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนและชุมชนเกษตรกร รวมถึงความรู้ทางการเกษตร ที่เกษตรกรจะนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อสนองพระราชดำริและเป็นการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ของพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงได้มีการเชิญหน่วยงานในพื้นที่ และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ เข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมของโครงการแบบบูรณาการ และใช้ในการพัฒนาตำบลพระยาบันลือให้มีความยั่งยืนด้านสังคม ด้านรายได้และการประกอบอาชีพ รวมถึงด้านความรู้ เพื่อจะได้มีแหล่งความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งในด้านความเป็นอยู่ในครัวเรือน รวมถึงด้านสุขอนามัย

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ กรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ รับผิดชอบโครงการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพในโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๓.๑.๒ เพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ครัวเรือนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๔ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น และมีแหล่งความรู้ในพื้นที่

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของการวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์การควบคุมศัตรูพืช และการใช้ปุ๋ยชีวภาพของกรมวิชาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ โดยการจัดทำฐานเรียนรู้

๓.๒.๒ เพื่อจัดทำฐานการเรียนรู้เรื่องการผลิตเห็ด และ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรและผู้สนใจ

๓.๒.๓ เพื่อเป็นแนวทางในการลดการใช้สารเคมีและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักโดยใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพของกรมวิชาการเกษตร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๔๑,๕๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

-

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

สวพ.๕ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากแผนแดงในการผลิตพืชผัก การใช้เป็นอาหารสัตว์ การผลิตขยายแมลงหางหนีบขาววงแหวน พร้อมสาธิตวิธีการผลิตขยายแผนแดง และแมลงหางหนีบให้กับเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๓ ราย ได้แก่

๑) นางสาวพ คุณรักษ์ ๖๔/๓ ม.๗ ต.พระยาบันลือ อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

๒) นางน้ำทิพย์ เงินแป้น ๖๔/๑ ม.๗ ต.พระยาบันลือ อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

๓) นายบำรุง ฤกษ์วิเชียร ๙๙/๙ ม. ๖ ต.พระยาบันลือ อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

โดยให้การสนับสนุนเกษตรกรแต่ละราย ดังนี้ ๑) แม่พันธุ์แผนแดง ๑ กก. ๒) วงบ่อซีเมนต์เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ม. จำนวน ๒ วงบ่อ ๓) กะละมังพลาสติกเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐ ซม. จำนวน ๒ ใบ เพื่อผลิตขยายแผนแดง ๔) ปุ๋ยคอกมูลวัว ๔๐ กระสอบ ๕) แม่พันธุ์แมลงหางหนีบขาววงแหวน ๕๐๐ ตัว ๖) แกลบดำ ๒ ถัง และ ๗) อาหารเลี้ยงแมลงบดละเอียด ๒ กิโลกรัม (ภาพที่ ๑)

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ/ วัสดุทัศนูปกรณ์

ได้ผลิตแผ่นพับและป้ายโปสเตอร์เทคโนโลยีการผลิตแผนแดงและแมลงหางหนีบให้กับเกษตรกรที่ร่วมโครงการและส่งมอบให้กับสำนักงานเกษตรอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากแผนแดงและแมลงหางหนีบไปขยายผลสู่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่ต่อไป

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๓ การประสานงาน ติดตาม และรายงานผล

ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกรที่ร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง พบว่าเกษตรกรทั้ง ๓ ราย สามารถผลิตขยายแทนแดงได้ดี เกษตรกรซื้อวัสดุเพาะเลี้ยง เช่น กะละมังพลาสติก วงบ่อซีเมนต์ เพิ่มเติมจากที่ส่งมอบเนื่องจากต้องการผลิตแทนแดงในปริมาณมาก เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ดังนี้ ๑) นางสาวคุณรักษ์ ผลิตแทนแดงได้ดี นำไปเป็นอาหารปลา และผสมกับปุ๋ยคอกใส่ต้นไม้แปลง ๒) นางน้ำทิพย์ เงินแป้น ผลิตแทนแดงได้ดี เลี้ยงขยายในบ่อดิน ใช้เป็นอาหารปลาและไก่ไข่ ๓) นายบำรุง ฤกษ์วีเชียร เลี้ยงขยายแทนแดงได้ ใช้ผสมกับปุ๋ยคอกใส่บ่อปลูกผักในแปลง

ส่วนการเลี้ยงแมลงหางหนีบของเกษตรกรทั้ง ๓ ราย ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัด และเกษตรกรไม่สะดวกในการเลี้ยงขยาย จึงไม่สามารถเลี้ยงขยายเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ เกษตรกรที่ได้รับการขยายผลทั้ง ๓ ราย มีความรู้ในการใช้ประโยชน์แทนแดงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ลดต้นทุนได้ประมาณร้อยละ ๒๐ จากการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้แทนแดงในแปลงผลิตพืชได้ รวมถึงการใช้แทนแดงทดแทนอาหารสัตว์ เช่น อาหารปลา อาหารไก่ไข่ ลดต้นทุนได้ประมาณร้อยละ ๓๐

๘.๒ เกษตรกรที่ได้รับการขยายผลทั้ง ๓ ราย สามารถผลิตขยายแทนแดงเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้

๘.๓ เกษตรกรที่ได้รับการขยายผลทั้ง ๓ ราย มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากแทนแดง

๙. ปัญหา / อุปสรรค

ภาพที่ ๑ กิจกรรมการส่งมอบปัจจัยการผลิตขยายแผนแดง และการติดตามผลการดำเนินงานของ
นายบำรุง ฤกษ์วิเชียร

ภาพที่ ๒ กิจกรรมการส่งมอบปัจจัยการผลิตขยายแผนแดง และการติดตามผลการดำเนินงานของ

นางสุภาพ คุณรักษ์

ภาพที่ ๓ กิจกรรมการส่งมอบปัจจัยการผลิตขยายแผนแดง และการติดตามผลการดำเนินงานของ
นางน้ำทิพย์ เงินแป้น

ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ตำบลสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สืบเนื่องจากการที่พื้นที่ในภาคกลางของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดอ่างทองถูกน้ำท่วมเกือบทั้งจังหวัด ทำให้ประชาชนเกิดความยากลำบาก ไม่มีที่ปลูกทำให้อัตราขึ้นมาอยู่บนถนน พื้นที่ทำมาหากินเสียหายไม่มีงานทำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถและ พระบรมวงศานุวงศ์ทรงห่วงใยประชาชนดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานกระแสรับสั่งให้สมุหราชองครักษ์ คือพลเอกนฤพล บุญทับ และ รองเลขานุการในพระองค์นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ และคณะ และคณะเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่างๆ ดำเนินการจัดหาพื้นที่ทำฟาร์มตัวอย่างให้เกษตรกรได้พักอาศัยขณะน้ำท่วม มีอาหาร รายได้ และเป็นจุดเรียนรู้ขึ้นที่หมู่ ๑ ตำบลบ้านอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง พื้นที่ ๓๖ ไร่ เมื่องานเสร็จสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริจังหวัดอ่างทอง ตำบลบ้านอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ทรงพอพระทัยมาก แต่มีพระราชดำริว่าพื้นที่เล็กไป อยากให้ดำเนินการในพื้นที่มากกว่านี้เพื่อให้เป็นตัวอย่างของฟาร์มตัวอย่างในภาคกลางดังนั้นจังหวัดอ่างทอง โดยผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าหน้าที่ร่วมกับสมุหราช องครักษ์ พลเอกนฤพล บุญทับ รองราชเลขานุการในพระองค์ นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ และคณะ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ กรมพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดินอ่างทอง สถานีพัฒนาที่ดินปทุมธานี หน่วยงานในจังหวัดอ่างทอง ประชุมดำเนินการจัดหาพื้นที่ และดำเนินการตามพระราชประสงค์ ในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ ที่ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง พร้อมทั้งเข้าชี้แจงวัตถุประสงค์กำหนดหน่วยงานในท้องถิ่นและเกษตรกรในพื้นที่ คัดเลือกพื้นที่ราชพัสดุที่หมู่ ๓ ตำบลสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง พื้นที่ประมาณ ๑,๐๕๓ ไร่เศษ เป็นพื้นที่ดำเนินการตามพระราชประสงค์ ๑. จะตอบแทนลูกหลานของวีรชนบ้านบางระจัน ได้แก่ นายแท่น นายเมือง นายอิน และนายโชติ ซึ่งเป็นวีรชนจากอำเภอแสวงหาแห่งนี้ที่ได้พลีชีพรักษาบ้านเมืองของเราไว้ให้ลูกหลาน ชาวไทยในปัจจุบัน ๒. ทำฟาร์มตัวอย่างให้เกิดผลผลิตและสร้างงานในลักษณะเกษตรอินทรีย์ในด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และประมง ให้เป็นจุดเรียนรู้ ๓. เป็นแหล่งผลิตอาหาร (Food bank) ที่ปลอดภัยจากสารพิษในการเลี้ยงประชากร ๔. ฟาร์มตัวอย่างสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชาวบ้านมีรายได้ โดยการดำเนินการต้องไม่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดชัยนาท ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านยางกลาง ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง โดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (แทนแฉง) เพื่อการทดแทนหรือลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีและเพิ่มผลผลิตพืชแล้ว ยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์กับพืชมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินทางชีวภาพทางกายภาพหรือทางชีวเคมี และเป็นประโยชน์ต่อการผลิตพืชอินทรีย์ อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๒.๑ การตอบสนองพระราชดำริ

ได้ดำเนินการจัดทำฟาร์มตัวอย่างให้มีพื้นที่มากพอเพื่อให้เป็นตัวอย่างของฟาร์มตัวอย่างในภาคกลาง เป็นแหล่งผลิตอาหาร (Food bank) ที่ปลอดภัยจากสารพิษ ใช้เป็นจุดเรียนรู้ทางการเกษตร และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชาวบ้านมีรายได้

๒.๒ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๒.๒.๑ ผู้อำนวยการ สวพ.๕ จังหวัดชัยนาท เป็นคณะที่ปรึกษาตามคำสั่งจังหวัดอ่างทอง ที่ ๘๔/๒๕๕๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ตำบลสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

๒.๒.๒ เป็นผู้ดำเนินการและให้คำแนะนำทางวิชาการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่มีงานทำ

๓.๑.๒ เพื่อให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตร

๓.๑.๓ เพื่อให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร (Food Bank) ที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

๓.๑.๔ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๒.๑ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ແໜແດງ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเหมาะสมให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๒.๒ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ແໜແດງ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของชุมชนในพื้นที่โครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

หมู่ ๓ ตำบลสีบัวทอง อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง พื้นที่ประมาณ ๑,๐๕๓ ไร่เศษ

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง ได้รับการพัฒนาฐานเรียนรู้เทคโนโลยีการการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (แทนแดง) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช จำนวน ๑ ฐานเรียนรู้ เกษตรกรและผู้สนใจได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (แทนแดง) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ไม่น้อยกว่า ๕ ราย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานพระราชวัง

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

๕.๒.๒.๑ กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๔๒,๕๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

กิจกรรมที่ ๑ ฐานเรียนรู้การใช้ปุ๋ยชีวภาพ (แทนแดง) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ได้ลงพื้นที่ติดตามงานในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ พร้อมประสานงานกับผู้จัดการโครงการฯ เรื่องการปรับปรุงฐานเรียนรู้การผลิตแทนแดง ที่ชำรุด และในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ได้ลงพื้นที่ดำเนินการปรับปรุงฐานเรียนรู้การผลิตแทนแดง (เปลี่ยนโครงหลังคาโรงเรือนแทนแดง เปลี่ยนผ้าปูพื้นบ่อแทนแดง และจัดทำป้ายฐานเรียนรู้ใหม่)

การใช้ประโยชน์แทนแดงในพื้นที่ของโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ได้แก่

๑) เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน ๒) เพื่อใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์สำหรับพืชผักและผลไม้ ๓) เพื่อใช้เป็นส่วนผสมในวัสดุเพาะกล้า และ ๔) เพื่อใช้เป็นแหล่งโปรตีนสำหรับเลี้ยงสัตว์

กิจกรรมที่ ๒ การขยายผลใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ແໜແດງ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช จำนวน ๕ ราย

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ ซีเจงวัตรอุประสงค์ ความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช โดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ແໜແດງ) ช่วยลดต้นทุนการผลิตพืชแล้ว เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์กับพืช มาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินทางชีวภาพทางกายภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการผลิตพืชอินทรีย์ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวให้แก่เกษตรกร และผู้ที่สนใจผลิตได้ และได้คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ๕ ราย (ตารางที่ ๑) พร้อมสาธิตการผลิต และการใช้ประโยชน์จากແໜແດງ

ตารางที่ ๑ รายชื่อเกษตรกรร่วมกิจกรรมขยายผลการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ແໜແດງ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตพืช จังหวัดอ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	พิกัดแปลง	
			x	y
๑	นายเลิศฤทธิ์ สำเภาพงษ์	๙๘๐๙ ม.๘ ต.เขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	๖๓๑๖๐๖	๑๖๓๔๖๘๓
๒	นางสาวบุบผา เทพณรงค์	๑/๑ ม.๑๑ ต.ร่ำมะสัก อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง	๖๓๐๙๗๒	๑๖๒๕๗๗๔
๓	นางชิ้น สอนิพงษ์	๓๔/๑ ม.๘ ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง	๖๓๔๖๗๒	๑๖๓๐๔๘๒
๔	นางประสงค์ ทองสิน	๕๕ ม.๘ ต.เขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	๖๓๑๔๔๐	๑๖๓๕๐๙๔
๕	นางพะเยาว์ มะลิวัลย์	๕๙ ม.๖ ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง	๖๓๓๓๔๕	๑๖๓๐๙๘๔

ในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ ได้จัดส่งวัสดุอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงและขยายพันธุ์ແໜແດງ พร้อมทั้งสาธิตวิธีการเพาะเลี้ยงແໜແດງ ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้ ๑) เตรียมบ่อเจาะรูสูงจากก้นบ่อ ๑๐ เซนติเมตร เพื่อควบคุมระดับน้ำ ๒) ใส่ดินเท่ากับระดับด้านล่างของรู เติมน้ำปุ๋ยคอก ๑ กิโลกรัม ๓) เติมน้ำให้สูงจากระดับดินประมาณ ๑๐ เซนติเมตร และ๔) ใส่แม่พันธุ์ແໜແດງ ปริมาณ ๕๐ กรัม ลงในบ่อที่เตรียมไว้ แล้วใช้มือกระจายให้ทั่วบ่อ จากนั้นประมาณ ๑-๒ สัปดาห์ แໜແດງเจริญเติบโตเต็มบ่อ จึงนำແໜແດງที่ได้จากบ่อแม่พันธุ์ย้ายลงในบ่อขนาดใหญ่หรือกระชังเพื่อเพิ่มปริมาณต่อไป วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ได้ติดตามให้คำแนะนำวิธีการเลี้ยงขยายพันธุ์ແໜແດງ และการนำไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรทั้ง ๕ ราย ซึ่งส่วนใหญ่ ใช้เป็นวัสดุเพาะกล้าผัก ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดบำรุงดินในแปลงผัก ไม้ผล อีกทั้งใช้ผสมเป็นอาหารปลา และไก่ไข่เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งร่วมวางแผนการผลิต การใช้ประโยชน์จากແໜແດງ ติดตามผลการดำเนิน รวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการผลิตແໜແດງ เพื่อให้

เกิดประโยชน์สูงสุด ภายในพื้นที่แปลงเกษตรกรที่ร่วมดำเนินงานขยายผลเทคโนโลยีและภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สิบวทอง

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ทางโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สิบวทอง ต.สิบวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง มีฐานเรียนรู้การผลิตแห่นางแมว สามารถผลิตเพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจเป็นแหล่งศึกษาดูงานเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการขยายผล เกษตรกรเกิดองค์ความรู้ สามารถนำไปผลิตใช้เองได้

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

ภาพกิจกรรมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

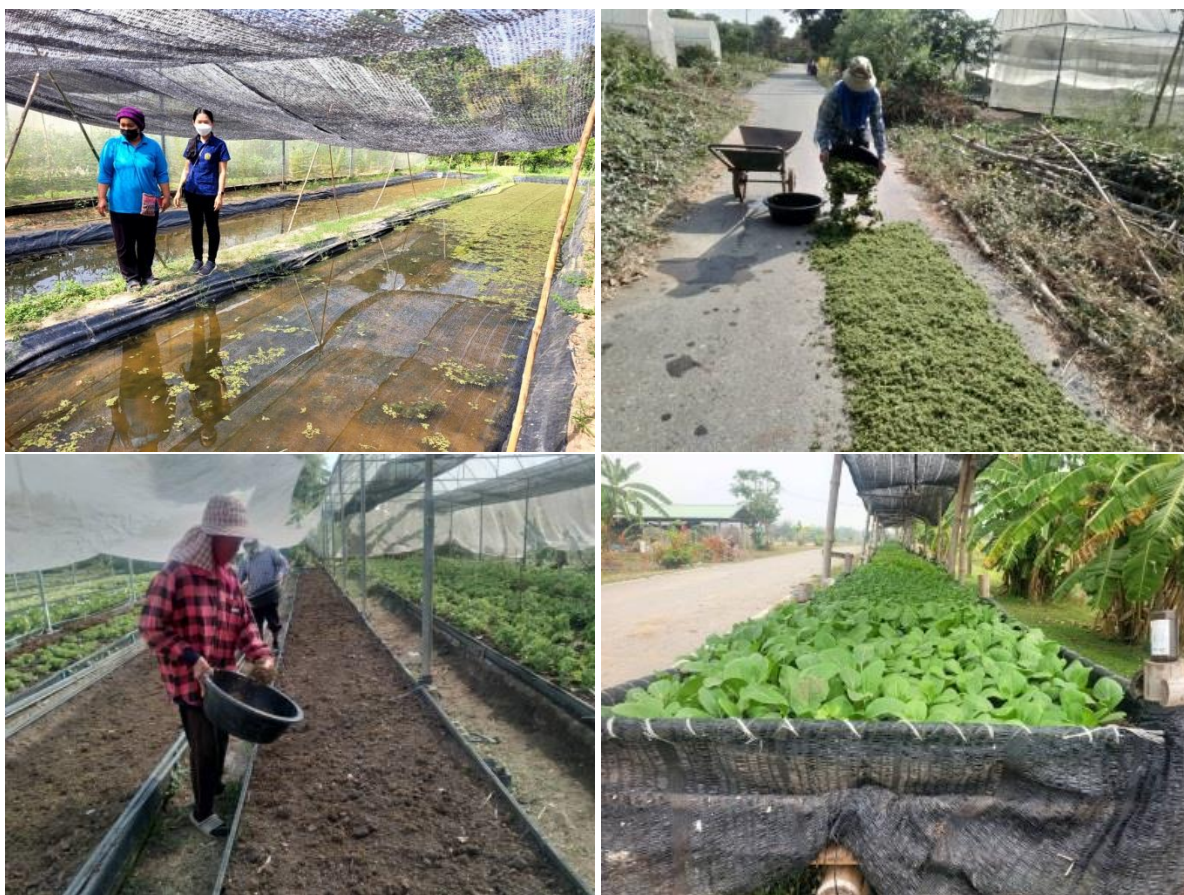
สีบัวทอง ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑ ปรับปรุงฐานเรียนรู้การผลิตแทนแดงในพื้นที่โครงการในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
สืบัวทอง ต.สืบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒ คัดเลือกเกษตรกรขยายผลการใช้แผนแดงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช แนะนำวิธีการขยาย
แผนแดงเพื่อใช้ประโยชน์ภายในแปลงต้นแบบของเกษตรกรและจัดส่งอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงและ
ขยายพันธุ์แผนแดงในพื้นที่ จ.อ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓ ติดตามผลการดำเนินงาน และการใช้ประโยชน์ของแผนแดงในพื้นที่โครงการในสมเด็จพระนางเจ้า
 สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สิบวทอง ต.สิบวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ภาพที่ ๔ ติดตามผลการดำเนินงาน และการใช้ประโยชน์ของแผนแดงของเกษตรกรขยายผล ปีงบประมาณ

๒๕๖๖

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี 2566
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

1.ความเป็นมา

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และแสดงความสามัคคีของบุคลากรการจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถให้บริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ชลประทาน สหกรณ์ กฎหมาย บัญชีและอื่นๆ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆได้เป็นอย่างดี

2.การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ได้เข้าร่วมบูรณาการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ กับหน่วยงานอื่นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี โดย ศวพ.กาญจนบุรี ให้บริการคลินิกพืช ซึ่งจะบริการตอบปัญหาด้านการจัดการพืช โรค แมลง ศัตรูพืช การเขตกรรม รวมทั้งให้องค์ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เช่นการจัดนิทรรศการ การแจกแผ่นพับวิชาการ และแจกปัจจัยการผลิต ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

3.1.1 เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตร สามารถเข้าถึงการบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

3.1.2 เพื่อเป็นการสร้างภาพพจน์ และภาพลักษณ์ด้านวิชาการ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อประชาชน

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

3.2.1 เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการทางด้านพืชตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่

3.2.2 เพื่อให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านพืชที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว

3.2.3 เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ผ่านการจัดนิทรรศการ เอกสารวิชาการ แผ่นพับ

4.พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ภายในจังหวัดกาญจนบุรี

5.หน่วยงานรับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี สังกัด

5.2.2 หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5 จังหวัดชัยนาท

6.งบประมาณ

6.1 งบประมาณวิชาการเกษตร

จำนวนเงินงบประมาณในปี 2566 เท่ากับ 35,000 บาท

6.2 งบอื่นๆ -

7.ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2566 ศวพ.กาญจนบุรี ให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ รวม 4 ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับบริการรวม (คลินิก 02) จำนวน 147 ราย และมีเกษตรกรที่ต้องเข้าไปติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) จำนวน 7 ราย ดังมีรายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 12 มกราคม 2566 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านกุยแห่ ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก 02) จำนวน 28 ราย และมีเกษตรกรที่ต้องเข้าไปติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) 1 ราย

ครั้งที่ 2 วันที่ 17 มีนาคม 2566 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมรั้ง ตำบลหลุมรั้ง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก 02) จำนวน 17 ราย และมีเกษตรกรที่ต้องเข้าไปติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) 4 ราย

ครั้งที่ 3 วันที่ 19 พฤษภาคม 2566 ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติสำนักศรีอ ตำบลตระคร้อ อำเภอด่านมะกอก จังหวัดกาญจนบุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก 02) จำนวน 56 ราย

ครั้งที่ 4 วันที่ 25 กรกฎาคม 2566 ณ โรงเรียนเลาขวัญราษฎร์บำรุง ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก 02) จำนวน 46 ราย และมีเกษตรกรที่ต้องเข้าไปติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) 2 ราย

เกษตรกรที่เข้าไปแก้ไขปัญหาแบบติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) จำนวน 7 ราย

1.นางปราณี ธรรมธะ ที่อยู่ เลขที่ 4/4 หมู่ 6 บ้านหนองเจริญ ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา หนอนขนใบส้มโอ แนะนำให้เกษตรกรว่า พ่นสารกำจัดแมลงศัตรูพืช ได้แก่ ปีโตรเลียมออยล์ 83.9 % EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร หรือ พ่นด้วย ไทอะมีโทกแซม 25%WG 5 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70%WG 2 มล./น้ำ 20 ลิตร

2.นายประคอง วิบูลย์รัตน์ ที่อยู่ เลขที่ 15 หมู่ 15 ตำบลหลุมรั้ง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด แนะนำให้เกษตรกร คลุกเมล็ดข้าวโพดก่อนปลูกด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล 20% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และ ระยะเวลาข้าวโพดอายุ 22-45 วัน แนะนำให้พ่นสารเคมีทางใบ ได้แก่ สไปนีโทแรม อีมาเมกตินเบนโซเอต คลอร์ฟิโนเพอร์ อินดอกซาคาร์บ ฟลูเบนไดอะไมด์ โดยเลือกพ่นสารอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.นายกอด พงษ์สระพัง ที่อยู่ เลขที่ 238 หมู่.15 ตำบลหลุมรัง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา แผลงวันทองในพริกแนะนำให้เกษตรกรติดกับดักกาวเหนียวสีเหลือง อัตรา 100 กับดัก/ไร่ โดยติดที่ระดับเดียวกับทรงพุ่ม เพื่อดักจับ แผลงวันทองพริก เพลี้ยไฟ และผีเสื้อกลางคืน

4. นางวาสนา ฉินหมอไว ที่อยู่ เลขที่ 198 หมู่ 4 ตำบลหลุมรัง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา ตัวงหวดยาวในไร่อ้อย แนะนำให้เตรียมดินโดยไถพรวน หลายๆครั้ง เดินตามรอยไถเก็บหนอน เพื่อเป็นการกำจัดหนอนโดยตรง และให้ใช้สารเคมี โดยพ่นสารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล (Ascend 59% SC) ชนิดน้ำ อัตรา 80 มล./น้ำ 20 ลิตร บนท่อนพันธุ์อ้อย หรือโรยฟิโพรนิล ชนิดเม็ด (Regent 0.3% GC) อัตรา 6 กก./ไร่ หรือใส่ไปพร้อมในเครื่องพ่น

5. นางหทัยรัตน์ สมแจ้ง ที่อยู่ เลขที่ 205 หมู่ 4 ตำบลหลุมรัง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา การเพาะเลี้ยงเหarness แนะนำ ได้นำพันธุ์เหarness ให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงขยายโดยได้แนะนำวิธีการนำไปใช้ประโยชน์ และ สวัสดิการเลี้ยงเหarnessให้เกษตรกร

6.นางบังอร ศรี ที่อยู่ เลขที่ 4/4 หมู่ 2 ตำบลเลาขวัญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา ใบด่างมันสำปะหลัง แนะนำ ให้ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคมาปลูก และให้เกษตรกรหมั่นเดินตรวจแปลงตั้งแต่เริ่มปลูกทุกๆ 2 สัปดาห์ หากพบอาการต้องสงสัย เช่น ใบหงิก ใบด่าง ให้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่มาวินิจฉัยโรค ให้ชุดถอนทำลายต้นต้องสงสัยออกจากแปลง นำไปฝังกลบ พ่นต้นที่เหลือในแปลงและแปลงข้างเคียงด้วยสารฆ่าแมลงเพื่อทำลายแมลงหิวข้าวยาสูบ และติดตามการเกิดโรคใบด่างในแปลงอย่างต่อเนื่องทุก 2 สัปดาห์ การใช้สารฆ่าแมลงเพื่อกำจัดแมลงหิวข้าวยาสูบ ให้พ่นสาร imidacloprid 70%WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ dinotefuran 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ thiamethoxam 25%WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ buprofezin อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

7.นางสาวสุพรรณิ พานทอง ที่อยู่ เลขที่ 14/1 หมู่ 6 ตำบลหนองฝ้าย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา ใบด่างมันสำปะหลัง แนะนำ เช่นเดียวกับข้อ 6 (นางบังอร ศรี)

ในการให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ได้นำองค์ความรู้ เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรไปเผยแพร่สู่เกษตรกร โดยจัดนิทรรศการ แจกเอกสารแผ่นพับวิชาการ และแจกปัจจัยการผลิต

นิทรรศการที่นำไปจัดแสดง ได้แก่ เรื่อง.การป้องกันกำจัดหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุดในข้าวโพดหวาน ข้าวโพดข้าวเหนียว และข้าวโพดฝักอ่อน ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์วันสำหรับข้าวโพด ประโยชน์ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ โรคใบด่างมันสำปะหลัง มันสำปะหลังท่อนพันธุ์สะอาด แมลงหิวข้าวยาสูบ

เอกสาร/แผ่นพับที่นำไปแจก ได้แก่ การป้องกันกำจัดหนอนกระทุ้ง Fall armyworm โรคของข้าวโพด และการป้องกันกำจัด การจัดการดินและปุ๋ยในไร่อ้อย ระบบเก็บเกี่ยวอ้อยเข้าโรงงาน การเตรียมดินปลูกอ้อยแบบลดการไถพรวน สไตร์ทิลเลจ การป้องกันกำจัดหนอนตัวงหวดยาวอ้อยโดยวิธีผสมผสาน แมลงหิวข้าวยาสูบพาหะโรคใบด่างมันสำปะหลัง เฝาระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง การขยายพันธุ์สับประรดโดยวิธีปักชำมะนาวนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ การควบคุมแมลงวันผลไม้ในสวนมะม่วงอย่างมืออาชีพ การผลิตกะเพราโหระพา แมงลัก และผักชีฝรั่งให้ปลอดภัย การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ เทคโนโลยีการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

แจกปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พริกขี้หนูสวนพันธุ์กาญจนบุรี 1

8.ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ครอบคลุมแผนที่วางไว้ และเข้าไปติดตามแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกรในพื้นที่ (คลินิก 05) จำนวน 6 ราย เป็นที่เรียบร้อย

9. ปัญหา/อุปสรรค

10.ภาพกิจกรรม

สรุปผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี 2566

โครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.ความเป็นมา

โครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนongปรี จังหวัดกาญจนบุรี ก่อตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2533 โดยมีพระราชกระแสรับสั่งกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. และเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา อธิบดีกรมชลประทานพร้อมคณะเจ้าหน้าที่ ว่า ได้ทราบว่า พระราชญาณรังสี (พระอาจารย์จันทร์ คเวสโก) ได้ไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่บริเวณ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนongปรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นอย่างดีจึงให้เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนาไปนมัสการพระอาจารย์จันทร์ คเวสโก เพื่อช่วยประสานและสนับสนุนการดำเนินการในโครงการ ดังกล่าวนี้อย่างเต็มที่รวมทั้งให้กรมชลประทานดำเนินการพิจารณา ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำตามลำน้ำสาขาต่างๆของห้วยตะเพิน ในเขตอำเภอนongปรี จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อหาน้ำช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่โครงการให้มีน้ำในการเพาะปลูก และอุปโภคได้ตลอดปี พร้อมทั้งให้ปลูกป่าตามบริเวณของอ่างเก็บน้ำต่างๆที่จะทำการก่อสร้างด้วย และในเวลาต่อมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ดำเนินการจัดหาที่ดินจำนวนหนึ่งเพื่อนำมาวางแผน และจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว และพระราชทานชื่อว่า โครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อีกทั้งได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ และเงินจากมูลนิธิชัยพัฒนา เข้าร่วมสนับสนุนโครงการ โดยมี พระราชญาณรังสี วัดป่าชัยรังสี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พระราชมงคลญาณ วัดปากน้ำ พระภาวนาวิสุทธิทศจารย์ วัดไตรมิตรวิทยาราม กรุงเทพฯ เป็นผู้ร่วมสนับสนุน และประสานการดำเนินงานต่างๆอันเป็นแนวทางพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ที่ให้ฝ่ายต่างๆประสานการทำงานร่วมกันทั้งภาคราชการ ราษฎร และศาสนา

แนวพระราชดำริที่พระราชทานมาเป็นหลักในการดำเนินงาน ทรงเน้นการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยให้ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกินร่วมกับการคงอยู่ของธรรมชาติอย่างเกื้อหนุนกันคือไม่ทำลายซึ่งกันและกันตามหลักการฟื้นฟู และสร้างสมดุลในระบบนิเวศวิทยา ทำให้ทุกชีวิตมีความผาสุกและมีคุณภาพที่ดีขึ้น และทรงเน้นให้พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตไทยด้วยความร่วมมือ ร่วมใจกันของทุกฝ่าย คือ ให้อำเภอ วัด ราชการ และโรงเรียน พังข้อคิดเห็น และก้าวเดินเพื่อพัฒนาไปพร้อมๆกัน

สำหรับแนวพระราชดำริ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระองค์ทรงห่วงใยในเรื่อง การจัดระเบียบชุมชนในโครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินและที่อยู่อาศัยของราษฎร จึงได้พระราชทานพระราชดำริ และข้อเสนอแนะอันทรงคุณค่ายิ่ง ให้คณะทำงานนำไปปฏิบัติว่า ในการจัดสรรแบ่งแปลงที่ดินนั้น ควรได้ศึกษาพิจารณา และจำแนกชั้นคุณภาพที่ดินเสียก่อน จึงจะเป็นการถูกต้อง

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้ร่วมสนองพระราชดำริในการดำเนินงานตามโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบประสานงานโครงการห้วยองคตฯ

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

3.1.1 เพื่อการบริหารทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยแบ่งแยกพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทั้งในด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพป่าเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร การจัดสรรที่อยู่อาศัยที่ทำกินและพื้นที่ส่วนกลาง การก่อสร้าง สาธารณูปโภคที่จำเป็นต่างๆ

3.1.2 เพื่อการจัดระเบียบชุมชนให้ราษฎรได้เข้ามาอยู่อาศัย และทำกินในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการ จัดสรรไว้แล้วอย่างเหมาะสมและถูกต้อง

3.1.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ราษฎร ได้อาศัยและทำกินในลักษณะพึ่งตนเองควบคู่ไปกับการบริหารทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและไม่เบียดเบียน

3.1.4 เพื่อดำเนินการตามแนวคิดเรื่อง “บวร” (บ้าน วัด ราชการและโรงเรียน) พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตไทย ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันของทุกฝ่าย

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

3.2.1 เพื่อจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน

3.2.2 เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพืชพันธุ์ดี และขยายพันธุ์ให้แก่เกษตรกร และส่วนราชการอื่นที่สนใจ

3.2.3 เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขาพระฤๅษี เขาบ่อแร่ แปลงที่ 2 ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ 20,625 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยแม่ระวาง หมู่ที่ 4 บ้านม่วงเฒ่า (บางส่วน) หมู่ที่ 5 บ้านบารมี หมู่ที่ 7 บ้านห้วยองคต

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) จำนวน 50 ไร่

5.หน่วยงานรับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี

5.2.2 หน่วยงานร่วมดำเนินการ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5 จ.ชัยนาท กรมวิชาการเกษตร

6.งบประมาณ

6.1 งบประมาณกรมวิชาการเกษตร

ในปี 2566 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 132,500 บาท

6.2 งบอื่นๆ –

7.ผลการดำเนินงาน

7.1 แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร (เกษตรกรขยายผล)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ดำเนินกิจกรรมขยายผล เรื่อง “การปลูกมะขามเปรี้ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน” ในกลุ่มเกษตรกรโครงการห้วยองคต จำนวน 15 ราย ทุเล 1 ไร่ รวมพื้นที่ 15 ไร่ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นี้ ได้จัดกิจกรรมขยายผลในด้านการขยายเทคโนโลยี ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2566 โดยจัดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์มะขาม เพื่อให้เกษตรกรในแปลงขยายผล มีความรู้ในเรื่องการขยายพันธุ์พืช ได้แก่ การปักชำ การทาบกิ่ง การตอนกิ่ง การเสียบยอด สำหรับนำไปใช้ในแปลงต้นแบบ ต่อไป มีเกษตรกรเข้าร่วม 15 ราย รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมขยายผล แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ชื่อ ที่อยู่ พิกัดแปลง ของเกษตรกรขยายผล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	พิกัดแปลง	
				X	Y
1	นายผิด แซ่ล้อ	227 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0861750917	14.730649	99.333775
2	น.ส.จิตติมา กาฬักดี	23/2 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0988379540	14.704345	99.336774
3	น.ส.กัณฑ์ทัย สมกุล	101 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0898375841	14.712312	99.327600
4	นางนงเล็ก สุดแสง	5/15 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0623908450	14.698386	99.327193
5	น.ส.กำไร สุดแสง	138 ม.7 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0622325892	14.703352	99.323723
6	นางประติษฐ์ จำปา กุล	98/10 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนอง ปรือ จ.กาญจนบุรี	0621788693	14.714320	99.330477
7	นางสำเนียง แก้วดอน ไพร	98/3 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0890516705	14.703530	99.337858
8	นายพิทยา คุ่มทรัพย์	226 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ. กาญจนบุรี	0890516705	14.534164	99.162469
9	นางยุวดี เสือสกุล	8/16 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0871676839	14.702655	99.30725
10	นางอัจฉรา กุลนะ	18/6 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0979184507	14.734011	99.333449
11	น.ส.สำเนียง ใจดี	5/13 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0844121347	14.721757	99.332129
12	น.ส.เล็ก ปู่แดงอ่อน	97/2 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0860751799	14.733058	99.328259
13	นางอรดี เข้มพราหม	9/1 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ. กาญจนบุรี	0871631171	14.717188	99.343201

14	นายพรทัศน์ สมัคร ราช	63/9 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	0984296656	14.730965	99.340455
15	นายอารมณ ป้องกัน	293 ม.2 ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ. กาญจนบุรี	0895517936	14.714719	99.342427

หมายเหตุ นายอารมณ ป้องกัน เป็นเกษตรกรรายใหม่

เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมขยายผล จะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยหมักเดิมอากาศ จำนวน 2 กระสอบ ต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวยักษ์ มะนาว และส้มโอ รวม 5 ต้น

อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่สำรวจต้นมะขามในแปลงขยายผลของเกษตรกร พบว่า ต้นมะขามที่นำไปปลูกเมื่อปีที่แล้ว ได้รับผลกระทบจากความแห้งแล้งในฤดูร้อนของปี พ.ศ. 2566 ซึ่งไม่มีฝนตกในพื้นที่ติดต่อกันหลายเดือน เกษตรกรที่ปลูกมะขาม ไม่มีน้ำสำหรับรดต้นมะขาม ทำให้ต้นมะขามตายไปบางส่วน ต้นมะขามที่เหลือต้นค่อนข้างเล็ก เติบโตช้า เพราะปัญหาการขาดน้ำในพื้นที่โครงการฯ ซึ่งจะต้องติดตามการเจริญเติบโตของต้นมะขามในแปลงขยายผลต่อไป

7.2 แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (แปลงต้นแบบในพื้นที่โครงการ)

ศวพ.กาญจนบุรี ได้ทำแปลงเรียนรู้หรือแปลงต้นแบบ ในพื้นที่โครงการห้วยองคต จำนวน 33 ไร่ ได้แก่

7.2.1 แปลงต้นแบบไม้ผล 25 ไร่ ได้แก่

แปลงต้นแบบมะม่วง 3 ไร่ ปลูกมะม่วง 3 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์เขียวเสวย จำนวน 35 ต้น พันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง จำนวน 20 ต้น พันธุ์โชคอนันต์ จำนวน 15 ต้น ดูแลรักษา ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ย ให้น้ำสม่ำเสมอ

แปลงกระท้อน 1 ไร่ พันธุ์ปุ๋ยฝ้าย จำนวน 36 ต้น ดูแลรักษา กำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่ม ให้น้ำสม่ำเสมอ

แปลงมะพร้าวน้ำหอม 2 ไร่ พันธุ์ชุมพร จำนวน 100 ต้น

แปลงแก้วมังกร 2 ไร่ สายพันธุ์เวียดนาม จำนวน 100 หลักร ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ

แปลงกล้วยน้ำว้า 2 ไร่ พันธุ์มะลิอ่อง จำนวน 25 กอ ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ

แปลงส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง 5 ไร่ ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ กำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่ม

แปลงมะขามเปรี้ยวยักษ์ 6 ไร่ ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ กำจัดวัชพืช

แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผล 3 ไร่ ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำกำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่ม

แปลงลิ้นจี่ 2 ไร่ พันธุ์นครพนม ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ กำจัดวัชพืช

7.2.2 แปลงต้นแบบไม้เศรษฐกิจ 6 ไร่

แปลงต้นแบบไม้เศรษฐกิจ พื้นที่ 6 ไร่ โดยรวบรวมพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ จำนวน 21 พันธุ์ มาปลูก โดยมีพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ ได้แก่ พันธุ์ปูกิ่ง กำนาน ข้าวหลามกาบแดง ข้าวหลามไร่หนาม เลี้ยงผิวน้ำ เลี้ยงยักษ์ บงหวาน เพชรน้ำผึ้ง เพชรล้านนา ชางหม่น ฟ้ามหม่น หวานยักษ์ใบเตย หม่าจู มั่นหมื่น ไม้หก แม่ดาวอ รำมะลอก คำติมอร์ สีสูกทอง ชางทอง น้ำเต้าทอง และน้ำเต้าเขียว

7.2.3 แปลงต้นแบบพืชสมุนไพร 1 ไร่ รวบรวมพืชสมุนไพรมาปลูก ดูแลรักษา เช่น กระเพรา กานพลู ขมิ้นชัน ข่า เขยตายแม่ยายปรก ไพร เพกา เพชรสังฆาต ถิ่นมังกร หางไหล ตะไคร้หอม มะเกลือ มะกรูด มะขามป้อม บอระเพ็ด ฟ้ายะลวยโจร ส้มป่อย เสดดพังพอนตัวผู้ เสดดพังพอนตัวเมีย

7.2.4 แปลงต้นแบบพืชผักสวนครัว 1 ไร่ ได้แก่ มะนาวในวงบ่อ มะกรูด ข่า ตะไคร้ ชะอม ดูแลรักษา ให้น้ำ ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช –

7.4 การประสานงานติดตามผลและรายงานผล

เข้าไปดำเนินการติดตามเกษตรกรแปลงขยายผลเป็นระยะๆ และจัดทำรายงานส่งตามระยะเวลาที่กำหนด

8.ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ เรื่องการขยายพันธุ์พืช ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่

9.ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพกิจกรรมเกษตรกรขยายผล

ภาพกิจกรรมแปลงเรียนรู้ /แปลงต้นแบบ

สรุปผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สนองพระราชดำริ โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี

1.ความเป็นมา/พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ ทรงมีสายพระเนตรกว้างไกล ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยเริ่มดำเนินงานพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ เสด็จแปรพระราชฐาน ไปประทับแรม ณ วังไกลกังวล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อเสด็จผ่านอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี สองข้างทางมีต้นยางขนาดใหญ่ขึ้นอยู่มาก ทรงมีพระราชดำริที่จะสงวนป่าต้นยางนี้ไว้เป็นสวนสาธารณะ ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ แต่ไม่สามารถจัดถวายได้ตามพระราชประสงค์ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2504 จึงทรงทดลองปลูกต้นยางเอง โดยทรงเพาะเมล็ดยางที่เก็บจากต้นยางนาในเขตอำเภอยาง่าง ในกระถาง และทรงปลูกต้นยางนาเหล่านั้นในแปลงทดลอง ที่สวนจิตรลดา จำนวน 1,250 ต้น แม้ต้นยางที่อำเภอยาง่างจะสูญสิ้นไป แต่พันธุกรรมของยางนาเหล่านั้นยังอนุรักษ์ไว้ที่สวนจิตรลดา ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อ ทรงมีพระราชดำริกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง และผู้อำนวยการโครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา (ในขณะนั้น) ให้อนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ โดยพระราชทานให้ฝ่ายวิชาการโครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดาเป็นผู้ดำเนินการสำหรับงบประมาณดำเนินงานนั้น สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนับสนุนให้กับโครงการสวนพระองค์ฯ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยสร้างธนาคารพืชพรรณสำหรับเก็บรักษาพันธุกรรมพืช ที่เป็นเมล็ดและเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2536 และสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานทุกกิจกรรมตามกรอบของแผนแม่บทของโครงการ อพ.สธ. ในฐานะหน่วยงานหนึ่งของสำนักพระราชวัง ขณะนี้ อพ.สธ. ดำเนินงานอยู่ในแผนแม่บท ระยะห้าปีที่ 7 (ตุลาคม พ.ศ. 2564-กันยายน พ.ศ. 2569)

ในส่วนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ได้ร่วมบูรณาการกับ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ได้ดำเนินกิจกรรมสนองพระราชดำริ มาตั้งแต่ ปี 2543 โดยในช่วงแรกมีพื้นที่ดำเนินงาน จำนวน 15 ไร่ และต่อมาได้ขยายพื้นที่ปลูกอนุรักษ์พันธุ์พืชเพิ่มขึ้นอีก 35 ไร่ และในเวลาต่อมา กองคุ้มครองพันธุ์พืช ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ดูแลต่อ ด้วยเหตุนี้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี จึงได้เข้ามารับผิดชอบตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน โดยมีพื้นที่ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จำนวน 50 ไร่

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
- 2.2 เพื่อการอนุรักษ์และรวบรวมพันธุ์พืชที่หายาก หรือใกล้จะสูญพันธุ์
- 2.3 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและความรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
- 2.4 เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่เยาวชน และเผยแพร่ความรู้แก่ผู้สนใจทั่วไป

3.หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบ นางสาวศัสมน นิเทศพรพงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี

4.งบประมาณในการดำเนินงาน

งบประมาณในปี 2566 เท่ากับ 55,000 บาท

5.ผลการดำเนินงาน (เฉพาะกิจกรรมที่ดำเนินการพร้อมภาพการดำเนินงานกิจกรรมที่เป็นปัจจุบัน)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ดำเนินงานภายใต้กรอบการทำงาน 1 กรอบ คือ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร โดยมีกิจกรรม 2 กิจกรรม ดังนี้

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร ดำเนินงานในพื้นที่ 15 ไร่ เป็นการปกป้องพืชพันธุ์ไม้ดั้งเดิมที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ หรือสวนพื้นที่ไว้เป็นป่านุรักษ์ เพื่อบริหารจัดการไม้ดั้งเดิมที่พบในพื้นที่ จากการสำรวจมี จำนวน 27 ชนิด 362 ต้น ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ดั้งเดิมที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ หนามคนทา 10 ต้น ตะขบป่า 1 ต้น ก้นกระรา 2 ต้น แมงเม่า 1 ต้น ผาง 3 ต้น ตะโก 10 ต้น ประดู่ส้ม 90 ต้น ตะคร้อหนาม 3 ต้น แสมสาร 20 ต้น ยอป่า 50 ต้น สะเดา 30 ต้น สมอพิเภก 30 ต้น แสลงพันเถา 2 ต้น นนทรี 5 ต้น ชงโค 20 ต้น มะม่วงป่า 1 ต้น สะแกนา 30 ต้น พญาสัตบรรณ 5 ต้น ไม้รวก 20 ต้น ตาลเสี้ยน 5 ต้น เสลา 5 ต้น ราชพฤกษ์ 2 ต้น มะเกลือ 3 ต้น มะเกลือเลือด 2 ต้น ไม้แดง 10 ต้น แฉลบ 1 ต้น และ ตะคร้า 1 ต้น

จัดทำฐานข้อมูลพืช กิจกรรมปกป้องทรัพยากร บันทึกข้อมูล พิกัดพื้นที่ พิกัดพรรณไม้ ชื่อท้องถิ่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร ดำเนินการในพื้นที่ 35 ไร่ รวบรวมพันธุ์ไม้มาปลูกรักษาเชื้อพันธุ์กรรม จำนวน 125 ชนิด จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 พืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด ได้แก่ คนทีสอ เถาเอ็นอ่อน ทุเรียนเทศ มะค่าดีควาย เลี่ยน เสดดพังพอนตัวผู้ เสดดพังพอนตัวเมีย ฮ่อสะพานควาย ผาง สลัดได เจตมูลเพลิงขาว หล้า หนวดแมว หนูมานประสานกาย แปะตำปึง ชะพลู กระดุกไก่อดำ ตะขบ ธรณีสาร ชำมะเลียง ฟ้าทะลายโจร รวงจีด เพชรสังฆาต บอระเพ็ด และ ว่านหางจระเข้

กลุ่มที่ 2 พืชป่า จำนวน 49 ชนิด ได้แก่ กระโดน กัลปพฤกษ์ ขานาง ไช้เฒ่า คิ้วนาง แคนา จั้ว จัน จันทน์หอม ชัยพฤกษ์ ชะมวง ชะเฒ่าเถา ตะคร้า ตาเสือ พญาสัตบรรณ ทลายเขา ทองกวาว ปิบ ปอทะเล พุทธรักษา พุดป่า เพกา มะกล่ำต้น มะเกลือ มะขามป้อม มะค่าแต้ มะค่าโมง มะเฒ่า ไม้แดง ยวนผึ้ง ยอป่า ศรียะลา สมอพิเภก สะเดาช้าง สารภี सालะลังกา สำโรง สีเสียด เสดา แสลงพันเถา โสภพวง หว่า เหลือง เชียงราย โอโศกน้ำ อ้อยช้าง อินทนิล ยางนา ตะเคียนทอง และ มะตูมป่า

กลุ่มที่ 3 ไม้ดอก จำนวน 44 ชนิด ได้แก่ กาญจนิกา กรรณิการั กระดังงา กาสะลอง คำ แก้วเจ้าจอม เข็มขาว เข็มม่วง ไข่ดาว คลอเดียร์ แคแสด ราชพฤกษ์ จำปีแขก ชงโค ชมนาด ชมพูพันธุ์ทิพย์ ช้องนาง ช้องแมว ดาวประดับ ทรงบาดาล ทองอุไร นนทรี โนรา บุนนาคสำหรับ บุนนาค ประยงค์ รักแรกพบ พวงคราม พุดซ้อน พุดน้ำบุศย์ พุดฝรั่ง พุดแสงอุษา มะลิวัลย์ มะลิหลวง ยี่เข่ง ยี่โถ ยี่หุบ โยทะกา รำเพย เล็บมือนาง ศรีตรัง สายหยุด สุพรรณิการั หิรัญญิการั และ หีบไม้งาม

กลุ่มที่ 4 ไม้ผล จำนวน 8 ชนิด ได้แก่ มะตาด ตะลิงปลิง น้อยโหน่ง มะตูม มะพลับ มะเฟือง มะนาวไม่รู้รูโห่ และอินจัน

จัดทำฐานข้อมูลพืช กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร บันทึกข้อมูล แปลง รหัสต้น ชื่อท้องถิ่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ลักษณะวิสัย ลักษณะเด่นของพืช ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้นกำเนิด/รวบรวมมาจากพืชัดต้น

6.ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

สามารถรวบรวม รักษา พันธุ์พืช ทำให้มีความหลากหลายของพืชพรรณ และรักษาระบบนิเวศในธรรมชาติ ไม่ให้ถูกทำลาย

7. ปัญหา/อุปสรรค -

8.ภาพประกอบ

สภาพแปลงปลูกรักษาทรัพยากร

สภาพแปลงปลูกรักษาทรัพยากร

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตร ที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้วิทยาการใหม่ และบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่าง ๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์ การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาต และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกรตามความต้องการ และความเหมาะสมของพื้นที่ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๓.๑.๒ เสริมสร้างความรู้และฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสนองแนวทางตามพระราชดำริ

๓.๒.๒ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกร

๓.๒.๓ ให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกรตามความต้องการ

๓.๒.๔ เสริมสร้างความรู้และฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

-

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

ในส่วนที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี รับผิดชอบทั้งหมด ๓ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

๕.หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

ลำดับ	จังหวัด / ครั้ง	จำนวน เกษตรกรที่ เข้ารับบริการ (คลินิก ๐๒)	จำนวน เกษตรกรที่ เข้ารับบริการ (คลินิก ๐๕)	หมายเหตุ
๗.๑	ราชบุรี (๔)	๒๘๓	๔	จัดครบ ๔ ครั้ง
๗.๒	สมุทรสงคราม (๔)	๒๔๐	๔	จัดครบ ๔ ครั้ง
๗.๓	สมุทรสาคร (๔)	๒๗๖	๔	จัดครบ ๔ ครั้ง
	รวม	๗๙๙	๑๒	

รายละเอียดการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ไตรมาส	วันที่	สถานที่	จำนวน ๐๒	จำนวน ๐๕
๑	๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕	วัดนวมกานนท์ ต.ชัยมงคล อ.เมืองสมุทรสาคร จ. สมุทรสาคร	๖๕	๑
	๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕	วัดน้อยแสงจันทร์ ต.ลาดใหญ่ อ.เมืองสมุทรสงคราม จ.สมุทรสงคราม	๗๐	๓
	๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ ต.หนอง ปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	๘๑	๓
๒	๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	วัดบางกล้วย ต.โรงหีบ อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม	๕๑	๐
	๑ มีนาคม ๒๕๖๖	วัดนางสาว ต.ท่าไม้ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร	๖๔	๐
	๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา ต.เกาะ พลับพลา อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี	๖๓	๐
๓	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖	วัดใหม่ยายเกลียว ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ. สมุทรสงคราม	๗๕	๐
	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖	ศาลาอเนกประสงค์บ้านหนองแพงพวย ต.เบิกไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี	๕๑	๐
	๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖	ศาลาอเนกประสงค์วัดคลองตันราษฎร์บำรุง ต. เกษตรพัฒนา อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร	๗๙	๐
๔	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖	วัดเกาะ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	๖๘	๓
	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	๘๘	๑
	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖	องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที อ.บางคนที จ. สมุทรสงคราม	๔๔	๑
		รวม	๗๙๙	๑๒

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ให้คำปรึกษาหรือสนับสนุนทางด้านวิชาการ และจัดนิทรรศการวิชาการในพื้นที่บริเวณโครงการ รวมทั้งเข้าติดตามแก้ปัญหาด้านพืชในพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ประจำปี ๒๕๖๖ จังหวัดราชบุรี

ภาพการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ประจำปี ๒๕๖๖ จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ประจำปี ๒๕๖๖ จังหวัดสมุทรสาคร

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการธนาคารอาหารชุมชนบ้านหนองตาดั่ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สืบเนื่องจากการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินและทรงงานในพื้นที่ โครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดราชบุรีเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ โดยมีราษฎรบ้านห้วยม่วง บ้านห้วยน้ำหนัก บ้านหนองตาดั่ง และบ้านพระก่า ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นหมู่บ้านในโครงการมาเฝ้ารับเสด็จ ในระหว่างการทรงงาน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานแนวทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพิ่มเติม ให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าไปส่งเสริมการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับนายอรรค์ ประกอบบุญ อธิบดีกรมประมง ดร.จรัสธาดา กรรณสูตร ผู้เชี่ยวชาญกรมประมง พลเอก นพดล วรรณโนทัยและนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการราชวัง ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน สรุปความว่า “ขอให้กรมประมงช่วยเหลือราษฎร โดยเฉพาะชาวไทยเชื้อสายกระเหรี่ยง ที่อาศัยอยู่ใกล้แนวชายแดน จังหวัดราชบุรี ได้เลี้ยงปลาไว้เป็นอาหารรับประทานโดยเร็ว และให้พัฒนาเป็นแหล่งผลิตอาหาร (Food Bank) ต่อไป “

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน กับท่านผู้หญิง ฉัตรแก้ว นันทาภิวัฒน์ และพลเอกนพดล วรรณโนทัย เกี่ยวกับโครงการแหล่งผลิตอาหารเพิ่มเติม สรุปความว่า “ทรงเห็นชอบให้บ้านหนองตาดั่งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตอาหารและดำเนินการไปสู่พื้นที่อื่นต่อไป”

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ประมาณต้นปี ๒๕๔๖ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ได้รับการประสานงานจากพลเอกนพดล วรรณโนทัย ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ให้เข้าไปร่วมดำเนินงานในพื้นที่โครงการแหล่งผลิตอาหาร บ้านหนองตาดั่ง และบ้านพระก่าเพิ่มเติมอีก ๑ แห่ง โดยกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินงานในระยะแรก ได้แก่การอบรมให้ความรู้แก่ราษฎรในพื้นที่ทำน้าหมักชีวภาพ การทดลองปลูกข้าวไร่พันธุ์เจ้าฮ่อ การปลูกไม้ผล การปลูกผัก โครงการธนาคารข้าว ในพื้นที่ ๘ ไร่

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ พลเอกนพดล วรรณโนทัย ได้เชิญสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ประชุมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี เพื่อกำหนดแผนและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการแหล่งผลิตอาหารให้เป็นรูปธรรม เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคมากมายโดยเฉพาะในเรื่องแหล่งน้ำที่จะใช้ในการดำเนินงาน ที่ประชุมได้เห็นชอบและมอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ เข้าไปรับผิดชอบพัฒนาพื้นที่สวนป่าเฉลิมพระเกียรติบ้านหนองตาดั่ง ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ พื้นที่ ๑๐ ไร่ ให้เป็นพื้นที่สาธิตแหล่งผลิตอาหารตามพระราชดำริ บ้านหนองตาดั่ง

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ โดยผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายสถาพร กาญจนพันธุ์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตราบุรี นายสมบัติ ตงเต้า, นายละเอียด ปั่นสุข, นายวุฒิ วิริยะธรรมรักษ์, นายวิญญู วงศ์อุบ, นายสุวิทย์ สอนสุข และนายสำเริง ช่างประเสริฐ ประชุมวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชเสาวนีย์

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ คณะเจ้าหน้าที่ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ นายสมบัติ ตงเต้า, นายวุฒิ วิริยะธรรมรักษ์, นายสำเริง ช่างประเสริฐ, นายละเอียด ปั่นสุข และนายสุวิทย์ สอนสุข พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตราบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตราบุรี และนายวิญญู วงศ์อุบ ได้เข้าไปพัฒนาตามแผนงานที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้นมา

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ เสนอให้โครงการแหล่งผลิตอาหารชุมชนบ้านหนองตาตั้ง ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดตราบุรี เป็นโครงการเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการใหม่ ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี ในการประชุมติดตามงานโครงการพิเศษและโครงการพระราชดำริ ณ ห้องประชุมสำนักเทคโนโลยีชีวภาพ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมีท่านอธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นประธานการประชุมที่ประชุมเห็นชอบและให้ใช้งบประมาณโครงการพิเศษ ส่วนที่มีมติให้ปรับลดไปก่อน และให้จัดกลุ่มอยู่ในโครงการแหล่งผลิตอาหาร

วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๗ นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงษ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เห็นชอบตามข้อเสนอที่สรุปจากผลการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ ให้โครงการธนาคารอาหารชุมชนบ้านหนองตาตั้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดตราบุรี เป็นโครงการใหม่ที่จะต้องดำเนินการในงบประมาณ ๒๕๔๘

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งอาหารตัวอย่างด้านพืชและให้ราษฎรเข้าร่วมโครงการให้รู้จักรักษาระบบนิเวศน์ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมของชุมชน

๓.๑.๒ เพื่อสร้างแหล่งผลิตอาหาร ให้กับราษฎรโดยใช้พื้นที่ที่ทำกินของตนเอง มาใช้ประโยชน์ให้เกิดผลผลิตสูงสุดและยั่งยืน

๓.๑.๓ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในทุกๆ ด้านให้พึ่ง ตนเองได้ตลอดไปควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยสร้างโอกาสให้ชุมชนองค์กรท้องถิ่น และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา และการพึ่งพาตนเองของชุมชนตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

เป็นแปลงสาธิตด้านการผลิตพืชอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษให้กับราษฎรในพื้นที่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย ตามแนวชายแดนไทย-พม่าตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และชุมชนข้างเคียง ต้องมีอาหารบริโภคโดยไม่ขัดสน ไม่ขาดตอน และสามารถเพิ่มผลผลิตของตนเองได้ โดยไม่พึ่งพาปัจจัยภายนอกหรือพึ่งพาน้อยที่สุด

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

แปลงสาธิตด้านการผลิตพืชอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษให้กับราษฎรในพื้นที่ ๑๒ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ ชุดประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกองพันภาค ๑

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๑.๒ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๑.๓ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร : ๖๕,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

เป็นแปลงสาธิตด้านการผลิตพืชอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษให้กับราษฎรในพื้นที่ ดังนี้

๗.๒.๑.๑ กิจกรรมแปลงไม้ผล มีผลไม้หลายชนิดปลูกในพื้นที่ จำพวก ฝรั่ง มะม่วง ชมพู่มะขาม ละมุด มะละกอ ส้มโอ ถั่วลิสงน้ำว่า มีการดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช เน้นการตัดวัชพืชให้สั้น ทุก ๑-๒ เดือน แทนการฉีดพ่นสารเคมี เพื่อลดการทำลายสภาพแวดล้อม การปนเปื้อนสารพิษตกค้าง ใส่ปุ๋ยคอกเพื่อบำรุงดิน ๕๐๐ กรัมต่อต้นเดือนละ ๑ ครั้ง พืชผลต้นใหญ่ คือ มะม่วง มะขามเปรี้ยวยักษ์อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น ใส่ปุ๋ยเคมี เกรด ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ ต้นละประมาณ ๑ กิโลกรัมใส่ในช่วงที่ต้นกำลังติดผล เมื่อพบปัญหาแมลงวันผลไม้จะใช้สารเมทิลยูจินอล และเหยื่อโปรตีนพร้อมสารฆ่าแมลง ผลผลิตที่ได้จำหน่ายให้ผู้ดูแลโครงการฯ ได้นำแจกจ่ายให้กับชาวบ้าน โรงเรียนในชุมชนต่อไป

๗.๒.๑.๒ กิจกรรมพืชผักและพืชสมุนไพร พืชไร่ ปลูกพืชสมุนไพร พริกไทย ดีปลี บอระเพ็ด พญาไร้ใบ กระชายแดง ขมิ้นขาว หญ้าหนวดแมว ขมิ้นเหลือง หนุมานนั่งแท่น อ้อยแดง ตะลิงปลิง หม่อนพันธุ์เชียงใหม่ จำนวน ๑๒ ต้น ปลูกผักคะน้า กวางตุ้ง ผักบุ้ง บร็อคโคลี่ กะหล่ำปลี มะรุม พักทอง

มะเขือเทศ มะเขือยาว พริก ชะอม เหริ่ง ดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เกรด ๑๕-๑๕-๑๕ , ๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒,๐๐๐ กิโลกรัม ด้านพืชผัก ปลุกผักกินใบ กำจัดศัตรูพืชโดยใช้ไล่เดือนฝอย

๗.๒.๑.๓ กิจกรรมปลูกพืชไร่ ปลูกข้าวข้าวโพดข้าวเหนียวได้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๗๐ กิโลกรัม/ไร่

และในเดือน สิงหาคม ๒๕๖๕ ได้ดำเนินการปรับพื้นที่แปลงเดิมเป็นการจัดทำแปลงปลูกไม้ผลขึ้นใหม่แทนต้นเก่าที่มีอายุมากให้ผลผลิตน้อย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยดำเนินการจัดทำแปลงปลูกพืชผลไม้ยืนต้นจำนวน ๖ ชนิด ได้แก่

๑. แปลงปลูกละมุดกระสายมาเลย์ จำนวน ๑๐ ต้น	๒. แปลงปลูกชมพูทับทิมจันทร์ จำนวน ๑๐ ต้น
๓. แปลงปลูกมะนาวแป้นพวง จำนวน ๑๐ ต้น	๔. แปลงปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๔๕ หน่อ
๕. แปลงปลูกส้มโอทับทิมสยามผลใหญ่ จำนวน ๕ ต้น	๖. แปลงปลูกฝรั่งกิมจู จำนวน ๑๘ ต้น

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

เกษตรกรได้ความรู้ในด้านการผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ มีแหล่งอาหารไว้สำหรับบริโภคตลอดทั้งปี ทั้งพืชผัก และไม้ผล

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ชุมชนองค์กรท้องถิ่น และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารจัดการพื้นที่ ทำให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา มีการพึ่งพาตนเองของชุมชนตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นแหล่งอาหารตัวอย่างด้านพืชและให้ราษฎรเข้าร่วมโครงการให้รู้จักรักษาระบบนิเวศน์ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมของชุมชน ใช้พื้นที่ที่ทำกินของตนเอง มาใช้ประโยชน์ให้เกิดผลผลิตสูงสุดและยั่งยืน

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

๑. การดูแลกำจัดวัชพืชในพื้นที่ดำเนินงาน

๒. ภาพการจัดทำแปลงปลูกไม้ผลเพื่อเฉลิมพระเกียรติ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ดำเนินการกำจัดวัชพืชภายในบริเวณพื้นที่ดำเนินงานดูแลบำรุงรักษาแปลงไม้ผลชนิดต่างๆที่ได้ดำเนินการปลูก
ขึ้นใหม่

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

นางสาวจินดาและนางสาวพรรณพิมล คชะสุต อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๘ ถนนมนตรีสุริยวงศ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังมูลนิธิชัยพัฒนา ว่ามีความประสงค์จะบริจาคที่ดินจำนวน ๑๕ ไร่เศษ ริมถนนสมุทรสงคราม-ปากท่อ หมู่ที่ ๑ ตำบลวันดาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนา เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระบรมราชานุมัติให้รับที่ดินแปลงนี้ไว้ในมูลนิธิชัยพัฒนา สำหรับใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมต่อไป ซึ่งได้ทำการโอนที่ดินมาเป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิชัยพัฒนาเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑

๒. การตอบสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มี พระราชทานุมัติให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาที่ดินดังกล่าวเป็นแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียงใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน สำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงการประกอบอาชีพการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เป็นการสาธิตการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ สำหรับการทำการเกษตรที่มีที่ดินขนาดเล็ก

๓.๑.๒ สาธิตการจัดทำแปลง “ทฤษฎีใหม่” ขั้นที่ ๑ ในเขตชลประทาน

๓.๑.๓ เป็นแหล่งผลิตผลทางด้านการเกษตร รวมทั้งสามารถแจกจ่าย จำหน่ายผลิตผลให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจ

๓.๑.๔ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และดูงาน ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

๓.๑.๕ ดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้เกษตรกรนำไปเป็นตัวอย่างในการประกอบอาชีพ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เป็นแปลงสาธิตเกษตรแบบผสมผสานและถ่ายทอดเทคโนโลยี

๓.๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสาน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียงใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน และนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงการประกอบอาชีพทางการเกษตร

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริ

๕.หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบประมาณกรมวิชาการเกษตร : ๔๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/สไลด์ทัศน์อุปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๓.๑ กิจกรรมการปลูกข้าว พื้นที่ ๓ ไร่ ๑ งาน

ปลูกข้าว กข. ๔๙ จำนวน ๑ ครั้ง ได้ผลผลิต ๒,๕๓๖ กิโลกรัม จำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว และได้ปลูกข้าวพันธุ์ กข.๓๑ ลงไปในพื้นที่นา

๗.๓.๒ กิจกรรมเกษตรผสมผสานแบบร่องสวน

- ร่องที่ ๑ ปลูกพริก มะเขือเปราะ

- ร่องที่ ๒ ปลูกผักบุ้งจีน คื่นช่าย ผักชี ผักกาดหอม

- ร่องที่ ๓ ปลูกดอกดาวเรืองตัดดอก

- ร่องที่ ๔ ปลูกดอกดาวเรืองตัดดอก

- ร่องที่ ๕ ปลูกดอกดาวเรืองตัดดอก

- ร่องที่ ๖ ปลูกส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ จำนวน ๑๕ ต้น ระยะห่างระหว่างต้น ๕ เมตร (แถว

เดียว)

- ร่องที่ ๗ ปลุกชมพู่พันธุ์ทับทิมจันทร์ จำนวน ๑๖ ต้น ระยะห่างระหว่างต้น ๕ เมตร (แถวเดียว)
- ร่องที่ ๘ ปลุกชมพู่พันธุ์ทับทิมจันทร์ จำนวน ๑๖ ต้น ระยะห่างระหว่างต้น ๕ เมตร (แถวเดียว) และปลุกมะเขือยาว พริก เป็นพืชเสริม
- ร่องที่ ๙ มีการทำโรงเรือนเพาะเลี้ยงเห็ดครึ่งแปลง และอีกครึ่งแปลงมีการปลูกสร้างโรงเลี้ยงหมูหลุม และโรงเลี้ยงไก่ไข่

การดูแลรักษา

แปลงที่ปลูกพืชผักมีการรดน้ำ กาจัดวัชพืช ตัดหญ้า ใส่ปุ๋ยเคมีเกรด ๑๖-๑๖-๑๖ , ๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยคอก อัตรา ๒ ตัน/ไร่ ใช้ใส่เดือนพฤษภาคมในผักกินใบเพื่อป้องกันแมลงศัตรูพืช , แปลงที่ปลูกไม้ผล มีการรดน้ำ กาจัดวัชพืช ตัดหญ้า ตัดแต่งกิ่ง ห่อผลผลิตไว้จำหน่าย ใส่ปุ๋ยเคมีเกรด ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๒๐๐-๕๐๐ กรัม/ต้น และใช้กับดักล่อแมลงวันผลไม้ ในแปลงไม้ผล

๗.๓.๒ กิจกรรมเกษตรผสมผสานบนคันดินรอบสวน ปลูกไม้ผล ได้แก่ มะพร้าว น้ำหอม มะกอกน้ำ มะม่วง กล้วย ดูแลรักษาโดยการใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเกรด ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๒๐๐ - ๕๐๐ กรัม/ต้น

๗.๓.๓ กิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก ทำการตัดแต่งใส่ปุ๋ยคอก และปลูกซ่อมแซมต้นหญ้ากอที่ไม่สมบูรณ์

๗.๓.๔ กิจกรรมไม้หอมและพืชสมุนไพร มีไม้หอมทั้งหมด ๑๗ ชนิด ดังนี้ ประยงค์ แก้วเจ้าจอม แก้ว โมก ลำดวน การะเวก พุดซ้อน พุทธชาด เขียวกระแต บุษหงาสาหรี่ กระทิง จำปี พุดดง มะลิซ้อน สารภี กระดังงาสงขลา ชมนาดและมีสมุนไพร ๗ ชนิด ได้แก่ ขมิ้น ข่า ตะไคร้ กระชาย ข่าพลู ยี่หระ ว่านชักมดลูก โดยทำการดูแลรักษาและขยายพันธุ์พืชไม้หอมและพืชสมุนไพร

๗.๓.๕ กิจกรรมเพาะเลี้ยงเห็ด ได้สร้างอาคารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดและโรงเรือนเห็ดเพิ่ม ซึ่งปัจจุบันได้ทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าภูฐานจากขี้เลื่อยยางพาราและจากฟางข้าว เพื่อจำหน่ายก้อนและขายดอก โดยมีโรงเรือนขนาด ๔x๖ เมตร ๑โรง บรรจุก้อนได้ จำนวน ๒,๐๐๐ ก้อน และโรงเรือน ๔x๑๒ เมตร สามารถบรรจุก้อนได้จำนวน ๖,๕๐๐ ก้อน

๗.๓.๖ กิจกรรมการผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในแปลงพืชผักและไม้ผล

๗.๓.๗ กิจกรรมการเลี้ยงปลา มีการเลี้ยงปลานิล ปลาดู ปลาตะเพียน ปลาตะกวด ปลาช่อน ปลาหมอสี ปลาหางนกยูง ปลาแค่น้ำ ปลาหางปลา และปลาทับทิม ปลาตะกวด เลี้ยงกบในกระชังตามร่องสวน และจำหน่ายผลผลิต

๗.๓.๘ กิจกรรมเลี้ยงหมูหลุม เลี้ยงหมูหลุม จำนวน ๔ ตัว เพื่อเก็บมูลหมูหลุม เพื่อทำปุ๋ยหมัก ใช้ในโครงการต่อไป

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

-

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ได้ต้นแบบแปลงเกษตรแบบผสมผสานในที่ราบลุ่มภาคกลางที่มีการทำนาปลูกพืช เพาะเห็ด เลี้ยงปลา และเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ ๑๕ ไร่ พร้อมทั้งระบบการจำหน่ายโดยพึ่งพาตนเอง แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่ม

มูลค่า เป็นที่ศึกษาดูงานของเกษตรกร นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป ในเรื่องการจัดทำแปลง “ทฤษฎีใหม่” ขั้นที่ ๑ ในเขตชลประทาน

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

ให้การสนับสนุนใส่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย สารชีวภัณฑ์ BT และปุ๋ยหมักเดิมอากาศ เพื่อใช้ในแปลงปลูก ดาวเรืองและพืชผักชนิดต่างๆ พร้อมสนับสนุนกับดักด้วงมะพร้าวและปล่อยแตนเบียนเพื่อป้องกันและกำจัด แมลงดำนามหนอนหัวดำ

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลพงสวาย อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

นางสาวพรรณพิมล คชะสุต ได้ขออน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน โฉนดเลขที่ ๒๓๑๙๔ เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตารางวา และโฉนดเลขที่ ๗๑๗๙๐ เนื้อที่ ๒ งาน ๒๗ ตารางวา รวม ๒ โฉนด เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๓ งาน ๘๓ ตารางวา เพื่อใช้ประโยชน์ตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ที่ดินดังกล่าว ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ ๔ กิโลเมตร ลักษณะเป็นสื่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านทิศเหนือติดหนองน้ำสาธารณะ มีถนนสายเลียบเมืองตัดผ่านทางทิศใต้ ซึ่งใช้เป็นทางเข้า-ออก ของพื้นที่แปลงดังกล่าว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นตัวอย่างการปลูกนาบัวเชิงเศรษฐกิจและการเกษตรแบบผสมผสานที่จะสามารถสร้างรายได้และขยายผลการส่งเสริมการพัฒนาไปยังพื้นที่บริเวณใกล้เคียง และผู้สนใจในระยะต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแปลงสาธิตการปรับเปลี่ยนพื้นที่ตามแนวทางระบบเกษตรแบบผสมผสานในสภาพพื้นที่ลุ่มและชุ่มน้ำ

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตและกระจายพืชพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรโดยเฉพาะพันธุ์บัวฉัตร

๓.๑.๓ เพื่อเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสม ในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓.๑.๔ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคตข้างหน้า

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ แปลงสาธิตเกษตรแบบผสมผสานในสภาพพื้นที่ลุ่มและชุ่มน้ำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรที่

สนใจ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๓ งาน ๘๓ ตารางวา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

พื้นที่ ๒๕ ไร่

๕.หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร : ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๓.๑ กิจกรรมการทำนาบัว แบ่งเป็น ๒ แปลง แปลงละ ๗ ไร่

แปลงนาบัวแปลงที่ ๑ ได้ทำการปรับปรุงบ่อ ปลอยปลาตะเพียน ๑๐,๐๐๐ ตัว และเตรียม
นำพันธุ์บัวมาปลูกเพื่อรวบรวมพันธุ์

แปลงนาบัวแปลงที่ ๑ ปลูกบัวสัตตบพูน จำนวน ๕,๐๐๐ ไหล เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ดูแลโดยการใส่ปุ๋ย เกรด ๐-๓-๐ อัตรา ๑.๕ ตัน/แปลง ใส่ปุ๋ย เกรด ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราแปลง
๑.๕๐ กก./แปลง ปัจจุบันเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ วันละ ประมาณ ๕๐๐ ดอก ขายส่ง ราคา ดอก ละ ๗๐ สตางค์-
๑.๕๐บาท ตามราคาท้องตลาด และเมื่อดอกเริ่มมีคุณภาพและผลผลิตลดลงจะทำการย่ำบัว และมีการปลอย
ปลากินพืช (ปลาตะเพียน) เพื่อให้กินวัชพืชในแปลงนาบัว และเป็นรายได้ของโครงการฯ

๗.๓.๒ กิจกรรมการปลูกพืชบนคันดินรอบนาบัว ทำการปลูก มะละกอ ฟักทอง มะเขือ
เปราะ ถั่วฝักยาว ถั่วพุดหอม ถั่วพุดน้ำว่า มะเขือเทศ และมีการปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์

๗.๓.๓ กิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก ปลูกหญ้าแฝก รอบแปลงนาและแปลงข้าว เพื่อป้องกันพังทลายของดิน ทำการตัดแต่ง ใส่ปุ๋ยคอก และปลูกซ่อมแซมต้นหญ้ากอที่ไม่สมบูรณ์

๗.๓.๔ ดำเนินการก่อสร้างโรงจอดรถสำหรับผู้เข้าศึกษาดูงานในโครงการ

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ให้การสนับสนุนใส่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย สารชีวภัณฑ์ BT และปุ๋ยหมักเติมอากาศ เพื่อใช้ในแปลงปลูกดาวเรืองและพืชผักชนิดต่างๆ พร้อมสนับสนุนกับดักด้วงมะพร้าวและปล่อยแตนเบียนเพื่อป้องกันและกำจัดแมลงดำนานอนหัวดำ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของโครงการเพื่อนำไปใช้ในพื้นที่แปลงและพื้นที่ดำเนินงานอื่นๆต่อไป และเข้าตรวจเยี่ยมผลจากการนำไปใช้เป็นระยะ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำการเกษตรในพื้นที่ลุ่มโดยปลูกบัวเป็นพืชหลัก เทคโนโลยีซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนาอาชีพให้เพิ่มผลผลิตได้ รวบรวมและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับบัว โดยเฉพาะบัวสีของไทย ยังมีอีกองค์ความรู้มากมายที่ยังไม่มีการศึกษาอย่างจริงจังเราอยากให้การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้นี้ได้นำไป ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านต่างๆเช่นในเชิงวิทยาศาสตร์ สุขภาพ รวมถึงในเชิงเศรษฐกิจ

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

ให้การสนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศเพื่อใช้ดูแลพืช และเยี่ยมชมการดูแลรักษาสายพันธุ์บัวชนิดต่างๆ พร้อมสนับสนุนแตนเบียนเพื่อนำไปปล่อยในแปลงปลูกมะพร้าวน้ำหอม ภายในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการ

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการรับโอนที่ดินซึ่งนางสาวประยงค์ นาคะวะรังค์ ข้าราชการบำนาญโรงพยาบาลทรวงอก กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๕ แปลง พื้นที่รวม ๒๑ ไร่ ๑๒ ตารางวา ในตำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยมูลนิธิชัยพัฒนาได้รับโอนเป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการด้านพืช

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑. พัฒนาและอนุรักษ์ศิลปกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชุมชนอัมพวาทั้งในด้านกายภาพ และการดำเนินชีวิตของผู้อาศัยในพื้นที่และชุมชน โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพ และประกอบกิจกรรมภายในพื้นที่

๓.๑.๒. พัฒนาพื้นที่ให้เกิดศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชื่อมโยงกับอุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒) และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของจังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้พื้นเมือง การรักษาระบบนิเวศน์ของสวนผลไม้ และแหล่งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนอัมพวา

๓.๑.๓. สร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับชุมชนจากการจำหน่ายผลผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูป และค่าตอบแทนจากการให้บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

๓.๑.๔. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยสร้างโอกาสให้ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา และการพึ่งพาตนเองของชุมชนตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

พื้นที่ แปลงมะพร้าว จำนวน ๑๒ ไร่

๕.หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

- กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว โดยสนับสนุนติดตั้งกับดักฟีโรโมนดักแมลง และสนับสนุนแผนเบียนหนอนแมลงดักหนามมะพร้าว (*Asecodes hispinarum*) และแผนเบียนดักแมลงดักหนามมะพร้าว (*Tetrastichus brontispae*) ติดตามผลการดำเนินงาน

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/วัสดุทัศนูปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ติดตามแผนการวางแผนการระบาดของแมลงศัตรูพืช

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

สร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับชุมชนจากการจำหน่ายผลผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูป และ
ค่าตอบแทนจากการให้บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้วิธีกล ลด
การใช้สารเคมี

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

สนับสนุนกับตัดกิ่งมะพร้าว และปล่อยแทนเป็นนเพื่อป้องกันและกำจัดแมลงดำหนามหอนหัวดำ
และกิ่งพันธุ์มะนาวเป็นพิจิตร ๑ และแทนแดงเพื่อนำไปขยายภายในพื้นที่โครงการฯ

ภาพการเข้าร่วมติดตามงานและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานสวนสาธิตการเกษตร
เพื่อฟื้นฟูแปลงไม้ผลเดิม ร่วมกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิชัยพัฒนา

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง ความตอนหนึ่งว่า “...ตอนนี้พยายามจะเริ่มทำฟาร์มตัวอย่างที่ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี หวังให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นคลังอาหารที่หล่อเลี้ยงคนไทย จะเป็นที่น่าหวาดเกรงว่าต่อไปอาหารจะแพงมากและคนที่ยากจนจะลำบาก ต้องตั้งคลังอาหารขึ้นตามท้องที่ต่าง ๆ”

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชดำริ ที่จะให้พื้นที่บริเวณบ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนมีแนวติดต่อระหว่างประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเมียนมาร์ เป็นพื้นที่ที่มีความสงบร่มเย็น และราษฎรมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ จึงมอบหมายให้นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ (ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ) ดำเนินการจัดประชุมเพื่อจัดทำโครงการ โดยมีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ ค่ายทหารบ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักพระราชวัง ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมป่าไม้ และผู้แทนทหาร

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

เดือน ตุลาคม ๒๕๔๕ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ได้มอบหมายจากกรมวิชาการเกษตรให้เข้าไปดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เป็นแหล่งสร้างงานและจ้างแรงงานราษฎรจากหมู่บ้านชายแดนให้เข้ามาทำงานในฟาร์มตัวอย่าง

๓.๑.๒ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตร โดยราษฎรที่เข้ามาทำงานในโครงการนอกจากจะมีรายได้จากการจ้างแรงงานแล้ว ยังได้รับความรู้ด้านการเกษตร ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ ของตนเองได้

๓.๑.๓ เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษ

๓.๑.๔ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการดำเนินงาน โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของการงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อจัดการแปลงไม้ผลให้ดีและมีคุณภาพที่ปลอดภัย

๓.๒.๒ การจัดการแปลงพืชผักให้ดีและมีคุณภาพที่ปลอดภัย

๓.๒.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชที่ดีและเหมาะสมแก่เกษตรกรในพื้นที่

๓.๒.๔ เป็นแหล่งให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่มาศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่บ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑๑๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

ในส่วนที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี รับผิดชอบ เนื้อที่ ๘๖ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักพระราชวัง

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร ๗๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๗.๒.๑.๑ พัฒนาการผลิตไม้ผล เนื้อที่ประมาณ ๘๕ ไร่ มีผลไม้หลายชนิดปลูกในพื้นที่ เช่น ส้มโอ ปลูกกล้วยน้ำว้า กล้วยหอม มะขามเทศ มะขามเปรี้ยว ชมพู่มะม่วง มะละกอพันธุ์แขกดำ ศรีสะเกษ พุทรา ฝรั่ง ทับทิม ลำไย มะนาว ใช้สารชีวภาพ อัตรา ๕๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร มีการดูแลรักษาโดยการตัดแต่งกิ่งแปลงพุทรา หลังเก็บเกี่ยวทุกปี กำจัดวัชพืช เน้นการตัดวัชพืชให้สั้น ทุก ๑-๒ เดือน แทนการฉีดพ่นสารเคมีจนโล่งเตียน เพื่อช่วยลดการชะล้างของหน้าดินและป้องกันการสูญเสียสิ่งที่มีประโยชน์ในดิน เช่น ความชื้น ปุ๋ย จุลินทรีย์ดิน ฯลฯ และใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้น ใส่ปุ๋ยคอก ต้นละประมาณ ๒.๕ กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยเคมีเกรด ๑๕-๑๕-๑๕ ต้นละ ๑ กิโลกรัม โดยเน้นแบ่งใส่ครั้งละน้อยแต่บ่อยครั้ง เช่น ใส่ทุกเดือนๆละ ๑-๒ ครั้ง สำหรับพืชที่พบปัญหาแมลงวันผลไม้จะใช้สารเมทิลยูจินอล และเหยื่อโปรตีนพร้อมสารฆ่าแมลง

๗.๒.๑.๒ การผลิตพืชผัก ผลิตพืชผักกินผล พวกปลูกถั่วฝักยาว ถั่วพู บวบเหลี่ยม ถั่วแขก กระเจี๊ยบเขียว แตงกวา พักข้าว มะเขือ มะระตุ้งติ้ง มะเขือเทศสีดา พักทอง ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงดีระบบน้ำโดยใช้สายน้ำพุงวางบนแปลงพลาสติก เพื่อป้องกันวัชพืช และศัตรูพืช ส่วนพืชผักกินใบ

ได้ปลูก ผักตระกูลสลัดและปลูกผักชีเสริมในร่อง ผักกาดหอม คื่นช่ายฮ่องกง คื่นช่ายใบ บร็อคโคลี่ กะหล่ำดอก กะหล่ำปลี กวางตุ้งฮ่องเต้ กวางตุ้งดอก ผักบุ้งจีน ผักโขมแดง ทุก ๓ วัน ใช้ไส้เดือนฝอยในการกำจัดศัตรูพืช (ขนาดแปลง ๒๐ ตารางเมตร) ระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ ดูแลรักษาโดยการใส่ปุ๋ยทุกเดือน เกรด ๑๕-๑๕-๑๕ และ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยคอก ๒ ตัน/ไร่

๗.๒.๑.๓ การผลิตพืชไร่ ปลูกข้าวโพดหวานพื้นที่ ๒ งาน และข้าวโพดข้าวเหนียว ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๐ กิโลกรัม ปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทือง ปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อบำรุงดิน

และเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ศวพ.ราชบุรี ได้ดำเนินการสนับสนุนชีวภัณฑ์ มวนเพศผสมชาติ เพื่อนำไปปล่อยสู่แปลงปลูกผักของโครงการฯ ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชผัก

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/วัสดุทัศนูปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ให้คำแนะนำในด้านการปลูกพืชชนิดต่างๆตลอดจนการป้องกันกำจัดโรคและแมลง พร้อมให้การสนับสนุนชีวภัณฑ์ชนิดต่างๆ เช่นไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย เห็ดเรืองแสงสิรินรัสมิ์ แหนแดง ปุ๋ยหมักเติมอากาศ กิ่งพันธุ์พืช รวมถึงเมล็ดพันธุ์พืชชนิดต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อนำไปใช้ในแปลงกิจกรรมต่างๆ และเข้าติดตามผลจากการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่ของโครงการฯต่อไป เป็นระยะ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ แปลงการจัดการไม้ผล พืชผักและ พืชไร่ผลลัพท์ ได้ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่ โดยพืชผลที่ได้จากฟาร์มตัวอย่างยังจะนำไปจำหน่ายให้กับประชาชนในตัวเอง อีกส่วนหนึ่งจะวางจำหน่ายให้แก่ประชาชนในละแวกใกล้เคียงอีกด้วย

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงานต่างๆในพื้นที่โครงการฯ

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ ร่วมต้อนรับคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โครงการสื่อมวลชนสัญจรสืบสานพระราชดำริ ผ่านโครงการสวนพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงเพื่อดำเนินการถ่ายทำวีดีทัศน์เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บำบัดหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรีได้ดำเนินการจัดนิทรรศการทางวิชาการด้านชีวภัณฑ์กรมวิชาการเกษตร ที่ให้การสนับสนุนภายในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการ

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ในวโรกาสที่พระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พื้นที่โครงการฯ นั้น

พลตำรวจตรีทักษ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินบริเวณตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ประมาณ ๖๙๙ ไร่ ๒ งาน ๕๑ ตารางวา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำริ ให้ดำเนินการศึกษาหาวิธีการปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรม ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้ ทดสอบวางแผนและจัดระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

เริ่มดำเนินโครงการปี ๒๕๓๙ โดยกรมวิชาการเกษตรมีโครงการทดสอบฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เพื่อพัฒนาระบบการปลูกพืชทางการเกษตรโดยมีโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ ศึกษาทดสอบหาความเจริญเติบโตและการเพิ่มผลผลิตของมะขามเปรี้ยว ศึกษาทดสอบแปลงระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานและศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการเกษตร ต่อมาในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔ ได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพของเกษตรกรบริเวณรอบโครงการฯ เพื่อขยายผลไปสู่เกษตรกรต่อไปในอนาคต ประกอบด้วย

- (๑) โครงการสาธิตระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง จำนวน ๒๒ ไร่
- (๒) โครงการสาธิตการปลูกอ้อยพันธุ์ดีในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง จำนวน ๓.๕ ไร่
- (๓) โครงการสาธิตแปลงต้นแบบการปลูกอะโวคาโด จำนวน ๑.๕ ไร่
- (๔) โครงการแปลงรวบรวมสายพันธุ์มะนาว จำนวน ๑.๕ ไร่
- (๕) โครงการสาธิตระบบการปลูกมะขามเปรี้ยว จำนวน ๖ ไร่
- (๖) การขยายผลสู่เกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- ๓.๑.๒ ให้ปลูกป่าไม้ในพื้นที่โครงการฯ โดยวิธีการปลูกต้นไม้ต่าง ๆ แบบไม่เป็นแถวหรือไม่เป็นระเบียบเพื่อให้มีลักษณะเป็นป่าธรรมชาติ

๓.๑.๓ การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กภายในโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มสำหรับไว้ใช้ในการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์

๓.๑.๔ สาธิตการจัดทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในการปรับปรุงดินในพื้นที่โครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนองงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสนองแนวทางตามพระราชดำริ

๓.๒.๒ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกร

๓.๒.๓ เพื่อเป็นแหล่งผลิตพืชพันธุ์ดีบริการแก่เกษตรกร

๓.๒.๔ เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกรแบบยั่งยืน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

เนื้อที่ประมาณ ๖๙๙ ไร่ ๒ งาน ๕๑ ตารางวา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

ในส่วนที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี รับผิดชอบ เนื้อที่ ๓๔.๕ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๑.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จ.ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติ จากกรมวิชาการเกษตร ๑๓๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

๖.๒.๑ กปร. ๔๑,๐๖๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๑.๑ โครงการสาธิตระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง

พื้นที่ ๒๒ ไร่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี กรมวิชาการเกษตร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านงานวิชาการเกษตร ได้ดำเนินการปลูกปรับเปลี่ยนชนิดพืชเพิ่มเติมขึ้นในส่วนของแปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน เนื่องจากพืชที่คงอยู่เดิมโคนล้มและตายลงไป อีกทั้งเพื่อให้ปรับปรุงพื้นที่แปลงปลูกให้มีความน่าสนใจจากเกษตรกรและผู้เข้าเยี่ยมชมในพื้นที่ดำเนินงาน โดยยังคงชนิดพืชไม่ย่นต้นไว้

คงเดิม ได้แก่ มะค่า สะเดา มะเฟือง มะนาว กระท้อน ชะอม มะยงชิด ใช้วิธีกำจัดวัชพืชโดยการตัด เพื่อลดการใช้สารเคมี ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ

๑.๒ โครงการสาธิตการปลูกอ้อยพันธุ์ดีในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง

พื้นที่ ๓.๕ ไร่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพื้นที่สำหรับการปลูกชนิดพืช โดยจัดสรรพื้นที่เป็นการปลูกอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ จำนวน ๑ ไร่ จัดทำแปลงปลูกเสารสลับประธานผลสด พันธุ์ไทลุง No.๑ จำนวน ๒ ไร่ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ดำเนินการปลูกพืชทดแทนเสารสคือ บวบเหลี่ยม และเป็นการจัดทำแปลงปลูกฝรั่งกิมจูโดยการใช้เห็ดเรืองแสงสิรินธรมี ป้องกันโรครากปมในฝรั่ง โดยการยกร่องปลูก จำนวน ๐.๕ ไร่

๑.๓ โครงการสาธิตแปลงต้นแบบเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์มะละกอพันธุ์แขกดำ

ศรีสะเกษ

พื้นที่ ๑.๕ ไร่ จากเดิมที่เป็นแปลงปลูกมะละกอพันธุ์แขกดำศรีสะเกษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ได้ดำเนินงานปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูกขึ้นใหม่โดยเป็นการจัดทำแปลงปลูกอะโวคาโด ๓ สายพันธุ์ ได้แก่ ๑. พันธุ์ปีเตอร์สัน (Peterson) ๒. พันธุ์บัคคาเนีย (Buccaneer) ๓. พันธุ์แฮส (Hass)

๑.๔ โครงการสาธิตการปลูกมะนาวนอกฤดูในพื้นที่น้ำน้อย

พื้นที่ ๑.๕ ไร่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ได้จัดทำแปลงรวบรวมสายพันธุ์มะนาว จำนวน ๘ สายพันธุ์ แทนการปลูกมะนาวนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ให้เกษตรกรและผู้เข้าเยี่ยมชมในพื้นที่ดำเนินงาน สามารถศึกษาหาความรู้กับมะนาวแต่ละสายพันธุ์ ได้แก่ ๑.พันธุ์แป้นรำไพ ๒.พันธุ์แป้นพิจิตร ๑ ๓.พันธุ์ทุลเกล้า ๔.พันธุ์ไข่ชุมพร ๕.พันธุ์ไข่ปราจีนบุรี ๖.พันธุ์แป้นพวง ๗.พันธุ์จาร์ส ๒๘ ๘.พันธุ์แป้นโรชา โดยหลังจากที่ได้ดำเนินการปลูกพบว่า กิ่งมะนาวแต่ละสายพันธุ์มีการเจริญเติบโตได้ดี ต้นแคระแกร็น ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการนำกิ่งตอนจากต้นพ่อ-แม่พันธุ์ที่มีอายุมากไปปลูก จึงได้เตรียมวางแผนจัดเตรียมกิ่งพันธุ์ชุดใหม่ลงปลูกแทนชุดเดิมที่ปลูกไว้เพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่สมบูรณ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำแปลงรวบรวมสายพันธุ์มะนาวทั้งหมดนี้ต่อไป โดยในระหว่างที่รอการงอกกิ่งพันธุ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ได้ดำเนินการทดลองทำแปลงปลูก ถั่วเหลืองฝักสดพันธุ์เชียงใหม่ ๘๔-๑ และดำเนินการเก็บผลผลิตเมล็ดถั่วเหลืองฝักสด เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ได้ผลผลิตจำนวนทั้งสิ้น ๘๓ กิโลกรัม

๑.๕ กิจกรรมแปลงต้นแบบการปลูกมะขามเปรี้ยว

พื้นที่ ๖ ไร่ มะขามเปรี้ยว พันธุ์กระดานซ่ง ปลูกเมื่อปี ๒๕๓๘ จำนวน ๒๑๕ ต้น ปลูกระยะ ๖ x ๖ เมตร ปัจจุบัน มะขามอายุ ๒๖ ปี การให้ผลผลิตต่ำเนื่องจากมีอายุมาก อีกทั้งระยะการปลูกเมื่อต้นมะขามใหญ่ขึ้นทำให้ระยะระหว่างต้นชิดมากเกินไป การดำเนินงานจึงเป็นการดูแล บำรุงรักษา ตามผลการประชุมคณะทำงานโครงการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม เพื่ออนุรักษ์แปลงปลูกมะขามเปรี้ยวไว้คงเดิม เพราะเป็นแปลงปลูกพืชที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวผู้เข้าเยี่ยมชมพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ อย่างมาก ในการถ่ายรูปภายในแปลง

๑.๖ การขยายผลสู่เกษตรกร

ตามหนังสือ กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กลุ่มแผนและงบประมาณ กรมวิชาการเกษตร ที่ กษ ๐๙๒๘/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เกี่ยวกับการดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมการขยายผล โดยการนำเทคโนโลยีการผลิตพืช ชีวภัณฑ์ต่างๆของกรมวิชาการเกษตร

นำไปขยายผลสู่แปลงของเกษตรกรเพื่อช่วยลดต้นทุน แก้ปัญหาในการปลูกพืชชนิดต่างๆให้กับเกษตรกร และเพื่อการลดการใช้สารเคมีอย่างยั่งยืน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี มีเป้าหมายในการขยายผลสู่เกษตรกร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๑๐ ราย (ตามเอกสารแนบ ๑) และผลการดำเนินการในการขยายผลสู่เกษตรกร (ตามเอกสารแนบ ๒) รายละเอียด ดังนี้

ภาพการดำเนินงานโครงการต่างๆ

๑.โครงการสาธิตระบบการปลูกพืชแบบผสมผสาน

ดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกละมุด พันธุ์กระสวยมาเลย์ จำนวน ๑๐ ต้น ที่ปลูกทดแทนแปลงปลูกน้อยหน้าเดิม

ดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงมะม่วง แปลงปลูกชะอม แปลงปลูกรวบรวมสายพันธุ์ส้มโอ และแปลงฟ่อ-แม่พันธุ์
แทนแดง ให้มีความสมบูรณ์ กำจัดวัชพืชโดยรอบบริเวณแปลงโดยวิธีการตัด

๒.โครงการสาธิตการปลูกอ้อยพันธุ์ดี

ทำการตอกิ่งฝรั่งพันธุ์กิมจูเพื่อสำหรับจำหน่ายแจกให้กับเกษตรกรที่ต้องการกิ่งพันธุ์ไปปลูก เพื่อนำรายได้ส่งให้กับโครงการต่อไป

๓.โครงการสาธิตการปลูกมะนาวนอกฤดู

ได้จัดทำแปลงรวบรวมสายพันธุ์มะนาว จำนวน ๘ สายพันธุ์ แทนการปลูกมะนาวนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ให้เกษตรกรและผู้เข้าเยี่ยมชมในพื้นที่ดำเนินงาน สามารถศึกษาหาความรู้กับมะนาวแต่ละสายพันธุ์ ได้แก่ ๑.พันธุ์แป้นรำไพ ๒.พันธุ์แป้นพิจิตร ๑ ๓.พันธุ์ทูลเกล้า ๔.พันธุ์ไข่มุกร ๕.พันธุ์ไข่มุกรจินบุรี ๖.พันธุ์แป้นพวง ๗.พันธุ์จาร์ส ๒๘ ๘.พันธุ์แป้นโรชา โดยหลังจากที่ได้ดำเนินการปลูกพบว่า กิ่งมะนาวแต่ละสายพันธุ์มีการเจริญเติบโตได้ดี ต้นแคระแกร็น ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการนำกิ่งตอนจากต้นพ่อ-แม่พันธุ์ที่มีอายุมากไปปลูก จึงได้เตรียมวางแผนจัดเตรียมกิ่งพันธุ์ชุดใหม่ลงปลูกแทนชุดเดิมที่ปลูกไว้เพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่สมบูรณ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำแปลงรวบรวมสายพันธุ์มะนาวทั้งหมดนี้ต่อไป

ดำเนินการเก็บผลผลิตเมล็ดถั่วเหลืองฝักสด เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ได้ผลผลิตจำนวนทั้งสิ้น ๘๓ กิโลกรัม

๔.โครงการสาธิตระบบการปลูกมะขามเปรี้ยว

ดำเนินการดูแลบำรุงรักษา ใส่ปุ๋ยคอก และกำจัดวัชพืชทั้งภายในและรอบบริเวณพื้นที่แปลงปลูก

๕. โครงการสาธิตแปลงต้นแบบเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์มะละกอแขกดำศรีสะเกษ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ได้ดำเนินงานปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูกขึ้นใหม่โดยเป็นการจัดทำแปลงปลูกอะโวคาโด ๓ สายพันธุ์ ได้แก่ ๑. พันธุ์ปีเตอร์สัน (Peterson) ๒. พันธุ์บัคคาเนีย (Buccaneer) ๓. พันธุ์แฮส (Hass) โดยการใช้ชีวภัณฑ์กรมวิชาการเกษตรเห็ดเรืองแสงสิรินธรมี ป้องกันการเกิดโรครากปม ทดแทนแปลงเดิมที่ดำเนินการปลูกมะละกอแขกดำศรีสะเกษ

ภาพ กปร.กรมวิชาการเกษตร ติดตามผลการดำเนินงานการขยายผลสู่เกษตรกร

การเป็นวิทยากร

-

การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

การจัดนิทรรศการ

-

กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ได้เทคโนโลยีการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรม เพื่อปลูกพืชให้เหมาะสม ซึ่งเกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปใช้และปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการติดตามและประเมินผลจากกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมการขยายผล

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงต้นแบบของกิจกรรมต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์เพื่อเตรียมผลิตกิ่งพันธุ์และเมล็ดพันธุ์ในรอบการผลิตครั้งต่อไป

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ (ศูนย์เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแห่งแผ่นดิน)

ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการรับโอนที่ดินซึ่งนางสาวจิราพร จาตุรัตน์ และนางสาวดวงพร ยังมีสุข เกษตรกรชุมชนตำบลเหมืองใหม่ ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเป็นสวนผลไม้จำนวน ๒ แปลง พื้นที่รวม ๔ ไร่ ๑ งาน ๑๗ ตารางวา ในตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ โดยมูลนิธิชัยพัฒนาได้รับโอนที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ ตามข้อเสนอของชุมชนเหมืองใหม่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชนให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรแบบพอเพียง โดยให้เกษตรกรได้เห็นประโยชน์ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำและที่ดินอย่างสูงสุดขยายผลและเผยแพร่ผลสำเร็จไปสู่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ ตามข้อเสนอของชุมชนเหมืองใหม่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน

๓.๑.๒ ให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรแบบพอเพียง โดยให้เกษตรกรได้เห็นประโยชน์ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำและที่ดินอย่างสูงสุด

๓.๑.๓ ขยายผลและเผยแพร่ผลสำเร็จไปสู่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

แนะนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรด้านพืช ปุ๋ย

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่โครงการ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

-

๕.หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ชุมชนตำบลเหมืองใหม่ (คณะกรรมการอำนวยการศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม)

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

๕.๒.๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติจากกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

สนับสนุนองค์ความรู้ กิจกรรมพืชสวน พืชไร่ เช่น การปลูกมะละกอ ข้าวโพดหวาน และกล้วยหอม กิจกรรมไม้ผลและพืชผัก กิจกรรมไม้ดอกไม้ประดับ โรงเรือนเพาะเห็ด

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและประเมินผล

-

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เป็นศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน และผู้สนใจอื่นๆ ได้แก่ การจัดระบบการจัดการดินและน้ำในพื้นที่ การก่อสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ฯ และการจัดทำแปลงสาธิตการเกษตร

ผลผลิต ได้ แปลงการจัดการไม้ผล พืชผักและ พืชสวน

ผลลัพธ์ ได้ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

ภาพกิจกรรมต่างๆภายในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและแสดงถึงความสามัคคีของบุคคลากร การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถให้การบริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น เป็นการบูรณาการวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง พัฒนาที่ดินชลประทาน สหกรณ์ กฎหมาย บัญชี และอื่นๆ โดยอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์ เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้อย่างดี โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ได้เริ่มเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ที่ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดให้มีการติดตามผลการให้บริการอย่างต่อเนื่องในแต่ละคลินิก จนกว่าปัญหาของเกษตรกรเป้าหมายจะได้รับการแก้ไขแล้วเสร็จหลังจากที่ได้รับบริการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปี ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตให้เชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน งานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์ด้านวิชาการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร

๓.๒.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๓.๒.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

- ให้บริการด้านวิชาการและด้านพืช ตามโครงการจังหวัดและคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบสังกัดกรมวิชาการเกษตร

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

- กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร: จำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ การให้บริการคลินิกพืชตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จัดนิทรรศการและออกหน่วยให้บริการวิชาการด้านพืช จำนวน ๔ ครั้ง มีเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๒๖๙ ราย และมีเกษตรกรที่ต้องเข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๕ ราย แจกเอกสาร แนะนำศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี งานวิชาการด้านพืช จำนวน ๖๕๐ ฉบับ รวมถึงเมล็ดพันธุ์พืชต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์ หน่อพันธุ์พืช จำนวน ๑๒ ชนิด แหนแดง จำนวน ๗๐ ถุง ดอกเกลือ ๒๑๐ ซอง แก่เกษตรกรที่เข้ารับบริการตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ประจำปี ๒๕๖๖ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ หอประชุมว่าการอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการ จำนวน ๖๕ ราย

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการต่อเนื่อง จำนวน ๒ ราย

- แจกต้นพันธุ์,ท่อนพันธุ์ : จำนวน ๑๕๐ ต้น ได้แก่ มะนาวแป้นพิจิตร, มะม่วงหาวมะนาวโห่

, ชะอม

- แหนแดง : จำนวน ๒๐ ถุง

- แจกดอกเกลือ : จำนวน ๕๐ ซอง

- แจกเอกสาร : จำนวน ๑๕๐ ฉบับ (แนะนำศูนย์ฯ แผ่นพับวิธีการผลิตแหนแดง)

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการ จำนวน ๕๙ ราย
- แจกเมล็ดพันธุ์ผัก ได้แก่ พริกชี้หนู, มะเขือเทศ, กระเจี๊ยบเขียว, กระเจี๊ยบแดง, บวบเหลี่ยม ถั่วฝักยาวสีม่วง, ถั่วลายเสือ
- แจกต้นพันธุ์ : มะนาวแป้นพิจิตร จำนวน ๕๐ ต้น
- แจกเห็ดนางฟ้า : จำนวน ๒ ถุง
- แจกเอกสาร : จำนวน ๒๐๐ ฉบับ (เอกสารแนะนำศูนย์ฯ แผ่นพับวิธีการผลิตเห็ดนางฟ้า)

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการ จำนวน ๕๕ ราย
- แจกเมล็ดพันธุ์ผัก ได้แก่ พริกชี้หนู, มะเขือเทศ, กระเจี๊ยบเขียว, กระเจี๊ยบแดง, บวบเหลี่ยม ถั่วฝักยาวสีม่วง, ถั่วลายเสือ
- แจกดอกเกลือ : จำนวน ๒๐ ซอง
- แจกเอกสาร : จำนวน ๒๐๐ ฉบับ (แนะนำศูนย์ฯ)

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการ จำนวน ๙๐ ราย
- แจกเมล็ดพันธุ์ผัก ได้แก่ พริกชี้หนู, มะเขือเทศ, กระเจี๊ยบเขียว, กระเจี๊ยบแดง, บวบเหลี่ยม ถั่วฝักยาวสีม่วง, ถั่วลายเสือ
- ต้นพันธุ์ : มะนาวแป้นพิจิตร มะม่วงแก้วขมิ้น จำนวน ๑๐๐ ต้น
- แจกดอกเกลือ : จำนวน ๑๐๐ ซอง
- แจกเอกสาร : จำนวน ๑๐๐ ฉบับ (แนะนำศูนย์ฯ การใช้ชีวภัณฑ์ ป้องกันกำจัดแมลง)

๗.๑.๒ แจกเมล็ดพันธุ์พืชรับรองกรมและพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่

๑ มะเขือเทศสีดา	๒ ถั่วฝักยาวสีม่วง
๓ ถั่วฝักยาวลายเสือ	๔ กระเจี๊ยบแดง
๕ กระเจี๊ยบเขียวมรกต	๖ พริกชี้หนู
๗ บวบเหลี่ยม	

๗.๑.๒. ต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์ หน่อพันธุ์ จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่

๑ มะม่วงแก้วขมิ้น	๒ มะม่วงหาวมะนาวโห่
๓ มะนาวแป้นพิจิตร	๔ ชะอม

๗.๒ รายงานผลเกษตรกรที่เข้ารับบริการแบบต่อเนื่องคลินิกเกษตร ๐๕ จำนวน ๕ ราย

๑. ชื่อ - นามสกุล : นางรำภา จินส (๒-๗๖๐๒-๐๐๐๑๖-๐๗-๕)

ที่อยู่ : ๘ หมู่ ๖ ตำบลหนองชุมพล อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหา : พริกใบหงิกแสดงอาการเหลือง

สาเหตุ : เกิดจากเชื้อไวรัส pepper yellow leaf curt virus

การแก้ปัญหา :

๑. ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงใต้ใบเมื่อพบแมลงห้ำขาวระบาดมาก เช่น อิมิดาโคลพริด หรือ ไตอะโซฟอส ๔๐ % EC หรือคาร์โบซัลแฟน โดยพ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน และไม่ควรมีพ่นสารฆ่าแมลงชนิดหนึ่งชนิดใดติดต่อกันหลายครั้ง
๒. ขุดต้นพริกที่เป็นโรคและกำจัดวัชพืชที่เป็นพืชอาศัย นำมาเผาทำลายเพื่อลดแหล่งสะสมไวรัส

๒. ชื่อ - นามสกุล : นายสุคน ฉิมสกุล (๓-๗๖๐๒-๐๐๓๔๙-๘๙-๗)

ที่อยู่ : ๖๒/๑ หมู่ ๔ ตำบลหนองชุมพล อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหา : พริกใบหงิก ใบพริกแสดงอาการต่างเหลือง

สาเหตุ : เกิดจากเชื้อไวรัส pepper yellow leaf curt virus

การแก้ปัญหา :

๑. ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงใต้ใบเมื่อพบแมลงห้ำขาวระบาดมาก เช่น อิมิดาโคลพริด หรือ ไตอะโซฟอส ๔๐ %

หรือคาร์โบซัลแฟน โดยพ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน และไม่ควรพ่นสารฆ่าแมลงชนิดหนึ่งชนิดใดติดต่อกันหลายครั้ง

๒. ขุดต้นพริกที่เป็นโรคและกำจัดวัชพืชที่เป็นพืชอาศัย นำมาเผาทำลายเพื่อลดแหล่งสะสมไวรัส

๓. ชื่อ - นามสกุล : นางสาวกรองสุดา เนียมธรรม (๓-๗๖๐๕ -๐๐๐๐๓-๕๗-๓)

ที่อยู่ : ๑๕/๕ หมู่ ๓ ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอนางรอง หนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหา : ผล ใบ ของมะนาวเกิดแผลลักษณะนูนคล้ายสนิมเกาะ

สาเหตุ : เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas campestris* pv. *citri*

การแก้ปัญหา :

๑. เลือกกิ่งพันธุ์ที่ปลอดโรคนี้อและโรคอื่นๆ

๒. กำจัดแมลงจำพวกเพลี้ยไฟและหนอนชอนใบส้ม

๓. ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคออก ทำให้ทรงต้นโปร่งและไม่อับชื้น

๔. ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ อัตรา ๑๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเมื่อพบการระบาดของโรค พ่นซ้ำทุก ๗ วัน

๔. ชื่อ - นามสกุล : นางหลอ ใจทน

ที่อยู่ : หมู่ ๒ ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอนางรอง หนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหา : ใบพืชมีตัวหนอนชอนไชอยู่ในใบทำให้เกิดรอยเส้นสีขาวคดเคี้ยวไปมา

สาเหตุ : เกิดจากตัวอ่อนของแมลงวันหนอนขนใบ *Liriomyza* spp. จัดอยู่ในวงศ์ Agromyzidae อันดับ Diptera

การแก้ปัญหา :

๑. ให้เกษตรกรเก็บเศษใบพืชที่ถูกทำลายนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก จะสามารถช่วยลดการแพร่ระบาดได้ เนื่องจากหนอนขนใบและดักแด้หนอนขนใบที่อาศัยอยู่ตามเศษใบพืชบนพื้นดิน
๒. ฉีดพ่นด้วยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เบตา-ไซฟลูทริน ๒.๕ % อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สารไพโรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๕. ชื่อ - นามสกุล : นางวราภรณ์ หมั่นมณี ๓-๗๖๐๓-๐๐๐๗๑-๑๖-๕

ที่อยู่ : ๑๑ หมู่ ๒ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหา : โรคใบจุดในกล้วย ชื่อราเข้าทำลายใบโดยเริ่มจากปลายใบ ใบจะเกิดจุดเล็กๆขนาดเท่าหัวเข็มหมุด สีเหลือง แดง น้ำตาลจนถึงสีดำ เป็นจุดกระจายไปทั่ว แพร่กระจายจนเกิดเป็นแผลใหญ่ยาวรี จนในที่สุดใบจะไหม้ ฉีกขาดง่ายและแห้งพับตาย

สาเหตุ : เกิดจากเชื้อรา *Alternaria* sp.

การแก้ปัญหา :

๑. แนะนำเกษตรกรทำสวนให้สะอาด มีการระบายน้ำที่ดี หมั่นตรวจสอบถ้าพบเชื้อการเข้าทำลาย จำกัดแต่เนิ่น ๆ ถ้าเป็นโรคในระยะรุนแรงให้ตัดส่วนที่เป็นโรคออกนำไปเผาทำลายทิ้ง
๒. แนะนำใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพฉีดพ่น เช่น สาร กลุ่มรหัส ๑ (เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม ไธอะเบนดาซอล ไทโอฟาเนทเมทิล) สารกลุ่มรหัส ๓ (ไตรฟอรีน โพรคลอราซ ไดฟิโนโคนาโซล อีพ็อกซีโคนาโซล เฮกซาโคนาโซล ไมโคลบิวทาโนล โพรพิโคนาโซล ทีบูโคนาโซล และ เตตราโคนาโซล เป็นต้น) และสารกลุ่มรหัส ๑๑ (อะซอกซิสโตรบิน ไพราโคลสโตรบิน ครีโซซิมเมทิล และ ไตรฟลือกซิสโตรบิน เป็นต้น) และ ผสมด้วยสารประเภทสัมผัส เช่น สาร แมนโคเซ็บ โพรพิเนบ และ คลอโรทาโลนิล เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดโอกาสดื้อของเชื้อ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ ออกหน่วยบริการตามโครงการจังหวัดและคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จำนวน ๔ ครั้ง

๘.๒ เกษตรกรเข้ารับบริการคลินิกพืช จำนวน ๖๕๐ ราย และติดตามต่อเนื่อง ๕ ราย

๘.๓ แจกเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ด้านพืช

๑. เอกสารแนะนำศูนย์วิจัยฯ

๒. แผ่นพับวิธีการผลิตหน่อแดง

๓. การใช้ชีวภัณฑ์ ป้องกันกำจัดแมลง

๘.๔ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ (พันธุ์พืชรับรองของกรมวิชาการเกษตร)

๘.๕ สร้างการรับรู้การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย และการผลิตหน่อแดง

๘.๕ เกษตรกรได้รับความรู้โดยคำแนะนำของนักวิชาการ เมื่อประสบปัญหาโรคพืชและแมลง

๙. ปัญหา/อุปสรรค

๙.๑ ประชาชนเข้ารับบริการโครงการจังหวัดเคลื่อนที่น้อยลง

รายงานประจำปี ๒๕๖๖

(ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖)

งานวิชาการเกษตร : โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ

ภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ตำบลสามพระยา อำเภอสายบุรี จังหวัดเพชรบุรี ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๒๒๐ กิโลเมตร พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานบริเวณมณฑลวันตามประกาศพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ครอบคลุมพื้นที่ ๒๒,๖๒๗ ไร่ ในตำบลสามพระยา อำเภอสายบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านทิศตะวันออกมีถนนเพชรเกษม และด้านทิศตะวันตกมีถนนบายพาสชะอำ-ปราณบุรี ตัดผ่านพื้นที่เดิมพื้นที่แห่งนี้มีสภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะเนื้อทราย พื้นที่แห่งนี้จึงมีชื่อเรียกว่า “ห้วยทราย” ลักษณะภูมิประเทศ ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่เป็นภูเขาและเนินเขา ภูเขาในพื้นที่ได้แก่ เขาเสวยกะปิ เขารังแร้ง เขากะปุก เขาทอง เขาน้อย เขาบ่อชิง และเขาเตาปูน มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ องศา จากตอนกลางพื้นที่จะเป็นที่ราบมีความลาดเทไปยังฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออก ลักษณะดินที่พบในบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย ชั้นล่างมีสภาพแข็งเป็นดาน เมื่อกาลเวลาผ่านไปพร้อมกับการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลกระทบก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ มีการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่ ส่วนใหญ่เป็นไร่สับปะรด แต่ก็ทำอย่างไม่ถูกต้อง ไม่ถูกวิธี ขาดวิชาการ มีการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ดินขาดการบำรุงรักษาทำให้ธรรมชาติขาดความสมดุล ในห้วงเวลาไม่ถึง ๔๐ ปี ป่าไม้ได้ถูกทำลายโดยสิ้นเชิง เป็นเหตุให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลบางครั้งแห้งแล้งบางครั้งฝนตกมากเกินไป เกิดการพังทลายของดินและสูญเสียหน้าดินคุณภาพของดินเสื่อมโทรม

เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่ห้วยทราย ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า “หากปล่อยทิ้งไว้จะเป็นทะเลทรายในที่สุด” และมีพระราชดำริฯ ให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาคอนกรีตเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและธรรมชาติซึ่งเกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่คำนึงถึงอนาคต และขาดวิชาการ “...ให้พัฒนาพื้นที่เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม โดยเน้นการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้กลับอุดมสมบูรณ์ดังเดิม สามารถทำการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการปลูกป่า จัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนการปลูกป่าและการเพาะปลูกพืช จัดระเบียบราษฎรให้ราษฎรในพื้นที่โครงการให้เข้าอยู่อาศัย และทำกินอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับธรรมชาติ ให้ราษฎรเข้าร่วมดูแลรักษา ตลอดจนได้อาศัยผลผลิตจากป่าและเพาะปลูกพืชต่าง ๆ โดยไม่ต้องเข้าไปบุกรุกทำลายป่าไม้ต่อไป...”

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ได้มีพระราชกระแสรับสั่งกับ มจ.จักรพันธ์เพ็ญศิริจักรพันธ์ ณ วัดญาณสังวราราม อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ให้ทำการผสมพันธุ์แตงโมไม่มีเมล็ด แตงแคนตาลูป และข้าวโพดหวาน ด้วยพระราชดำริดังกล่าวทำให้หน่วยงานต่างๆ โดยมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นแกนนำ ได้ประสานกับสถานีพัฒนาที่ดิน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรีกองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนก่อตั้งโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้น ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี และดำเนินโครงการฯ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงปรับเปลี่ยนเป็นโครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี กรมวิชาการเกษตร ร่วมสนองพระราชดำริ รับผิดชอบงานวิชาการเกษตร : โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบจากโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ ถึง ๒๕๔๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับคณะทำงานด้านการศึกษาพัฒนา และคณะทำงานขยายผลถ่ายทอดเทคโนโลยีศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งได้ประชุมหารือร่วมกับกรมวิชาการเกษตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ขณะนั้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับผิดชอบโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้น) หาแนวทางดำเนินงานต่อจากโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นที่จบโครงการลงในปี ๒๕๔๐ ผลสรุปที่ได้ คือ ให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นที่มีอยู่เดิม เป็นโครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ สำหรับนำพันธุ์พืชพันธุ์ดีมาปลูกทดสอบพันธุ์และด้านเขตกรรม แล้วขยายผลให้เกษตรกรต่อไป

ต่อมาในปี ๒๕๔๑ ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจากโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นเป็น ”งานศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ” สำหรับนำพันธุ์พืชพันธุ์ดีมาปลูกทดสอบพันธุ์และหารูปแบบการจัดการแปลงที่เหมาะสมเพื่อขยายผลสู่เกษตรกรต่อไป

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๔กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริทรงมีพระราชดำรัส ดังนี้

๑. ทำพันธุ์พืชให้เพียงพอกับเกษตรกร
๒. การเก็บเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพ
๓. ให้ความรู้ในการปลูกควบคู่กับการให้พันธุ์

และเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้ถวายรายงาน ณ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ตั้งอยู่ที่อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรีทรงมีพระราชดำรัส...ให้ดำเนินการศึกษาและขยายพันธุ์พืช

๑. ไม่เศรษฐกิจในท้องถิ่น ได้แก่ สับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ๒
๒. ไม่เศรษฐกิจราคาแพง ได้แก่ เงินไหลมาต่างชมพู เงินไหลมาต่างเหลือง,ฟิโลเดนดรอน ใบเลี้ยงต่างและ มอนสเตอร์ต่าง

๓.วัตถุประสงค์

- ๓.๑วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑.๑ หารูปแบบการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในท้องถิ่น
อย่างเรียบง่าย เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๒ ทดสอบพันธุ์พืชพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของเกษตรกรเพื่อส่งเสริม
อาชีพ

๓.๑.๓ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมขบวนการผลิตพืชที่ปลอดภัยภายใต้ระบบการจัดการคุณภาพพืช

๓.๑.๔ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตพืช ขยายผลสู่เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

๓.๒ วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร: ด้านวิชาการเกษตร

๓.๒.๑ ศึกษาทดลองหาพืชพันธุ์ดี ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

๓.๒.๒ ผลิตเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ และกิ่งพันธุ์พืช เพื่อขยายให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๓.๒.๓ เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการผลิตพืช

๓.๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พันธุ์พืชรับรองของกรมวิชาการเกษตร

๓.๒.๕ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตพืช ขยายผลสู่เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

- พื้นที่ จำนวน ๒๒,๖๒๗ ไร่ ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- พื้นที่ จำนวน ๑๔๖ ไร่ ศึกษา ทดลองทดสอบและสาธิต ในพื้นที่โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ
ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบสังกัดกรมวิชาการเกษตร

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วม : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕
: กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร : จำนวน ๑๒๕,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ : งบประมาณ สนง.กปร. จำนวน ๑,๓๓๑,๗๕๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ศึกษา ทดสอบ และสาธิต

๗.๑.๑ โครงการปรับปรุงพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อบริโภค : การเปรียบเทียบในไร่เกษตรกร

โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อบริโภค สำหรับอุตสาหกรรมอาหาร

งบประมาณ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(สกว) ๒๕๖๕-๒๕๖๗

ดำเนินการ : ปลูกวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖ พื้นที่ ๒ ไร่เปรียบเทียบพันธุ์มันสำปะหลัง ๙ สายพันธุ์ได้แก่ (๑)

CMRE๖๒-๒๔-๑๑ (๒) OMRE๖๒-๐๔-๑๕ (๓) OMRE๖๒-๐๔-๒๐

(๔) OMRE๖๒-๐๔-๒๘ (๕) OMRE๖๒-๐๔-๔๔ (๖) OMRE๖๒-๐๔-๕๔

(๗) OMRE๖๒-๐๔-๐๑ (๘) Hanatee (เปรียบเทียบ) (๙) Rayong๒ (พันธุ์เปรียบเทียบ)

- ดูแลแปลง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ให้น้ำระบบสปริงเกอร์ และเก็บข้อมูล

- โครงการปรับปรุงพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อบริโภค : การเปรียบเทียบในไร่เกษตรกร (ลูกผสมปี ๒๕๖๒)

ภาพขั้นตอนการดำเนินการ

ไถยกร่องเตรียมแปลงปลูก

ฉีดยาคูม กำจัดวัชพืช

ปลูกวันที่ 5 เมษายน 2566

ใส่ปุ๋ย และเก็บข้อมูล ครั้งที่ 1
วันที่ 16 พฤษภาคม 2566

กำจัดวัชพืช วันที่ 23 พฤษภาคม 2566

เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิถุนายน 2566

ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 วันที่ 21 กรกฎาคม 2566

๗.๑.๒ การทดสอบพันธุ์พืชและระบบการผลิตปลอดภัย (พื้นที่ ๓ งาน)

- มะรุมนอินเดีย พื้นที่ ๑ งาน ดูแลให้น้ำ กำจัดวัชพืช เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์
- มะกรูด พื้นที่ ๒ งาน ดูแลให้น้ำ กำจัดวัชพืช เพื่อขยายพันธุ์

๗.๑.๓ ทดลองปลูกอ้อยคั้นน้ำเปรียบเทียบพันธุ์และใช้ขยายพันธุ์ จำนวน ๔ สายพันธุ์

- ๑. อ้อยพันธุ์ศรีสำโรง ๑
- ๒. อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐
- ๓. อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี ๗๒
- ๔. อ้อยพันธุ์อุทุมพร

๗.๑.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตรด้วยระบบน้ำหยด (พื้นที่ ๒ งาน)

-ทดสอบในแปลงทับทิม ๔ พันธุ์

๑. ทับทิมพันธุ์ MD ๒. พันธุ์วันเดอร์ฟู ๑ ๓. พันธุ์วันเดอร์ฟู ๒ ๔. พันธุ์วันเดอร์ฟู ๓

๗.๑.๕ การปลูกผักสวนครัวกางมุ้ง ๑ โรงเรือน (พื้นที่ ๕๐ ตารางวา)

-ปลูกพืชผักหมุนเวียน ได้แก่ ผักบุ้งกวางตุ้ง คะน้า หอมแบ่ง และผักกาดขาว

๗.๑.๖ ปลูกไม้ผล ๓ ชนิด : ดูแลรักษาแปลงและขยายพันธุ์

๑. แก้วมังกร ๒. หม่อนพันธุ์เชียงใหม่ ๓. ขนุนพันธุ์ทองประเสริฐ

๗.๑.๗ แปลงเกษตรผสมผสานด้านหน้า ฟืชไร่ พืชผัก ไม้ผล : ๒ ไร่

๑. มะม่วงน้ำดอกไม้	๒. ขนุนทองประเสริฐ	๓. ส้มโอหอมควนลัง
๔. ส้มโอทับทิมสยาม	๕. มะพร้าวน้ำหอม	๖. มะนาวพันธุ์สีชมพู (ในวงบ่อ)
๗. มะลิ	๘. ผักหวานบ้าน	๙. ฝรั่งไล่ทอง

๗.๑.๘ การปลูกพืชไร่และพืชผัก (พื้นที่ ๕ ไร่)

ปลูกพืชไร่ พืชผักหมุนเวียน เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์/ท่อนพันธุ์/หน่อพันธุ์ ไว้สนับสนุนและแจกจ่ายให้กับเกษตรกร ประชาชน หน่วยงานราชการ ส่วนหนึ่งสำรองเพื่อสนองพระราชดำริช่วยเหลือภัยพิบัติ และไว้ขยายพันธุ์ได้แก่

๑) พริกชี้หนูห้วยเหืองห้วยทราย	๒) มะเขือเทศสีดาห้วยทราย	๓) กระเจี๊ยบเขียว(มรกต)
๔) บวบเหลี่ยม	๕) กระเจี๊ยบแดง	๖) พริกชี้หนูปูเมธ

- ๗) ถั่วฝักยาวสีม่วงสิรินธรเบอร์ ๑๘) ถั่วฝักยาวสีม่วง
 ๑๐) ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่๘๔-๒ ๑๑) ข้าวโพดข้าวเหนียวดกหางย ๑๒) ข้าวโพดเทียนสุโขทัย ๑
 ๑๓) ถั่วเขียวพันธุ์ชัยนาท ๗๒ ๑๔) ถั่วลิสงพันธุ์สุโขทัย ๓๘ ๑๕) ถั่วลิสงพันธุ์กาฬสินธุ์ ๒
 ๑๖) ถั่วลิสงขอนแก่น ๖ ๑๗) อ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐ ๑๘) ทานตะวันพันธุ์เชียงใหม่ ๑
 ๑๙) งาดำ งาแดง งาขาว ๒๐) สับปะรด

๗.๑.๙ ทดสอบการปลูกขยายพันธุ์ผักหวานป่า ๑๑ ต้น

- ดูแลต้นผักหวานป่า และพืชพี่เลี้ยง ได้แก่ มะรุม สะเดา ลำไย แคบ้าน

๗.๑.๑๐ การปลูกพืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

๑.สับปะรดจากเนื้อเยื่อเพื่อเปรียบเทียบกับปลูกสับปะรดจากหน่อ (พันธุ์เพชรบุรี)

- สับปะรดพันธุ์เพชรบุรี (เนื้อเยื่อ) พื้นที่ ๑ งาน จำนวน ๑,๐๐๐ ต้น (ปลูก ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔)
- สับปะรดพันธุ์เพชรบุรี (หน่อ) พื้นที่ ๑ งาน จำนวน ๑,๐๐๐ ต้น (ปลูก ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔)

๒.กล้วยน้ำว้าสุโขทัย ๑ : พื้นที่ ๑ งาน จำนวน ๑๐ ต้น (ปลูก ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)

๓.กล้วยหอมญี่ปุ่นโกลิโนว่าและกล้วยประดับแดงอินโด : จำนวน ๒ ต้น

๗.๒. การถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงสาธิต/ต้นแบบระบบเกษตรผสมผสาน

-ระบบชลประทาน : ๒.๕๘ ไร่

๑) แปลงทับทิม จำนวน ๔ สายพันธุ์

ทับทิมพันธุ์ MD (๑๙ ธ.ค. ๕๙) จำนวน ๑๑ ต้น

ทับทิมพันธุ์วันเดอร์ฟูล ๑ (๑๐ ม.ค. ๖๐) จำนวน ๑๑ ต้น

ทับทิมพันธุ์วันเดอร์ฟูล ๒ (๑๐ ม.ค. ๖๐) จำนวน ๑๑ ต้น

ทับทิมพันธุ์วันเดอร์ฟูล ๓ (๑๐ ม.ค. ๖๐) จำนวน ๑๑ ต้น

๒) ขนุนทองประเสริฐ (๘ ต.ค. ๖๓) จำนวน ๔๐ ต้น

๓) มะนาวพันธุ์แป้นพวง (๑๘ ต.ค. ๖๐) จำนวน ๖๖ ต้น

๔) ส้มโอพันธุ์ทองดี จำนวน ๔ ต้น

๕) หม่อนพันธุ์เชียงใหม่ จำนวน ๒๗ ต้น

๖) ผักหวานบ้าน (แนวรั้ว)

๗) ชะอมแนวรั้ว

๘) สับปะรด (เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

๙) พืชไร่ ถั่วลิสงขอนแก่น ๖ กากสนธิ์๒ และข้าวโพดข้าวเหนียวสุโขทัย ๑

๑๐) พืชผักหมุนเวียน ถั่วฝักยาวลายเสือ ถั่วฝักยาวและแตงกวา

- ระบบน้ำฝน ๒.๗๗ ไร่

๑. มะขามแปริ้วศรีสะเกษ จำนวน ๑๑ ต้น

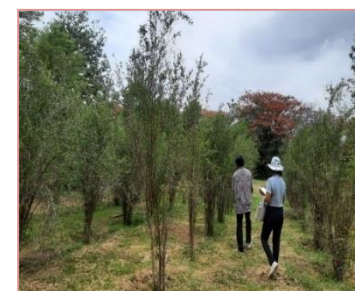
๒. มะม่วงเขียวเสวย จำนวน ๒๐ ต้น

๓. มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ ๔ จำนวน ๒ ต้น

๔. มะม่วงแก้ว จำนวน ๑๒ ต้น

๕. มะม่วงอกร่อง จำนวน ๒ ต้น

๖. มะม่วงโชคอนันต์ จำนวน ๑๑ ต้น

๗. มะม่วงมันขุนศรี	จำนวน ๑ ต้น
๘. มะม่วงกิมหงษ์ (๑๙ ก.ย. ๒๕๖๒)	จำนวน ๓ ต้น
๙. มะม่วงแดงจักรพรรดิ	จำนวน ๑ ต้น
๑๐. มะม่วงขุนศรีมหาชนก	จำนวน ๑ ต้น
๑๑. มะขามป้อมยักษ์ (๘ ส.ค.๖๓)	จำนวน ๒๐ ต้น
๑๒. ไม้ป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง ๑ ไร่	

- มะฮอกกานี, ยางนา, และสะเดา, มะขามเทศ, มะม่วงหิมพานต์
- แก้วมังกร พันธุ์เวียดนามและพันธุ์ไต้หวัน

๗.๒.๒ แปลงต้นแบบการผลิตมะนาวแป้นรำไพนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ : พื้นที่ ๑ ไร่

- ดูแลรักษากำจัดวัชพืชให้น้ำ ใส่ปุ๋ยเพื่อขยายพันธุ์ไว้แจกจ่าย จำหน่าย

๗.๒.๓ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการปี ๒๕๖๖ จำนวน ๔ หลักสูตร ผู้เข้ารับฝึกอบรม ๑๖๓ ราย

- วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๔๐ คน
- วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช จำนวน ๔๐ คน
- วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ การจัดการธาตุอาหารพืชอย่างมืออาชีพ จำนวน ๔๐ ราย
- วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ การผลิตและขยายชีวภัณฑ์ทางการเกษตร จำนวน ๔๓ ราย

๗.๒.๔ รับคณะศึกษาดูงานและเป็นวิทยากร จำนวน ๒ ครั้ง

- วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ คณะเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลตำบลเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
- วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ คณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาล ตำบลวังโพธิ์จังหวัดกาญจนบุรี

๗.๒.๕ แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ และต้นกล้าพันธุ์

- แจกจ่ายเกษตรกรและประชาชนทั่วไป จำนวน ๑,๔๓๒ ราย
- แจกจ่ายส่วนราชการและหน่วยงานทั่วไป จำนวน ๒๔ หน่วยงาน ๕๒ ครั้ง
- สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๑๘ ชนิด
- สนับสนุนท่อนพันธุ์และต้นกล้าพันธุ์พืช จำนวน ๑๖ ชนิด

๗.๓ การผลิตและขยายพันธุ์พืช

๗.๓.๑ การผลิตพันธุ์พืช (เมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ และกิ่งพันธุ์)

ตารางการผลิตเมล็ดพันธุ์ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)

ชนิด/พืช	แผนการผลิต (กิโลกรัม)	ผลการผลิต (กิโลกรัม)	แจก-จำหน่าย (กิโลกรัม)	คงเหลือ (กิโลกรัม)
๑. พริกหัวเรือห้วยทราย	๕	๓.๓	๗.๔๙	๑.๒
๒. มะเขือเทศสีดาห้วยทราย	๓	๓	๗.๕๐	๒
๓. พักทองพันธุ์พื้นเมือง	๑๐	๑๐	๐	๑๐
๔. บวบเหลี่ยม	๑๐	๑๐	๒๗.๗๙	๓๑
๕. กระเจียบเขียวมรกต	๑๐	๑๐	๑๕.๔๕	๒๕
๖. กระเจียบแดง	๓๐	๓๐	๑๕.๐๙	๓๒
๗. มะรุมนอินเดีย	๕	๕	๑.๐๓	๔.๔๕
๘. ถั่วฝักยาวสีม่วงพันธุ์พระราชทาน	๑๐	๑๖	๘.๖๐	๓๑
๙. ถั่วฝักยาวลายเสือพันธุ์พระราชทาน	๑๐	๓๐	๘.๐๓	๓๐
๑๐. พริกขี้หนูปุเมธ	๑	๐	๑๔.๔๒	๐.๗
๑๑. ถั่วลันเตาพันธุ์ขอนแก่น ๖	๑๐๐	๑๐๐	๖๕	๓๕
๑๒. ข้าวโพดพันธุ์ตักหงาย	๕๐	๕๐	๙.๙๘	๘.๕
๑๓. ข้าวโพดพันธุ์สุโขทัย๑	๑๐๐	๑๐๐	๒๕.๑๑	๕๓
๑๔. ถั่วเขียวชัณนาท ๗๒	๑๐๐	๓๐	๓๙.๕๐	๕.๔๘
๑๕. ถั่วลันเตาพันธุ์กาฬสินธุ์ ๒	๑๐๐	๔๒	๐	๔๒
๑๖. ถั่วลันเตาพันธุ์ ๙	๑๐๐	๐	๘	๐
๑๗. งาดำ/งาแดง/งาขาว	๑๕	๑๔	๑๕	๐
๑๘. ทานตะวัน	๕๐		๑.๐๘	๐
รวม ๑๘ ชนิด	๗๐๙	๔๕๐.๓	๒๘๖	๓๑๑.๓๓

ตารางการผลิตต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์ หน่อพันธุ์ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)

ชนิด/พืช	แผนการผลิต	ผลการผลิต	แจก-จำหน่าย	คงเหลือ
๑. หม่อนพันธุ์เชียงใหม่ (ต้น)	๕,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๐
๒. พริกหัวเรือห้วยทราย (ต้น)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๐
๓. พริกปุเมธ (ต้น)	๒๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๐
๔. มะกรูด (ต้น)	๓๐๐	๓๐๐	๒๐๐	๑๐๐
๕. มะพร้าว (ต้น)	๒๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๐
๖. แก้วมังกร (ต้น)	๕๐๐	๕๐๐	๔๐๐	๑๐๐
๗. มะม่วงหาวมะนาวโห่ (ต้น)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๐

ชนิด/พืช	แผนการผลิต	ผลการผลิต	แจก-จำหน่าย	คงเหลือ
๘. มะลิ (ต้น)	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
๙. มะนาวแป้น (ต้น)	๒๐๐	๓๐๐	๒๐๐	๑๐๐
๑๐. สับปะรด (ต้น)	๖,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๐
๑๑. อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ (ท่อน)	๑๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๓,๐๐๐	๒,๐๐๐
๑๒. ผักหวานบ้าน (ต้น)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๐
๑๓. มะรุมนอินเดีย (ต้น)	๔,๐๐๐	๒,๐๐๐	๐	๒,๐๐๐
๑๔. สับปะรด (หน่อ)	๙,๐๐๐	๖,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๐๐๐
๑๕. ชะอม (ต้น)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๐
๑๖. น้อยหน่า (ต้น)	๑,๐๐๐	๐	๖๐	๐
รวม ๑๖ ชนิด	๕๕,๔๐๐	๒๔,๙๐๐	๑๘,๙๖๐	๘,๗๐๐

๗.๓.๒ งานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (ไม้ต่าง พืชสมุนไพร ไม้หายาก และพืชเศรษฐกิจ)

- เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช จำนวน ๔ ชนิด

๑. สับปะรดเพชรบุรี จำนวน ๔๗ขวด
๒. กล้วยน้ำว้า จำนวน ๔ขวด
๓. กล้วยหอมญี่ปุ่นโอกินาวา จำนวน ๖ขวด
๔. ไม้ต่างและไม้ประดับ จำนวน ๒,๑๗๒ ขวด

๑). SyngoniumPodophyllummauro Variegated จำนวน ๑๒ ขวด

๒). Monstera Thai constellation จำนวน ๖๔ขวด

๓). เสน่ห์จันทร์บุษราคัมต่าง จำนวน ๒๐ ขวด

๔). เสน่ห์จันทร์บุษราคัมต่าง ฟูลมิ้น จำนวน ๗๐๘ขวด

๕). Philodendron Pink Princess จำนวน ๒๖๕ ขวด

๖). Philodendron Cherry Red จำนวน ๔๓๖ ขวด

๗). Philodendron Paraiso จำนวน ๑๗ ขวด

๘). Philodendron Caramel Marble จำนวน ๑๐ ขวด

๙). Epipremnum Pinnatum albo Variegated จำนวน ๔ ขวด

๑๐). Philodendron Ring of Fire (ฟีโลเดนดรอนใบเลื่อยต่าง) จำนวน ๒๓๙ ขวด

๑๑). Philodendron Black Cardinal (ฟีโลเดนดรอนแบล็คคาร์ดินัล) จำนวน ๓๙๗ ขวด

๗.๓.๓ งานรวบรวมพันธุ์พืชที่เหมาะสมและเป็นความต้องการของประชาชน (๑๒ ชนิด)

๑) เพกา จำนวน ๗๖ ต้น

๒) ตาลโตนด จำนวน ๑๐๓ ต้น

๓) มะเฟืองหวาน B ๑๗ จำนวน ๒๓ ต้น

๔) มะม่วงพันธุ์มหาชนก จำนวน ๕ ต้น

๕) ทับทิม ๓ สายพันธุ์ พันธุ์สุเปน, พันธุ์อินเดีย, พันธุ์ใต้หวัน จำนวน ๓๒ ต้น

๖) สับปะรด ๔ สายพันธุ์ ได้แก่ ปัตตาเวีย ภูเก็ต ตรดสีทอง และสวี

๗) สวนไม้หอมเฉลิมพระเกียรติ (๒ งาน ๘๕ ตารางวา) จำนวน ๒๖ ชนิด

๘) มะรุมนอินเดีย จำนวน ๖ ต้น

๙) มะม่วงแก้ว จำนวน ๓๓ ต้น

๑๐) ชมพู ๓ สายพันธุ์ เพชรสายรุ้ง, ทับทิมจันทร์, ชมพูทูลเกล้า จำนวน ๒๐ ต้น

๑๑) มะขามเปรี้ยวยักษ์ (ปลูก ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑) จำนวน ๒ แปลง

- แปลงที่ ๑ พื้นที่ ๑ ไร่ ๒๖ ตารางวา จำนวน ๑๑ ต้น

- แปลงที่ ๒ พื้นที่ ๑ ไร่ ๖๑ ตารางวา จำนวน ๔๒ ต้น

๑๒) มะพร้าวพระราชทาน จำนวน ๓๒ ต้นขยายพันธุ์เพิ่มให้ครบ ๑๐๐ ต้น

๗.๔. การติดตามและรายงานผล

๗.๔.๑ ให้คำปรึกษาแนะนำงานวิชาการด้านพืช จำนวน ๔๘ ครั้ง

- ให้คำปรึกษาแนะนำโรคพืชและการป้องกันกำจัดแมลง

- ดำเนินการขอซื้อขอจัดจ้างงานวิชาการเกษตรตามงบดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๖
- จัดทำแผนเสนอของบประมาณประจำปี ๒๕๖๗ (งบ กปร.)
- สนับสนุนพันธุ์พืชรับรองของกรมวิชาการเกษตร
- ติดตามผลเกษตรกรที่นำเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรไปใช้ จำนวน ๑๐ ราย
- รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน ประจำเดือน ประจำปี และไตรมาส
- การลงพื้นที่ติดตามผลสนับสนุนปัจจัยการผลิตและการให้คำปรึกษาแนะนำวิชาการด้านพืช

- เข้าร่วมประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๖ และเสนอแผนของบประมาณปี ๒๕๖๗ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๕ เข้าตรวจเยี่ยมโครงการศึกษาทดลองด้านพืช (๑๔๖ไร่) (วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖)
- เข้าร่วมประชุมและร่วมต้อนรับองคมนตรี โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สัณจรปี ๒๕๖๖ (วันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม -๑ กันยายน ๒๕๖๖) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
- เข้าประชุมการปรับปรุงระบบสารสนเทศของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
- ประชุมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แผนการดำเนินงานและแผนการใช้งบประมาณ ๒๕๖๖
- ประชุมคณะทำงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ประจำเดือน

๗.๔.๒ ติดตามขยายผลเกษตรกรที่นำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ จำนวน ๑๐ ราย

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	จำนวน (ไร่)	เทคโนโลยีที่ดำเนินการ
๑	นายบุญเตือนอิสศิริ	๙๔/๑ หมู่ ๑ ต.ท่าคอย อ.ท่าทาง จ.เพชรบุรี	๒	เมล็ดพันธุ์พืช/ปุ๋ยหมัก/ฟิสิกส์ฟาร์/ชีวภัณฑ์ วิเคราะห์ดิน
๒	นายชูเกียรติทองมาก	๑๘๐ หมู่ ๒ ต.ท่าคอย อ.ท่าทาง จ.เพชรบุรี	๕	เมล็ดพันธุ์พืช /ชีวภัณฑ์ทางการเกษตร /GAP /ปุ๋ยหมัก
๓	นายโยธิน รัตนคาม	๒ ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	๒	เมล็ดพันธุ์พืช/ชีวภัณฑ์/ปุ๋ยชีวภาพฟิสิกส์ฟาร์
๔	นางภาซดาสังข์เศรษฐี	๗ หมู่ ๒ ต.หนองศาลา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	๓	เมล็ดพันธุ์พืช/ชีวภัณฑ์/ปุ๋ยชีวภาพ/ฟิสิกส์ฟาร์
๕	นางสาวปราณีศิลป์สมบุรณ์	๑๐ หมู่ ๔ ต.ไร่มะขาม	๔	เมล็ดพันธุ์พืช/แทนแดง/แมลงหางหนีบ

		อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี		/พีจีพีอาร์
๖	นางสาวกรองสุดา เนียมธรรม	๑๕/๕ ม.๓ ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี	๔	เมล็ดพันธุ์พืช/ท่อนพันธุ์/ชีวภัณฑ์/ปุ๋ยพีจีพีอาร์
๗	นายอำพันธ์จันทร์สอาด	๒๗๗/๔ หมู่ ๑๑ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	๓	เมล็ดพันธุ์พืช/ท่อนพันธุ์/ชีวภัณฑ์/ปุ๋ยพีจีพีอาร์
๘	นางสาวบุญเรือนฟักเถื่อน	๒๗ หมู่ ๘ ต.หนองขนาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี	๒	เมล็ดพันธุ์พืช/พีจีพีอาร์/เห็ดเรืองแสง/ชีวภัณฑ์
๙	นางรุ่งทิพย์ ดีเด่น	๑๒๒ หมู่ ๘ ต.ไร่ใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	๕	เมล็ดพันธุ์พืช/ท่อนพันธุ์ /ชีวภัณฑ์/ปุ๋ยพีจีพีอาร์
๑๐	นางงามเยรัมย์ย์	๙๙ หมู่ ๘ ต.กัลลหอง อ.ท่ายาง จ. เพชรบุรี	๒	เมล็ดพันธุ์พืช/ใส่ปุ๋ยหมัก แผลงทางหนีบ

ภาพติดตามเกษตรกรขยายผล

๘. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑. โครงการสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์และต้นพันธุ์แจกจ่ายเกษตรกร หน่วยงาน และบุคคลทั่วไป
๒. ถ่ายทอดเทคโนโลยี รับคณะศึกษาดูงานได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
๓. เกษตรกรได้รับความรู้จากการฝึกอบรมและนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพในการทำ การเกษตร แก้ปัญหา ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตในไร่นาของตัวเองได้
๔. เป็นแหล่งศึกษาทดลองการนำพืชพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกรและประชาชน

๙. ปัญหา / อุปสรรค

๑. เครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตรไม่เพียงพอ เช่น เครื่องตัดหญ้าสายสะพาย
๒. ขาดเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ รถไถ เพื่อใช้เตรียมพื้นที่ ไถพรวน และตัดหญ้า

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการศูนย์สาธิตพืชไร่พืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เป็นโครงการที่เกิดจากทนายธรรมของนายพินิจ สุทธินิช น้อมเกล้าถวายที่ดิน ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๓๙ ไร่ ๑ งาน ๑๑ ตารางวา ให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการรับโอนที่ดิน เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระราชทานที่ดินดังกล่าวให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ใช้ประโยชน์ โดยจัดทำเป็นโครงการทดสอบระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสาน “จากพระราชดำริ” ช่วงฤดูฝนน้ำหลากจากแม่น้ำเพชรบุรีจะไหลเข้าท่วมแปลงที่ดิน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานพระกระแสเป็น “แนวทางปฏิบัติพัฒนา” ดังนี้

- ๑) ก่อนอื่นต้องตรวจสอบสภาพดิน (สภาพความเป็นกรด-ด่าง)
- ๒) ในส่วน ๒๕ ไร่ ให้ขุดสระใหญ่ที่รับน้ำที่ทะลักจากแม่น้ำเพชรบุรีเก็บไว้ใช้ในฤดูแล้ง (ทำนาปรัง)
- ๓) ในส่วน ๑๔ ไร่ ทำสวนและเป็นศูนย์สาธิตพืชไร่และพืชสวน

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประชุมหารือเพื่อดำเนินการพัฒนาที่ดินดังกล่าว โดยได้ยึดพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ที่ได้พระราชทานไว้เป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงการประกอบอาชีพทางการเกษตรต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มูลนิธิชัยพัฒนาและสำนักงาน กปร. ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ซึ่งกรมวิชาการเกษตร ได้รับมอบหมายจัดทำโครงการทดสอบระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานขึ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิดโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๓ และเสด็จพระราชดำเนินติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อจัดเป็นศูนย์สาธิตพืชไร่และพืชสวน และทำนา

๓.๑.๒ เพื่อจัดเป็นโครงการทดสอบระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานพร้อมทั้งการเลี้ยงปลา

๓.๑.๓ เพื่อจัดทำเป็นศูนย์สาธิตการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นดินเค็ม

๓.๑.๔ เพื่อจัดเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ทางการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อจัดเป็นศูนย์สาธิตพืชไร่และพืชสวน และทำนา

๓.๒.๒ เพื่อจัดเป็นโครงการทดสอบระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสาน

๓.๒.๓ เพื่อจัดเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ทางการเกษตร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ จำนวน ๓๙ ไร่ ๑ งาน ๑๑ ตารางวา ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

พื้นที่ จำนวน ๓๙ ไร่ ๑ งาน ๑๑ ตารางวา ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

แปลงต้นแบบเกษตรผสมผสาน ดำเนินงานกิจกรรม การปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล โดยให้คำแนะนำ การจัดการ และการดูแลรักษา

๗.๑.๒ แปลงเกษตรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) เมล็ดพันธุ์พืชผัก

๑.๑ กระเจี๊ยบแดง	๓๐๐ กรัม
๑.๒ ข้าวโพดเทียนพันธุ์สุโขทัย ๑	๓๐๐ กรัม
๑.๓ ถั่วลายเสือพันธุ์พระราชทาน	๓๐๐ กรัม
๑.๔ กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์มรกต	๑,๐๐๐ กรัม
๑.๕ ถั่วฝักยาวสีม่วง	๓๐๐ กรัม
๑.๖ พริกชี้หนูหัวเรือหัวทราย	๑๑๐ กรัม
๑.๗ บวบเหลี่ยม	๓๐๐ กรัม

๑.๘ อ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐	๒๐๐ ลิ้ว
๒) แตนเบียนโกนีโอซัส	๔,๐๐๐ ตัว
๓) แมลงหางหนีบน้ำตาล	๓,๐๐๐ ตัว
๔) แมลงหางหนีบขาวแหวน	๓,๐๐๐ ตัว
๕) มวนพิฆาต	๕๐๐ ตัว
๖) ปุยชีวภาพ PGPR ๒	๕ กิโลกรัม
๖) ชีวภัณฑ์ บาซิลลัส ทูริ เยนซิส	๑ ลิตร

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ติดตามและประสานงานพื้นที่สำหรับปลูกอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕ พร้อมสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ ๑) ข้าวโพดเทียนพันธุ์โซทัย ๑ ๒) กระเจี๊ยบแดง ๓) ถั่วลายเสือพันธุ์พระราชทาน ๔) ถั่วฝักยาวสีม่วง ๕) กระเจี๊ยบเขียว พันธุ์มรกต ๖) บวบเหลี่ยม ๗) พริกขี้หนูหัวเรือหัวทราย ชนิดละ ๕ ซอง และสนับสนุนชีวภัณฑ์ ได้แก่ ๑) แตนเบียนโกนีโอซัสจำนวน ๒,๐๐๐ ตัว ๒) แมลงหางหนีบน้ำตาลจำนวน ๕๐๐ ตัว ๓) แมลงหางหนีบขาวแหวน จำนวน ๕๐๐ ตัว และ ๔) มวนพิฆาต จำนวน ๕๐๐ ตัว

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ติดตามให้คำแนะนำ และสนับสนุนอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕ จำนวน ๒๐๐ ลิ้ว เมล็ดพันธุ์บวบเหลี่ยม และเมล็ดพันธุ์กระเจี๊ยบเขียว อย่างละ ๕๐๐ กรัม

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามให้คำแนะนำ และสนับสนุนแมลงหางหนีบน้ำตาล ๑,๐๐๐ ตัว เพื่อนำไปปล่อยในแปลงมะพร้าวในโครงการ

๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ติดตามการผลิตแผนแดง และอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐ พร้อมให้คำแนะนำเรื่องโรคแมลง และการดูแลรักษาแปลง

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สนับสนุนแตนเบียนโกนีโอซัส ๒,๐๐๐ ตัวแมลงหางหนีบขาวแหวน ๑,๐๐๐ ตัว แมลงหางหนีบน้ำตาล ๑,๐๐๐ ตัว

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐ และบ่อแผนแดง

๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ สนับสนุนแผนแดง ๒ กก เพื่อใช้ขยายพันธุ์ในโครงการต่อไป

๑๘ เมษายน ๒๕๖๖ สนับสนุนชีวภัณฑ์ PGPR ๒ จำนวน ๕ กก บาซิลลัสทูริงเยนซิส จำนวน ๑ ลิตร

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำ บ่อแผนแดง นาข้าว ฯลฯ ในโครงการ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์กระเจี๊ยบเขียว บวบเหลี่ยม พริกขี้หนูหัวเรือหัวทราย ถั่วฝักยาวสีม่วง ถั่วฝักยาวลายเสือ มะเขือเทศสีดาหัวทราย อย่างละ ๕๐ ซอง

๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามการใช้ชีวภัณฑ์ PGPR ๒ ในนาข้าว โดยใช้คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนหว่าน

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามการเจริญเติบโตในแปลงนาข้าว หลังจากใช้ชีวภัณฑ์ PGPR ๒ ในโครงการ

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามงานในโครงการ และให้คำปรึกษา เรื่องโรค แมลง ฯลฯ พืชในโครงการ และสนับสนุนแผนแดง ๑ กก ติดตามแปลงข้าวที่ใช้ PGPR ๒

๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงข้าวที่ใช้ PGPR ๒ ในโครงการ และดูเรื่องโรค แมลง ฯลฯ

๗ กันยายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงข้าวที่ใช้ PGPR ๒ และแปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่ เกษตรกรหรือผู้สนใจ ได้เข้ามาเรียนรู้ระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสาน และสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปปรับใช้ได้ เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้รู้จักและเข้าถึงเทคโนโลยีการใช้สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

* หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี มูลนิธิชัยพัฒนา

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๖ ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๒๒๐ กิโลเมตร พื้นที่อยู่ใกล้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เดิมพื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีราษฎรเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยมีการแผ้วถางพื้นที่ และทำการเกษตร โดยเน้นปลูกพืชเชิงเดี่ยว และมีการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่องอีกทั้งมีการตัดไม้ทำลายป่าในบริเวณใกล้เคียง ส่งผลให้มีอัตราการชะล้างพังทลายของหน้าดินในช่วงฤดูฝนสูง และต่อเนื่องหลายปี จนในที่สุดสภาพที่ดินซึ่งเคยมีความอุดมสมบูรณ์ กลับเสื่อมโทรมลง หน้าดินมีความสมบูรณ์ต่ำ ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินน้อย ทำให้การประกอบอาชีพด้านการเกษตรไม่ค่อยได้ผล เกษตรกรจึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี จำนวน ๓ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๔๐ ไร่ แปลงที่ ๑ เป็นชื่อในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี แปลงที่ ๒ ทรงพระราชทานให้หม่อมเจ้าจุลธิภาณุ ดิสกุล และแปลงที่ ๓ ทรงพระราชทานให้ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม ซึ่งในเวลาต่อมา หม่อมเจ้าจุลธิภาณุ ดิสกุล และท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม ได้ทูลเกล้าถวายที่ดินแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงได้พระราชทานที่ดินดังกล่าวให้มูลนิธิชัยพัฒนา

สำหรับการดำเนินงานในสวนสมเด็จพระฯ นั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘ ให้พัฒนาพื้นที่ของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนา ประกอบด้วยการชลประทาน สร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ และกิจกรรมอื่น ๆ ตามความจำเป็น โดยจัดราษฎรที่ทำกินอยู่พื้นที่นั้นแล้วให้เข้าเป็นสมาชิกโครงการ

พระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘ “...ให้พัฒนาพื้นที่ของสวนสมเด็จพระฯ เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนา ประกอบด้วยการชลประทาน สร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ และกิจกรรมอื่น ๆ ตามความจำเป็น...”

พระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๒ “...กิจกรรมที่ดำเนินการในสวนสมเด็จพระฯ เช่นการเลี้ยงไก่บนบ่อปลา การปลูกพืชแบบผสมผสานระหว่างพืชสวน พืชไร่ ซึ่งมีไม่ผลเป็นหลัก การเพาะเห็ด การเลี้ยงผึ้ง การปลูกพืชสมุนไพร การปลูกไม้ตัดดอก บ่อแก๊สชีวภาพ การทำระบบวนเกษตร นั้น นับว่าดีแล้วถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ควรที่จะให้นักวิชาการ และประชาชนเข้ามาศึกษาดูงาน และขยายผลต่อไป...”

“...สวนสมเด็จพระฯ พื้นที่วนเกษตรขอให้รักษาสภาพป่าด้วยการปลูกป่าโดยใช้ไม้พันธุ์เดิมที่สามารถดำรงอยู่ได้ตามธรรมชาติ และการปลูกไม้ผลนั้นควรขยายออกไปแทนที่ไม้ยูคาลิปตัส เพื่อให้ค่อย ๆ ลดจำนวนลง และนำไปใช้เผาถ่าน...”

พระราชดำริ เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๓๙ “การทำการเกษตรในรูปแบบทฤษฎีใหม่ จะให้สัตว์ควมมีแหล่งน้ำไว้ดื่มได้ เพื่อน้ำไม่พอใช้ แต่รูปแบบที่สวนสมเด็จพระฯ ไม่มีเติมน้ำ แต่ก็ควรทำเอาไว้เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง”

พระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑ “...การทำทฤษฎีใหม่ ต้องสามารถยืดหยุ่นได้ สามารถปรับสัดส่วนการใช้พื้นที่ให้มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่มีระบบชลประทานเข้าถึง แปลงทฤษฎีใหม่ก็ทำบ่อเก็บน้ำให้เล็กลงแล้วเพิ่มพื้นที่ปลูกไม้ผล

พืชไร่ พืชผักแทน ส่วนพื้นที่ที่ไม่มีระบบชลประทาน ก็ต้องทำบ่อเก็บน้ำให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพราะต้องรับน้ำฝนมาเก็บไว้ใช้ทำกินตลอดปี เป็นต้น...”

“...หลักการของทฤษฎีใหม่อยู่ที่ว่าในบริเวณที่ดินต้องมีหลายอย่าง คือ พืชผัก พืชผล ต้นไม้ต่าง ๆ โดยเฉพาะข้าว และบ่อเก็บน้ำ โดยจะดำเนินการปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือน และมีเครือข่ายเพื่อที่จะไปซื้อในส่วนที่ขาดแคลนหรือในส่วนที่ทำเองไม่ได้ เช่น เสื้อผ้า ยารักษาโรค เป็นต้น...”

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตรจึงได้รับสนองพระราชดำริดำเนินโครงการภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จนถึงปี ๒๕๔๙ มูลนิธิชัยพัฒนาได้เข้ามารับผิดชอบงบประมาณโครงการทั้งหมด และยังคงให้กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบในดำเนินงานวิชาการต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ศึกษา และเป็นแปลงตัวอย่างของระบบการปลูกพืชเพื่อความยั่งยืนของพื้นที่

๓.๑.๒ เป็นรูปแบบของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๑.๓ เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

๓.๑.๔ เป็นแหล่งศึกษาดูงานเพื่อนำไปใช้หรือปรับใช้

๓.๑.๕ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ศึกษา และเป็นแปลงตัวอย่างของระบบการปลูกพืชเพื่อความยั่งยืนของพื้นที่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ จำนวน ๙๐ ไร่ ตำบลสามพระยา อำเภอสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

พื้นที่ จำนวน ๙๐ ไร่ ตำบลสามพระยา อำเภอสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

แปลงต้นแบบการผลิตแปลงมันสำปะหลังพันธุ์ระยอง ๗๒. โดยมีขั้นตอนการจัดการดังนี้

การปลูกและการดูแลรักษา เตรียมดินโดยการไถและไถแปร ใส่ปุ๋ยหมักปรับปรุงดิน อัตรา ๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ตัดไว้ไม่เกิน ๑๕-๓๐ วัน ปราศจากโรคและแมลงทำลาย ตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร แห่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีไทอะมีโทแซม ๒๕ % ดับบลิวจี ๔ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร นาน ๕-๑๐ นาที ปลูกมันสำปะหลังฤดูฝน (วันปลูก ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕) ระยะปลูก ๘๐ x ๑๐๐ เซนติเมตร พันสารป้องกันกำจัดวัชพืช ได้แก่ ไดยูรอน/อะลาคลอ ใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง ๖.๕ อินทรีย์วัตถุ ๐.๔๐ % ฟอสฟอรัส ๑๘.๔๗ มิลลิกรัม/กิโลกรัม โพแทสเซียม ๘๔.๙๙ มิลลิกรัม/กิโลกรัม คำนวณการใส่ปุ๋ย ไนโตรเจน ๑๖ กิโลกรัม/ไร่ ฟอสเฟต ๔ กิโลกรัม/ไร่ และโพแทส ๔ กิโลกรัม/ไร่ ใส่ครั้งเดียวหลังปลูก ๑-๒ เดือน

การเก็บเกี่ยว จะเก็บเมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๘-๑๒ เดือน วิธีการเก็บเกี่ยวใช้มีดตัดต้นเหนือพื้นดิน ประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ถอนโดยใช้จอบขุดหรือเครื่องขุดหัวมัน

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) พันธุ์ແໜແດງ	๑๐ กิโลกรัม
๒) ไม้เถาฝอยสายพันธุ์ไทย	๖๐ ชูต
๓) แผลงหางหนีบขางแหวน	๒,๕๐๐ ตัว
๔) แผลงหางหนีบสีน้ำตาล	๒,๕๐๐ ตัว
๕) มวนพิฆาต	๓,๐๐๐ ตัว
๖) ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	๐.๓ ตัน

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ติดตามแปลงปลูกมันสำปะหลัง และการขยายพันธุ์ของແໜແດງ แนะนำให้ใช้ແໜແດງเป็น ส่วนผสมในวัสดุปลูกผัก

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ติดตามให้คำแนะนำ และสนับสนุนพันธุ์ແໜແດງ ๑ กิโลกรัม

๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามให้คำแนะนำ และสนับสนุนมวนพิฆาต ๑,๐๐๐ ตัว

๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ สนับสนุนมวนพิฆาต ๑,๐๐๐ ตัว เพื่อกำจัดหนอนในแปลงข้าวโพด และติดตามแปลงແໜ

ແດງ

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดต่อขอสนับสนุนพืชสมุนไพร เพื่อใช้ในโครงการขยายผลต่อไป ๑๕ กุมภาพันธ์
๒๕๖๖ ประสานงานเรื่องการจัดทำแปลงพืชผสมผสาน ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ปล่องมวน
พิฆาตแปลงข้าวโพด

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ปรับพื้นที่ในการจัดสวนตามแนวทางไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ไร่ปูนขาว ปรับพื้นที่ทำทางเดิน พร้อมปลูกต้นไม้ในพื้นที่

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ จัดทำศาลาที่พักเพื่อเตรียมรับเสด็จ

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ ปล่องมวนพิฆาตในแปลงผัก และแปลงข้าวโพด จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงข้าวโพดหวาน และการขุดมันสำปะหลัง

ตัว

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ เพื่อใช้ในการปลูกผักในโครงการ และแมลงทางหนีบ ๕,๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงมันสำปะหลัง บ่อแหนแดง

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ เข้าเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของ มันสำปะหลัง พันธุ์ระยอง ๗๒

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการฯ เกษตรกรและผู้สนใจ รู้จักและเข้าถึงเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร และที่สำคัญได้ศึกษา และเรียนรู้แปลงตัวอย่างของระบบการปลูกพืชเพื่อความยั่งยืนของพื้นที่ และการเรียนรู้การใช้สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตรในการป้องกัน กำจัดศัตรูพืช

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

*หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปีปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จแปรพระราชฐานประทับ ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และทรงเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรจังหวัดใกล้เคียง พระองค์ได้ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของเกษตรกร กลุ่มชาวสวนผักชะอำ จำนวน ๘๓ ครอบครัว ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะนำไปประกอบอาชีพ พระองค์จึงทรงรับเกษตรกรเหล่านี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ฯพณฯ องคมนตรีหม่อมหลวงเดช สนิทวงศ์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้จัดหาที่ดินในเขตจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรดังกล่าว

รัฐบาลอิสราเอล โดย ฯพณฯ เอกอัครราชทูตอิสราเอลประจำประเทศไทย ขอทราบหลักการของโครงการ และอาสาช่วยเหลือในการพัฒนาการเกษตรในรูปของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ทำสัญญาร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลอิสราเอล มีกำหนดระยะเวลา ๕ ปี เริ่มวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๐๙ ถึงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๔ ใช้ชื่อว่า โครงการไทย-อิสราเอล เพื่อพัฒนาชุมชน (หุบกะพง) โดยเลือกที่ดินบริเวณหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นที่ตั้งของศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรของโครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร เข้าร่วมสนองพระราชดำริ ปี ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการแนะนำโดยใช้เทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรที่เหมาะสมกับพืชกับแปลงทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืชไทย-อิสราเอล โดยไม่ใช้สารเคมี พร้อมจัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ด้านการจัดการพืชตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสมให้เกษตรกรในโครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เป็นแหล่งสร้างงานและจ้างแรงงานราษฎรจากหมู่บ้านชายแดนให้เข้ามาทำงานในฟาร์มตัวอย่าง
- ๓.๑.๒ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตร โดยราษฎรที่เข้ามาทำงานในโครงการนอกจากจะมีรายได้จากการจ้างแรงงานแล้ว ยังได้รับความรู้ด้านการเกษตร ซึ่งสามารถนำกลับไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้
- ๓.๑.๓ เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษ
- ๓.๑.๔ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสานตามลำดับขั้นของการพัฒนาและแนวคิดการทำเกษตร

๓.๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างถูกวิธี

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง พื้นที่ จำนวน ๘.๕ ไร่ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง พื้นที่ จำนวน ๘.๕ ไร่ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- แปลงสาธิตการผลิตอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ (พื้นที่ ๑ ไร่)

สนับสนุนท่อนพันธุ์อ้อยคั้นน้ำพันธุ์ดีของกรมฯ คือ พันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ ให้คำแนะนำในการเตรียมพื้นที่ปลูกและการไถเตรียมดิน การปลูก การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และการควบคุมศัตรูพืช

- แปลงสาธิตการผลิตทับทิมไทย-อิสราเอล (พื้นที่ ๕ ไร่)

ให้คำแนะนำการดูแลรักษา การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแปลงทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์ทับทิมไทย-อิสราเอล (พันธุ์ Wonderful ๑, Wonderful ๒, และ Wonderful ๓) พบว่าการเจริญเติบโตของต้นและการให้ผลผลิตยังไม่ดีเท่าที่ควร และพบการเข้าทำลายของหนอนผีเสื้อหนอนเจาะผลสีฟ้า (Deudorix isocrates) เจาะผลทับทิม ในเบื้องต้นได้แนะนำการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อาร์บัสคูลาร์ไมโครไรซาร์ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ ปัจจุบันหลังจากการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวของกรมวิชาการเกษตรพบว่าสภาพของต้นทับทิมในแปลงปลูกมีการเจริญเติบโตที่ดีขึ้นตามลำดับ

- แปลงสาธิตการผลิตสับปะรดบริโกสดพันธุ์เพชรบุรี (พื้นที่ ๐.๕ ไร่)

ให้คำแนะนำการไถเตรียมดิน การไถดะ ไถแปร สนับสนุนหน่อสับปะรด จำนวน ๔,๐๐๐ หน่อ ให้คำแนะนำการปลูกและการดูแลรักษา สนับสนุนสารป้องกันกำจัดวัชพืช และให้คำแนะนำการพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืช

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) อ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ ๒,๐๐๐ ลำ

๒) ปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูลาร์ไมโครไรซาร์ ๑๖ กิโลกรัม

๓) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส ๒๖ กิโลกรัม

๔) ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอัตราใช้ตามคำแนะนำตามช่วงการเจริญเติบโตของพืช

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ ติดตามการขยายพันธุ์ของแห่นาง และให้นำไปใช้ประโยชน์ แปลงสับปะรดแนะนำการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชสับปะรด

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ สำรวจพื้นที่สำหรับปลูกอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ แนะนำให้ใส่ปุ๋ยเคมีในแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล โดยใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ต้นละ ๑ กิโลกรัม ใส่รอบรัศมีทรงพุ่ม และแนะนำการจัดการแปลงสับปะรดภายหลังการฉีดสารกำจัดวัชพืช พร้อมแนะนำการใส่ปุ๋ยบำรุงต้น

๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ แนะนำและสนับสนุนปุ๋ยเคมีใส่แปลงทับทิมไทย - อิสราเอล โดยใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ต้นละ ๑ กิโลกรัม

๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล พร้อมปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามให้คำแนะนำสำหรับการไถที่ เตรียมดิน สำหรับการปลูกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ให้คำแนะนำ และสนับสนุนอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ จำนวน ๑,๐๐๐ ลำ พร้อมปลูกและใส่ปุ๋ยรองพื้น

๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล พร้อมให้คำแนะนำในการดูแลแปลง โรค แมลง การใส่ปุ๋ย ฯลฯ และช่วยติดตั้งระบบน้ำหยดในแปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงทับทิมไทย-อิสราเอล พร้อมทั้งมีการปรึกษาหารือในการดูแลรักษาต้นพันธุ์ เพื่อให้มีการติดผลผลิต และทำการขยายพันธุ์ต่อไปและติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยเคมี ๔ กระสอบ สารเคมีกำจัดแมลงไทอะมีโทกแซม ๑๐๐ กรัม ธาตุอาหารเสริม ๑ กก เพื่อใช้ในแปลงทับทิมไทย-อิสราเอล

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพอามิโนซิลิโคนไคโรซาร์ และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส อย่างละ ๖ กก เพื่อใช้ในแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล

๘ มีนาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ จำนวน ๑,๐๐๐ ลำ

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ติดตามการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพในแปลงต้นแบบ

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ติดตามผลการใช้ปุ๋ยชีวภาพในแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพอามิโนซิลิโคนไคโรซาร์ จำนวน ๙ กก อัตรา ๕๐๐ กรัม/ ๑๐ ต้น ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส ๑๘ กก อัตรา ๕๐๐ กรัม / ๕ ต้น ใส่ในแปลงทับทิมไทย- อิสราเอล

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพอามิโนซิลิโคนไคโรซาร์ จำนวน ๑ กก ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส ๒ กก ใส่ในแปลงปลูกแคนตาลูป

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามผลหลังจากการใส่ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส และปุ๋ยชีวภาพอามิโนซิลิโคนไคโรซาร์

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ ๔ ตัน เพื่อใช้ในโครงการ

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ ใส่ในแปลงขยายผลทับทิม - ไทยอิสราเอล ในโครงการ และสนับสนุนยากำจัดวัชพืชโบรมาซิล ๑ กก และอะทราซีน ๑กก

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล ในโครงการ

๗ กันยายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงทับทิมไทย - อิสราเอล ในโครงการ และแปลงอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ ใส่ในแปลงทับทิม ไทย - อิสราเอล

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรใกล้เคียงได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ได้รับการฝึกอบรมด้านการผลิตพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสามารถนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในพื้นที่ได้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

* หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ปี ๒๕๕๒ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ซื้อที่ดินจากราษฎร ณ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปุก อำเภอยางาย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๕๐ ไร่ ซึ่งเดิมเป็นแปลงมะนาวแปลงพืชไร่และแปลงต้นยูคาลิปตัสเดิม ตามพระราชดำริต้องการให้เป็นศูนย์รวมพืชเศรษฐกิจของ อำเภอยางาย จังหวัดเพชรบุรี โดยเลือกพันธุ์ท้องถิ่นที่ดีที่สุดเข้ามาปลูก แล้วให้ภาครัฐและชาวบ้านร่วมดูแลด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ นายดิศธร วัชรวิทย์ รองเลขาธิการพระราชวัง สำนักพระราชวังประชุมวางแผนการดำเนินงาน "โครงการชั่งหัวมัน ตามพระราชดำริ" โดยกรมชลประทานได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานโครงการชั่งหัวมันเป็นการบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุดโดยนำส่วนราชการที่มีความรู้ความชำนาญ เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ เข้ามาดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนโดยทั่วไปได้เข้าชม โดยได้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง พืชผัก มันเทศ ดูแลรักษามะนาวแปลงเดิม และปรับพื้นที่เพื่อรองรับการปลูกพืชไร่ พืชสวนจำนวนมาก ทรงพระราชทานชื่อว่าโครงการชั่งหัวมัน ในวันเปิดป้ายโครงการ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงวางหัวมันเทศลงบนตราซึ่งเป็นการเปิดป้ายโครงการชั่งหัวมัน ตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ในปี ๒๕๕๒ กรมวิชาการเกษตร ได้ร่วมรับผิดชอบในการจัดการทดสอบระบบการปลูกพืช และถ่ายทอดเทคโนโลยีจนถึงปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกร

๓.๑.๒ ให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแปลง หรือมาช่วยงานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๓.๑.๓ การปลูกพืชชนิดใด ๆ เป็นไปตามพระราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนองงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสร้างแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ ที่ดิน จำนวน ๒๕๐ ไร่ ที่ตั้ง เลขที่ ๑ หมู่ ๕ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขารูปก
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ที่ดินจำนวน ๕ ไร่ จัดทำแปลงสาธิตเทคโนโลยีการผลิตสับปะรด ข้าวโพด และถั่วเหลืองฝักสด

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๘๒,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- แปลงสาธิตการผลิตถั่วเหลืองฝักสด พันธุ์เชียงใหม่ ๘๔-๒ (พื้นที่ ๑ ไร่)

สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองฝักสดเชียงใหม่ ๘๔-๒ แนะนำการปลูก และการจัดการดังนี้

ช่วงปลูก กลางเดือนพฤศจิกายน - มกราคม

การเตรียมดิน ไถและตากดิน ๕-๗ วัน ใส่ปุ๋ยคอก ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ แล้วไถพรวนกลบ จากนั้นยกแปลงกว้าง ๘๐ - ๑๒๐ เซนติเมตร เว้นร่องกว้าง ๓๐ เซนติเมตร

การปลูก ใช้เมล็ดพันธุ์ ๑๒-๑๕ กิโลกรัม/ไร่ คลุกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา (เมทาแลกซิล) อัตรา ๗ กรัม/เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม ปลูกโดยหยอดหลุม ๆ ละ ๓-๔ เมล็ด ลึก ๒-๓ เซนติเมตร ระยะปลูก ๒๕ x ๔๐ เซนติเมตร (ต้น x แถว) หลังปลูกควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดวัชพืชทันที (สารป้องกันกำจัดวัชพืชก่อนงอก อลาคลอร์ อัตรา ๖๐๐-๘๐๐ ซีซี/ไร่)

การให้น้ำ ควรให้น้ำในแปลง ๑ วัน ก่อนปลูก หลังจากนั้นให้ดูความขึ้นดิน

การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์สมบัติทางเคมีของดิน พบว่า ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง ๕.๒๕ อินทรีย์วัตถุ ๐.๒๙ % ฟอสฟอรัส ๒๒.๖๘ มิลลิกรัม/กิโลกรัม และโพแทสเซียม ๔๔.๒๕ มิลลิกรัม/กิโลกรัม ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ไนโตรเจน อัตรา ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยฟอสเฟต ๓ กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยโพแทส ๓ กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุม และครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อถั่วมีอายุได้ ๓๐ วัน โดยโรยข้างแถวและพรวนดินกลบ

การเก็บเกี่ยว ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่ฝักเต่งประมาณ ๘๐ % ขณะที่ฝักยังมีสีเขียวสด อายุเก็บเกี่ยว ๖๙ วัน หลังออก

- แปลงสาธิตการผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ชัยนาท (พื้นที่ ๑ ไร่)

สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานชัยนาท แนะนำการปลูก และการจัดการดังนี้

การเตรียมแปลง เมื่อดินมีความขึ้นพอเหมาะ ไถก่อนปลูกอย่างน้อย ๒-๓ ครั้ง ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ ๗-๑๐ วัน จากนั้นไถแปรและพรวน

การปลูก ระยะปลูกระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร ระหว่างต้น ๒๕ เซนติเมตร จำนวน ๑ ต้น/หลุม โดยหยอดเมล็ด ๒ เมล็ด/หลุม พ่นสารกำจัดวัชพืชก่อนงอก เช่น อะลาคลอร์ อัตรา ๒๕๐ กรัม/ไร่ ร่วมกับเพนดิเมทาลิน อัตรา ๒๐๐ กรัม/ไร่ แบ่งใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ใส่รองพื้น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ฝักระวังและหมั่นสำรวจแปลงตั้งแต่ข้าวโพดอายุ ๓-๔ วัน และเมื่อพบผิวใบถูกทำลายให้พ่นด้วยสารกำจัดแมลงกลุ่มอิมิมาเมคตินเบนโซเอท อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร

การเก็บเกี่ยว หลังปลูกประมาณ ๗๓-๗๕ วัน สังเกตสีของไหมจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม

- แปลงสาธิตการผลิตสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี (พื้นที่ ๑ ไร่)

ดำเนินการติดตามให้คำแนะนำด้านการผลิต การจัดการดูแลแปลงปลูกและการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตามช่วงระยะเวลาของการเจริญเติบโตของต้นสับปะรด

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) แผลงทางหนีบขางแหวน	๕,๐๐๐ ตัว
๒) แผลงทางหนีบสีน้ำตาล	๕,๐๐๐ ตัว
๓) แผลงเบี่ยงโกนโอสส์	๕,๐๐๐ ตัว
๔) เมล็ดพันธุ์ทานตะวัน	๑ กิโลกรัม
๕) ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	๖ ตัน

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ติดตามพื้นที่สำหรับปลูกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ ติดตามการเจริญเติบโตของแผนแดง พร้อมแนะนำให้มีการผลิตขยายเพิ่มสำหรับนำไปใช้ประโยชน์เป็นวัสดุปลูก และติดตามการเจริญเติบโตแปลงสับปรดเพชรบุรี

๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามบ่อขยายพันธุ์แผนแดง และมีการแนะนำใช้เป็นอาหารสัตว์ แปลงอ้อยคั้นน้ำ แปลงสับปรด

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวาน และ เมล็ดถั่วเหลืองฝักสด

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงถั่วเหลืองฝักสด แปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ แปลงสับปรด และ บ่อแผนแดง สนับสนุนปุ๋ยเคมี ๑ กระสอบ

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ทานตะวัน ๑ กก

๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำ และแปลงถั่วเหลืองฝักสด

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนแผนแดงเพื่อปล่อยในบ่อพ่อแม่พันธุ์ และบ่อขยายพันธุ์ต่อไป

๑๐ เมษายน ๒๕๖๖ เก็บข้อมูลผลผลิตถั่วเหลืองฝักสด

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ติดตามการใช้ประโยชน์ของแผนแดง

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปรดพันธุ์เพชรบุรี ติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ และ ติดตามแปลงถั่วเหลืองฝักสด

๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผลสับปะรด เรื่องพันธุ์ เรื่องโรคเหี่ยว และบ่อแห่นแดง แปลงสับปะรดเพชรบุรีในโครงการ

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ จำนวน ๖ ตัน เพื่อใช้ในโครงการ

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ แปลงถั่วเหลืองฝักสด บ่อแห่นแดง

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ สัมภาษณ์ผู้ปลูกสับปะรดหวานผลสดพันธุ์เพชรบุรี ในโครงการและแปลงเกษตรกรขยายผล

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามบ่อแห่นแดง แปลงถั่วเหลืองฝักสด แปลงอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี และให้คำแนะนำการจัดการภายในแปลง หลังจากการเก็บเกี่ยวเรียบร้อยแล้ว เช่น การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย โรคแมลง

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรีในโครงการ และเกษตรกรขยายผล

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี แปลงข้าวโพด และบ่อแห่นแดง

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ของเกษตรกรขยายผล และในโครงการ

๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ เก็บข้อมูลผลผลิต ข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์สงขลา ๘๔-๑

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดบริโภคผลสด ภายใต้โครงการชั่งหัวมัน เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้สนใจได้เรียนรู้และสามารถผลิตสับปะรดได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพ โดยสามารถดูงาน ฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติได้จากแปลงสาธิต

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

* หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปีปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

บ้านดอนขุนห้วย ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำดวน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ครอบคลุมพื้นที่ ๓,๙๙๐ ไร่ จำนวนประชากร ๒๕๐ ครอบครัว การแก้ปัญหาเรื่องราษฎรเข้าไปบุกเบิกพื้นที่ป่าเป็นที่ทำกินนั้น ควรดำเนินการให้เปลี่ยนจากการที่ราษฎรบุกรุกเข้าไปทำลายป่า โดยไม่มีการควบคุมให้เป็นการจัดสรรที่ดินในพื้นที่ป่าให้ราษฎรทำกิน โดยมีพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ข้างต้นคือ ที่มาของแนวพระราชดำริในการจัดสรรที่ดินตามพระราชประสงค์ในหลายๆ พื้นที่ของประเทศ สมาชิกสหกรณ์ดอนขุนห้วยประมาณ ๑๒๐ ครอบครัว เดิมเป็นกลุ่มชาวไร่ฝัก ทำกินอยู่ในนิคมสร้างตนเอง เขื่อนเพชรมีที่ดินทำกินครอบครัวละ ๑ - ๓ ไร่ ซึ่ง ไม่พอเพียงต่อการครองชีพด้วย พระกรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หาที่ทำกินสำหรับการเกษตรแก่ราษฎรกลุ่มนี้ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แบ่งจัดให้กลุ่มสมาชิกเข้าอยู่จำนวน ๑๕๒ ครอบครัว โดยแบ่งที่ดินทำกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ และจัดตั้งเป็นโครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วยตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ เป็นต้นมา

เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐ ฯพณฯ พลอากาศเอกกำธน สินธวานนท์ องคมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ หุบกระพง ดอนขุนห้วย หนองพลับ กลัดหลวง จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ประชุมคณะกรรมการ และขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าไปดูแลส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกโครงการฯ และมติที่ประชุมเห็นควรให้มีหน่วยงานเข้าไปให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น และส่งเสริมอาชีพเกษตรกรเพิ่มขึ้น กรมวิชาการเกษตรในฐานะที่ร่วมเป็นคณะกรรมการอำนวยการ จึงได้บรรจุโครงการดังกล่าวเป็นโครงการพิเศษของกรมวิชาการเกษตร โดยมอบให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี รับผิดชอบดำเนินงานเพื่อสนองพระราชประสงค์ต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ได้ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการปลูกสับปะรดตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ในพื้นที่ ๑ ไร่พร้อมจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ด้านการจัดการสับปะรดที่ถูกต้องตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรในโครงการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพในที่ดินจัดสรร

๓.๑.๒ เพื่อส่งเสริมการปลูกสับปะรดตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสม

๓.๑.๓ เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ในการผลิตสับปะรดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของการวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อส่งเสริมการปลูกสับปะรดตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย พื้นที่ จำนวน ๓,๙๕๐ ไร่ ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของการวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

จัดทำแปลงตัวอย่างแปลงขยายพันธุ์สับปะรดเพชรบุรี จำนวน ๑ ไร่ ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

แปลงขยายผลของเกษตรกร ๑๐ ราย พื้นที่ ๑๐ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๓,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- แปลงสาธิตพันธุ์สับปะรดบริโภคผลสด (พื้นที่ ๑ ไร่)

สนับสนุนพันธุ์สับปะรดเพชรบุรี และเทคโนโลยีเสริมประสิทธิภาพการผลิต ได้แก่ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในสับปะรด

- แปลงผลิตพืชผักปลอดภัย (พื้นที่ ๑ ไร่)

ติดตามและให้คำแนะนำในการผลิตพืชผักปลอดภัย (การปลูกผักแบบยกแคร่) แนะนำเรื่องการผสมดิน ปลูก การเพาะกล้า การดูแลรักษาและป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามช่วงของการเจริญเติบโต

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

- คัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพสามารถเป็นต้นแบบในพื้นที่ เป็นเกษตรกรขยายผลพันธุ์สับปะรด และการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว รวม ๑๐ ราย (เกษตรกรรายเดิม ปี ๒๕๖๕)

ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	เทคโนโลยีที่ดำเนินการ
นางสาวกลิ่น คุ่มศิริ	๖๓ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด
นางประภา ชื่นชม	๘๖/๑ ม. ๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด
นางศรีอร ทองมา	๓๔/๓ ม. ๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด
นายน้อง เทียงเทศ	๑๐๕ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	พันธุ์สับปะรด
นางประภัสสร ไยบำรุง	๙๙/๒ ม. ๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด
นางเรณู คลังนาค	๖/๑ ม. ๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด
นายบุญช่วย กิจเพิ่มพูล	๓๗ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับปะรด

จ.เพชรบุรี		
นางพานิษฐ์ สุตสงวน	๙๗ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวสับประรด
จ.เพชรบุรี		
นายปาน ทองแดง	๑๑๙ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ	พันธุ์สับประรด
จ.เพชรบุรี		
นางกัญญาพัชร แพลอย	๑๑๙ ม.๕ ต.ดอนขุนห้วย อ.ชะอำ	พันธุ์สับประรด
จ.เพชรบุรี		

การผลิตสับประรดของเกษตรกรยังพบปัญหาหลายประการทั้งผลผลิตต่อไร่ต่ำ ขาดแคลนแหล่งน้ำ ขาดพันธุ์ที่ให้คุณภาพ ผลผลิตสูง คุณภาพผลผลิตไม่สม่ำเสมอ การกระจายผลผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการ ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อไวรัส ขาดแคลนหน่อพันธุ์คุณภาพ และมีต้นทุนการผลิตที่สูง เนื่องจาก ราคาปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น การปลูกสับประรดพันธุ์ปัตตาเวียซึ่งมีความอ่อนแอต่อไวรัสโรคเหี่ยวมากที่สุด การแพร่กระจายของโรคเกิดจากการนำหน่อพันธุ์ที่เป็นโรคไปปลูก ซึ่งมีเพลี้ยแป้งเป็นพาหะนำโรค และมดเป็นตัวกระจายเพลี้ยแป้ง การทำลายของโรคเริ่มตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว พบทั้งในแปลงต้นปลูกและต้นต่อ โดยต้นที่เป็นโรคจะแสดงอาการเด่นชัดหลังการบังคับดอก ผลสับประรดจะไม่พัฒนา มีขนาดเล็ก ทำให้คุณภาพและผลผลิตเสียหายมาก ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

แนวทางการแก้ไขปัญหารโรคเหี่ยว

- 1) ต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตามดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้ง แปลงปลูกใหม่ ใช้หน่อพันธุ์ที่ปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว ไม่นำหน่อพันธุ์ที่มีการระบาดของเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยวมาปลูก
- 2) เก็บต้นสับประรดที่แสดงอาการเป็นโรคเหี่ยว ไปทำลายนอกแปลง
- 3) การใช้สารเคมี ก่อนปลูก แช่หน่อพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารฆ่าแมลงไทอะมีโทแซม นาน 5-10 นาที และเมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้งหลังปลูก พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ไทอะมีโทแซม อัตรา 2 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย

๑๐ ชุด

๒) ปุ๋ยหมักเต็มอากาศ

๔ ต้น

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ (เกษตรกรขยายผล) สอบถามเรื่องต้นทุนและผลผลิต ๑ ราย คือ นางกัญญาพัชร แพลอย

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ สนับสนุนไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย จำนวน ๑๐ ชุด เพื่อใช้ป้องกันแมลง หนอน แปลง พืชผัก

๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ (เกษตรกรขยายผล) สอบถามเรื่องต้นทุนและผลผลิต ๒ ราย

๑. นายปาน ทองแดง

๒. นางเรณู คลังนาค

และติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ของโครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผล และแปลงสับปะรดในโครงการ

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผล

๑. นายบุญช่วย กิจเพิ่มพูล

๒. นางสาวกลีน คัมศิริ

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่ เกษตรกร แปลงสับปะรด ทุเรียน

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ ติดตามประสานงานเรื่องของสนับสนุนหน่อ พันธุ์สับปะรดเพื่อมาปลูกขยายผล ต่อไปใน ศวพ.

เพชรบุรี

๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผลสับปะรด เรื่องพันธุ์ และการควบคุมโรคเหี่ยว

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และพันธุ์ปัตตาเวีย ในโครงการและแปลง เกษตรกรขยายผล

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ในโครงการ และเกษตรกรขยายผล

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเต็มอากาศ ๔ ต้น

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ของโครงการ และเกษตรกรขยายผล

๖ กันยายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผลในโครงการ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดบริโภคผลสด ภายใต้โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้สนใจได้เรียนรู้และสามารถผลิตสับปะรดได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพ โดยสามารถดูงาน ฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติได้จากแปลงสาธิต

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

*หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปีปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการปิดทองหลังพระ

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ พัฒนาต่อเนื่องมาจากโครงการปิดทองหลังพระ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ในเวลานั้น โครงการ ปิดทองหลังพระ มีพันธกิจตามมติคณะรัฐมนตรี คือ เพื่อฉลองพระชนมายุครบ ๘๐ และ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ และสร้างประสบการณ์ตรงจากแนวทางโครงการพระราชดำริมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และส่งเสริมอาชีพประชาชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมไทย

ในการดำเนินการกิจของโครงการปิดทองหลังพระ เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ ให้ขยายผลสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนนั้น กลับมีข้อจำกัดการที่เป็นหน่วยงานย่อยในสำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ดังนั้น เพื่อให้มีหน่วยงานเฉพาะรองรับภารกิจสืบสานแนวพระราชดำริให้ขยายผลสู่ชุมชนได้อย่างกว้างขวาง คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดำเนินการจัดตั้ง “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” และ “สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” ทั้งนี้ได้มีการจดทะเบียน จัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี เข้าร่วมดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง

๓.๑.๒ ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน

๓.๑.๓ สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาครัฐกิจในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๔ สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริโดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษา การพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

๓.๑.๕ ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ การกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

๓.๑.๖ สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้รื้อฟื้นแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

๓.๑.๗ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๘ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ และขยายผลสู่ชุมชน

๓.๑.๙ เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๓.๑.๑๐ ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ๑๘ หมู่บ้าน ใน ๑๐ จังหวัด

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ และบ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๓,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- แปลงพืชสมุนไพร

สนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพร จำนวน ๒๒๐ ต้น ได้แก่ หนานเฉาเหว่น หูเสือ แปะตำปึง รางจืด ลั่นจูเห่า ฟ้าทะลายโจร พร้อมให้คำแนะนำการปลูกและการดูแลรักษา

๗.๑.๒ แปลงเกษตรขยายผล

-

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชิวภันท์ ปุยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) ต้นทุเรียนหมอนทอง	๘๐ ต้น
๒) สมุนไพร เช่น รางจืด ขมิ้นขาว กระชาย ฯลฯ	๑๒๐ ต้น
๓) ไม้ยืนต้น เช่น สัก พยูง ยางนา ฯลฯ	๑๐๐ ต้น
๔) เมล็ดพันธุ์พืชผักต่างๆ	๓๕ กิโลกรัม
๕) หน่อพันธุ์สับปะรดเพชรบุรี	๓๐๐ หน่อ
๖) ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	๒ ต้น
๗) ไม้เถาฝอยสายพันธุ์ไทย	๑๐ ฝอย
๘) แผลงทางหนีบขางแหวน	๒,๐๐๐ ตัว
๘) แผลงทางหนีบสั้ตาล	๒,๐๐๐ ตัว

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น ข้าวโพดดกหงาย กระเจี๊ยบเขียว ทานตะวันพันธุ์เชียงใหม่ ๑ พริกขี้หนูหัวเรือหัวทราย ถั่วลายเสือ พริกขี้หนูปุ้มพระราชนาน บวบเหลี่ยม ถั่วฝักยาวสีม่วง อย่างละ ๒๐ ซอง

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดต่อประสานงานสอบถามความต้องการพันธุ์พืชผัก สมุนไพร หรือไม้ผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงปลูกพืชสมุนไพรว่ามีอะไรบ้าง และจะสนับสนุนอะไรเพิ่มเติมพร้อมให้ความรู้เรื่องการดูแลรักษาพืชสมุนไพรต่อไป

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนน้ำมันไบโอดีเซล ๑๐๐ ลิตร น้ำมันดีเซล ๒๐ ลิตร เพื่อใช้สูบน้ำในการเกษตรในโครงการ (แปลงรวบรวมสมุนไพร)

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้ความรู้เรื่องเห็ดเรืองแสง สิริวัตรมี แก่เกษตรกรในโครงการ เพื่อใช้ในต้นทุเรียน และการแก้ปัญหาโรค แผลงในพันธุ์อื่นๆ ด้วย

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนต้นทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จำนวน ๘๐ ต้น สมุนไพร เช่น รางจืด จำนวน ๑๒๐ ต้น ไม้ยืนต้น เช่น ต้นสัก ต้นพยูง จำนวน ๑๐๐ ต้น เมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๔๐ ชุด

๑ กันยายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ ๑ ต้น

๘ กันยายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ ๑ ต้น

๒๐- ๒๑ กันยายน ติดตามให้คำแนะนำด้านการผลิต การป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตทุเรียน

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

* หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปีปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าเต็ง-ป่าละอู

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

บริเวณที่ราบเชิงเขาทางด้านทิศตะวันตกของตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดต่อกับตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นชายแดนติดต่อระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า มีชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงตั้งบ้านเรือนกระจัดกระจายกันอยู่ทั่วไป ประกอบอาชีพทำไร่เลื่อนลอย ล่าสัตว์ หาของป่า ฯลฯ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงรับสั่งให้ตำรวจพลร่มค่ายนเรศวรหัวหิน ให้การช่วยเหลือชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงโดยจัดตั้งชุดพัฒนาการขึ้น ๒ แห่ง คือ ชุดพัฒนาการ ๗๑๒ ที่บ้านป่าละอู เขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับชุดพัฒนาการ ๗๑๓ ที่บ้านป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่กระจัดกระจายให้อยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน ช่วยต่อการสอดส่องและควบคุมดูแล และเพื่อเป็นการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารตลอดจนป่าไม้ในเขตโครงการพร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ต่อมาในระยะหลังกลับมีปัญหาการก่อการร้ายขึ้นมาก โดยผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ชุมโจรติดตำรวจพลร่มค่ายนเรศวรที่ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ชายแดนบ้านห้วยสัตว์ใหญ่ เมื่อต้นเดือนมีนาคม ๒๕๒๐ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพลร่มเสียชีวิต ๕ นาย

ในการเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับ ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า แต่เดิมในพื้นที่นี้มีพระราชประสงค์ที่จะให้ชาวไทยภูเขาชาวกระเหรี่ยงมาอยู่รวมกลุ่มเดียวกัน และให้ทางราชการช่วยเหลือด้านการทำมาหากิน และการประกอบอาชีพตลอดจนการรักษาพยาบาลและการศึกษา ไม่ได้คิดที่จะดำเนินการตัดถนนข้ามเขาเข้าไปในเขตพื้นที่ดังกล่าว แต่เนื่องจากมีประชาชนเข้าไปจับจองทำกินในที่ดิน มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทรงเกรงว่าจะเกิดปัญหาขึ้น จึงทรงให้ดำเนินการสร้างถนนข้ามเขาเข้าไปในเขตพื้นที่ เพื่อจัดสรรที่ดินให้ประชาชนประกอบอาชีพ ไม่ให้จับจองและไม่ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยทางราชการจะช่วยเหลือบ้างแต่ส่วนใหญ่ประชาชนช่วยเหลือตนเอง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติจัดตั้งโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าเต็ง-ป่าละอู ขึ้นเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเป็นผู้บริหารโครงการในเขตแต่ละจังหวัด การดำเนินงานตามโครงการได้เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นมา

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐ พ.ลท. พลอากาศเอกกำธน สินธวานนท์ องคมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าเต็ง-ป่าละอู หุบกะพง ดอนขุนห้วย หนองพลับ กลัดหลวง จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ประชุมคณะกรรมการ และขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าไปดูแลส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกโครงการฯ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น และส่งเสริมอาชีพเกษตรกร กรมวิชาการเกษตรในฐานะที่ร่วมเป็นคณะกรรมการอำนวยการ จึงได้บรรจุโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าเต็ง-ป่าละอู เป็นโครงการพิเศษของกรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรที่ยากจนในรูปการจัดหมู่บ้านสหกรณ์

๓.๑.๒ เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า

๓.๑.๓ เพื่อสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยของชาติในบริเวณชายแดน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ๒ โครงการ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ๒ โครงการ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ

พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๔๕,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- แปลงสาธิตการผลิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี

ดำเนินการในพื้นที่เกษตรกร เพื่อเป็นแปลงสาธิตการปลูกทุเรียนพันธุ์ดี (พันธุ์จันทบุรี๑-๑๐) ในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ โดยให้การติดตาม แนะนำในขั้นตอนการปลูก การใส่ปุ๋ย และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

คัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมสามารถเป็นต้นแบบการผลิตได้ จำนวน ๕ ราย ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการสวนในการผลิตทุเรียน (เกษตรกรรายเดิม ปี ๒๕๖๕)

ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	เทคโนโลยีที่ดำเนินการ
นายณรงค์ กือเย็น	๓๓ ม.๖ ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	การป้องกันกำจัดโรคไฟทอปเทอร่าในทุเรียน
นางจันทรา ชุมพล	๑๕๖ ม.๑ ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	การป้องกันกำจัดโรคไฟทอปเทอร่าในทุเรียน
นายชัยวัฒน์ เกตุสิงห์	๑๔๓ ม. ๒ ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	การป้องกันกำจัดโรคไฟทอปเทอร่าในทุเรียน
นางลำเพย ทองอาบ	๓๐๐ ม. ๕ ต.ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคไฟทอปเทอร่าในทุเรียน
นายสมปอง พุ่มพวง	๑๒๔ ม. ๒ ต.ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี	การป้องกันกำจัดโรคไฟทอปเทอร่าในทุเรียน

ทุเรียนเป็นพืชที่ต้องการความดูแลเอาใจใส่อยู่เสมอ สิ่งที่ต้องระวังมากที่สุด คือ แมลงและโรค โดยเฉพาะโรครากเน่าโคนเน่า ที่สร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก เชื้อราสามารถอาศัยอยู่ในดินได้นาน ช่วงฤดูฝนต้องระวังเพราะเชื้อจะเคลื่อนที่ไปกับน้ำ เข้าทำลายระบบรากแล้วลุกลามเข้าสู่ท่อน้ำท่ออาหาร ทำให้เซลล์เสียหาย ผิวเปลือกแตก มีจุดฉ่ำน้ำสีน้ำตาล และมีน้ำเอี่ยมในช่วงเช้า

แนวทางการแก้ไขปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า

๑) หากพบโรคให้ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้สาร ฟอสฟอนิกแอซิด ๔๐% ผสมน้ำสะอาด ๑:๑ ใส่กระบอกฉีดยาฉีดเข้าลำต้นกิ่งตรงข้ามโรค อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร/ต้น ทุก ๓๐ วัน

๒) พ่นให้ทั่วทรงพุ่มด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐ % อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ วัน สลับด้วยสารเมทาแลกซิล

๓) กรณีเข้าทำลายไม่รุนแรงให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยนำหัวเชื้อมาเพิ่มปริมาณในข้าวสุก หวานผสมเชื้อสดให้ทั่วบริเวณใต้ทรงพุ่ม อัตรา ๕๐-๑๐๐ กรัม/ตารางเมตร

๔) กรณีเข้าทำลายรุนแรงให้เกษตรกรกรากหรือขุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก ทาผลด้วยสารฟอสอีทิลอะลูมิเนียม ๘๐ % อัตรา ๘๐-๑๐๐ กรัม/น้ำ ๑ ลิตร

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) ต้นพันธุ์ทุเรียน	๓๐ ต้น
๒) หัวเชื้อไตรโคเดอร์มา	๒๑ ขวด
๓) พันธุ์หนแดง	๕ กิโลกรัม
๔) ปุ๋ยชีวภาพอามัลโบลัมไมโครไรเซอร์	๒๐ กิโลกรัม
๕) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส	๑๐ ลิตร

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ (เกษตรกรขยายผล) สอบถามเรื่องต้นทุนและผลผลิต ๔ ราย

๑.นายณรงค์ กือเย็น

๒.นางลำเพย ทองอาบ

๓.นายสมปอง พุ่มพวง

๔. นายชัยวัฒน์ เกตุสิงห์

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ สอบถามเรื่องต้นทุนและผลผลิต ๑ ราย คือ นางจันทร์หา ชุมพล และติดตามแปลงสาธิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามเกษตรกรขยายผล ป่าเต็ง - ป่าละอู จำนวน ๓ ราย และให้คำแนะนำการดูแลรักษาต้นทุเรียน สนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา ๑๒ ขวด สารเคมีป้องกันโรคพืช (เมทาแลกซิล ๒ ขวด)

๑.นายณรงค์ กือเย็น

๒.นายสมปอง พุ่มพวง

๓.นางลำเพย ทองอาบ

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงเกษตรกรขยายผลป่าเต็ง - ป่าละอู จำนวน ๒ ราย และให้คำแนะนำการดูแลรักษาต้นทุเรียน สนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา ๘ ขวด สารเคมีป้องกันโรคพืช (เมทาแลกซิล ๒ ขวด)

๑.นายชัยวัฒน์ เกตุสิงห์

๒.นางจันทร์หา บุญช่วย

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา พร้อมให้คำแนะนำและวิธีการใช้

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนพันธุ์หนแดง ๕ กิโลกรัมแก่เกษตรกรขยายผลในโครงการ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพอาบัสคูลาร์ไมโครไรซาร์ จำนวน ๑๐ กก (อัตรา ๕๐๐ กรัม/ ๑๐ ต้น) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟส ๑๐ กก (อัตรา ๕๐๐ กรัม / ๕ ต้น) แก่แปลงของเกษตรกรขยายผล ๕ ราย

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพอาบัสคูลาร์ไมโครไรซาร์ จำนวน ๑๐ กก (อัตรา ๕๐๐ กรัม/ ๑ ต้น) และเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของทุเรียน แปลงสาธิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของทุเรียน แปลงสาธิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ติดตามแปลงนายสมปอง พุ่มพวง ดูการจัดการเกี่ยวกับการเก็บผลผลิตทุเรียน

๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ ติดตามและปักหลักต้นที่ต้องการเก็บข้อมูล แปลงสาธิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี

๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงสาธิตทุเรียนพันธุ์จันทบุรี และแปลงเกษตรกรขยายผลในโครงการ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรได้เรียนรู้ และเข้าถึงเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช เช่น การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การปลูกและการดูแลรักษาไม้ผล และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

*หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปีปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบต่องานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้อนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ และในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้จัดสร้างธนาคารพืชพรรณสำหรับเก็บรักษาพันธุกรรมพืชและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการเพื่อให้สามารถนำวิทยาการใหม่ๆ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้มีประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่เกษตรกรไทย โดยเฉพาะเกษตรกรที่ยากจนในชนบท ซึ่งมีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งพาเทคโนโลยีทางการเกษตร โดยเฉพาะด้านพันธุ์พืชจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนับสนุนให้กับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ดังนี้ ๑. กิจกรรมปกป้องทรัพยากร ๒. กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ๓. กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร ๔. กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ๕. กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ๖. กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร ๗. กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และ ๘. กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ได้เข้าร่วมโครงการเมื่อปี ๒๕๕๙ ดำเนินกิจกรรมจำนวน ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร และกิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร โดยแปลงปกป้องทรัพยากร พื้นที่ ๑๗๘ ไร่ และแปลงปลูกรักษาทรัพยากร พื้นที่ ๑๒๐ ไร่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรีดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อปกป้องพันธุกรรมพืชที่หายากใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี พร้อมทั้งสำรวจรวบรวม ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช จัดแสดงพืชพรรณ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แก่ผู้สนใจ และอนุรักษ์พืชหายากที่ใกล้จะสูญพันธุ์ และมีใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการปกป้องพันธุกรรมพืชที่หายากในพื้นที่ และรวบรวมปลูกรักษาพันธุกรรมพืชในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของพันธุกรรมพืชและทรัพยากร

๓.๑.๒ ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

- ไม่มี

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

กิจกรรมที่ ๑ : ปกป้องทรัพยากรพืช พื้นที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ประกอบด้วย บริเวณเขาปิ่นเกรณและป่าเขื่อนยายลาว พื้นที่ ๑๗๘ ไร่

๑. จัดทำแนวป้องกันไฟป่า พื้นที่ ๗๐ ไร่ ดำเนินการประสานงานรณโกฟาร์มแทรคเตอร์ ปรับเส้นทางแนวเขตถนนรอบแปลง

๒. ดำเนินการขยายพันธุ์พืชแปลงปลูกเขาปิ่นเกรณ จำนวน ๑ ชนิด จำนวน ๕๐ ต้น คือ

ชื่อท้องถิ่น : เข็มป่า/เข็มขาว ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ixora ebarbata* Craib ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE

๓. ทำความสะอาดเส้นทางศึกษาพันธุ์ไม้บริเวณเขาปิ่นเกรณ

๔. ปลูกกล้วยไม้สกุลช้าง (*Rhynchostylis* spp.) บนพื้นที่เขาปิ่นเกรณ จำนวน ๔๐๐ ต้น

กิจกรรมที่ ๓ : ปลูกรักษาทรัพยากร พื้นที่ ๑๒๐ ไร่

๑. แปลงสะเดา พื้นที่ ๑๖ ไร่

- สำรวจพื้นที่แปลงสะเดา ซึ่งปลูกด้วยพรรณไม้หลากหลายชนิด

๒. แปลงตาลโตนด พื้นที่ ๑๕ ไร่

- กำจัดวัชพืชโดยการตัดหญ้า และใส่ปุ๋ยบำรุงต้น

- ตัดแต่งทางใบแห้ง ดำเนินการป้องกันและกำจัดหนอนหัวด้ามะพร้าว โดยการปล่อยแตนเบียนโกนีโอซิส (*Goniozus nephantidis*)

- รับคณะเยี่ยมชมแปลง ๓ คณะ คือ คณะเจ้าหน้าที่จากกรมป่าไม้ จำนวน ๕๐ คน คณะกรมการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จำนวน ๔๐ คน คณะเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ จำนวน ๑๐ คน

คณะเยี่ยมชมดูงานแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชฯ

๓. แปลงมะม่วง มะขาม เสลา อินทนิล ตะแบก และอื่นๆ พื้นที่ ๘๙ ไร่

- ปลุกพันธุ์ไม้เพิ่มเติม และบันทึกพิกัด จำนวน ๒๙ ชนิด ดังนี้ (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ พรรณไม้ที่สำรวจและปลูกเพิ่มเติม ปี ๒๕๖๖ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

ลำดับที่	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
๑	ฝรั่งแดงสยาม	<i>Psidium guajava</i> L.	MYRTACEAE
๒	มะอึ๊ก	<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.	SOLANACEAE
๓	ทำม้ง	<i>Litsea elliptica</i> Blume	LAURACEAE
๔	มะนาวเทศ / มะนาวฝรั่ง	<i>Citrus Limon</i> (L.) Burm.f.	RUTACEAE
๕	ผักหวานป่า	<i>Melientha suavis</i> Pierre.	OPILIACEAE
๖	มะดัน	<i>Garcinia schomburgkiana</i> Pierre.	GUTTIFERAE
๗	ชมพู่มาเหมี่ยว	<i>Syzygium malaccense</i> (L.) Merr.& L.M.Perry	MYRTACEAE
๘	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibethinus</i> Merr.	BOMBACACEAE
๙	กล้วยบัว	<i>Musa ornate</i> Roxb.	MUSACEAE
๑๐	กล้วยตื๊ดดำ	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๑	กล้วยเสื่อพราน	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๒	กล้วยปลีหาย	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๓	กล้วยพระยาเสวย	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๔	กล้วยเล็บมือนาง	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๕	กล้วยครั่ง / กล้วยนาก	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๖	กล้วยเปลือกหนา	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๗	กล้วยนิ้วจระเข้	<i>Musa sp.</i>	MUSACEAE
๑๘	กล้วยตานีกิ่งจันทร์	<i>Musa balbisiana</i> Colla.	MUSACEAE
๑๙	ผักคาวทอง / พลุคาว	<i>Houttuynia cordata</i> Thunb.	SAURURACAEA
๒๐	มะเดื่อปล้อง	<i>Ficus hispida</i> L.f.	MORACEAE
๒๑	ตาลปัตรฤๅษี	<i>Limnocharis flava</i> (L.) Buchenau	ALISMATACEAE
๒๒	เนียมหูเสือ	<i>Plectranthus amboinicus</i> (Lour.) Spreng.	LABIATAE
๒๓	ผักชีล้อม	<i>Oenanthe javanica</i> (Blume.) DC.	UMBELLIFERAE
๒๔	ชะแมบทอง / ขมิ้นนาง	<i>Dendrolobium umbellatum</i> (L.) Benth.	LEGUMINOSAE - PAPILIONOIDEAE

๒๕	เขมา / เขียนท้อ	<i>Pouteria campechiana</i> (Kunth) Baehni	SAPOTACEAE
๒๖	ส้มโอทับทิมสยาม	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.) Merr.	RUTACEAE
๒๗	เจตมูลเพลิงขาว	<i>Plumbago zeylanica</i> L.	PLUMBAGINACEAE
๒๘	ดาหลาแดง	<i>Etilingera elatior</i> (Jack.) R.M.Sm.	ZINGIBERACEAE
๒๙	กล้วยหักมุก	<i>Musa sapientum</i> L.	MUSACEAE

- ปลูกรวบรวมพันธุ์กล้วย เพิ่มเติม ๓ ชนิด จำนวน ๑๑ ต้น

กล้วยเสื่อพราน

กล้วยปลีหาย

กล้วยตานีกิ่งจันทร์

- กำจัดวัชพืช ๒ ครั้ง / เดือน แปลงน้อยหน้า แปลงมะนาว แปลงมะม่วงหิมพานต์ แปลงพุทรา

แปลงมะม่วง แปลงชมพูเพชรสายรุ้ง แปลงกล้วยน้ำว้า แปลงกล้วยหอม แปลงไผ่ และแปลงเสาวรส

- ปลุกต้นไม้ เพิ่มเติม ๒๙ ชนิด ได้แก่ มะอึก ทำมัง มะนาวเทศ ผักหวานป่า มะดัน ชมพู่มาเหมี่ยว ทุเรียนหมอนทอง กล้วยบัว กล้วยตื๋ดำ กล้วยเสื่อพราน กล้วยปลีหาย กล้วยพระยาเสวย กล้วยครั้ง กล้วยเล็บมือนาง กล้วยเปลือกหนา กล้วยนิ้วจระเข้ กล้วยตานีกิ่งจันทร์ กล้วยหักมุก ชะแมบ เขียนท้อ ส้มโอทับทิมสยาม เจตมูลเพลิงขาว ดาหลาแดง ผักชีล้อม พลุควา มะเดื่อปล้อง ตาลปัตรฤๅษี เนียมหูเสือ และฝรั่งแดงสยาม

ทำมั่ง

ทุเรียนหมอนทอง

ส้มโอทับทิมสยาม

- ขยายพันธุ์ไม้แจกจ่ายเกษตรกรและผู้สนใจ

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

- ไม่มี

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

- ไม่มี

๗.๒.๔ ผลิตสื่อ/สื่อดิจิทัล

- ป้ายแขวนชื่อพันธุ์ไม้ (แท็ค)

จำนวน ๒๙ ป้าย

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

- ไม่มี

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- ผลิตและขยายพันธุ์เพื่อแจกเกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน ๕ ชนิด ได้แก่
 - ตะไคร้หอมจำนวน ๑๕๐ ถุง
 - มันเทศญี่ปุ่น ๑๙๐ ถุง
 - มะพร้าวน้ำหอม ๖๐ ต้น
 - ฝรั่งส้ม/ฝรั่งเสน ๑๕๐ ต้น
 - เชื้อมป่า / เชื้อมขาว ๕๐ ต้น

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

- การประสานงาน ติดตามและรายงานผล จำนวน ๖ ครั้ง

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ ปกป้องรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรีให้คงอยู่สภาพเดิมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๘.๒ สำรวจ ปลูกรวบรวม และอนุรักษ์พรรณไม้ต่างๆ ในพื้นที่ ๑๒๐ ไร่

๙. ปัญหา/อุปสรรค

๙.๑ มีพรรณไม้หลายชนิดที่สำรวจพบแต่ยังไม่สามารถจำแนกชนิดพรรณไม้ได้

๙.๒ ขาดแคลนแรงงานในการดูแล บำรุงรักษาแปลงต่างๆ ในพื้นที่ทั้งหมด ๒๔๘ ไร่

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. 2566

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

1. ความเป็นมา / พระราชดำริ

กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจในการวิจัยและพัฒนาด้านพืช ตั้งงบประมาณปี พ.ศ. 2517 ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 เป็นปีการก่อตั้งกรมวิชาการเกษตรครบ 36 ปี เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 จึงได้นำพันธุ์พืชและเทคโนโลยีที่ได้ค้นคว้าและวิจัยในรอบ 36 ปี ของกรมวิชาการเกษตรมาเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจโดยนำมาจัดในรูปแบบของแปลงสาธิต โดยยึดหลักการบริหารจัดการแปลงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

2. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ได้จัดทำดำเนินการพื้นที่ จำนวน 10 ไร่ โดยนำเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรมาใช้ และได้จัดทำแปลงสาธิตศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- 3.1.1 เพื่อจัดทำเป็นแปลงสาธิตการทำเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- 3.1.2 เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานแนวทางการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำให้เหมาะสม
- 3.1.3 เป็นแหล่งศึกษาดูงานการจัดการพืชตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร และผู้ที่สนใจ

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- 3.2.1 เพื่อนำผลงานวิจัยพันธุ์พืชและเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรมาทดสอบในระบบการจัดการปลูกพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- 3.2.2 เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการพืชตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสมและปลอดภัย ให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจ

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

- พื้นที่ จำนวน 10 ไร่ ดำเนินการปรับพื้นที่และวางแผนการปลูกพืชโดยการจัดการแปลงปลูกพืช ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ตำบลสามพระยาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ :กรมวิชาการเกษตร

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

5.2.2 หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
- กองแผนงานและวิชาการ

6. งบประมาณ

6.1 งบประมาณวิชาการเกษตร จำนวน 112,500 บาท

6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

- 122 -

7.2 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.2.1 แปลงต้นแบบ / แปลงสาริต

- 1) พืชเศรษฐกิจ
 - นาข้าว 2 ไร่ ปลุกข้าวพันธุ์หอมสุโข 84-1 โดยวิธีหว่านเมล็ด
 - สรรน้ำ 1.5 ไร่ เลี้ยงปลานิล จำนวน 2,500 ตัวและปลาหยัสกเทศ จำนวน 5,000 ตัว อยู่ในช่วงการเจริญเติบโต ดูแลให้อาหาร
- 2) ระบบการปลูกพืช (ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก)
 - ปลูกพืชหมุนเวียน ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต
 - มะพร้าว น้ำหอม - ผักไฮโดรโปนิคส์
 - ข้าวโพดหวาน - เห็ดนางรม
- 3) ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเพาะชำ โรงเรือนเลี้ยงไก่, เป็ด
 - เลี้ยงเป็ดไข่ 28 ตัว ผลิตไข่ 1,160 ฟอง

7.2.2 การฝึกอบรม

- ໓໓ -

7.2.3 ต้อนรับบุคคลทั่วไปที่เยี่ยมชมศูนย์ฯ

ต้อนรับบุคคลทั่วไป จำนวน 250 คน

7.2.4 อบรมนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 8 คน

7.2.5 การเป็นวิทยากร จำนวน 5 ครั้ง

- หลักสูตร การผลิตถั่วอกคอนโด จำนวน 3 ครั้ง

- หลักสูตร การผลิตปุ๋ยชีวภาพเห็ดนางฟ้าในวงบ่อ จำนวน 2 ครั้ง

7.2.6 การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

- ไม่มี

7.2.7 การจัดนิทรรศการ

- จัดนิทรรศการเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพแทนแแดง

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- เพาะชำมะพร้าว น้ำหอม จำนวน 550 ต้น

7.4 การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

จำนวน 5 ครั้ง สำหรับเกษตรกรขยายผล

๗.4.๑ ติดตามผลเกษตรกรขยายผล จำนวน 5 ราย

1) คุณรพีพร พงศ์ปรีดีเปรม ที่อยู่ 177 หมู่ 3 ตำบลยางน้ำกลัดใต้ อำเภอนongหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเทคโนโลยีปุ๋ยชีวภาพแทนแแดง เพื่อการเลี้ยงไก่ไข่และใช้เป็นปุ๋ยพืชสด

2) คุณปู สุดซ้อย ที่อยู่ 101 หมู่ 2 ตำบลยางน้ำกลัดใต้ อำเภอนongหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเทคโนโลยีปุ๋ยชีวภาพแทนแแดง เพื่อการเลี้ยงไก่ไข่และใช้เป็นปุ๋ยพืชสด

3) คุณพัลลภ มั่งมี ที่อยู่ 34/1 หมู่ 2 ตำบลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเทคโนโลยีปุ๋ยชีวภาพแทนแดง เพื่อการเลี้ยงไก่ไข่

4) คุณก่อเกียรติ ขำอินทร์ ที่อยู่ 100/2 หมู่ 9 ตำบลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเทคโนโลยีปุ๋ยชีวภาพแทนแดง เพื่อการเลี้ยงสัตว์และใช้เป็นปุ๋ยพืชสด

5) คุณเกรียงไกร ขำอินทร์ ที่อยู่ 100/1 หมู่ 9 ตำบลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเทคโนโลยีปุ๋ยชีวภาพแทนแดง เพื่อการเลี้ยงสัตว์และใช้เป็นปุ๋ยพืชสด

8. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

8.1 สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

8.2 สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกปฏิบัติการผลิตพืชแก่นักศึกษาฝึกงาน

8.3 ได้แปลงเรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ พื้นที่ 10 ไร่ จำนวน 1 แปลง

9. ปัญหา / อุปสรรค

- สภาพดินมีความเป็นกรดสูงส่งผลทำให้พืชเจริญเติบโตช้า แคระแกรน
- สภาพอากาศแห้งแล้งส่งผลทำให้พืชขาดน้ำ
- พืชได้รับน้ำไม่เพียงพอเนื่องจากอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ
- วัชพืชเป็นอุปสรรคในการปลูกพืช เช่น หญ้าแห้วหมู ยากต่อการป้องกันกำจัด

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ และพัฒนาด้านการเกษตรในเขตพระราชฐาน

กิจกรรม งานป้องกันกำจัดปลวกในเขตพระราชฐานวังไกลกังวล

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

กรมวิชาการเกษตร ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรีรับผิดชอบการป้องกันกำจัดปลวกในพื้นที่ ต.๐๔.๑ เมื่อปี ๒๕๕๗ โดยมีพื้นที่การดำเนินงาน ๓ อาคาร ดังนี้

๑. อาคาร ต.๐๔.๑ ๑ ลักษณะอาคาร ๒ ชั้น ขนาดพื้นที่ ๕๐๐ ตารางเมตร
๒. อาคาร ต.๐๔.๑ ๒ ลักษณะอาคาร ๒ ชั้น ขนาดพื้นที่ ๔๘๐ ตารางเมตร
๓. อาคาร ต.๐๔.๑ ๕ ลักษณะลักษณะอาคาร ๒ ชั้น ขนาดพื้นที่ ๒๕๐ ตารางเมตร

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายหน่วยงานในภูมิภาคที่ใกล้เคียงพื้นที่เข้าร่วมดำเนินการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อป้องกันและกำจัดปลวกในเขตพื้นที่ ต.๐๔.๑

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

- พื้นที่ ต.๐๔.๑

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมวิชาการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบประมาณวิชาการเกษตร จำนวน ๒๕๙,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ) จำนวน - บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

ไม่มี

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

ไม่มี

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

ไม่มี

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

ไม่มี

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

ไม่มี

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ไม่มี

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

จ้างเหมาบริการบริษัท เอส.พี.อี. เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด ระยะเวลาให้บริการ ๑ ปี โดยกำหนดให้มีการตรวจติดตามในพื้นที่ ๓ อาคาร ได้แก่ ต.๐๔.๑ ๑ ต.๐๔.๑ ๒ และ ต.๐๔.๑ ๕ พื้นที่ภายในอาคาร ๔๐๐ ๔๘๐ และ ๔๐๐ ตารางเมตรตามลำดับ และพื้นที่ภายนอกอาคารระบบเหยื่อ ต.๐๔.๑ ๑ และ ต.๐๔.๑ ๕ ระยะทาง ๑๖๐ และ ๑๔๑ เมตร โดยมีการวางระบบเหยื่อล่อ ๕๓ และ ๔๗ จุดตามลำดับ ระบบสารเคมี ต.๐๔.๑ ๒ โดยอัดสารป้องกันกำจัดปลวกระบบท่อปีละ ๑ ครั้ง และพ่นภายนอกบริเวณโดยรอบอาคารเดือนละ ๑ ครั้ง แต่หากพบปลวกต้องมีการวางเหยื่อพิษ และตรวจติดตามทุก ๑๕ วัน จนกว่าจะไม่พบปลวกจากการดำเนินการปี ๒๕๖๖ ได้ดำเนินการดังนี้

๗.๓.๑ การตรวจติดตาม และปฏิบัติงาน

วันที่ดำเนินการ	ภายในอาคาร ต.๐๔.๑			ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑			ผลการดำเนินการ
	๑	๒	๕	๑	๒	๕	
๔ ตุลาคม ๒๕๖๕	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๖ ธันวาคม ๒๕๖๕	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ - จุดที่ ๑๙ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ
๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕	-	-	-	✓	-	-	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ - จุดที่ ๑๙ ปลวกกินเหยื่อ ๑๐๐% ดำเนินการวางเหยื่อพิษเพิ่ม
๑๐ มกราคม ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ - จุดที่ ๑๔ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ - จุดที่ ๑๙ ปลวกกินเหยื่อ ๑๐๐% แต่ไม่พบตัวแล้ว
๒๕ มกราคม ๒๕๖๖	-	-	-	✓	-	-	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ - จุดที่ ๑๔ ปลวกกินเหยื่อ ๑๐๐% แต่ไม่พบตัวแล้ว
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๗ มีนาคม ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๙ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ
๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖	-	-	-	✓	-	-	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๑ ปลวกกินเหยื่อ ๑% และไม่พบตัวแล้ว
๔ เมษายน ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๗ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ
๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖	-	-	-	✓	-	-	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๗ ปลวกกินเหยื่อ ๑๐๐% และยังคงพบตัวจึงเพิ่มเหยื่อพิษ

วันที่ดำเนินการ	ภายในอาคาร ต.๐๔.๑			ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑			ผลการดำเนินการ
	๑	๒	๕	๑	๒	๕	
๖ มิถุนายน ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ไม่พบปลวกในพื้นที่
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖	-	-	-	-	-	-	ได้รับการแจ้งจากหัวหน้าชุดปฏิบัติการที่ประทับหัว หิน พบการเข้าทำลายของปลวกในพื้นที่อาคาร สำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริการ ซึ่งอาคาร ดังกล่าวเป็นพื้นที่นอกขอบเขตรับผิดชอบ แต่ยังคง เป็นอาคารในพื้นที่ ต.๐๔.๑ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสี่ยง ที่จะเกิดการเข้าทำลายของปลวกเข้าไปยังพื้นที่ รับผิดชอบ (ต.๐๔.๑ ๑ ต.๐๔.๑ ๒ และ ต.๐๔.๑ ๕) จึง ได้ดำเนินการติดเหยื่อพิษ จำนวน ๓ จุด
๔ สิงหาคม ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๕๕ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๕ จุดที่ ๖ ๒๒ พบปลวกดำเนินการวางเหยื่อพิษ อาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริการ พบปลวกกินเหยื่อพิษที่วางไว้ ๒ จุด ๑๐๐% จึงเพิ่ม เหยื่อพิษ จุดที่ ๓ ไม่พบการกินเหยื่อพิษและไม่พบตัว
๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖	-	-	-	✓	-	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๕๕ ปลวกกินเหยื่อ ๒๐% และยังคงพบตัว ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๕ จุดที่ ๖ ๒๒ ปลวกกินเหยื่อ ๘๐% และยังคงพบตัวจึง เพิ่มเหยื่อพิษ อาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริการ จุดที่ ๑ ปลวกกินเหยื่อพิษ ๑๐๐% ที่ จึงเพิ่มเหยื่อพิษ

							จุดที่ ๒ ปลวกกินเหยื่อพิษ ๔๐% ที่ จึงเพิ่มเหยื่อพิษ เพิ่มจุดวางเหยื่อพิษจุดที่ ๓ ตามแนวทางเดินของ ปลวก
--	--	--	--	--	--	--	--

วันที่ดำเนินการ	ภายในอาคาร ต.๐๔.๑			ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑			ผลการดำเนินการ
	๑	๒	๕	๑	๒	๕	
๕ กันยายน ๒๕๖๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๑ จุดที่ ๕๕ ปลวกกินเหยื่อ ๙๕% และพบตัวปริมาณ น้อย จึงเพิ่มเหยื่อพิษ ภายนอกอาคาร ต.๐๔.๑ ๕ จุดที่ ๖ ปลวกกินเหยื่อ ๕% จุดที่ ๒๒ ไม่พบการกิน เหยื่อ อาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริพัตร จุดที่ ๑ ๒ และ ๓ ไม่ปลวก และไม่พบกินเหยื่อพิษ แล้ว
รวม (ครั้ง)	๑๒	๑๒	๑๒	๑๗	๑๒	๑๓	

๗.๓.๒ การอัดสารป้องกันกำจัดปลวกระบบท่อ พื้นที่อาคาร ต.๐๔.๑ ๒ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๖ โดยใช้สาร
fipronil ๒.๕% w/v ๒๕ EC จำนวน ๒๔ ขวด

การดำเนินการพื้นที่อาคาร ต.๐๔.๑ ๑ ต.๐๔.๑ ๒ และ ต.๐๔.๑ ๕

การเข้าทำลายของปลวกอาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริวาร (นอกพื้นที่ขอบเขตรับผิดชอบปี ๒๕๖๖) เข้าดำเนินการ ตั้งแต่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖-๕ กันยายน ๒๕๖๖

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลระบบสปริงเกอร์ หมายเลขครุภัณฑ์ ๐๙๓ ศวพ. พบ. ๑/๒๕๕๙ ซึ่งได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ต.๐๔.๑ เรื่องระบบประสิทธิภาพการทำงานจึงได้ประสานบริษัท เมคคานิคไพรวายเดอร์ จำกัด เพื่อเข้าดำเนินการสำรวจและประเมินราคาซ่อมแซม พบว่า Pressure Diaphragm Tank ขนาด ๕๐๐ ลิตร ชำรุด จึงเสนอของบประมาณเพิ่มเติม ๗๔,๙๐๐ บาท และได้ดำเนินการเปลี่ยน Pressure Diaphragm Tank เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ป้องกันและกำจัดปลวกในพื้นที่ ต.๐๔.๑ ๑ ๒ และ ๕ ไม่เกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการเข้าทำลายของปลวก

๙. ปัญหา / อุปสรรค

๑. พบการเข้าทำลายของปลวกในพื้นที่อาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริพัร ซึ่งอาคารดังกล่าวเป็นพื้นที่นอกขอบเขตรับผิดชอบ แต่ยังคงเป็นอาคารในพื้นที่ ต.๐๔.๑ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดการเข้าทำลายของปลวกเข้าไปยังพื้นที่รับผิดชอบ (ต.๐๔.๑ ๑ ต.๐๔.๑ ๒ และ ต.๐๔.๑ ๕) ปี ๒๕๖๗ จึงขอเพิ่มพื้นที่ดำเนินการอาคารสำนักงาน ห้องอาหาร และครัวบริพัร อาคาร ๑ ชั้น พื้นที่ ๕๗๖ ตารางเมตร โดยดำเนินการ

- การตรวจติดตามภายในอาคาร เดือนละ ๑ ครั้ง หากตรวจพบปลวกติดระบบเหยื่อกำจัดปลวก และเข้าติดตามทุก ๑๕ วัน จนกระทั่งไม่พบปลวก

- ใช้น้ำยาขอบอาคารด้วยสารกำจัดปลวก fipronil 2.5 w/v จำนวนสารก่อนผสม ๑,๐๐๐ มล. จำนวน ๑ ครั้ง/ปี

- พ่นสารกำจัดปลวก fipronil 2.5 w/v อัตราสารที่ผสมแล้ว ๕ ลิตร/ตารางเมตร พื้นที่โดยรอบอาคาร เดือนละ ๑ ครั้ง

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงาน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานโฉนดที่ดิน ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และโฉนดที่ดินค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้เป็นไปตามพระราชโองบาย ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่ง พระองค์ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยเฉพาะเรื่องการน้อมนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และศาสตร์พระราชา มาใช้ในการปฏิบัติราชการและการดำเนินชีวิตของข้าราชการตำรวจและครอบครัว โดยพัฒนาพื้นที่ในการทำการเกษตรผสมผสาน และนำผลผลิตที่ได้มาเลี้ยงกำลังพล หากเหลือก็นำมาจำหน่าย โดยทำร้านค้าจุดกระจายสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ปลอดภัย ครบถ้วน ทั้งเป็นจุดแวะพักผ่อน เยี่ยมชมแปลงสาธิต รวมถึงเป็นจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากโครงการพระราชดำรินอื่น ๆ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ดำเนินงานโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้เรียนเชิญปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา และมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาพื้นที่และจัดทำกิจกรรมด้านการเกษตร ใน ๓ พื้นที่หลัก ได้แก่ ๑) ค่ายนเรศวร พื้นที่ จำนวน ๘ ไร่ ๑ งาน ๔๘ ตารางวา (กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) ๒) ค่ายพระรามหก พื้นที่ ๙ ไร่ ๑ งาน ๑๗ ตารางวา (กองบังคับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) และ ๓) ค่ายพระรามหก พื้นที่ ๑๒ ไร่ (ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ)

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบพื้นที่ ๘ ไร่ ๑ งาน ๔๘ ตารางวา จัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้แปลงสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และมอบหมายกรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ กิจกรรมภายในโรงเพาะเห็ด กิจกรรม แปลงเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชโองบายพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวในการสืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล

ดุสิตเดชวันราช บรมนาถบพิตร โดยน้อมนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการทำอาชีพ การเกษตรและการดำรงชีวิตประจำวัน

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการตำรวจตระเวน ชายแดนและครอบครัว สินค้าจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโครงการ พระราชดำริ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ค่ายนเรศวร จำนวน ๘ ไร่ ๑ งาน ๔๘ ตารางวา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

โรงเพาะเห็ดขนาด ๖ x ๘ เมตร จำนวน ๑ โรง พื้นที่แปลงเกษตร ประมาณ ๓ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และกองประสานงานโครงการ พระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๙๒,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร. -
- มูลนิธิชัยพัฒนา -
- อื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

- กิจกรรมโรงเพาะเห็ด

การเพาะเห็ด ของโครงการฯ เป็นการเพาะเห็ดสกุลนางรม เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดภูฐาน เป็นต้น โดยการนำก้อนเชื้อเห็ดที่มีเชื้อเจริญเต็มถุงเข้าในโรงเรือนเพื่อเปิดดอก ดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวผลผลิต ติดอุปกรณ์ทามเมอร์ เปิด-ปิด น้ำ สำหรับควบคุมความชื้นในโรงเรือน โดยตั้งเวลา เปิด-ปิด วั ๔ ช่วงเวลา ช่วงเวลาละ ๑๐ นาที ดังนี้ ๙.๐๐ น. ๑๑.๓๐ น. ๑๔.๐๐ น. และ ๑๖.๐๐ น. เพื่อให้ความชื้นภายในโรงเรือนมีความสม่ำเสมอ และลดแรงงานในการ เปิด- ปิด น้ำ

- กิจกรรม ไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

- การให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าว :

๑) การควบคุมโดยวิธีเขตกรรม คือการกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลงทุนน้อย และสะดวกเพราะอยู่บนพื้นดิน สามารถกำจัดไข่ หนอน ดักแด้และตัวเต็มวัย ไม่ให้เพิ่มปริมาณได้ โดยยึดหลักปฏิบัติดังนี้

๑.๑ เฝ้าหรือฝังซากลำต้นหรือตอของมะพร้าว

๑.๒ เกลี่ยกองซากพืช กองมูลสัตว์ให้กระจายออกโดยมีความสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

๑.๓ ถ้ามีความจำเป็นต้องกองมูลสัตว์นานเกินกว่า ๒-๓ เดือน ควรหมั่นพลิกกลับกอง หรือนำใส่ในถุงปุ๋ยผูกปากให้แน่นและนำไปเรียงซ้อนกันไว้

๒) การควบคุมโดยวิธีกล หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอกมะพร้าว ตามโคนทางใบ หากพบรอยแผล เป็นรูใช้เหล็กแหลมแทงหาด้วงแรดเพื่อกำจัดเสีย

๓) การควบคุมโดยใช้กับดักล่อฟีโรโมนล่อจับตัวเต็มวัย และนำมาทำลาย

๔) การควบคุมโดยชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวและเชื้อไวรัสช่วยทำลายหนอนและตัวเต็มวัยด้วงแรด

การใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียมเพื่อควบคุมด้วงแรดมะพร้าวในกองกับดัก

ราเขียวเมตาไรเซียม เป็นจุลินทรีย์ขนาดเล็ก พบในดินลักษณะทางกายภาพเมื่อส่องดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์ พบว่า เส้นใยมีผนังกันเป็นปล้องๆ ไม่มีสี สร้างหน่วยสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศที่เรียกว่าโคนิเดียมีลักษณะเป็นรูปยาวรีคล้ายเมล็ดข้าวเรียงต่อกันเป็น

ลูกโซ่ ในช่วงแรกที่เกิดใหม่โคนเดียวจะมีสีขาว ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวเข้ม มีประโยชน์ทำให้เกิดโรคกับแมลง ส่วนใหญ่ใช้ควบคุมแมลงศัตรูพืชที่มีวงจรชีวิตระยะที่อาศัยในดิน โดยเฉพาะกลุ่มหนอนต่างๆ

การเข้าทำลาย : เข้าทำลายผ่านผนังตัวแมลง โดยเริ่มจากสปอร์ของราเขียวที่ติดกับผนังลำตัวแมลง เมื่อได้รับความชื้นและอุณหภูมิที่เหมาะสมจะกระตุ้นให้เกิดการงอกและแทงทะลุผ่านชั้นผนังลำตัว เชื้อจะทำลายชั้นไขมันเป็นส่วนแรกและแพร่เข้าสู่ช่องว่างภายในลำตัวแมลง เส้นใยราเขียวเจริญเติบโตโดยการดูดซึมและใช้อาหารภายในลำตัวแมลง เส้นใยบางส่วนเข้าทำลายเนื้อเยื่อและอวัยวะภายในของแมลง แมลงที่ตายด้วยเชื้อราจะมีลักษณะที่แห้งและแข็ง เนื่องจากมีเส้นใยเชื้อราเจริญอัดแน่นอยู่ภายในลำตัว หลังจากแมลงตายราเขียวจะแทงทะลุผ่านผนังลำตัวออกมา ในช่วงแรกจะพบเส้นใยสีขาวขึ้นปกคลุมลำตัวและจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวในเวลาต่อมา

การจัดเตรียมกองกับดัก : เลือกพื้นที่ที่พบการระบาดของด้วงแรด โดยสังเกตจากทางใบเกิดใหม่ที่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด ซึ่งเกิดจากการเข้าทำลายของตัวเต็มวัยด้วงแรดมะพร้าวตัวเต็มวัย จัดเตรียมกองกับดักในพื้นที่เพื่อล่อให้ด้วงแรดมะพร้าวตัวเต็มวัยมาจับคู่ผสมพันธุ์และวางไข่ โดยรวบรวมวัสดุเหลือใช้ได้แก่ เศษพืช ขุยมะพร้าว ไข่เลื่อย ทะลายปาล์ม ปุยคอก มูลสัตว์ ที่หาได้ง่ายในพื้นที่ นำมากองรวมกันความสูงจากพื้นดิน ประมาณ ๕๐ เซนติเมตร คลุกส่วนผสมต่างๆ ให้ทั่ว ให้ความชื้นโดยการรดน้ำ ทิ้งกองกับดักไว้จนสิ้นสุดขบวนการหมัก กลิ่นที่เกิดจากขบวนการหมักจะดึงดูดตัวเต็มวัยของด้วงแรดมะพร้าวให้มาจับคู่ผสมพันธุ์และวางไข่ในกองกับดัก

การใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม : ใส่เชื้อราเขียวอัตรา ๘๐๐ กรัม/กองกับดัก คลุกเคล้าให้ทั่วกอง ให้ความชื้นโดยการรดน้ำ หว่าสตุคมูลหน้าดินเพื่อป้องกันการสูญเสียความชื้นในดินและเพื่อให้ราเขียวสามารถงอกและเจริญเติบโตอยู่ได้ ราเขียวในกองกับดักจะมีประสิทธิภาพอยู่ได้นาน ประมาณ ๖-๑๒ เดือน การทำกองกับดักควรทำอย่างต่อเนื่อง โดยการเติมวัสดุในกองกับดักและใส่ราเขียวเมตาไรเซียม โดยควรเติมวัสดุในกองกับดักทุก ๔ เดือน หรืออย่างน้อยปีละ ๒-๓ ครั้ง

ชมพูเพชรสายรุ้ง : การห่อผลชมพูเพชรสายรุ้ง

๑) ปลิดข้อที่ไม่ต้องการทิ้ง เพราะปกติเวลาออกดอกจะติดข้อมาก ถ้าปลอยทิ้งไว้โดยไม่มีการปลิดทิ้งจะทำให้ผลไม้โต ร่วงหล่นและเสียหายได้

๒) เลือกข้อที่ชั่วผลหันลงด้านล่าง ปลิดผลที่ไม่ต้องการออกให้เหลือ ๒-๓ ผล/ข้อ

๓) เอาถุงใส่พยายามอย่าให้ขอบถุงสัมผัสกับผลชมพู จะทำให้ผิวด้าน

๔) การห่อกิ่งละก็ถุงขึ้นอยู่กับขนาดของกิ่ง และความชำนาญของผู้ห่อ ถ้าห่อมากเกินไปอาจจะได้้น้อย เนื่องจากผลไม้โตเท่าที่ควรหรืออาจจะร่วงหล่นมาก ถ้าห่อน้อยผลที่ได้จะมีขนาดใหญ่มีความสมบูรณ์และรสชาติดี

ฝรั่ง : การห่อผล

การห่อผลจะช่วยป้องกันโรคและแมลง ทำให้ผลฝรั่งมีผิวสวยน่ารับประทาน การห่อผลส่วนใหญ่จะใช้ถุงพลาสติกหรือใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อก่อนแล้วจึงสวมถุงพลาสติกทับอีกชั้นหนึ่ง โดยจะเริ่มห่อผลฝรั่งเมื่อมีขนาดเท่าลูกมะนาวหรือหลังดอกบานแล้วประมาณ ๑ เดือน ก่อนห่อควรพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราและแมลงที่ผลฝรั่งเสียก่อน

พุทรา : การห่อผลพุทรา

พุทรา ๑ พวง มี ๔ ลูก ต้องกรีดเอา ๒ ลูกตรงกลางออก หรือเลือกลูกที่มีขนาดเล็ก หรือลูกที่ไม่สวยออก เพื่อไม่ให้ลูกพุทราแย่งความหวานกัน เมื่อผลพุทราขนาดมีขนาดประมาณเหรียญ ๑๐ บาท ใช้ถุงห่อผลไม้ห่อผลพุทราขนาด ๑ ผล โดยเลือกผลที่ดูสวย ไม่บิดเบี้ยว เพื่อป้องกันแมลง โดยไม่ต้องใช้สารเคมีฆ่าแมลง

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

แปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน

ชื่อเกษตรกรขยายผล ร.ต.ท.ชวฤทธิ์ กือเย็น ที่อยู่ 363 หมู่ 5 ตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

-

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

-

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

- สนับสนุนพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) พันธุ์แห่นาง	๑๐ กิโลกรัม
๒) ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย	๘๐ ชุด
๓) แมลงทางหนีบขางแหวน	๒,๐๐๐ ตัว
๔) แมลงทางหนีบสีน้ำตาล	๒,๐๐๐ ตัว
๕) แตนเบียนโกนีโอซิส	๑,๐๐๐ ตัว
๖) ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	๖ ตัน
๗) ราเขียวเมตาโรเซียม	๔ กิโลกรัม
๘) เมล็ดพันธุ์พืชผัก	๑๐ กิโลกรัม
๙) ปุ๋ยชีวภาพ PGPR II	๑ กิโลกรัม
๑๐) ต้นมะม่วงแก้วขมิ้น	๒๐ ต้น

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ (เกษตรกรขยายผล) สอบถามเรื่องต้นทุนและผลผลิต แนะนำการกำจัดวัชพืชในสับปะรด และการดูแลรักษาพืชอื่นๆ ที่ปลูก เช่น มะพร้าว พริก กล้วย หน่อไม้ ฯลฯ

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ สนับสนุนพันธุ์พืช และตรวจสอบการระบาดของด้วยแรดมะพร้าว ติดตามการเจริญเติบโตของ พืชสมุนไพร การขยายพันธุ์ต้นฝรั่งโดยการตอนกิ่ง และให้คำแนะนำสำหรับก้อนเห็ดชุดใหม่ที่จะเข้าเปิดดอก

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เตรียมวัสดุทำเห็ดฟาง โดยใช้

๑ ต้นกล้วยสับละเอียดแล้วนำมาตากแดด

๒. ก้อนเชื้อเห็ดที่ไม่ใช้แล้ว

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เตรียมพื้นที่สำหรับปักป้ายวิธีการกำจัดด้วยแรด ปรับพื้นที่สำหรับทำเห็ดฟาง และตัดแต่งกิ่งแก้วมังกรที่เป็นโรคออก

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ให้คำแนะนำและสาธิตการผลิตเห็ดฟาง โดยใช้ก้อนเชื้อเห็ดนางรมที่หมดอายุการเก็บเกี่ยว เป็นวัสดุเพาะ

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ดำเนินการติดป้ายโปสเตอร์ เรื่องด้วงแรดมะพร้าวและการใช้ราเขียวเมตาไรเซียมป้องกันกำจัด

๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ติดตามงานการปลูกป่าในเชิงผสมผสานแบบเบ็ดเสร็จ

๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ สนับสนุนไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย จำนวน ๖๐ ชุด เพื่อใช้กำจัดศัตรูพืชในแปลงพืชผักในโครงการ

๒๕ มกราคม ๒๕๖๖ สนับสนุนต้นโกโก้ ๘๐ ต้น กาแฟ ๒๐ ต้น ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ ตัดแต่งกิ่งต้นแก้วมังกร พร้อมทั้งพ่นยากำจัดเชื้อรา เมตาแลกซิล

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามแปลงขยายผลของเกษตรกรในโครงการ ดชด. พร้อมให้คำแนะนำในการดูแลพันธุ์ไม้ที่ปลูก โรค แมลง ฯลฯ

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ติดตามบ่อแหนแดง และปล่อยแตนเบียนโกลีไอซิส ๑,๐๐๐ ตัว ในแปลงมะพร้าว

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สนับสนุนแมลงหางหนีบขาวแหวน และแมลงหางหนีบสีน้ำตาล ๔,๐๐๐ ตัว ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ๒๐ ชุด สารชีวภัณฑ์ราเขียวเมตาไรเซียมเพื่อใช้ในบ่อดักด้วงแรด ๔ บ่อ จำนวน ๑ กก

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ติดตามการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพในแปลงต้นแบบ

๓ เมษายน ๒๕๖๖ ปรับแต่งภูมิทัศน์ บริเวณแปลงเกษตร ไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ติดตามในโครงการ บริเวณแปลงเกษตร ไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนพันธุ์แหนแดง ในโครงการ

๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ เก็บก้อนเชื้อเห็ดที่หมดอายุการใช้งานออก เพื่อทำความสะอาดโรงเรือนเพาะเห็ด

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยหมักเดิมอากาศ ๖ ต้น

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ติดตามแปลงแก้วมังกร บ่อแหนแดง

๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ขนก้อนเชื้อเห็ดออกจากโรงเห็ด เพื่อเตรียมลงก้อนเชื้อเห็ดรุ่นใหม่ต่อไป

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ทำความสะอาดโรงเห็ด และพักโรงเห็ดไว้ เพื่อเตรียมลงก้อนเชื้อเห็ดรุ่นใหม่ต่อไป

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ทำความสะอาดโรงเรือน โดยการฉีดพ่นไฮเตอร์ทำความสะอาดจนทั่วโรงเรือน

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ สนับสนุนต้นมะม่วงแก้วขมิ้น ๒๐ ต้น ท่อ PVC ขนาด ๖ นิ้ว จำนวน ๕ เส้น เพื่อใช้ในแปลงผัก ในโครงการ โคโลไมท์ เพื่อปรับสภาพดินในแปลงผัก จำนวน ๒๐๐ กก

๗ กันยายน ๒๕๖๖ สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพ PGPR ๒ จำนวน ๑ กก เพื่อใช้ในแปลงนาในโครงการ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ผักชนิดต่างๆ เช่น พริกขี้หนูหัวเรือหัวทราย บวบเหลี่ยม กระเจี๊ยบเขียว กระเจี๊ยบแดง ฯลฯ จำนวน ๑๐ กก

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ที่ดินว่างเปล่าได้รับการพัฒนาตามแนวทาง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้น้อมนำแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยให้เจ้าหน้าที่/กำลังพลหรือครอบครัวทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อใช้เป็นอาหารหากเหลือจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่ายให้กับกำลังพล อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพ ทางเกษตรที่มีคุณภาพ ตามแนวทางศาสตร์พระราชาให้เกษตรกรหรือผู้สนใจต่อไป

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพการดำเนินงาน

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงตามความต้องการ และทันต่อเหตุการณ์ เทคโนโลยี การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการ นักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติ และสำนึกในพระมหากรุณาที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในวโรกาสอันเป็นมิ่งมงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตให้เชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ออกหน่วยคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ให้บริการทางวิชาการแก้ไขปัญหาการผลิตพืชให้แก่เกษตรกร ตลอดจนติดตามแก้ไขปัญหาในพื้นที่แปลงปลูกของเกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต สำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ปัญหา ร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อบริการคลินิกพืชแก่เกษตรกรโดยการให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการเกษตร ในด้านการผลิตและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชตลอดจนให้บริการตรวจวิเคราะห์และวินิจฉัย สารพิษตกค้าง ในพืชและผลิตผลทางการเกษตร และการขาดธาตุอาหารพืช

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๔.๑.๑ จังหวัดปทุมธานี

๔.๑.๒ จังหวัดนครนายก

๔.๑.๓ จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๑.๔ กรุงเทพมหานคร

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : -

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๓๕,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ จัดนิทรรศการวิชาการ การปลูกพืชและการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๗.๒ แจกเอกสารวิชาการด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๗.๓ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชในไม้ผลและพืชผัก

๗.๔ ตรวจวินิจฉัยโรค-แมลงศัตรูพืช

โดยมีเกษตรกรเข้ารับบริการ ดังนี้

๑. จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๔ ครั้ง เกษตรกรเข้ารับบริการทั้งหมด จำนวน ๒๒๙ ราย ตรวจติดตามต่อเนื่อง จำนวน ๖ ราย

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ ณ วัดผลาหาร ตำบลคลองหก อำเภอลองหลวง

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ วัดบัวทอง ตำบลบ้านปทุม อำเภอสามโคก

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ วัดลานนา ตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ เทศบาลตำบลหนองเสือ ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ

๒. จังหวัดนครนายก จำนวน ๔ ครั้ง เกษตรกรเข้ารับบริการทั้งหมด จำนวน ๒๕๗ ราย
ตรวจติดตามต่อเนื่อง จำนวน ๕ ราย

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ศพก.ศรีษะกระปือ อำเภองครักษ์

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ วัดศรีจุฬา ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอบางพลี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ วัดบางอ้อใน ตำบลบางอ้อ อำเภอบ้านนา

๓. จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔ ครั้ง เกษตรกรเข้ารับบริการทั้งหมด จำนวน ๒๓๒ ราย
ตรวจติดตามต่อเนื่อง จำนวน ๙ ราย

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ วัดใหญ่ ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดบางโกลนนอก อำเภอบางพลี

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ เทศบาลเมืองแพรกษา ตำบลแพรกษา อำเภอเมือง

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ เทศบาลตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ

๔. จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔ ครั้ง เกษตรกรเข้ารับบริการทั้งหมด จำนวน ๒๖๓ ราย
ตรวจติดตามต่อเนื่อง จำนวน ๗ ราย

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ วัดสามง่าม แขวงคูฝั่งเหนือ เขตหนองจอก

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ วัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ แขวงบางไผ่ เขตบางแค

รวมเกษตรกรที่เข้ารับบริการทั้งหมด (คลินิก ๐๒) ๙๘๑ ราย ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ทั้งหมด ๒๗ ราย

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรสามารถนำความรู้และคำแนะนำที่ได้จากโครงการไปใช้แก้ไขปัญหาการผลิตพืชได้

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก

จังหวัดนครนายก

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร โครงการชลประทานคลองท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับพื้นที่ว่างเปล่าของทหาร “ควรจัดทำให้เกิดประโยชน์ต่อทหารและประชาชน ในด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรเปิดเสรี เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาถิ่นฐานของตน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติสืบไป” กองทัพบก ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริโดยการจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขาชะงอก ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ขึ้นเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ และได้มอบหมายให้ กรมการสัตวทหารบก เป็นผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ โดยใช้ชื่อว่า “โครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยม โครงการเกษตรรวมใจหลายครั้ง จนเมื่อการเสด็จพระราชดำเนินครั้งหลังสุด เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้บันทึกและประมวลพระราชดำริ ตั้งแต่ต้นจนถึงขณะนั้น คือ

๑. จัดหาน้ำให้กับกิจกรรมต่างๆ ในบริเวณเขาชะงอก จังหวัดนครนายก เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางทหารและประชาชน

๒. จัดทำแผนการใช้พื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์ต่อทหารและประชาชน ในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตน

๓. จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๔. จัดกิจกรรมการผลิตเพื่อส่งผลไปสู่ โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดังกล่าวแล้วนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีส่วนร่วมในการติดตามและมีพระราชดำริกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเสมอมาเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ในระยะต่อมาโครงการเกษตรรวมใจได้แปรสภาพเป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรเปิดเสรี โดยมีหน้าที่ในการฝึกอบรมเกษตรกรในพื้นที่ หน่วยทหารและบุคคลทั่วไปอื่นๆ ต่อมาในปี ๒๕๔๙ ได้ยุบหน่วยศูนย์พัฒนาการเกษตรเปิดเสรีลง จึงได้ย้ายโรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม มาอยู่แทนจนถึงปัจจุบัน

ในปี ๒๕๕๔ ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ขึ้นในประเทศไทย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามพระราชดำริของ พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขึ้นจำนวน ๓ ศูนย์ โรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก เป็นศูนย์ที่ ๓ ของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์ช่วยเหลือประชาชน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในพื้นที่ โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก ยังความปลาบปลื้มปิติมาสู่พสกนิกรผู้ประสบอุทกภัย เป็นอย่างยิ่ง ได้ทรงมีกระแสรับสั่งกับ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ความว่า “ควรใช้พื้นที่ โรงเรียนทหารการสัตว์ เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ ปลุกหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์โดยเก็บเป็นฟาง เพื่อนำไป ช่วยเหลือสัตว์ที่ประสบอุทกภัย และการปลูกพืชไฮโดรโดยใช้อุปกรณ์ง่ายๆ ที่หน่วยทหารคิดทำขึ้นเอง”

กองทัพบกได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยได้จัดการประชุมหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของกองทัพบก และส่วนราชการพลเรือนอื่นๆ โดยมี รองผู้บัญชาการทหารบก เป็นประธาน เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ ณ กองบัญชาการกองทัพบก และในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ ณ กองบัญชาการกองทัพบกโรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก กรมการสัตว์ทหารบก ได้เสนอร่าง แผนงานโครงการฯ เพื่อให้กองทัพบกพิจารณา และนำความกราบบังคมทูล พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานพระราชวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่ง พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชวินิจฉัยเห็นชอบตามแผนงานดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ดังนั้น จึงนับได้ว่า โครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้เกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินโครงการฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่ง ของการสนองพระราชดำริ ได้แก่ การเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับประชาชนและทหาร โดยมอบหมายให้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ ดำเนินการจัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี จังหวัดนครนายก จำนวน ๒๐ ไร่ บริเวณพื้นที่โครงการฯ ให้เป็นแหล่งรวบรวมและแหล่งเรียนรู้การปลูกและการดูแลรักษาไม้ผล อาทิเช่น มะยงชิด มะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวแกง ขนุน กระท้อน ฝรั่ง เงาะพันธุ์โรงเรียน เป็นต้น

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก เป็นแหล่งสาธิต และแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะปลูกไม้ผลแก่ผู้ประสบภัยและประชาชนทั่วไป

๓.๑.๒ เพื่อนำผลผลิตจากการดำเนินการโครงการไปสนับสนุนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยเมื่อเกิดเหตุในอนาคตต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อดูแลจัดการพันธุ์ไม้ต่างๆในแปลงไม้ผลพันธุ์ดีให้มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์

๓.๒.๒ เพื่อให้โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก เป็นแหล่งสาธิต และแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะปลูกไม้ผลแก่ประชาชนทั่วไป

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ๒๐-๐-๐ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : โรงเรียนทหารการสัตว กรรมการสัตวทหารบก จ.นครนายก

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ดำเนินการดูแลรักษาแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี จำนวน ๒๐ ไร่

๗.๒ สนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใส่ในแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผล

๗.๓ สนับสนุนพันธุ์ไม้เพื่อปลูกซ่อมแซมภายในแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผล

๗.๔ ให้คำปรึกษาด้านการจัดการดูแลรักษาไม้ผล

๗.๕ เข้าร่วมวางแผนการจัดการน้ำในพื้นที่เพื่อซ่อมบำรุงและปรับปรุงระบบน้ำภายในแปลง

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี จำนวน ๒๐ ไร่ โดยการปลูกไม้ผล จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่ มะยงชิด เงาะ กระท้อน ขนุน มะขาม มะพร้าว และฝรั่ง

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และ การจัดสรรน้ำในพื้นที่

- การขาด/การปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบแปลงของหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ยากต่อการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ และ ลำบากในการแก้ไขปัญหาในการจัดการแปลง

โครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

โรงเรียนทหารการสัตว กรรมการสัตวทหารบก จังหวัดนครนายก

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ต.บึงชำอ้อ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ดำเนินกิจกรรมจัดทำแปลงสาธิตด้านการเกษตรที่เป็นการทำนา และการทำสวนส้ม ซึ่งได้ดำเนินการร่วมกับพืชชนิดอื่นเพื่อความหลากหลาย และมีเกษตรกรเข้าร่วมดำเนินการในพื้นที่ด้วย

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการผลิตพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการเกษตร เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติของเกษตรกรบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง และผู้สนใจทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการตัดสินใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางด้านวิชาการในการผลิตพืชให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ๒๔-๓-๑๙ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจสอบและให้คำปรึกษา จำนวน ๔ ครั้ง

๗.๒ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรของโรคและแมลงศัตรูพืช

๗.๓ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอรับรองการผลิตระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการมีความรู้ ความสามารถในการจัดการ ดูแลและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการผลิตพืช เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามวัตถุประสงค์โครงการสนองพระราชดำริฯ ได้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา

ต.บึงชำอ้อ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านชวดบัว ต.ดอนยอ อ.เมือง จ.นครนายก

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับที่ดินจำนวน ๖๐ ไร่ ที่นายจิตติ พงศ์กุลลจิตต์ น้อมเกล้าถวาย ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๕ บ้านชวดบัว ต. ดอนยอ อ.เมือง จ. นครนายก ต่อมาวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดซื้อที่ดิน ซึ่งเป็นแปลงที่อยู่ติดกันเพิ่มเติมจาก นางนาถสินี ผลเจริญ จำนวน ๒๒ ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมด ๘๒ ไร่ เพื่อใช้ในการกิจกรรมมูลนิธิชัยพัฒนา และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริ ให้พัฒนาพื้นที่ บ้านชวดบัว ต. ดอนยอ เป็นแปลงเกษตรสาธิต และขยายพันธุ์พืช จัดทำแปลงสาธิต เพื่อการทำนาผลิตพันธุ์ข้าว แปลงไม้ผล และพืชไร่

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการผลิตพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการเกษตร เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติของเกษตรกรบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง และผู้สนใจทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการตัดสินใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางด้านวิชาการในการผลิตพืชให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ๘๒ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษา จำนวน ๔ ครั้ง

๗.๒ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำป้ายชนิดพันธุ์พืช เพื่อเป็นฐานข้อมูล

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการมีความรู้ ความสามารถในการจัดการ ดูแลและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการผลิตพืช เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามวัตถุประสงค์โครงการสนองพระราชดำริฯ ได้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านชวดบัว

ต.ดอนยอ อ.เมือง จ.นครนายก

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านบางขอม ต.ดงละคร อ.เมือง จ.นครนายก

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

นางดวงเดือน เรืองพานิช ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงกรรมการและเลขาธิการ มูลนิธิชัยพัฒนา ขอน้อมเกล้าถวายที่ดิน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ต. ดงละคร อ. เมือง จ. นครนายก เนื้อที่ ๗๖-๒-๒๑ ไร่ โดยขอค่าชดเชยที่ดินเพื่อใช้ในกิจกรรมของมูลนิธิชัยพัฒนา และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ พัฒนาพื้นที่ บ้านบางขอม ต. ดงละคร เป็นแปลงผลิตพันธุ์ข้าว และพืชหลังนา

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการผลิตพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการเกษตร เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติของเกษตรกรบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง และผู้สนใจทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการตัดสินใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางด้านวิชาการในการผลิตพืชให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ๗๖-๒-๒๑ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษา จำนวน ๔ ครั้ง

๗.๒ ภายในโครงการปรับปรุงพื้นที่ จากเดิมเป็นแปลงนา เป็นการขุดสระ เพื่อทำการผลิตพันธุ์ปลา พระราชทาน

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการมีความรู้ ความสามารถในการจัดการ ดูแลและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการผลิตพืช เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามวัตถุประสงค์โครงการสนองพระราชดำริฯ ได้

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านบาง ขอม

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ต.ศรีจุฬา อ.เมือง จ.นครนายก

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ด้วยนางสมสุข จันทรัตน์โนทัย และนายสมโชค เศรษฐนันท์ ได้มีหนังสือขออนุญาตเช่า กล้วยที่ดิน จำนวน ๓๖-๑-๗๒ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สำนักพระราชพิธีการได้มีหนังสือ ที่ รล. ๐๐๐๙.๓/๕๒๑๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ ให้รับที่ดินแปลงดังกล่าว และพระราชทานให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อพัฒนาเป็นแปลงสาธิตแบบไร่นาสวนผสมควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ และการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการผลิตพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการเกษตร เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติของเกษตรกรบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง และผู้สนใจทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการตัดสินใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางด้านวิชาการในการผลิตพืชให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ๓๖-๑-๗๒ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

- ๗.๑ ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษา จำนวน ๔ ครั้ง
- ๗.๒ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรของโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๗.๓ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอรับรองการผลิตระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช
- ๗.๔ สนับสนุนพันธุ์ไม้เพื่อปลูกรอบๆ สระ ภายในโครงการ
- ๗.๕ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำโรงปุ๋ยหมักเดิมอากาศ เพื่อใช้ภายในโครงการ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการมีความรู้ ความสามารถในการจัดการ ดูแลและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการผลิตพืช เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามวัตถุประสงค์โครงการสนองพระราชดำริฯ ได้

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา

ต.ศรีจุฬา อ.เมือง จ.นครนายก

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(จปร.) จังหวัดนครนายก

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

กิจกรรมที่ ๑ ปลุกผักบนคันนา แปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

เพื่อสนองพระราชดำริฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าของโรงเรียนนายร้อย จปร. ที่ดำเนินการในรูปแบบแปลงสาธิตการเกษตร เป็นการดำเนินการในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และจัดตั้งเป็นศูนย์สาธิตและเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

กิจกรรมที่ ๒ โครงการสวนผลไม้ภาคใต้ ตามพระราชดำริฯ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อย ทักษะศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๔ ทรงมีพระราชดำริให้ทดลองปลูกพันธุ์ไม้ภาคใต้ในบริเวณเขา ที่มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์อากาศชุ่มชื้นคล้ายกับภาคใต้ ภายในพื้นที่ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

กิจกรรมที่ ๓ แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

จากการเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูแปลงไม้ผลภาคใต้ จากสภาวะภัยแล้ง ทางโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และกรมวิชาการเกษตร จึงเข้าร่วมดำเนินงานภายในแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยภายใต้โครงการสวนพฤกษพรรณนเทพรัตน์

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กิจกรรมที่ ๑ เพื่อสนองพระราชดำริฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าของโรงเรียนนายร้อย จปร. ที่ดำเนินการในรูปแบบแปลงสาธิตการเกษตร เป็นการดำเนินการในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และจัดตั้งเป็นศูนย์สาธิตและเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

กิจกรรมที่ ๒ ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ.๒๕๕๙ ประเทศไทยประสบภาวะภัยแล้งอย่างรุนแรง ทำให้ไม้ผลภาคใต้และกล้วยสายพันธุ์ต่างๆ ที่ถูกรวบรวมไว้ ภายในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ตายไปเป็นจำนวนมาก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๐ กรมวิชาการเกษตรจึงได้สนองพระราชดำริ โดยจัดหาต้นพันธุ์ไม้ผลภาคใต้จำนวน ๑๓ ชนิด ได้แก่ หยี, ทองบั้ง, ส้มแขก, มังคุด, ประ, เงาะ, ทุเรียน, กานพลู, จันทน์เทศ, จำปาตะ, จำปูลิง, ลิ้นแข และลองกอง รวมทั้งกล้วยสายพันธุ์ต่างๆ มาปลูกทดแทนในพื้นที่ดังกล่าว โดยจะต้องมีการดูแลรักษาต้นที่ปลูกใหม่ และฟื้นฟูสภาพดินเดิมที่เหลือรอดจากภัยแล้ง ให้กลับสู่สภาพปกติ

กิจกรรมที่ ๓ กรมวิชาการเกษตร ได้จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย ภายในพื้นที่ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ภายใต้โครงการสวนพฤกษพรรณเทพรัตน์

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นแปลงสาธิตการเกษตรในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริฯ โดยการปลูกผักบนคันนา

๓.๒ เพื่อดูแลรักษาพันธุ์ไม้ผลภาคใต้ให้มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์

๓.๓ เพื่อรวบรวมพันธุ์ไม้ผลภาคใต้ที่มีความสามารถในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ในสภาพพื้นที่ของจังหวัดนครนายก

๓.๔ เพื่อดูแลรักษากล้วยสายพันธุ์ต่างๆ ให้มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์

๓.๕ เพื่อรวบรวมกล้วยชนิดต่างๆ และจัดตั้งเป็นสวนรวบรวมพันธุ์กล้วยตามพระราชดำริฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ โครงการแปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก พื้นที่ ๘ ไร่

๔.๒ โครงการสวนผลไม้ภาคใต้ ตามพระราชดำริฯ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พื้นที่ ๒๕ ไร่

๔.๓ โครงการแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พื้นที่ ๒ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จ.นครนายก

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี (ศวพ. ปทุมธานี)

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๕๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ จัดทำแปลงสาธิตการเกษตร กิจกรรมปลูกผักบนคันนา

๗.๒ จัดนิทรรศการรายงานผลการดำเนินงาน ในการรับเสด็จฯ พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๒ ครั้ง (การปลูกข้าว, การเกี่ยวข้าว)

๗.๓ จัดนิทรรศการบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๗.๔ ให้คำปรึกษาด้านการจัดการดูแลรักษาพันธุ์ไม้ ในสวนไม้ผลภาคใต้ และการจัดการดูแลพันธุ์กล้วย ภายในแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย

๗.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ในสวนไม้ผลภาคใต้ และแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ พัฒนาพื้นที่ว่างบริเวณคันทนา แปลงสาธิตการเกษตร เพื่อผลิตผักสวนครัวโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและกรรมวิธีของกรมวิชาการเกษตร จนสามารถให้ผลผลิตที่ปลอดภัย เพื่อสนับสนุนในโครงการอาหารกลางวันตามพระราชดำริฯ โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์

๘.๒ พันธุ์ไม้ต่างๆ ในสวนไม้ผลภาคใต้ และกล้วยสายพันธุ์ต่างๆ ในแปลง มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(จปร.) จังหวัดนครนายก

กิจกรรมปลูกผักเนคันนา แล่งสาธิตการเกษตร

โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(จปร.) จังหวัดนครนายก

กิจกรรมโครงการสวนผลไม้ภาคใต้ ตามพระราชดำริฯ

โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(จปร.) จังหวัดนครนายก
กิจกรรมแปลงรวมรวมพันธุ์กล้วย

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กนกพร จินาการ เรณู บุญผาสุข ณัฐพล ปะวะโก รุ่งทิวา ชุนนวล

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติ และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวโรกาสอันเป็นมิ่งมงคล ที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาต และทรงพระราชทานพระราชานุญาต อัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ออกหน่วยโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ให้บริการทางวิชาการแก้ไขปัญหาทางการผลิตพืชให้แก่เกษตรกรตลอดจนติดตามแก้ไขปัญหาในพื้นที่แปลงปลูกของเกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต สำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการหน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ปัญหาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ให้คำแนะนำบริการทางวิชาการ และแก้ไขปัญหาการผลิตพืชแก่เกษตรกร

๓.๒.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ ไปปฏิบัติแก้ไขปัญหาในผลิตพืชได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๔.๑.๑ จังหวัดอุทัยธานี

๔.๑.๒ จังหวัดสิงห์บุรี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เกษตรกรที่เข้ารับบริการ และที่มีการติดตามต่อเนื่องในพื้นที่แปลงปลูก จังหวัดอุทัยธานี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : -

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบประมาณโครงการวิชาการเกษตร ๖๕,๐๐๐ บาท

๖.๑.๑ จังหวัดอุทัยธานี ๓๒,๕๐๐ บาท

๖.๑.๒ จังหวัดสิงห์บุรี ๓๒,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ ด้านบริการ

๑.) ตรวจวินิจฉัยโรค-แมลงศัตรูพืช

๒.) ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาการผลิตพืช

๓.) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเทียนกระเหรี่ยง ข้าวโพดเทียนเฝ้า ข้าวโพดเทียนมันปู ข้าว
พันธุ์ต่างๆ เช่น แมลงหางหนีบ แหนแดง

๗.๑.๒ ด้านให้ความรู้

๑.) จัดนิทรรศการ

๒.) แจกเอกสารวิชาการ

๗.๑.๓ การติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)

๑.) จังหวัดอุทัยธานี มีเกษตรกรรับบริการคลินิก ๐๒ จำนวน ๓๗๓ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๗ ราย

๒.) จังหวัดสิงห์บุรี มีเกษตรกรรับบริการคลินิก ๐๒ จำนวน ๓๖๘ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๕ ราย

จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ที่ว่าการอำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี
มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๙๔ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน - ราย

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ที่ว่าการอำเภอห้วยคต อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๙๖ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๓ ราย

๑. นาง กมลพร ชันทอง	๘๖ หมู่ที่ ๙ ต.ห้วยคต อ.ห้วยคต จ.อุทัยธานี
๒. นางสาว อรุณิชา เกตุสุวรรณ	๑๐๑/๑ หมู่ที่ ๔ ต.ทองหลาง อ.ห้วยคต จ.อุทัยธานี
๓. นาย สมนึก หว่างจีน	๑๕๐/๓ หมู่ที่ ๑๑ ต.บ่อทราย อ.สว่างอารมณ์ จ.อุทัยธานี

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๙๓ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๔ ราย

๑. นาง ละเอียด อินทโชติ	๑๐๙/๓ หมู่ที่ ๓ ต.หนองหลวง อ.สว่างอารมณ์ จ.อุทัยธานี
๒. น.ส. จิราพร สิงห์ปาน	๗๑ หมู่ที่ ๖ ต.บ่อทราย อ.สว่างอารมณ์ จ.อุทัยธานี
๓. นาย ณรงค์ศักดิ์ ทิพวรรณ	๖๔ หมู่ที่ ๓ ต.ตลุกดู่ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี
๔. นาย ประธาน สีทอง	๔๑ หมู่ที่ ๕ ต.ไผ่เขียว อ.สว่างอารมณ์ จ.อุทัยธานี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ วัดเขาน้อย ตำบลเขาขวางทอง อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๙๐ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน - ราย

จังหวัดสิงห์บุรี

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ หอประชุมที่ว่าการอำเภอท่าช้าง ตำบลอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๘๘ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๑ ราย

๑. นาง ชนิดดา ใจขำนิ ๑๑๕ หมู่ที่ ๒ ต.โพประจักษ์ อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนพรหมบุรีรัชดาภิเษก ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๘๕ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๑ ราย

๑. นาย สมเกียรติ สุภาพพันธุ์ ๔๘/๑ หมู่ที่ ๔ ต.บ้านหม้อ อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดแหลมคาง ตำบลแม่ลา อำเภอบางระจัน จังหวัด สิงห์บุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๗๐ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๓ ราย

๑. นาง สำเภา พันธุ์ผูก ๒๕ หมู่ที่ ๒ ต.โพชนไก่ อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี

๒. นาง วัฒนา ภูเงิน ๑๓/๑๐ หมู่ที่ ๔ ต.แม่ลา อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี

๓. นาย ชยุตม์ โตสำราญ ๓๕ หมู่ที่ ๒ ต.โพชนไก่ อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ อาคารอเนกประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี มีเกษตรกรเข้ารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๑๒๕ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน - ราย

แนะนำการใช้ชีวภัณฑ์

แมลงหางหนีบขาวแฉวย

การนำไปใช้ควบคุมศัตรูพืช ใช้กำจัดศัตรูพืช เช่น ไข่แมลงและแมลงขนาดเล็กที่มีลำตัวอ่อนนุ่ม โดยทำการสำรวจแมลงศัตรูพืช ก่อนปล่อยแมลงหางหนีบ ๑ วัน และหลังปล่อย ๑๕ วัน ปล่อยแมลงหางหนีบในอัตรา ๕๐๐ ตัว/ไร่ ปล่อยกระจายทั่วแปลง ในเวลาตอนเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงความร้อน และช่วยให้แมลงหางหนีบปรับตัวในสภาพไร่ได้ก่อน จะช่วยให้แมลงหางหนีบมีชีวิตรอดสูงขึ้น

ควรปล่อยแมลงหางหนีบให้ชิดโคนต้นพืช และใช้ใบพืชหรือฟางคลุมโคน จะช่วยให้มีชีวิตรอดสูงขึ้น และทำการปล่อยซ้ำถ้าการระบาดยังไม่ลดลง

แตนแดง

เหมาะสำหรับใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว โดยการหว่านแตนแดงขณะไถ ทำเทือกก่อนปักดำกล้าข้าว วิธีนี้ใช้แตนแดง ประมาณ ๑๐-๕๐ กิโลกรัม/ไร่ จากนั้นปล่อยให้แตนแดงเจริญเติบโตไปพร้อมข้าว หรือใช้วิธีเพิ่มปริมาณให้เต็มพื้นที่ แล้วไถกลบก่อนหว่านหรือปักดำ วิธีนี้จะต้องใช้แตนแดงประมาณ ๑๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อความรวดเร็วในการเพิ่มปริมาณ

ประโยชน์ของแผนแดง

๑. ทดแทนหรือลดการใช้ปุ๋ยเคมีในโตรเจน
๒. เพิ่มอินทรีวัตถุให้แกดิน
๓. ใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์สำหรับพืชผักและไม้ผล
๔. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี
๕. ใช้เป็นแหล่งโปรตีนสำหรับเลี้ยงสัตว์
๖. มีต้นทุนการผลิตต่ำ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ และเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สำหรับการจัดนิทรรศการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานีได้ดำเนินการจัดนิทรรศการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครบตามที่กำหนดไว้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ไม่มี

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

คลินิกเกษตรอุทัยธานี

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ที่ว่าการอำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองขาหย่าง
จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ที่ว่าการอำเภอห้วยคต อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ วัดเขาน้อย ตำบลเขากวางทอง อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

คลินิกเกษตรสิงห์บุรี

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ หอประชุมที่ว่าการอำเภอท่าช้าง ตำบลถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนพรหมบุรีรัชดาภิเษก ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดแหลมคาง ตำบลแม่ลา อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ อาคารอเนกประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสิงห์บุรี

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมติดตามต่อเนื่องตามแบบคลินิก ๐๕

จังหวัดอุทัยธานี

ติดตามต่อเนื่องตามแบบคลินิก ๐๕ ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ จำนวน ๗ ราย

จังหวัดสิงห์บุรี

ติดตามต่อเนื่องตามแบบคลินิก ๐๕ ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ จำนวน ๕ ราย

โครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี

ประจำปี ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประธานมูลนิธิชัยพัฒนาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาได้รับมอบที่ดินจากนางประยงค์ หวังอารี และนางพยุร บุญอาจ จำนวน ๙ ไร่ ๓ งาน ๖๐.๕ ตารางวา และ ๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา รวมพื้นที่ ๑๐ ไร่ ๘๑.๕ ตารางวา ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๘ และ ๒๙๙ หมู่ ๙ ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๑๐ ไร่ ๘๑.๕ ตารางวา เพื่อจัดทำเป็นแปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงและประชาชนทั่วไป และได้คัดเลือกเกษตรกรเข้ามาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดยให้ส่วนราชการคอยเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ซึ่งอำเภอห้วยคตและองค์การบริหารส่วนตำบลสุขฤทัยได้คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา คือ นายบุญสม โพธิ์ทอง และครอบครัว รวมจำนวน ๓ คน ซึ่งเป็นเกษตรกรที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีความพร้อมที่จะเข้าโครงการ โดยมอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรร่วมวางแผนปลูกพืชกับเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือก

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

จังหวัดอุทัยธานี ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๐๙๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี เป็นประธานกรรมการ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการและมูลนิธิชัยพัฒนาได้มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ และประสานงานการปฏิบัติงานกับเกษตรกรประจำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ พัฒนาพื้นที่ เพื่อจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ เน้นการใช้ทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

๓.๑.๒ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ แหล่งบริการวิชาการด้านเกษตรแก่เกษตรกร และผู้สนใจในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและกระจายพันธุ์พืชพันธุ์ดี

๓.๑.๔ เพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกได้เรียนรู้การเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เกษตรกรได้เรียนรู้การเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

๓.๒.๒ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต รวมทั้งการใช้ทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๓ เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

หมู่ที่ ๙ ตำบลสุขฤทัย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอุษาคเนย์ พื้นที่ ๑๐ ไร่ ๘๑.๕ ตารางวา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุษาคเนย์

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

๕.๒.๒.๑ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๕

๕.๒.๒.๒ กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ (ประจำปี ๒๕๖๖)

๖.๑ งบประมาณโครงการวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๑. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ไม่มีแผนฝึกอบรม

๒. กิจกรรม สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและให้คำปรึกษาการผลิตพืช จำนวน ๔ ครั้ง

- ให้คำแนะนำการผลิตพืชผัก ไม้ผลและการแปรรูป

- ให้คำแนะนำในเรื่องการตัดแต่งไม้ผล

- ให้คำแนะนำการผลิตเห็ดนางฟ้า

ครั้งที่ ๑ แปลงเรียนรู้การผลิตเห็ดนางฟ้าในพื้นที่โครงการฯ

ครั้งที่ ๒ ติดตามและส่งมอบกิ่งพันธุ์มะนาว เมล็ดพันธุ์พืช และแทนแดงเพิ่มเติม

ครั้งที่ ๓ จัดทำแปลงผลิตแทนแดงใหม่โดยนำมาผลิตในวงบ่อแทน

ครั้งที่ ๔ ขยายพื้นที่เพาะแทนแดงเพิ่ม เนื่องจากแทนแดงไม่เพียงพอความต้องการจึงต้องขยายจำนวนวงบ่อในการเพาะเลี้ยงแทนแดง

๑) แปลงต้นแบบทฤษฎีใหม่

ได้ดำเนินการทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ ในพื้นที่ ๑๐ ไร่ ๘๑.๕ ตารางวา แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ในอัตราส่วนร้อยละ ๑๖ - ๓๕.๕ - ๒๔.๕ - ๒๔ โดยมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ส่วนที่ ๑ สระน้ำ พื้นที่ ๒.๓ ไร่ คิดเป็นสัดส่วน ๒๓ % สามารถเก็บกักน้ำประมาณ ๖,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกักเก็บน้ำฝนไว้ให้แก่วัวในแปลงนาในระยะที่ฝนทิ้งช่วงและใช้ในการปลูกพืชหลังนาในฤดูแล้งที่ใช้น้ำน้อย เลี้ยงปลาในพืช แบบปล่อยตามธรรมชาติ เพื่อเป็นรายได้เสริมและบริเวณขอบสระน้ำปลูกไม้ผล มะพร้าว แก้วมังกร แสมและปลูกหญ้าแฝกเสริมเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน

พื้นที่ส่วนที่ ๒ นาข้าว พื้นที่ ๔.๑ ไร่ คิดเป็นสัดส่วน ๔๑ % โดยปลูกข้าว เพื่อเก็บไว้บริโภคภายในครัวเรือน เกษตรกรได้ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ได้ผลผลิต ๔๕๐ กิโลกรัม เกษตรกรสืขายบางส่วนและเก็บไว้ใช้แปรรูป

พื้นที่ส่วนที่ ๓ ปลุกไม้ยืนต้น/ไม้ผล พื้นที่ ๑.๙ ไร่หรือคิดเป็นสัดส่วน ๑๙ % ปลุกไม้ ไม้ผล ได้แก่ ขนุน น้อยหน่า มะม่วง ชมพู่ ส้มโอ ฝรั่ง มะปราง มะยงชิด มะดัน มะกอกน้ำ มะขามเปรี้ยว กล้วย เก็บเกี่ยวผลผลิตมะขามเปรี้ยว ยักษ์จำหน่ายและแปรรูป มะดันเริ่มให้ผลผลิตเกษตรกรเก็บมาแปรรูปเป็นมะดันแช่อิ่ม

พื้นที่ส่วนที่ ๔ ท่ออยู่อาศัย ท่ออยู่อาศัย พื้นที่ ๑.๗ ไร่ คิดเป็นสัดส่วน ๑๗% ใช้สำหรับเป็นท่ออยู่อาศัย และเลี้ยง สัตว์ปีก ปลุกผักสวนครัวปลอดสารพิษโดยปลุกในโรงเรือนจำนวน ๒ โรงเรือน มีการปลูกพืชผักสลัดหมุนเวียนตลอดทั้งปี จำหน่ายผักกินใบ ผักกินผลและมะนาว เลี้ยง เป็ดไข่ เลี้ยงสุกร

๓. กิจกรรม ขยายผล

- ไม่มี

ตาราง สรุปรายได้ รายจ่าย โครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต

(พฤศจิกายน ๒๕๖๕ –กันยายน ๒๕๖๖)

ประเภท	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	หมายเหตุ
ปศุสัตว์	๒๔,๔๓๐	๙,๐๔๐	๑๕,๓๙๐	ไข่เป็ด,สุกร
พืช	๒๑,๐๙๐	๒,๑๖๘	๑๘,๙๒๒	ผัก,ผลไม้,มะนาว, แปรรูปอาหาร
รวม	๔๕,๕๒๐	๑๑,๒๐๘	๓๔,๓๑๒	

8. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ มีเกษตรกรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงและพื้นที่อื่นเข้ามาศึกษาดูงานเพื่อนำไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง

- เกษตรกรมีทักษะในการทำเกษตรมากขึ้น

- เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

9. ปัญหา / อุปสรรค

ภาคผนวก

ส่วนที่ 1 ภาพกิจกรรมการดำเนินงานภายในโครงการพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี (ตุลาคม 2565 – กันยายน 2566)

ส่วนที่ 1 สระกักเก็บน้ำ

ส่วนที่ 2 นา และพืชหลังนา

ส่วนที่ 3 ไม้ผล/ไม้ยืนต้น

ส่วนที่ 4 ที่อยู่อาศัย พืชผักสวนครัว สัตว์เลี้ยง

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดสิงห์บุรี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ด้วย จังหวัดสิงห์บุรี มีนโยบายในการพัฒนาพื้นที่บริเวณบ้านหนองลาด หมู่ที่ ๑ , ๒ ตำบลท่าข้าม อำเภอดำรงราษฎร์ และหมู่ที่ ๓ ตำบลวิหารขาว อำเภอดำรงราษฎร์ รวมพื้นที่ ๑๑๔ ไร่ เป็นฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกรในจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดใกล้เคียง

๒. การตอบสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๒.๑ การตอบสนองพระราชดำริ

เพื่อสนองแนวทางพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ โดยจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างในการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง รวมถึงการทำเกษตรแบบผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย เพื่อให้เกษตรกรยากจนและเกษตรกรทั่วไปเข้ามาฝึกอาชีพแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพเองได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการแก้วิกฤติเศรษฐกิจและเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการสนับสนุนยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ของจังหวัดสิงห์บุรี

๒.๒ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๒.๒.๑ เป็นกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ จังหวัดสิงห์บุรี

๒.๒.๒ เป็นหน่วยงานสนับสนุนพันธุ์พืชแก่โครงการฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ให้ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงเข้ามาทำงานและได้เรียนรู้จากการทำงานสามารถนำไปประกอบอาชีพที่บ้านได้

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ให้การสนับสนุนพันธุ์พืชตามความต้องการของโครงการฯ

๓.๒.๒ ให้คำแนะนำทางวิชาการด้านพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ หมู่ที่ ๑ , ๒ บ้านหนองลาด ตำบลท่าข้าม อำเภอดำรงราษฎร์ และหมู่ที่ ๓ ตำบลวิหารขาว อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสิงห์บุรี รวมพื้นที่ ๑๑๔ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) พื้นที่ปลูกไม้ผลและพืชไร่ในบริเวณโครงการฯ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

๕.๒.๒.๑ ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท

๕.๒.๒.๒ กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

-

๗.๓ กิจกรรม ให้คำปรึกษา แนะนำเทคโนโลยีการผลิตพืชและการแก้ไขปัญหา

๑. ได้เข้าไปจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตแห่นแดง

๒. ได้สนับสนุนแห่นแดงและแนะนำการขยายพันธุ์แห่นแดงให้กับผู้จัดการของโครงการฯ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตพืชผัก

๓. สนับสนุนแห่นแดงให้กับประมงจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อนำไปขยายเพื่อเป็นอาหารปลา

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเทียนกระเหรี่ยง ข้าวโพดเทียนเฝ้า พร้อมให้คำแนะนำทางโครงการให้กับเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรเข้ามาศึกษาการผลิตแห่นแดงภายในโครงการ และนำแห่นแดงไปขยายในแปลงของเกษตรกร

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาคผนวก

ส่วนที่ 1 ภาพกิจกรรมการดำเนินงานในภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
จังหวัดสิงห์บุรี

กิจกรรม แปลงเรียนรู้การขยายพันธุ์เห็ดนางฟ้า ๔ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิต เห็ดนางฟ้าเพื่อนำไปใช้ในการผลิตฟาร์มภายในโครงการฯ ขยายเพิ่มเติม
จาก ๑ บ่อเป็น ๒ บ่อ

ครั้งที่ ๒ นำเห็ดนางฟ้าไปเพิ่มเติมหลังจากโครงการฯ นำไปใช้ขยายพื้นที่เพาะเลี้ยง พร้อมนำป้ายคำแนะนำการผลิตไป
ติดตั้ง ให้กับเกษตรกรได้เข้ามาศึกษา

ครั้งที่ ๓ ทำความสะอาดบ่อและนำมูลสัตว์ไปใส่ในแปลงเห็ดนางฟ้าเพื่อนำทางโครงการฯ นำไปใช้ประโยชน์และแจกจ่าย
ให้เกษตรกรผู้สนใจ

ครั้งที่ ๔ นำเห็ดนางฟ้าไปเพิ่มเติมหลังจากโครงการฯ นำไปใช้ขยายพื้นที่เพาะเลี้ยง พร้อมนำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเทียน
กระเหรี่ยง ข้าวโพดเทียนเฝ้า ไปให้โครงการปลูกเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองภายในโครงการและแจกจ่ายให้กับเกษตรกรที่สนใจ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ กรมวิชาการเกษตร

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้วิทยาการใหม่และบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง(Channel)ต่างๆที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุดสร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมายเป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวายและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการร่วมบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ในการจัดให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม การผลิตพืชใหม่ๆ แก่เกษตรกร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และช่วยแก้ไข ปัญหาให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์

๓. วัตถุประสงค์

๑. วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๑.๑ ให้บริการทางการแพทย์แก่เกษตรกรตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่รวมทั้งการแก้ปัญหา

๑.๒ เสริมสร้างความรู้ และฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๒.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิตสำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๒.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการหน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ปัญหาร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๑.ให้บริการทางการแพทย์แก่เกษตรกรตามความต้องการ และความเหมาะสมของพื้นที่รวมทั้งการ

แก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๒.เสริมสร้างความรู้และฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๔.๒.๑ จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ ๑ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดมงคลประชาราม ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ครั้งที่ ๒ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดพุทธธรรมรังสี ต.ลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม

ครั้งที่ ๓ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม

ครั้งที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดไผ่จระเข้ ต.ไทรงาม อ.บางเลน จ.นครปฐม

๔.๒.๒ จังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรีจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ ๑ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดใหม่ผดุงเขต ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

ครั้งที่ ๒ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดเพรางาย ต.หนองเพรางาย อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี

ครั้งที่ ๓ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดปราสาท ต.บางกร่าง อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี

ครั้งที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ ต.ท่าอิฐ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานเกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใน

พื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดนครปฐมและนนทบุรี

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๖๕,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

กำหนดจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ดังต่อไปนี้

จังหวัดนครปฐม

ครั้งที่ ๑ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดมงคลประชาราม ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๑๐๐ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๙๗ ราย เกษตรกรที่ต้องเข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๓ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว และไม้ผล ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ขอรับเอกสารวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูกพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยการใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเขตกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๒ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ วัดพุทธธรรมรังสี ต.ลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๖๓ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๕๙ ราย เกษตรกรที่ต้องเข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๔ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว ไม้ผล ส้มโอ มะพร้าว ไม้ประดับ และพืชอินทรีย์ ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ขอรับเอกสารวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูกพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยการใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเขตกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๓ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๖๑ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๖๑ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว พืชปลอดภัย และพืชอินทรีย์ ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ขอรับเอกสารวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูกพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยการใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเขตกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๔ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ วัดไผ่จรเข้ ต.ไทรงาม อ.บางเลน จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๑๒๖ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๑๒๒ ราย เกษตรกรที่ต้องเข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๔ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว และนาข้าว เป็นต้น ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ขอรับเอกสารวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยการใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเกษตรกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการด้านการเกษตรและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

จังหวัดนนทบุรี

ครั้งที่ ๑ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ วัดใหม่ผดุงเขต ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๗๐ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๖๗ ราย และมีผู้เข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๓ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว มะม่วง มะพร้าว และทุเรียน เป็นต้น ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และขอรับเอกสารวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยการใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเกษตรกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๒ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ วัดเพรงาย ต.หนองเพรงาย อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๔๔ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๔๒ ราย และมีผู้เข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๒ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว มะม่วง กระท้อน

และมะพร้าว เป็นต้น ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และขอรับเอกสารวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเกษตรกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๓ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ วัดปราสาท ต.บางกร่าง อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๑๔๐ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๑๓๘ ราย และมีผู้เข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๔ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ขอรับเอกสารวิชาการ พันธุ์ไม้ผล และเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเกษตรกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

ครั้งที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ ต.ท่าอิฐ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ มีผู้เข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๑๓๖ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเปิดคลินิกจำนวน ๑๓๕ ราย และมีผู้เข้ารับบริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) จำนวน ๑ ราย

การขอรับบริการของเกษตรกรแล้วเสร็จในระหว่างการจัดงาน ได้แก่ เกษตรกรขอคำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ได้แก่ พืชผักสวนครัว มะม่วง กระท้อน และทุเรียน เป็นต้น ขอคำแนะนำการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และขอรับเอกสารวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผัก

การบริการให้คำแนะนำการปลูกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในพืชผักและไม้ผล ตามหลักวิชาการร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการจัดการแปลง การเกษตรกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงอย่างถูกวิธี และแจกเอกสารทางวิชาการและเมล็ดพันธุ์ผักให้กับเกษตรกรและผู้ที่มาขอรับบริการ

กิจกรรมในการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ จัดนิทรรศการและบริการให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาด้านพืช เช่น ระบบและขั้นตอนการปลูกพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชผักและผลไม้โดยวิธีผสมผสาน ระหว่างการจัดการแปลง การเขตกรรม การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช รวมถึงการเลือกซื้อและการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ยังจัดนิทรรศการแสดงขั้นตอนการผลิตพืชผักปลอดภัยจากโรคและแมลงศัตรูพืชผัก นิทรรศการการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช นิทรรศการด้านปุ๋ยชีวภาพ นิทรรศการโครงการความปลอดภัยอาหารด้านพืช และบริการเอกสารคำแนะนำทางวิชาการต่างๆ

๗.๒ การประสานงาน ติดตาม และประเมินผล

จำนวนผู้ที่สนใจเข้ารับบริการในส่วนของจังหวัดนครปฐมจำนวน ๓๕๐ ราย โดยมีผู้ที่สนใจเข้ารับบริการและรับแจกเอกสารจำนวน ๓๕๐ ชุด ติดตามปัญหาต่อเนื่องจำนวน ๑๑ ราย

จังหวัดนนทบุรีมีจำนวนผู้ที่สนใจเข้ารับบริการ จำนวน ๓๙๐ ราย โดยมีผู้ที่สนใจเข้ารับบริการและรับแจกเอกสารจำนวน ๓๙๐ ชุด ติดตามปัญหาต่อเนื่องจำนวน ๑๐ ราย

การติดตาม และให้บริการต่อเนื่อง ดำเนินการเข้าติดตามในพื้นที่ของเกษตรกรที่สามารถเข้าดำเนินการได้ และให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหาในการผลิตพืช

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตพืชผักและไม้ผล การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และสามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตพืชของตนเองได้ ส่งผลให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารจัดการแปลงปลูกพืชได้ดีขึ้น

๘.๒ เกษตรกรได้รับเอกสารทางวิชาการ พันธุ์พืช และเมล็ดพันธุ์ผัก

๙. ปัญหา / อุปสรรค

ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ

๑๐. ภาพกิจกรรมโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

๑๐.๑ ภาพการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

- จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๑ ณ วัดมงคลประชาราม ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕

- จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๒ ณ วัดพุทธธรรมรังสี ต.ลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖

- จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๓ ณ โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖

- จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๔ ณ วัดไผ่จระเข้ ต.ไททรงาม อ.บางเลน จ.นครปฐม ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

- การติดตามให้บริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

๑๐.๒ ภาพการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

- โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๑ ณ วัดใหม่ผดุงเขต ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

- โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๒ ณ วัดเพรางาย ต.หนองเพรางาย อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

- โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๓ ณ วัดปราสาท ต.บางกร่าง อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรีใน
วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖

- โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๔ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ ต.ท่าอิฐ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

- การติดตามให้บริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖
การดำเนินงานพัฒนาพื้นที่และพัฒนาด้านการเกษตรในเขตพระราชฐาน
โครงการผลิตพืชปลอดภัย จังหวัดร้อยนธ์หลวง ๙๐๔ ปากเกร็ด

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

โครงการผลิตพืชปลอดภัย จังหวัดร้อยนธ์หลวง ๙๐๔ ปากเกร็ด ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ก่อตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีพระราชดำริให้ศึกษา พัฒนา และจัดทำแปลงผลิตพืชปลอดภัยในเขตพระราชฐาน เพื่อเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ และผลิตพืชปลอดภัย

กรมวิชาการเกษตร ได้ร่วมสนองพระราชดำริ จัดทำแปลงสาธิตการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยเป็นแหล่งผลิตไม้ผล ได้แก่ มะนาว ส้มโอ ฝรั่ง มะกรูด ขนุน มะม่วง หม่อน และมะพร้าวน้ำหอม เพื่อศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาการผลิตพืช โดยใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรภายในโครงการผลิตพืชปลอดภัย จังหวัดร้อยนธ์หลวง ๙๐๔ ปากเกร็ด

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

จัดทำสวนไม้ผลและสมุนไพร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนองงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบการเกษตรแบบผสมผสาน

๓.๒.๒ เพื่อเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรให้แก่

ผู้สนใจ

๓.๒.๓ เพื่อเป็นแหล่งผลิตพืชปลอดภัยในเขตพระราชฐาน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของงานด้านวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) ๒.๕ ไร่

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ :

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ๑) สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม

๒) กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบประมาณโครงการเกษตร ๑๓๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๑. การดูแลรักษาพืชที่ปลูกได้แก่ หม่อน มะม่วง มะพร้าว น้ำหอม ขนุน มะกรูด ส้มโอ มะนาว และฝรั่ง ตามแผนผังการปลูกพืชในพื้นที่รับผิดชอบกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

หม่อน

พันธุ์หม่อนที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์เชียงใหม่ ๖๐ จำนวน ๑๐๐ ต้น มีการดูแลรักษา ดังนี้

๑) ตัดแต่งกิ่งและการดูแลรักษาทรงพุ่ม ตัดเฉพาะกิ่งแขนงที่ไม่สมบูรณ์และเป็นโรคทิ้ง เพื่อลดการสะสมโรคและแมลง การบังคับให้หม่อนติดผลนอกฤดูกาล ใช้วิธีการบังคับต้นหม่อน เพื่อให้ได้ผลผลิตผลหม่อนในระยะเวลาที่ต้องการ มีวิธีการดังนี้

๑.๑) ทำการโน้มกิ่งหม่อนที่ปลูกแบบทรงพุ่ม โดยการโน้มกิ่งให้ปลายยอดขนานกับพื้น หรือ โน้มลงพื้นดิน รูดใบหม่อนออกให้หมด พร้อมทั้งตัดยอดส่วนที่เป็นกิ่งสีเขียวออกยาวประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ใช้เชือกผูกโยงติดไว้กับหลักไม้ไผ่ ซึ่งปักไว้บนพื้นดินสำหรับยึดเชือกไว้

๑.๒) หลังการโน้มกิ่ง ๘-๑๒ วัน ดอกหม่อนจะแตกออกพร้อมใบ จากนั้นจะมีการพัฒนาการของ ผลหม่อน โดยผลจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีขาว สีชมพู สีแดง และสีม่วงดำ ตามลำดับ โดยใช้เวลาประมาณ ๔๕-๖๐ วัน ผลจะเริ่มแก่และสุก สามารถเก็บไปรับประทานสดได้ มีระยะเวลาในการเก็บผลประมาณ ๓๐ วันต่อต้น เพราะผลหม่อนจะทยอยสุก เนื่องจากออกดอกไม่พร้อมกัน

๒) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๑๐ กิโลกรัม/ต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕๐ กรัม/ต้น และใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรอกันหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรอกันหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๓) ให้น้ำหม่อนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระยะที่หม่อนติดผลแล้ว หากขาดน้ำจะทำให้ผลหม่อนฝ่อก่อนที่จะสุก หรือทำให้ผลหม่อนมีขนาดเล็ก

๔) กำจัดวัชพืชโดยวิธีการขุดกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตหม่อนด้วยวิธีผสมผสาน โดยใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร เช่น การใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

มะม่วง

พันธุ์มะม่วง ได้แก่ พันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง พันธุ์ ๓ ฤดู พันธุ์โชคอนันต์ พันธุ์เบาใต้ พันธุ์มหาชนก พันธุ์มันขุนศรี พันธุ์แก้วลิ้มรังและพันธุ์แก้วขมิ้น รวมทั้งหมดจำนวน ๗๒ ต้น มีการดูแลรักษา ดังนี้

๑) ตัดแต่งกิ่ง โดยขนาดพุ่มควรมีขนาดตามความสะดวกในการทำงานรวมถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับเครื่องมือที่มี และตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่เป็นโรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโดง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่อยู่บริเวณปลายกิ่งที่แน่นเกินไป เป็นต้น

๒) กำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่มเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะก่อนการใส่ปุ๋ย

๓) การใส่ปุ๋ย มะม่วงที่ให้ผลผลิตแล้วจะใส่ปุ๋ยเป็นระยะตามพัฒนาการหรือความต้องการของมะม่วง ดังนี้

* ระยะบำรุงต้น หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่งแล้วใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น/ครั้ง ร่วมกับการใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ อัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ครั้ง โดยใส่รอบทรงพุ่ม แล้วพรวนดินกลบ และใส่ปุ๋ยอีกครั้งเมื่อมะม่วงแตกใบชุดที่ ๒ โดยใช้ปุ๋ยและอัตราเดิม

* ระยะเร่งสร้างดอก ก่อนมะม่วงออกดอก ๒-๓ เดือน ใส่ปุ๋ย ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น เมื่อมะม่วงมีอายุ ๒-๔ ปี และใส่อัตรา ๒-๔ กิโลกรัม/ต้น เมื่อมะม่วงมีอายุ ๕-๗ ปี และใส่อัตรา ๔-๖ กิโลกรัม/ต้น เมื่อมะม่วงมีอายุ ๘ ปี ขึ้นไป

* ระยะบำรุงผล หลังดอกบาน ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

* ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น และอาจพ่นปุ๋ยทางใบร่วมในระยะนี้ด้วย

อัตราการใส่ปุ๋ยควรปรับใช้ตามขนาดต้น อายุพืช และความอุดมสมบูรณ์ของดิน นอกจากนี้ในการปลูกมะม่วงจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๔) ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงมะม่วงติดผลที่มีความต้องการน้ำมากที่สุด และงดให้น้ำในช่วงก่อนมะม่วงออกดอก โดยจะต้องงดน้ำจนกว่ามะม่วงเริ่มแทงช่อดอกแล้วจึงจะเริ่มให้น้ำอีกครั้ง

๕) ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตขนด้วยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

มะพร้าวน้ำหอม

มะพร้าวน้ำหอม รวมทั้งหมดจำนวน ๔๐ ต้น มีการดูแลรักษาดังนี้

๑) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวอายุ ๑-๓ ปี และใส่อัตรา ๓๐-๕๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวมีอายุตั้งแต่ ๔ ขึ้นไป ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวอายุ ๑ ปี, อัตรา ๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวอายุ ๒ ปี, อัตรา ๓ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวอายุ ๓ ปีและอัตรา ๔ กิโลกรัม/ต้น/ปี เมื่อมะพร้าวมีอายุตั้งแต่ ๔ ขึ้นไป นอกจากนี้ในการปลูกมะพร้าวจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระยะที่ให้ผลผลิต และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

๓) ตัดทางใบแก่ที่ถูกทำลายออก กำจัดวัชพืชโดยวิธีการเขตกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

ขุ่น

พันธุ์ขุ่น ได้แก่ พันธุ์เพชรดำรงค์ พันธุ์ทองประเสริฐ และพันธุ์เพชรราชา รวมทั้งหมดจำนวน ๙ ต้น มีการดูแลรักษาดังนี้

๑) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๒๐-๓๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐ กรัม/ต้น โดยใส่ทุก ๔ เดือน นอกจากนี้ในการปลูกขุ่นจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุม ในการรองก้นหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำขุ่นอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระยะที่ให้ผลผลิต และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

๓) ตัดแต่งกิ่งที่แน่นและกิ่งที่เป็นโรคออก กำจัดวัชพืชโดยวิธีการเขตกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตขุ่นด้วยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

มะกรูด

มะกรูดตัดใบ จำนวน ๒๕ ต้น มีการดูแลรักษาดังนี้

๑) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐ กรัม/ต้น โดยใส่ทุก ๖ เดือน นอกจากนี้ในการปลูกมะกรูดจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำต้นมะกรูดอย่างสม่ำเสมอ และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

๓) ตัดแต่งกิ่งที่แน่นและกิ่งที่เป็นโรคออก กำจัดวัชพืชโดยวิธีการเขตกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตมะกรูดด้วยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

ส้มโอ

ส้มโอ ได้แก่ พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง รวมทั้งหมดจำนวน ๒๕ ต้น มีการดูแลรักษาดังนี้

๑) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีดังนี้

- ในระยะแรกปลูก ๑-๓ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ อัตรา ๒๐๐ กรัม/ต้น

- เมื่อส้มโออายุ ๓-๔ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑ อัตรา ๕๐๐ กรัม/ต้น อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง
- เมื่อส้มโออายุ ๔-๕ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ เพื่อบำรุงต้นในช่วงเดือนตุลาคม และหลังงดน้ำใส่ปุ๋ยสูตร ๙-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ พร้อมให้น้ำเพื่อสร้างตาดอก
- เมื่อผลส้มโอลูกเท่าไข่ไก่ ใส่ปุ๋ยสูตรเสมอ เพื่อบำรุงผล
- ก่อนเก็บเกี่ยว ๑ เดือน ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ เพื่อเพิ่มความหวาน
- นอกจากนี้ในการปลูกส้มโอจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองกันหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองกันหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำต้นส้มโออย่างสม่ำเสมอ และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง และงดให้น้ำในช่วงเดือนตุลาคม เพื่อกระตุ้นการสร้างตาดอก

๓) ตัดแต่งกิ่งที่แน่นและกิ่งที่เป็นโรคออก หลังจากตัดแต่งกิ่งให้ใช้สารป้องกันเชื้อราหรือปูนแดงผสมน้ำทาตรงรอยแผลเพื่อป้องกันแผลเน่าเนื่องจากเชื้อรา กำจัดวัชพืชโดยวิธีการเขตกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตส้มโอด้วยวิธีผสมผสาน โดยใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร เช่น การใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์ที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโอตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

ฝรั่ง

พันธุ์ฝรั่ง ได้แก่ พันธุ์ กิมจู จำนวน ๖๖ ต้น มีการดูแลรักษา ดังนี้

- ๑) ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีดังนี้
 - ในระยะแรกปลูกจนถึงออกผลรุ่นแรก ใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ อัตรา ๑๐๐ กรัม/ต้น
 - ช่วงให้ผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑๕๐-๓๐๐ กรัม/ต้น
 - นอกจากนี้ในการปลูกฝรั่งจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองกันหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองกันหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำต้นฝรั่งอย่างสม่ำเสมอ และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

๓) ตัดแต่งกิ่งที่แน่นและกิ่งที่เป็นโรคออก หลังจากตัดแต่งกิ่งให้ใช้สารป้องกันเชื้อราหรือปูนแดงผสมน้ำทาตรงรอยแผลเพื่อป้องกันแผลเน่าเนื่องจากเชื้อรา กำจัดวัชพืชโดยวิธีการเขตกรรม

๔) ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตฝรั่งด้วยวิธีผสมผสาน โดยใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร โดยเฉพาะการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้แบบผสมผสานในฝรั่ง โดยมีวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การป้องกันกำจัดโดยวิธีเขตกรรม

- รักษาความสะอาดของแปลงปลูก โดยเก็บผลฝรั่งที่เน่าเสียจากต้นและที่ร่วงออกจากแปลงให้หมดหลังเก็บเกี่ยว ด้วยการขุดหลุมและฝังกลบให้มีระดับหน้าดินหนา ๑๕ เซนติเมตรหรือเผา เพื่อตัดวงจรชีวิตและกำจัดแหล่งเพาะขยายพันธุ์

- ตัดแต่งกิ่งให้โปร่งและแสงแดดสามารถส่องถึง เพื่อไม่ให้เป็นที่พักอาศัยของแมลงวันผลไม้ และลดปัญหาการเข้าทำลายของโรคได้

๒. การกำจัดตัวเต็มวัยเพศผู้ (Male Annihilation) โดยวิธีล่อและฆ่า (Attract and Kill Method) เมื่อตัวเต็มวัยเพศผู้ในธรรมชาติน้อย ก็จะทำให้ปริมาณประชากรแมลงวันผลไม้โดยรวมค่อยๆ ลดลง ซึ่งจะดำเนินการดังนี้

- ติดตั้งกับดักสารล่อเพศผู้แบบ mass trapping โดยใช้สารเมธิลยูจินอลผสมสารฆ่าแมลงคลอไพริฟอส ในอัตรา ๔:๑ โดยปริมาตร โดยใช้ ๑ กับดักต่อ ๕๐ เมตร ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อดึงดูดและฆ่าแมลงวันผลไม้เพศผู้ โดยเฉพาะ *B. dorsalis* และ *B. correcta* โดยทำการติดกับดักสารล่อเพศผู้ทุก ๑ เดือน

๓. ห่อผลด้วยถุงพลาสติกสีขาว ขนาด ๖x๑๔ นิ้ว ที่ตัดมุมถุงด้านล่างขนาดไม่เกิน ๔.๐๐ มิลลิเมตร เพื่อระบายความชื้น และใช้กระดาษหรือกระดาษสีน้ำตาลห่อเป็นรูปกรวยปิดทับถุงพลาสติกอีกชั้นหนึ่งเพื่อป้องกันแสงและทำให้ผิวฝรั่งสวยขึ้นโดยเริ่มห่อผลเมื่อฝรั่งอายุ ๘ สัปดาห์หลังดอกบาน

๔. ติดกับดักอย่างง่าย โดยใช้สารล่อเมธิลยูจินอลผสมกับสารฆ่าแมลงคลอไพริฟอสในอัตรา ๔:๑ โดยปริมาตร จากนั้นหยดบนก้อนสำลี ๓-๕ หยด แล้วนำไปแขวนในกับดัก จากนั้นนำกับดักแขวนไว้ในทรงพุ่ม โดยใช้อัตรา ๒ กับดัก/ไร่ เพื่อกำจัดตัวเต็มวัยเพศผู้และติดตามการระบาดของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก

๕. ใช้เหยื่อโปรตีนไฮโดรไลเซตอัตรา ๒๐๐ มิลลิลิตรผสมสารฆ่าแมลงคลอไพริฟอส อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๕ ลิตรพ่นในลักษณะเป็นจุด จุดละ ๓๐x๓๐ เซนติเมตร ทุก ๕ ก้าวในแถวปลูกทุก ๕-๗ วัน และควรพ่นในเวลาเช้าตรู่ซึ่งเป็นช่วงที่แมลงวันผลไม้ออกมาหาอาหาร เริ่มพ่นครั้งแรกก่อนทำการห่อผล ๑ สัปดาห์และพ่นอย่างต่อเนื่องจนเก็บเกี่ยวผลผลิตหมด

๖. สำรวจและบันทึกปริมาณแมลงวันผลไม้ในกับดักทุก ๒ สัปดาห์ เปรียบเทียบระหว่างแปลงที่ทำการทดลอง และแปลงนอกพื้นที่ทดลองเป็นต้น

มะนาว

พันธุ์มะนาว ได้แก่ พันธุ์แป้นพิจิตร พันธุ์แป้นจริยา และพันธุ์ทุลเกล้า รวมทั้งหมดจำนวน ๘๒ ต้น มีการดูแลรักษาดังนี้

๑) ใส่ปุ๋ยหมักเดิมอากาศในอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตรเสมอในการบำรุงต้น เช่น ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๑๐๐-๑๕๐ กรัม/ต้น /ครั้ง/เดือน และในระยะติดดอกและพัฒนาของผลมะนาว ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑๐๐-๑๕๐ กรัม/ต้น/เดือน นอกจากนี้ในการปลูกมะนาวจะใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุม หรือ อัตรา ๓๐-๕๐ กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม และปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต อัตรา ๑๐ กรัม/หลุมในการรองก้นหลุมหรือ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐กรัม/ต้น โรยรอบทรงพุ่ม โดยใส่เพียง ๑ ครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยให้กับพืช

๒) ให้น้ำต้นส้มโออย่างสม่ำเสมอ และคลุมโคนด้วยฟางหรือเศษซากพืช เพื่อรักษาความชื้นของดิน ในช่วงฤดูแล้ง และงดให้น้ำในช่วงเดือนตุลาคม เพื่อกระตุ้นการสร้างตาดอก

๓) ในการปลูกในวงบ่อเมื่อมะนาวติดผลมากกิ่งอาจหัก หรือโคนล้มได้ ควรใช้ไม้ไผ่ค้ำยันกิ่งและลำต้น มะนาวแบบนั่งร้านสี่เหลี่ยมหรือปึกเป็นกระโจมสามเหลี่ยม

๔) เพิ่มดินปลูกหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต และตัดแต่งกิ่งที่แน่นและกิ่งที่เป็นโรคออก หลังจากตัดแต่ง กิ่งให้ใช้สารป้องกันเชื้อราหรือปูนแดงผสมน้ำทาตรงรอยแผลเพื่อป้องกันแผลเน่าเนื่องจากเชื้อรา กำจัดวัชพืช โดยวิธีการขุดกรรม และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่พบในการผลิตมะนาวด้วยวิธีผสมผสาน โดยใช้เทคโนโลยี ของกรมวิชาการเกษตร เช่น การใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์ที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มะนาวตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

แผนผังการปลูกพืชในพื้นที่รับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรจำนวน ๒.๕ ไร่

๗.๒.๒ ผลการดำเนินงานแปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

ได้แปลงต้นแบบให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการฯ เกษตรกร และผู้สนใจสามารถ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองได้ต่อไป โดยในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๕ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลผลิตที่ได้จากแปลงต้นแบบ ดังนี้

ชนิดพืช	ปริมาณผลผลิต	หน่วย
หม่อนทานผลสด	๓๐	กิโลกรัม
มะม่วง	๒๖	กิโลกรัม
มะพร้าว	๖๘	ผล
ขนุน	๘๕	กิโลกรัม
ใบมะกรูด	๕๐	กิโลกรัม
ลูกมะกรูด	๖๕	กิโลกรัม
ส้มโอ	๕๒	ผล
ฝรั่ง	๒๑๐	กิโลกรัม
มะนาว	๑๑๕	กิโลกรัม

หมายเหตุ : ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตและจัดจำหน่ายจะดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ทหารที่ประจำเวร

ภาพการดำเนินงาน

๑. แปลงหม่อน

๒. แปลงมะม่วง

๓. แปลงมะพร้าว

๔. แปลงขนุน

๕. แปลงมะกรูด

๖. แปลงลูกส้มโอ

๗. แปลงปลูกฝรั่ง

๘. แปลงมะนาว

๙. กองปุ๋ยหมัก

ภาพกิจกรรมการปฏิบัติงาน

๑. กำจัดวัชพืช

๒. การปลูกซ่อม

๓. การตัดแต่งกิ่ง การดูแลรักษา และการป้องกันกำจัดโรคแมลง

๔. การให้น้ำในระบบมินิสปริงเกอร์

๕. การใช้เทคโนโลยีของกรม

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ บรรลุวัตถุประสงค์

ได้แปลงต้นแบบให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการฯ เกษตรกร และผู้สนใจสามารถ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองได้ต่อไป

๙. ปัญหา / อุปสรรค

๙.๑ คุณภาพน้ำด้านความสะอาดของน้ำมีปัญหาต่อการอุดตันของหัวมินิสปริงเกอร์

๙.๒ สัตว์ศัตรูพืชรบกวน

รายงานผลดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครปฐม

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมากกว่า ๔๐ ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาให้รอดพ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของโลก โดยเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดการพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความพอดีพอกิน พอมีพอใช้ ของคนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและ ทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท แต่ให้ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษา วิจัย และพัฒนา ด้านปรับปรุงพันธุ์ และสรีรวิทยา ปรับปรุงการผลิต อารักขาพืช วิทยาการเมล็ดพันธุ์ อนุรักษ์พันธุกรรม ตลอดจนดำเนินการตามนโยบายของกรมวิชาการเกษตร และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในภารกิจที่สำคัญเพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร และเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมในอนาคต การปฏิบัติการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เป็นอีกภารกิจหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เน้นให้เกษตรกร และบุคคลทั่วไปพึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว โดยการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมถึงเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงหน่วยงาน ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และดูงาน นำไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นการใช้พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดอย่างยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๑. เพื่อเป็นการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน โดยการจัดทำแปลงต้นแบบให้กับเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง และผู้ที่สนใจ ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน ในรูปแบบการผลิต การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ที่หลากหลายและมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดในชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๒. เพื่อให้ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพดีขึ้น

๓. เพื่อพัฒนาการรวมกลุ่มเชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้ขายให้สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกันได้

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๔.๒.๑ การจัดทำแปลงเรียนรู้/แปลงต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชผสมผสาน ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พื้นที่จำนวน ๕ ไร่

๔.๒.๒ การขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เกษตรกรจำนวน ๑๕ ราย พื้นที่ ๒๐ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ:

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม กรมวิชาการเกษตร

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๕๗,๕๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

๑) กิจกรรมการปลูกผักกางมุ้งและผักยกแคร่ ดำเนินการปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี ได้แก่ พืชผักอายุสั้น ได้แก่ คะน้า ผักบุ้ง มะเขือเทศ และผักสลัด เป็นต้น โดยมีวิธีการจัดทำแปลงต้นแบบการ

ปลูกผักกางมุ้ง ดังนี้

การเตรียมดินในแปลงปลูก

- ไถตากดิน ประมาณ ๑๔ วัน เพื่อตัดวงจรของโรคและแมลงศัตรูพืช
- ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ในอัตรา ๒ ตันต่อไร่ คลุกเคล้ากับดินและพรวนย่อยดินให้ละเอียด
- กำจัดแมลงศัตรูพืชในดินก่อนปลูกด้วยการรดไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยในแปลงก่อนปลูกพืช

การปลูกพืชผัก

ปลูกพืชแต่ละชนิดในแปลงปลูก ได้แก่ คื่นช่าย ผักบุ้ง มะเขือเทศ และผักสลัด เป็นต้น โดยจะสลับชนิดพืชปลูกในโรงเรือน ก่อนปลูกจะคลุกเมล็ดพืชด้วยปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์วัน หลังการปลูกจะคลุมแปลงด้วยฟางข้าวบางๆ เพื่อรักษาความชื้น รดน้ำให้ชุ่ม

การดูแลรักษา

- รดน้ำ กำจัดวัชพืช ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชโดยรดด้วยไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยทุก ๗ วัน พร้อมทั้งสำรวจการระบาดของแมลงศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่อพืชครบกำหนด

๒) กิจกรรมการปลูกผักอินทรีย์ ดำเนินการปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี ได้แก่ พืชผัก ได้แก่ มะละกอ คื่นห่อ กระเจี๊ยบเขียว เป็นต้น โดยมีวิธีการจัดทำแปลงต้นแบบการปลูกผักอินทรีย์ ดังนี้

การพื้นที่และเตรียมดินในแปลงปลูก

- ปลูกพืชแนวกันชนได้แก่ หญ้าเนเปีย
- ไถตากดิน ประมาณ ๑๔ วัน เพื่อตัดวงจรของโรคและแมลงศัตรูพืช
- ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักเติมอากาศในอัตรา ๒ ตันต่อไร่ คลุกเคล้ากับดินและพรวนย่อยดินให้ละเอียด
- กำจัดแมลงศัตรูพืชในดินก่อนปลูกด้วยการรดไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยในแปลงก่อนปลูกพืช

การปลูกพืชผัก

ปลูกพืชแต่ละชนิดในแปลงปลูก ได้แก่ มะละกอ คื่นห่อ กระเจี๊ยบเขียว เป็นต้น ก่อนปลูกจะคลุกเมล็ดพืชด้วยปุ๋ยชีวภาพฟิฟิอาร์วัน หลังการปลูกจะคลุมแปลงด้วยฟางข้าวบางๆ เพื่อรักษาความชื้น รดน้ำให้ชุ่ม

การดูแลรักษา

- รดน้ำ กำจัดวัชพืช ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชโดยปล่อยแมลงหางหนีบ อัตรา ๕๐๐ ตัวต่อไร่จำนวน ๑ ครั้ง หลังปลูก และรดด้วยไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยทุก ๗ วัน พร้อมทั้งสำรวจการระบาดของแมลงศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่อพืชครบกำหนด

๓) กิจกรรมการปลูกมะนาววงบ่อซีเมนต์ มีการดำเนินการ ดังนี้

ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ทดแทนต้นเดิมที่เสื่อมโทรม ดูแลรักษาโดยตัดแต่งกิ่งต้นเดิม
กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

๔) กิจกรรมการปลูกมะพร้าว ดำเนินการดูแลรักษา และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว โดยวิธีผสมผสาน ดังนี้

- ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักเติมอากาศ และปุ๋ยเคมี
- ให้น้ำ กำจัดวัชพืชภายในแปลงปลูกมะพร้าว
- ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม กับดักฟีโรโมน ฟันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการเขตกรรม พร้อมทั้งสำรวจการระบาดของแมลงศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่อพืชครบกำหนด

๕) กิจกรรมการปลูกกระชาย ดำเนินการดูแลรักษา และป้องกันกำจัดแมลงศัตรูกระชายโดยวิธีผสมผสาน ดังนี้

- ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักเดิมอากาศก่อนปลูก
- แช่หัวพันธุ์กระชายก่อนปลูกด้วย ชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔
- ภายหลังปลูกกระชายจะใส่ปุ๋ยเคมี ให้น้ำ และกำจัดวัชพืช
- ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ พ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการเขตกรรม พร้อมทั้งสำรวจการระบาดของแมลงศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่อพืชครบกำหนด

๕) โรงผลิตปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ขนาดกว้าง ๙ เมตร ยาว ๖ เมตร และจัดทำปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศโดยใช้มูลไก่เกลบเป็นส่วนผสมในอัตรา ๒ ส่วน และมูลวัวนมเป็นส่วนผสมในอัตราส่วน ๑ โดยน้ำหนั และเสริมด้วยเศษพืชหรือของเหลือใช้ทางการเกษตรอัตรา ๑ ส่วนโดยน้ำหนักที่ความชื้นใกล้เคียงกัน ในการจัดทำปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศในโรงเรือนสามารถผลิตปุ๋ยหมักโดยใช้วัสดุเริ่มต้นที่มีปริมาณ ๓๕ ตันต่อหนึ่งรอบการผลิต

๖) กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ ดำเนินการเลี้ยงสัตว์น้ำในสระที่ขุดเพื่อเก็บน้ำไว้สำหรับปลูกพืช คือ เลี้ยงปลากินพืช ได้แก่ ปลาสวาย ปลานิล ปลาตะกูน้จืด ปลาหมอ ปลาดุก ปลาแรด ปลาช่อน เป็นต้น

๗) กิจกรรมการผลิตชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ดำเนินการผลิตชีวภัณฑ์ของ กรมวิชาการเกษตร ได้แก่ ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย มวนพิฆาต แมลงหางหนีบ เห็ดเรืองแสงสิรินร์ศรีมี้ แตนเบียนไซโตโคแกรมมา เชื้อราเขียวเมตาโรเซียม และเชื้อแบคทีเรีย BS-DOA 24 เพื่อนำไปใช้ในศูนย์เรียนรู้ฯ แปรลงขยายผลเทคโนโลยี และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้สนใจ

๗.๑) ภาพผลิตไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย

๗.๒) ภาพผลิตมวนพินาต

๗.๓) ภาพผลิตแมลงหางหนีบ

๗.๔) ภาพผลิตเห็ดเรืองแสงสีรุ้ง

๗.๕) ภาพผลิตเตนเปียนไซไตรโคแกรมมา

๗.๖) ภาพผลิตเชื้อราเขียวเมตาไรเซียม

๗.๗) ภาพผลิตเชื้อแบคทีเรีย BS-DOA 24

๘) กิจกรรมการผลิตเห็ดนางฟ้า ดำเนินการผลิตเห็ดนางฟ้าสายพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

ดำเนินการขยายผลเทคโนโลยีที่ได้จากศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสู่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๑๕ ราย พื้นที่ ๒๐ ไร่ ผลการดำเนินงานมีเกษตรกรเข้ามาศึกษาเรียนรู้ภายในศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ต่อยอดเป็นแปลงต้นแบบจำนวน ๑๕ ราย พื้นที่ ๒๒.๗๕๕ ไร่ ดังนี้

๑) แปลงต้นแบบเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานโดยการใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ การใช้สารเคมีร่วมกับชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยป้องกันกำจัดแมลงในการปลูกผักคะน้า ผักกวางตุ้ง และเผือก การใช้ชีวภัณฑ์แบคทีเรีย BS-DOA ๒๔ ในการควบคุมโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum* ในการผลิตมะเขือเทศและกระชาย การใช้สารชีวภัณฑ์แบคทีเรีย BS-๒๐W๑ ในการควบคุมโรคใบจุดสาเหตุจากเชื้อรา *Alternaria brassicicola* ในการผลิตคะน้า การใช้สารชีวภัณฑ์เรืองแสงสิรินทรีย์ในการควบคุมโรครากปมในการผลิตเมล่อนและฝรั่ง โดยมีเกษตรกรต้นแบบจำนวน ๑๓ ราย พื้นที่ ๑๘.๒๕๕ ไร่ และได้รับการสนับสนุนผลิตภัณฑ์สารชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร ในพื้นที่ปลูกพืชผักชนิดต่างๆ ของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่มีการเข้าติดตามสำรวจและบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาพร้อมกับเกษตรกรที่พบในการผลิตพืชในพื้นที่แปลงต้นแบบ

ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่ ต้นทุน ผลผลิต และรายได้ที่ได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เกษตรกร ต้นแบบ	ที่อยู่	พื้นที่ แปลง ต้นแบบ (ไร่)	การผลิตตามวิธีของเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ			การผลิตตามเทคโนโลยีใน แปลงต้นแบบ		
				ต้นทุน การผลิต (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุน การผลิต (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)
๑	นางจิราภรณ์ นรินทร์นอก ชนิดพืช : ผักคะน้า	๑๒๗ ม.๑ ต.คลองใหม่ อ.สามพราน จ.นครปฐม	๐.๕	๗,๓๙๖	๗๒๐	๒๘,๘๐๐	๗,๑๒๗	๙๐๐	๓๖,๐๐๐
๒	นางสาวอุดมศรี นาถึง ชนิดพืช : ผักคะน้า	๘๘ ม.๑ ต.คลองใหม่ อ. สามพราน จ.นครปฐม	๐.๕	๗,๗๐๘	๖๐๐	๑๘,๐๐๐	๖,๙๔๐	๘๔๐	๒๕,๒๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เกษตรกร ต้นแบบ	ที่อยู่	พื้นที่ แปลง ต้นแบบ (ไร่)	การผลิตตามวิธีของเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ			การผลิตตามเทคโนโลยีใน แปลงต้นแบบ		
				ต้นทุน การผลิต (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุน การผลิต (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)
๓	นางเตือนใจ บัว สมบุญ ชนิดพืช : ผักคะน้า	๘๘/๒ ม.๑ ต.คลองใหม่ อ.สามพราน จ.นครปฐม	๐.๒๕	๗,๓๐๖	๖๐๐	๑๘,๐๐๐	๕,๖๑๔	๗๒๐	๒๑,๖๐๐
๔	นางรฐา เตียว ต้อย ชนิดพืช : ผักกวางตุ้ง	๑๕๐/๑ ม.๑๐ ต.ตา ก้อง อ.เมือง จ.นครปฐม	๐.๐๗ ๕	๑๑,๑๖๐	๒,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๗,๓๔๔	๓,๐๐๐	๓๖,๐๐๐
๕	นายสมศักดิ์ พา ใจอ่อน ชนิดพืช : ผักคะน้า	๑๐๕ ม.๕ ต.สาม ความเยือก อ.เมือง จ. นครปฐม	๑	๔,๘๖๒	๑,๐๕๐	๑๒,๖๐๐	๔,๖๑๓	๒,๒๕๐	๒๗,๐๐๐
๖	นายสุพจน์ คำ ใหญ่	๕๓๒/๓ ม.๑ ต. กำแพงแสน อ. กำแพงแสน จ.นครปฐม	๐.๐๙	๑๙,๐๒๐	๙๖๐	๓๘,๐๐๐	๑๒,๐๖๐	๑,๒๐๐	๔๘,๐๐๐

	ชนิดพืช : ผักกวางตุ้ง								
๗	นายทองวุฒิ นาคแกมทอง ชนิดพืช : มะเขือเทศ	๑๐๗ ม.๑๐ ต.นรา ภิรมย์ อ.บางเลน จ. นครปฐม	๐.๕	๕,๔๖๘	๓๕๐	๓๘,๕๐๐	๓,๕๔๔	๔๘๐	๕๒,๘๐๐
๘	นางพัทธนันท์ ศักดิ์นิรชาศรี ชนิดพืช : ผักคะน้า	๗๐ ม.๓ ต.หนองงู เหลือม อ.เมือง จ. นครปฐม	๐.๒๕	๑๖,๘๐๘	๒,๒๕๐	๕๐,๖๒๕	๑๔,๐๓๖	๓,๐๒๐	๖๗,๙๕๐
๙	นายสันติสุข เทียนทอง ชนิดพืช : เม ล่อน	๒ ม.๒ ต.หนองงูเหลือม อ.เมือง จ.นครปฐม	๐.๐๙	๑๒๐,๓๒๒	๒,๓๓๓	๔๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๓๒๒	๕,๒๔๔	๙๔๕,๐๐๐
๑๐	นางสำเนียง ศรี สุพัฒนานันท์ ชนิดพืช : เผือก	๓๘/๑ ม.๒ ต.ดอนรวก อ.ดอนตูม จ.นครปฐม	๓	๖,๖๐๖	๕๐๐	๑๔,๐๐๐	๕,๘๖๗	๑,๐๐๐	๒๘,๐๐๐
๑๑	นายธีรพงษ์ เดชป้อง ชนิด พืช : กระชาย	๑๑๘ ม.๒ ต.ทุ่งขวาง อ. กำแพงแสน จ.นครปฐม	๑๐	๒๘,๒๘๘	๑,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๘,๑๕๐	๑,๕๐๐	๕๒,๕๐๐
๑๒	นายสุมิตร สุข ขัง ชนิดพืช : ฝรั่ง	๑๐ ม.๒ ต.คลองใหม่ อ. สามพราน จ.นครปฐม	๒	๗๓,๘๒ ๐	๗,๐๐๐	๑๗๕,๐๐ ๐	๗๒,๐๐๐	๑๐,๐๐ ๐	๒๕๐,๐๐ ๐

๒) แปลงต้นแบบเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีการจัดการแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน จำนวน ๑ ราย พื้นที่ ๒ ไร่ โดยใช้ชีวภัณฑ์เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม (M5) กำจัดตัวอ่อนด้วงแรดในกองกับดัก ควบคู่กับการใช้กับดักฟีโรโมนสำหรับล่อตัวเต็มวัยด้วงแรดและด้วงงวง ร่วมกับวิธีเขตรกรรมควบคุมด้วงแรด และด้วงงวง ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดการใช้สารเคมีและสามารถ ควบคุมศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และได้รับการสนับสนุนชีวภัณฑ์เชื้อ ราเขียวเมตาไรเซียม (M5) ป้อนกันกำจัดด้วงแรดในมะพร้าว จำนวน ๕ กิโลกรัม พร้อมทำกองกับดักล่อด้วง แรดในแปลงจำนวน ๒ กอง และได้รับกับดักฟีโรโมนสำหรับล่อตัวเต็มวัยด้วงแรดและด้วงงวง จำนวน ๒ ชุด เพื่อใช้ในพื้นที่ปลูกมะพร้าวของเกษตรกรแปลงต้นแบบ โดยเจ้าหน้าที่มีการเข้าติดตาม สำรวจและบันทึกข้อมูล ผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาพร้อมกับเกษตรกรที่พบในการผลิตพืชในพื้นที่แปลง ต้นแบบ

ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่ ต้นทุน ผลผลิต และรายได้ที่ได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี

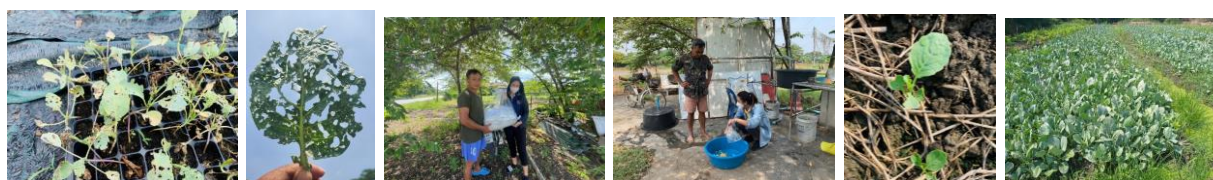
ลำดับ	ชื่อ-สกุล เกษตรกร ต้นแบบ	ที่อยู่	พื้นที่ แปลง ต้นแบบ (ไร่)	การผลิตตามวิธีของเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ			การผลิตตามเทคโนโลยีใน แปลงต้นแบบ		
				ต้นทุน การผลิต (บาท/ ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ ไร่)	ต้นทุน การผลิต (บาท/ ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)
๑	นายชัยยศ สิทธิชัยวัฒนา ชนิดพืช : มะพร้าว	๑๘/๑๘ ต.หนองงู เหลิอม อ.เมือง จ. นครปฐม	๒	๒๓,๔๖ ๐	๒,๓๐๐	๓๔,๕๐๐	๑๙,๙๖๐	๒,๕๐๐	๓๗,๕๐๐

๓) แปลงต้นแบบเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีการใช้อยู่วิชาภาพ PGPR ๑ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยคอกในการผลิตแมงลัก และการใช้อยู่วิชาภาพละลายฟอสเฟตร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยคอกในการผลิตดาวเรือง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ธาตุอาหารให้กับพืช และลดต้นทุนการใช้อยู่วิชาภาพ จำนวน ๒ ราย พื้นที่ ๒.๕ ไร่ โดยได้รับการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ใช้อยู่วิชาภาพ PGPR ๑ จำนวน ๕ กิโลกรัม และใช้อยู่วิชาภาพละลายฟอสเฟต จำนวน 5 กิโลกรัม และมีเจ้าหน้าที่เข้าติดตาม สำรวจและบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งคำแนะนำและแก้ไขปัญหาหารือร่วมกับเกษตรกรที่พบในการผลิตพืชในพื้นที่แปลงต้นแบบ

ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่ ต้นทุน ผลผลิต และรายได้ที่ได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เกษตรกร ต้นแบบ	ที่อยู่	พื้นที่ แปลง ต้นแบบ (ไร่)	การผลิตตามวิธีของเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ			การผลิตตามเทคโนโลยีใน แปลงต้นแบบ		
				ต้นทุน การผลิต (บาท/ ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ ไร่)	ต้นทุน การผลิต (บาท/ ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)
๑	นายศรีพิชัย ศรีสกุลอำพร ชนิดพืช : แมงลัก	๗๓ ม.๔ ต.หนองงู เหลิอม อ.เมือง จ. นครปฐม	๐.๕	๑๒,๑๘ ๕	๑,๓๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๑,๖๕๕	๑,๔๐๐	๑๔,๐๐๐
๒	นางพเยาว์ ศีลสังวรณ ชนิดพืช : ดาวเรือง	๑ ม.๕ ต.วัดละมุด อ. นครชัยศรี จ.นครปฐม	๒	๒๗,๕๑ ๐	๓๐๐,๐๐ ๐	๙๐,๐๐๐	๒๕,๔๘๐	๔๐๐,๐ ๐๐	๑๒๐,๐๐๐

ภาพแปลงต้นแบบเกษตรกรขยายผลเทคโนโลยี

กิจกรรมการเสริมสร้างความรู้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ได้ดำเนินการจัดทำศูนย์เรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการให้กับเกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป ได้มาศึกษาดูงานและได้รับความรู้ด้านการเกษตร สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยมีผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานและรับปัจจัยการผลิตในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๓ ราย

๘. ผลสำเร็จ / ผลลัพธ์ของโครงการ

เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปที่เข้ามาศึกษาดูงาน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เป็นการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการเกษตร ส่งผลเกษตรกรดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นอย่างยั่งยืน

๙. ปัญหา / อุปสรรค

ไม่พบ

ผลดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงตามความต้องการ และทัน ต่อเหตุการณ์ เทคโนโลยี การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการ ทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการ นักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติ และสำนึกในพระมหากรุณาที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในโอกาสอันเป็นมิ่งมงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และ ทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การตอบสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตรร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระ ราชาฯ นครราชสีมา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๕

กรมวิชาการเกษตร ได้จัดคลินิกพืชและจัดนิทรรศการด้านการเกษตรเข้าร่วมโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต สำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ปัญหา ร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อบริการคลินิกพืชแก่เกษตรกรโดยการให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการเกษตร ในด้านการผลิตและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชตลอดจนให้บริการตรวจวิเคราะห์และวินิจฉัย สารพิษตกค้าง ในพืชและผลิตผลทางการเกษตร และการขาดธาตุอาหารพืช

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ดำเนินการควบคุมทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ในความรับผิดชอบของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ ได้แก่ จ.นครสวรรค์

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๔๓,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำทรง ตำบลน้ำทรง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (๐๒) ๑๑๗ ราย และมีเกษตรกรที่เข้าไปติดตามต่อเนื่อง (๐๕) ๒ ราย

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ.เทศบาลตำบลเก้าเลี้ยว หมู่ที่ ๑ ต.เก้าเลี้ยว อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ เกษตรกรเข้ารับบริการ (๐๒) ๘๐ ราย และมีเกษตรกรที่เข้าไปติดตามต่อเนื่อง (๐๕) ๒ ราย

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ.วัดตะคร้อ ต.ตะคร้อ อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์ มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (๐๒) ๑๑๙ ราย และมีเกษตรกรที่เข้าไปติดตามต่อเนื่อง (๐๕) ๒ ราย

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ.องค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน ต.พระนอน อ.เมือง นครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ มีเกษตรกรเข้ารับบริการ (๐๒) ๙๗ ราย และมีเกษตรกรที่เข้าไปติดตามต่อเนื่อง (๐๕) ๒ ราย

ภาพการดำเนินงาน

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนองพระราชดำริโดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์

ประวัติความเป็นมา / พระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และมีพระราชกระแสรับสั่งกับเลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ มีเป้าหมายสรุปคือ เพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช ให้เกิดประโยชน์กับมหาชนชาวไทยบนฐานคุณธรรม และจากสถานการณ์ทั่วโลกในปัจจุบันที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังถูกคุกคามในหลายๆลักษณะ ทำให้ประเทศไทยตระหนักและเห็นความสำคัญเรื่องการคุ้มครองและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หลายประเทศได้กำหนดพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ที่มีความวิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ต่างๆ กำลังจะสูญสิ้นไป ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารการอนุรักษ์ทรัพยากรและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้โปรดให้มีการดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ร่วมสนองพระราชดำริ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ เนื่องด้วยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ได้ตระหนักถึงคุณค่าของพันธุกรรมพืชในธรรมชาติที่กำลังถูกบุกรุกทำลาย ต้องมีการปกป้องรักษา รวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพื่อคงไว้ ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณ และความหลากหลายทางชีวภาพขึ้นจึงได้ดำเนินการสนองพระราชดำริในกิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ในพื้นที่ป่าดั้งเดิมของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ ตำบลอุดมธัญญา อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการฯ เพื่อรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์พืชตลอดจนดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยดำเนินการในพื้นที่ทั้งหมด ๑๕๐ ไร่

วัตถุประสงค์

๑ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๑ เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑.๒ เพื่อรักษาพันธุกรรมพืชบางชนิดให้ดำรงสภาพธรรมชาติ ไม่ให้ถูกทำลายสูญหายไปจากธรรมชาติ

๑.๓ เพื่อศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และการนำไปใช้ประโยชน์

๒ วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

๒.๑ เพื่อปกป้องพันธุกรรมพืช

๒.๒ เพื่อปลูกรักษาพันธุกรรมพืช

๒.๓ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์

งบประมาณของโครงการ

งบปกติกรมวิชาการเกษตรจำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร พื้นที่ ๘๐ ไร่

๑) ดำเนินการกำหนดพื้นที่เพื่อเข้าสำรวจทรัพยากรในแปลง โดยการแบ่งเป็นพื้นที่ขนาด ๒๐X๒๐ เมตร พร้อมปักหมุดกำหนดพื้นที่ ดำเนินการปักหมุดแล้วทั้งหมด ๘๐ ไร่

๒) ดำเนินการสำรวจทรัพยากรภายในแปลง ๒๐ ไร่ ซึ่งเข้าสำรวจทรัพยากรตามพื้นที่ที่ได้

กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลทรัพยากรที่สำรวจได้มาบันทึกเป็นฐานข้อมูลของกิจกรรมปกป้องทรัพยากรของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ และเพื่อสะดวกต่อการติดตาม

ข้อมูลทรัพยากรและอนุรักษ์ที่มีอยู่ต่อไป

๓) ดำเนินการทำแนวกันไฟฟ้า เพื่อป้องกันการเกิดไฟฟ้าในเขตแปลงปกป้องพันธุกรรมพืช

๔) เก็บเมล็ดพันธุ์ อินุน ชิงชัน ต้นรัง เพื่อนำมาขยายพันธุ์และปลูกรักษาต่อไป

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

- เก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง ๓๐ ชนิด ตัวอย่างพรรณไม้ดอง ๒๐ ชนิด ตัวอย่างแมลง ๖๐ ตัวอย่าง

กิจกรรมปลูกรักษา พื้นที่ ๗๐ ไร่

- เพาะขยายพันธุ์ไม้ อินุน ชิงชัน พลวง รัง ๓๐๐ ต้น

- จัดทำสถานที่เรียนรู้การปลูกสมุนไพร

- จัดทำสถานที่เพาะขยายแมลงป้องกัน

ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- ได้แปลงปกปักพันธุ์กรรมพืช จำนวน ๘๐ ไร่
- ได้แปลงปลูกรักษาพันธุ์พืช จำนวน ๗๐ ไร่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ในช่วงหน้าแล้งจะพบปัญหา ไฟป่า
- สภาพอากาศที่แห้งแล้งส่งผลให้ต้นไม้โตช้า และต้นไม้บางต้นแห้งตาย
- การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดอบรมได้ตามเป้าหมาย

ภาพการดำเนินงาน

กิจกรรมปลูกป่าทพยากร

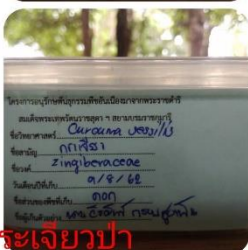
- สำรวจพื้นที่แปลงปลูกป่าทพยากร พื้นที่ ๘๐ ไร่ วางกริด ๒๐x๒๐ เมตร

- ทำแนวป้องกันไฟป่ารอบพื้นที่แปลงปลูกป่าทพยากร

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

ตัวอย่างกระเจียวป่า

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

สรุปผลการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สนองพระราชดำริ โดย ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และมีพระราชกระแสกับเลขาธิการสำนักพระราชวังให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ มีเป้าหมายสรุปคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช ให้เกิดประโยชน์กับมหาชนชาวไทยบนฐานคุณธรรม

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ทรัพยากรในธรรมชาติถูกบุกรุกทำลายจากการขยายตัวของชุมชนซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และการพัฒนาประเทศ การสร้างเขื่อนหรือการสร้างอ่างเก็บน้ำทำให้พื้นที่บางส่วนถูกน้ำท่วม ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท จึงได้ร่วมสนองพระราชดำริและให้การสนับสนุนโครงการฯ โดยได้ร่วมปฏิบัติงานเก็บรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร และไม้พื้นเมืองที่ใช้เป็นอาหารบริเวณอ่างเก็บน้ำลำตะเพิน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ ๒-๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ได้พันธุ์ไม้จำนวน ๒๘๗ ต้น ส่วนหนึ่งจำนวน ๒๑๖ ต้น ได้นำไปปลูกรวบรวมไว้ที่สวนป่าสมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา ซึ่งอยู่ภายในพื้นที่แปลงทดลองและขยายพันธุ์พืชของศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองขุน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ ๑๕ องศา ๑๕ ลิปดาเหนือ เส้นลองจิจูด ที่ ๑๐๐ องศา ๑๕ ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ ๘๖ ไร่ สภาพดินเป็นดินร่วนทราย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของพันธุกรรมพืชและทรัพยากร
- ๓.๑.๒ ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- ๓.๑.๓ ให้มีระบบข้อมูลพันธุกรรมพืชและทรัพยากร สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ๓.๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- ๓.๒.๒ เพื่อปกป้อง อนุรักษ์ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๓.๒.๓ เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรพืชท้องถิ่น ของภาคกลาง และประเทศ
- ๓.๒.๔ เพื่อปลูกรักษาพืชสมุนไพรตำรับยา และพืชหายากของภาคกลาง และประเทศ

๓.๒.๕ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดงานอนุรักษ์กระบวजर สร้างจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญและเกิดความรักความหวงแหน และเกิดเครือข่ายนักอนุรักษ์ ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านการเกษตร

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท

๕. งบประมาณในการดำเนินงาน

๕.๑ งบประมาณโครงการเกษตร จำนวน ๑๓๕,๐๐๐ บาท เบิกจ่าย ๑๓๕,๐๐๐ บาท

๕.๒ งบประมาณจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในส่วนของโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการตลาดสินค้าเกษตรด้านพืชให้คุณภาพได้มาตรฐาน กิจกรรมหลัก : ชัยนาทเมืองสมุนไพร กิจกรรมย่อย ที่ ๖ สนับสนุนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้อนุรักษ์ทรัพยากรพืชสมุนไพรในท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรม พืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท งบประมาณจำนวน ๖๒๔,๐๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖๒๔,๐๐๐ บาท

๖. ผลการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปลูกปลูกทรัพยากร

ในปี ๒๕๖๖ ได้ทำการสำรวจพื้นที่ดำเนินการทั้งหมดของโครงการ เพื่อทราบพื้นที่ที่แท้จริงของโครงการฯ รวมทั้งพื้นที่ กิจกรรมปลูกปลูกทรัพยากรได้ ๗๘ ไร่ โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดชัยนาท ร่วมสำรวจพรรณไม้และ สำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ พร้อมทั้งจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ที่ชำรุดเพิ่มเติม จัดทำรหัส และข้อมูลพรรณไม้ พืชสมุนไพร และไม้พื้นบ้าน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและการนำไปใช้ประโยชน์ของพรรณไม้ ปัจจุบันมีพรรณไม้ พืชสมุนไพร และไม้พื้นบ้าน จำนวน ๖๒ วงศ์ ๑๓๐ ชนิด จำนวน ๔,๙๘๖ ต้น และดำเนินการสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถเดิน เทำเข้าศึกษาธรรมชาติได้รอบพื้นที่โครงการได้อย่างใกล้ชิด และสามารถศึกษาความหลากหลายของพื้นที่ปลูกปลูกทรัพยากร ได้ มากยิ่งขึ้น และจัดทำสถานีเรียนรู้แต่ละจุด โดยพิจารณาจากจุดที่มีความเด่นในด้านใดบ้าง เช่น สถานีความเป็นมาของป่า/ ระบบนิเวศ สถานีไม้เต็งไม้รังและลักษณะของป่าเต็งรัง เป็นต้น ดำเนินการทำแนวกันไฟฟ้า โดยมีความกว้าง ๔.๕ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร เพื่อป้องกันทรัพยากรที่จะสูญหาย อันอาจเกิดจากไฟไหม้ในฤดูแล้ง เนื่องจากฤดูแล้ง ต้นไม้ส่วนใหญ่จะผลัด ใบ

ภาพที่ ๑ จัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ที่ขึ้นทะเบียนโครงการกิจกรรมปลูกป่ารักษาทรัพยากร

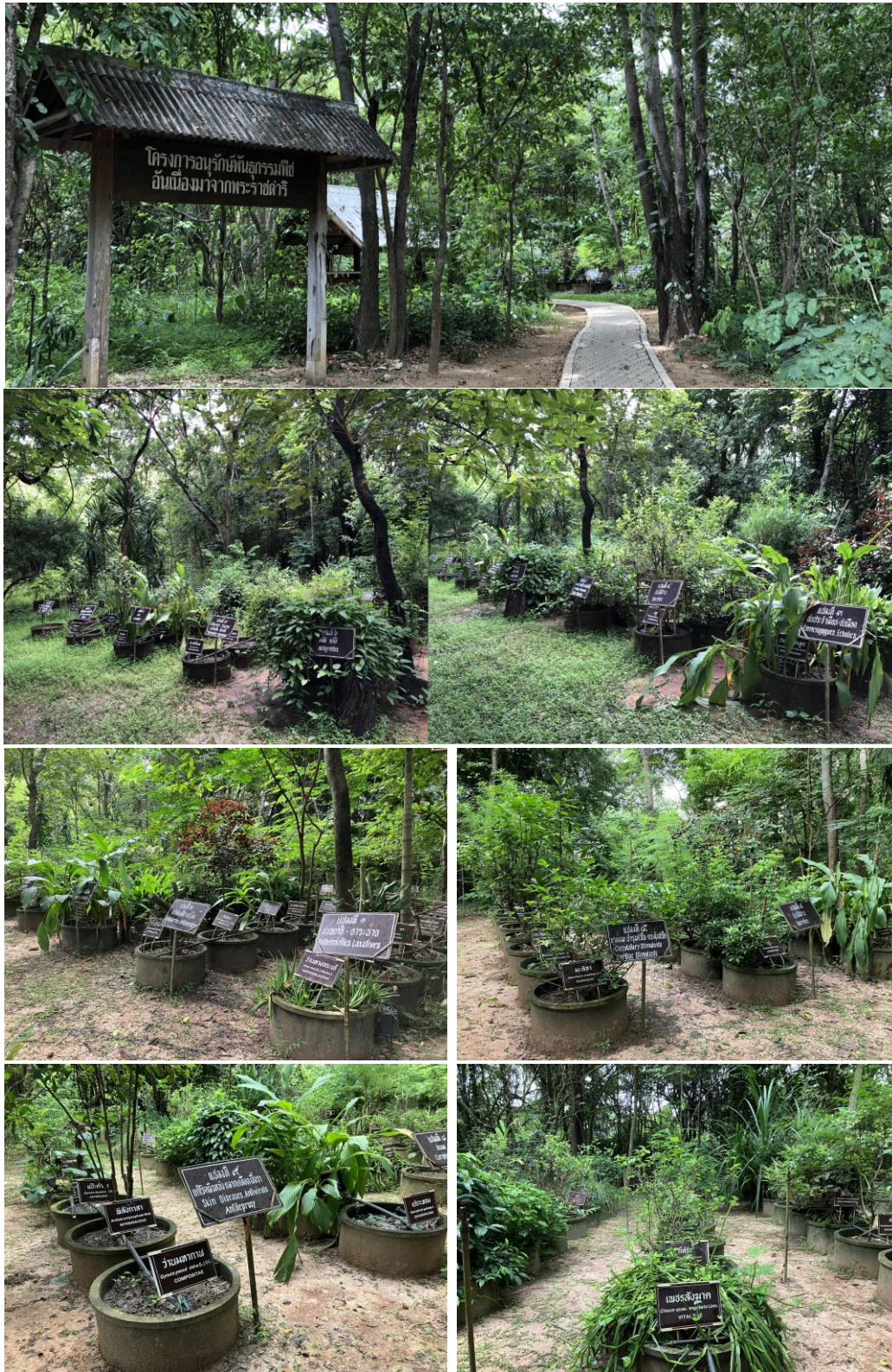
ภาพที่ ๒ ภาพมุมสูงพื้นที่ในโครงการฯ

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

-

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

ดำเนินการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชสมุนไพรตำรายา พืชเฉพาะถิ่น และพืชหายาก พืชใกล้สูญพันธุ์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการใช้ประโยชน์ โดยได้จัดจำแนกพืชที่มีประโยชน์ทางยา ได้จำนวน ๑๐๐ ชนิด แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ที่เป็นพืชพร้อมจัดทำป้ายแสดงข้อมูลพรรณพืช ปัจจุบันมีพรรณพืชที่ปลูกรักษา จำนวน ๕๑ วงศ์ ๑๐๐ ชนิด ประกอบด้วยพันธุ์พืชหายาก พืชเฉพาะถิ่น พืชสมุนไพร ไม้ผลท้องถิ่น เช่น สมอพิเภก อ้อยช้าง ฝาง และรางจืด เป็นต้น และได้ดำเนินการขยายพันธุ์พืชพื้นบ้าน และพืชสมุนไพร ที่มีความสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต และวิถีการบริโภคของคนในชุมชน เช่น ขมิ้นชัน ไพล ว่านมหากาฬ และเพชรสังฆาต เป็นต้น เพื่อแจกจ่ายสู่ชุมชน โรงเรียน และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ ได้ดำเนินการปลูกอนุรักษ์รักษาต้นลานป่า ซึ่งนับวันใกล้จะสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทย ในพื้นที่ ๖ ไร่ โดยเก็บบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตทุก ๖ เดือน ปัจจุบันมีความสูงเฉลี่ย ๖๔.๙ เซนติเมตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่เยาวชน และชุมชนในท้องถิ่นถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของต้นลานป่า และปลูกพืชแซมระหว่างต้นลาน ได้แก่ พะยอม มะค่าโมง ยางนา ประดู่ป่า และ ชิงชัน เพื่อเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นแหล่งรวบรวม ปลูกรักษาพืชสมุนไพรต่อไป

ภาพที่ ๓ ปุ่มรักษาพันธุกรรมพืชสมุนไพรตำรับยา พิษเฉพาะถิ่น พิษหายาก และพืชใกล้สูญพันธุ์

ภาพที่ ๔ แปลงปลูกรักษาต้นลานป่า พื้นที่ ๖ ไร่

กรอบการใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

-

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

ได้จัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง บันทึกข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์พร้อมภาพถ่าย และการใช้ประโยชน์ทางยา ได้จำนวน ๑๐๐ ชนิด ในระบบฐานข้อมูลพันธุกรรมพืชของศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท และ อพ.สธ. สวนจิตรลดา รวมถึง เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่มีระบบที่เชื่อมต่อถึงกันได้ทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างพรรณไม้แห้งที่จัดเก็บข้อมูลในโครงการ

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

-

กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ได้ดำเนินการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โดยการรวบรวมพรรณไม้ที่มีชีวิตหรือเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตในกิจกรรม ปกป้องทรัพยากร กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร และจัดแสดงตัวอย่างจริงพรรณไม้แห้งที่มีสรรพคุณทางยา ๑๐ กลุ่ม ที่อาคารนิทรรศการของโครงการฯ เพื่อให้เยาวชนได้สัมผัสใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสวยงาม อันจะก่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ได้สร้างเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท โดยคณะเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท นักศึกษาฝึกงาน และกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร

- รับคณะเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท นักศึกษาฝึกงาน คณะการแพทย์แผนไทย ประยุกต์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และ สาขาการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ศึกษารวบรวมพรรณของสมุนไพรต่างๆ ที่มีการปลูกรักษาไว้ในโครงการฯ จำนวน ๑๒ ราย เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

- ดำเนินการจัดฝึกอบรม นักเรียนจาก ๓ โรงเรียน ๑. โรงเรียนศรีสมรวิทยา ๒. โรงเรียนบ้านสะพานหิน ๓. โรงเรียนถาวรวิทยา รวมจำนวน ๒๗๒ คน โดยมีวิทยากรจาก โรงพยาบาลสรรพคบุรี และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชัยนาท มาเป็นผู้ให้ความรู้ เรื่องสมุนไพรและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชสมุนไพร ระหว่างวันที่ ๔-๖ และ ๙-๑๑ มกราคม ๒๕๖๖ โดยผู้ได้รับการอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักพืชสมุนไพรใกล้ตัว รู้จักลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของสมุนไพรพื้นบ้านและพืชท้องถิ่นที่เป็นอาหารและมีสรรพคุณในการบำรุงร่างกายและรักษาโรค รู้ถึงวิธีการใช้สมุนไพรใกล้ตัว และพืชท้องถิ่นในการนำมาเป็นยารักษาโรคเบื้องต้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้านรวมถึงคนในชุมชนด้วยกัน มีการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบ (pre-test, post-test) ซึ่งมีคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนทดสอบก่อนฝึกอบรมโดยเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๔ คะแนน คะแนนสูงสุด ๘ คะแนน คะแนนต่ำสุด ๑ คะแนน ด้านคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรมโดยเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ ๗.๙ คะแนน คะแนนสูงสุด ๑๐ คะแนน และคะแนนต่ำสุด ๖ คะแนน ซึ่งผู้เข้าร่วม มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ใช้งบประมาณในการฝึกอบรม จำนวน ๕๗,๖๐๐ บาท

- รับคณะนักศึกษาฝึกงานคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน ๖ ราย เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖

- รับคณะเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท และนักศึกษาฝึกงานการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน ๖ ราย เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

- รับคณะเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท และนักศึกษาฝึกงานการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน ๑๓ ราย เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๖

ภาพที่ ๗ คณะเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลสรรพคบุรี จังหวัดชัยนาท และนักศึกษาฝึกงานการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนาภิเษก คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา เข้าศึกษาดูงานพืชสมุนไพร และการใช้ประโยชน์ ในโครงการฯ

ภาพที่ ๘ อบรมการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร

วันที่ ๔-๖ และ ๙-๑๑ มกราคม ๒๕๖๖

ณ แปลงทดลองและขยายพันธุ์พืชดงเกณฑ์หลวง

ตำบลหนองขุ่น อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท

ภาพที่ ๙ แผนผังแสดงเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ในโครงการฯ

๗. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑. ได้รวบรวมรักษาทรัพยากรพืชที่หายากที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ไม่ให้สูญหายไปจากธรรมชาติ ได้ ๑๑๓ วงศ์ ๒๓๐ ชนิด และมากกว่า ๕,๘๐๐ ต้น
๒. ได้ทรัพยากรพืช สำหรับการพัฒนาต่างๆได้แก่ ด้านเกษตร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์ การตลาด
๓. ได้เพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทรัพยากรพืชธรรมชาติให้กับชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ
๔. ได้เพิ่มชุมชนและเครือข่ายที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ช่วยลดการทำลายธรรมชาติให้น้อยลง ได้อย่างยั่งยืน

๘. ปัญหา / อุปสรรค

-

* หมายเหตุ ภาพถ่ายประกอบรายงานผลควรเป็นภาพปัจจุบันและคมชัด

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาพื้นที่มูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลหนองหม้อ

อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ในปี ๒๕๔๕ นายไชยยศ ตันติวสุธา ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินจำนวน ๖ แปลง ในเขตอำเภอตากฟ้า และอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ แต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย โครงการฯ นี้ได้เริ่มดำเนินการช่วงปลายปี ๒๕๔๖ ซึ่งสภาพพื้นที่ก่อนดำเนินการ และพื้นที่โดยรอบเดิมเป็นที่นาในเขตชลประทาน เกษตรกรปลูกข้าวตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรน้ำที่สิ้นเปลือง จึงได้จัดทำแปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติในการใช้ที่ดิน และทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

เมื่อความได้ทราบถึงฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้จัดรูปที่ดินเป็นแปลงเดียวกัน เพื่อให้เหมาะสำหรับการเกษตรตามแนวทาง “ ทฤษฎีใหม่ ” ทางจังหวัดนครสวรรค์ จึงได้ดำเนินการขายที่ดิน แล้วนำมาซื้อที่ดินแห่งใหม่เป็นแปลงเดียวกัน ที่ตำบลหนองหม้อ อำเภอตากลี จำนวน ๑๘ ไร่ ๓ งาน และโอนเป็นทรัพย์สินของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยทางจังหวัดนครสวรรค์ ได้แต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการที่สังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหัวหน้าส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดนครสวรรค์ เป็นคณะกรรมการ ดำเนินงาน ต่อมาสำนักงานเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ได้ขอความร่วมมือมายังกรมวิชาการเกษตร ในการดำเนินงานตามพระราชดำริดังกล่าว ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตอบรับ โดยมอบหมายให้ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์เป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาในปี ๒๕๔๘ นายไชยยศ ตันติวสุธา ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน ซึ่งเป็นผืนติดต่อกันอีก ๙ ไร่ สำนักงานเลขาธิการมูลนิธิฯ จึงได้ขอความร่วมมือให้ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ ดูแลและใช้เป็นแปลงผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีสำหรับเกษตรกร จนถึงปี ๒๕๕๒ หลังจากนั้นศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ ได้เข้ามาดูแลการดำเนินงานของโครงการฯ แทนศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ อย่างไรก็ตามในปี ๒๕๕๔ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ปรับรูปแบบการจัดการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ต.หนองหม้อ อ.ตากลี จ.นครสวรรค์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานเพิ่มเติม โดยมุ่งเน้นการหารายได้ และรับคืนโครงการฯ เพื่อบริหารและดำเนินงานเอง โดยขอความอนุเคราะห์ให้ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ จัดทำเป็นแปลงสาธิตการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรดินและทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- ๓.๑.๒ เป็นแหล่งบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

- ๓.๑.๓ เป็นแหล่งกระจายพืชพันธุ์ดีแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป
- ๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)
- ๓.๒.๑ ให้คำปรึกษาด้านพันธุ์พืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำ ในการผลิตพืชแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

- ๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ต.หนองหม้อ อ.ตาคี จ.นครสวรรค์
- ๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) ต.หนองหม้อ อ.ตาคี จ.นครสวรรค์

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

- ๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา
- ๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)
- ๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ
- ๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๖. งบประมาณ

- ๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท
- ๖.๒ งบอื่น ๆ ระบุ
- กปร.
 - มูลนิธิชัยพัฒนา
 - อื่น ๆ ระบุ

๗. ผลการดำเนินงาน

- ๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
- ๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ ฯ
- ๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล
- ๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร
- ๗.๑.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์
- ๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ
- ๗.๒ กิจกรรมผลิตและขยายพันธุ์พืช
- ๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

การดำเนินงานของโครงการ

กิจกรรมที่ ๑ : แปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ แบ่งพื้นที่ดำเนินการออกเป็น ๔ ส่วน

พื้นที่ส่วนที่ ๑ (๘%) สระน้ำขนาด ๑ ไร่ ๒ งาน ลึกประมาณ ๓ เมตร เป็นแหล่งน้ำสำรอง สำหรับการเกษตรและเลี้ยงปลาเพื่อจำหน่ายในชุมชน บริเวณรอบสระน้ำปลูกมะพร้าว น้ำหอม

พื้นที่ส่วนที่ ๒ (๒๘%) แปลงนาข้าว พื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ ๑ งาน ปลูกข้าวและพืชไร่อายุ สั้นหลังเก็บเกี่ยวข้าว

พื้นที่ส่วนที่ ๓ (๔๖%) แปลงปลูกพืชต่างๆ ประกอบด้วย แปลงไม้ผล แปลงพืชไร่และ แปลงพืชผักชนิดต่างๆ ผักล้มลุกทั้งประเภทกินใบและกินผล และแปลงพืชผักยืนต้น ๒ ชนิด คือ ชะอม และผักหวานบ้าน พื้นที่ดำเนินการประมาณ ๕ ไร่ ปลูกไม้ผล ๕ ชนิด ได้แก่ ฝรั่ง ชมพู กระท้อน และมะม่วง พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพดหวาน และถั่วเหลืองฝักสด

พื้นที่ส่วนที่ ๔ (๑๘%) พื้นที่ ๓ ไร่ ๒ งาน อาคารและการเกษตรอื่นๆ

- บ้านพักอาศัย โรงเรือนเก็บอุปกรณ์การเกษตรและเครื่องสีข้าวขนาดเล็ก บริเวณรอบ บ้านปลูกไม้ผลบางชนิด เช่น มะนาวในวงบ่อ มะเฟือง ขนุน ทับทิม มะยม และมะม่วง เป็นต้น

- อาคารวิชาการ เป็นสถานที่จัดอบรมเกษตรกร รอบอาคารปลูกไม้ใช้สอย ไม้ตัวอย่าง เช่น ไม้กั้นหน่อ ข่า และปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

- โรงสีข้าวขนาดเล็ก รับสีข้าวของเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ โครงการ ฯ ได้ประโยชน์จากปลายข้าวท่อนเพื่อจำหน่าย และปลายข้าวสำหรับเป็นอาหารปลา

กิจกรรมที่ ๒ : แปลงผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีสำหรับเกษตรกร พื้นที่ประมาณ ๙ ไร่

ผลการดำเนินงาน : การให้คำปรึกษา ให้แก่ โครงการฯ

- ติดตามและให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช ได้แก่ การจัดการดิน ปุ๋ย รวมถึงการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ พันธุ์พืชมีการเจริญเติบโตดี จากคำแนะนำการจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ รวมถึงการเลือกใช้พันธุ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๘.๒ ลดการระบาดของศัตรูพืช จากการแนะนำการบริหารจัดการศัตรูพืช

๙. ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

ภาคผนวก : รูปภาพโครงการ

ให้คำปรึกษาด้านพันธุพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ ในการผลิตพืช

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ที่ดินในโครงการฯ เดิมเป็นของเจ้าอาวาสวัดศรีอุทุมพร พระครูจ้อย จันทสุวรรณโณ (ปัจจุบันท่านได้มรณภาพแล้ว) มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕๘๙ - ๓ - ๓๒ ไร่ พระครูจ้อย จันทสุวรรณโณ ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินดังกล่าว ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานมูลนิธิชัยพัฒนา

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ส่วนหนึ่ง จำนวน ๒๕ ไร่ จัดตั้งเป็นศูนย์สาธิตและให้บริการวิชาการเกษตร โดยจัดทำเป็นแปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน รวมทั้งเป็นสถานที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป และมอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรโดยศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ จนถึงปี ๒๕๕๒ หลังจากนั้นศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ ได้เข้ามาดูแลการดำเนินงานของโครงการฯ แทนศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ อย่างไรก็ตามในปี ๒๕๕๔ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ปรับปรุงแบบการจัดการการดำเนินงานโครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานเพิ่มเติม โดยมุ่งเน้นการหารายได้ และรับคืนโครงการฯ เพื่อบริหารและดำเนินงานเอง โดยขอความอนุเคราะห์ให้ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่ของโครงการ ฯ ให้เป็นแปลงสาธิตการผลิตพืชแบบผสมผสานอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ดูงาน และอบรมวิชาการด้านการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ให้คำปรึกษาด้านพันธุ์พืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำ ในการผลิตพืช แก่เจ้าหน้าที่ของโครงการ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ต.หนองกรด อ.เมือง จ.นครสวรรค์

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) ต.หนองกรด อ.เมือง จ.นครสวรรค์

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่น ๆ ระบุ

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ ระบุ

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ ฯ

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

๗.๒ กิจกรรมผลิตและขยายพันธุ์พืช

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

การดำเนินงานของโครงการ

เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการ ๒๕ ไร่ ไม่ได้เป็นพื้นที่ผืนเดียวกัน ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ แปลง เป็นแปลงในสภาพที่ดอน ๒ แปลง พื้นที่ ๕ ไร่ ๓ งาน และ ๑ ไร่ แปลงในสภาพที่ลุ่ม พื้นที่ ๑๘ ไร่ ๑ งาน กิจกรรมการเกษตร ประกอบด้วย

พื้นที่ส่วนที่ ๑ : เป็นพื้นที่ปลูกสร้างอาคาร สนาบหญ้า และป่าสะเดา ประมาณ ๓ ไร่ ๓ งาน พื้นที่ที่เหลือประมาณ ๒ ไร่ ดำเนินกิจกรรมปลูกพืชไร่ ปลูกข้าวโพดหวาน ข้าวโพดฝักอ่อน ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วลิสง ปลูกสลับหมุนเวียนกับพืชผัก เช่น ผักบุ้งจีน กวางตุ้งดอก กวางตุ้งใบ ผักกาดขาว กวางตุ้งฮ่องเต้ กุยช่าย มะเขือ ชะอม เป็นต้น

พื้นที่ส่วนที่ ๒ : เป็นพื้นที่ราบลุ่มจัดเป็นแปลงปลูกข้าว ๑๘ ไร่ ๑ งาน

ผลการดำเนินงาน : การให้คำปรึกษา

- ติดตามและให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช ได้แก่ การจัดการดิน ปุ๋ย รวมถึงการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ พันธุ์พืชมีการเจริญเติบโตดี จากคำแนะนำการจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ รวมถึงการเลือกใช้พันธุ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๘.๒ ลดการระบาดของศัตรูพืช จากการแนะนำการบริหารจัดการศัตรูพืช

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- การขาดแคลนน้ำในนาข้าว ช่วงที่เกิดภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ในปี ๒๕๖๖ ยังไม่ได้ดำเนินการปลูกข้าวนาปี อยู่ระหว่างการวางแผนการดำเนินงาน

- การขาดแคลนแรงงานภายในโครงการ

ภาคผนวก : รูปภาพโครงการ

ให้คำปรึกษาด้านพันธุพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ ในการผลิตพืช

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี ตำบลตากฟ้า

อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ปี ๒๕๕๖ นายเชษฐา ขำนิธิรวาณิชย์ ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินจำนวน ๒๐-๐-๑๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๔ บ้านพุนิมิต ตำบลตากฟ้า อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ แต่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

โครงการฯ นี้ได้เริ่มดำเนินการช่วงปลายปี ๒๕๕๙ ซึ่งสภาพพื้นที่ก่อนดำเนินการ เป็นพื้นที่ไร่ปลูก อ้อยโรงงาน ปัญหาที่พบในพื้นที่คือ เป็นพื้นที่ลุ่ม มีความลาดชัน และน้ำท่วมขัง ดินมีความเป็นด่างที่ระดับ ๑ เมตร ขึ้นไป จึงได้จัดทำโครงการเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ ที่สนใจในการเพาะและขยายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้มูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี เพื่อเก็บรักษาพันธุ์และใช้ในการแจกจ่ายให้กับราษฎรต่อมามูลนิธิชัยพัฒนา ได้ขอความร่วมมือมายังกรมวิชาการเกษตร ในการดำเนินงานตามพระราชดำริดังกล่าว ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตอบรับ โดยมอบหมายให้ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์เป็นผู้ดำเนินการ ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์จึงได้จัดทำแผนงานโครงการ “โครงการเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี” เพื่อเสนอของบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนา และมูลนิธิฯ ได้ดำเนินการจัดทำหนังสือกราบบังคมทูลสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอพระราชทานุมัติแผนงาน และงบประมาณโครงการฯ ซึ่งความทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว และทรงพระราชทานุมัติแผนงาน และงบประมาณดังกล่าว

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เป็นแหล่งเพาะและขยายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี

๓.๑.๒ เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ ที่สนใจในการเพาะและขยายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ให้คำปรึกษาด้านการจัดการไม้ผล การขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำ แก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ

๓.๒.๒ วางแผนการจัดการแปลง เตรียมกิ่งพันธุ์ไม้ผล บริหารงานโครงการ

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ ต.ตากฟ้า อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) ต.ตากฟ้า อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : มูลนิธิชัยพัฒนา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่น ๆ ระบุ

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ ระบุ

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ ฯ

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

๗.๑.๓ การเป็นวิทยากร

๗.๑.๔ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

๗.๒ กิจกรรมผลิตและขยายพันธุ์พืช

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

การดำเนินงานของโครงการ

พื้นที่ส่วนที่ ๑: พื้นที่อาคารปฏิบัติงาน และสระกักเก็บน้ำ จำนวน ๒ ไร่ ทำการปลูกหญ้าแฝกบริเวณรอบสระ ปลูกมะละกอบริเวณขอบสระ

พื้นที่ส่วนที่ ๒: กิจกรรมการเกษตร ดำเนินการปลูกพืชไม้ผล จำนวน ๑๘ ไร่ แบ่งออกเป็น

แปลงที่ ๑: แปลงขุ่น พื้นที่ ๒ ไร่ จำนวน ๕ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ทองประเสริฐ พันธุ์ศรีบรรจง พันธุ์เพชรราชา พันธุ์ไพศาลทักษิณ และพันธุ์เพชรดำรง

แปลงที่ ๒: แปลงมะขาม พื้นที่ ๒ ไร่ จำนวน ๒ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์มะขามแดง และพันธุ์มะขามเปรี้ยวยักษ์

แปลงที่ ๓: แปลงอินทผลัม พื้นที่ ๑ ไร่ พันธุ์แม่โจ้ ๓๖ เป็นพืชทดลองปลูกในพื้นที่เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของไม้ต่างถิ่นและเพื่อเป็นรายได้เข้าโครงการฯ

แปลงที่ ๔: แปลงมะขามป้อม น้อยหน่า เงาะ และมะนาว พื้นที่ ๒ ไร่ ได้แก่ มะขามป้อม พันธุ์อินเดีย แป้นสยาม พจ.๐๘ พจ.๐๑๗ พจ.๐๑๘ และ พจ.๐๑๙

แปลงที่ ๕: แปลงมะม่วง พื้นที่ ๑๐ ไร่ ได้แก่ แก้วศก.๐๐๗ อกร่องเขียว อกร่องทอง ทองคำ พิมเสนมัน ขาวนิยม และสามฤดู

แปลงปลูกเพิ่มเติม

- อะโวคาโด ได้แก่ บุธ ๗ แฮส ปีเตอร์สัน พิงค์เคอร์ตัน
- มะเดื่อฝรั่ง ได้แก่ ออสเตรเลีย บรวันตูกี ปีเตอร์ฮันนี มาซูอิตอร์ฟิน ไวท์จันัว อินคา โกลด์ พานาซีเมกา

กิจกรรมอื่น ๆ

- ขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล ได้แก่ มะม่วง มะเดื่อฝรั่ง มะขามเปรี้ยว มะขามแดง มะขามป้อม ขนุน และจำหน่ายกิ่งพันธุ์ดี
- จำหน่ายผลผลิตจากโครงการ ได้แก่ อินทผลัม มะม่วง ขนุน มะเดื่อฝรั่ง เป็นต้น
- แปรรูปผลผลิตจากผลผลิตในโครงการ ได้แก่ มะขามแช่อิ่ม มะขามป้อมแช่อิ่ม น้ำมะขามแดง น้ำอินทผลัม เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน : การให้คำปรึกษา

- ติดตามและให้คำแนะนำเรื่องการผลิตไม้ผลและร่วมวางแผนเรื่องการผลิตไม้ผล
- ติดตามและให้คำแนะนำเรื่องการขยายพันธุ์ไม้ผล จัดเตรียมต้นตอมะม่วง และมะขาม การตอนกิ่งมะเดื่อฝรั่ง การทาบกิ่งมะม่วง การปักชำมะม่วงกิ่งพันธุ์ดี
- ติดตามและให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช ได้แก่ การจัดการดิน ปุ๋ย รวมถึงการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ พันธุ์พืชมีการเจริญเติบโตดี จากคำแนะนำการผลิตไม้ผล การขยายพันธุ์ไม้ผล และเทคโนโลยีการผลิตพืชตามคำแนะนำกรมวิชาการเกษตร

๘.๒ ได้กิ่งพันธุ์ดี มะม่วง มะขาม มะขามป้อม มะเดื่อฝรั่ง ที่มีคุณภาพดี ตรงตามพันธุ์

๙. ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

ภาคผนวก : รูปภาพโครงการ

ให้คำแนะนำด้านการขยายพันธุ์ไม้ผล การผลิตไม้ผล และเทคโนโลยีการผลิตพืช ได้แก่ การจัดการดิน ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ศูนย์วิจัยพืชไร่นาสุพรรณบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สุดที่จะพรรณนา ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรในถิ่นทุรกันดาร โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรเหล่านั้นดีขึ้น พระราชกรณียกิจดังกล่าวเป็นความประทับใจแก่ปวงชนชาวไทยมาโดยตลอด ในโอกาสดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาต อนุญาตพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของงานวิจัย พัฒนา และงานบริการวิชาการเกษตร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกของชุมชนในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ในรูปกิจกรรมให้บริการเคลื่อนที่ และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และการฝึกอบรม เพื่อแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่าง ๆ ที่สามารถให้บริการตรงตามความต้องการ และทันต่อเหตุการณ์ เทคโนโลยี การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการ นักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๑) เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (๒๘ กรกฎาคม)

๒) เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไข ปัญหา ด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๓) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การ เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อบริการคลินิกพืชแก่เกษตรกรโดยการให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการเกษตรในด้าน การ ผลิตและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔. พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กรมวิชาการเกษตร:

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยพืชไร่นสุพรรณบุรี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๕,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ) ไม่มี

- กปร.

- มูลนิธิชัยพัฒนา

- อื่นๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

ออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรด้านพืช จำนวน ๓ ครั้ง เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๒ จำนวน ๑๙๘ ราย คลินิก ๐๕ จำนวน ๖ ราย รายละเอียด ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ ณ วัดวังจิก ต.วังลึก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี

นำนิทรรศการเรื่อง ลดการเผาใบอ้อย การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเตรียมแปลงปลูกอ้อย แจกแผ่นพับองค์ความรู้ พันธุ์อ้อยของกรมวิชาการเกษตร แจกมะเขือเปราะเจ้าพระยา มะละกอแขกดำศรีสะเกษ เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๒ ปรึกษาปัญหาด้านการเกษตร เช่นเรื่องพันธุ์อ้อย การป้องกันกำจัด ศัตรูพืช และรับแจกพันธุ์พืช ผักสวนครัว จำนวน ๙๙ ราย

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ วัดลำพันบอง ต.หนองโพธิ์ อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

นำนิทรรศการเรื่อง ลดการเผาใบอ้อย การเตรียมดินปลูกอ้อยแบบสไตรท์ทิลเลจ แจก เอกสารวิชาการ องค์ความรู้ด้านอ้อย การใช้ปุ๋ยชีวภาพในพืช แจกต้นกล้าผักสวนครัว เช่น มะเขือเปราะเจ้าพระยา

มะละกอแขกดำศรีสะเกษ กุยข่าย เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๒ ปรึกษาปัญหาด้านการเกษตร ปลุกพืชไม้โต ปัญหาโรค แมลงทำลายผัก จำนวน ๕ ราย ขอรับเอกสารคำแนะนำการปลูกพืชไร่ พืชสวน และอื่น ๆ ๔๘ ราย เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๕ จำนวน ๕ ราย ได้แก่

ลำดับ	ชื่อเกษตรกร	ปัญหาติดตามต่อเนื่อง	การให้คำแนะนำ
๑	นางสาวชะลอ มะหิงษา	ปลูกพืชผักสวนครัว ไม้โต	ใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๒	นายวิเชียร ภู่ง	ปลูกพืชผักสวนครัว สมุนไพร ไม้โต โรคลงทำลาย	ใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ใช้ไตรโคเดอร์มาเตรียมดินก่อนปลูกพืชเพื่อป้องกันโรค
๓	นางกันยา คำแพง	เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เข้าทำลายมะเขือเทศ มะเขือเปราะ	ใช้สารสกัดสมุนไพรและเชื้อราบีเวอร์เรียพ่น
๔	นายสายชล เมฆฉาย	เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เข้าทำลายพริก มะเขือ	ใช้สารสกัดสมุนไพรและเชื้อราบีเวอร์เรียพ่น
๕	นางสายบัว เอกลาภ	ผักสวนครัว มีโรคลงทำลาย	ใช้ไตรโคเดอร์มาฉีดพ่นต้นที่เป็นโรค และเมื่อมีการเตรียมเตรียมแปลงใหม่

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบางแม่หม้ายราษฎร์รังสฤษฎ์ ต. บางใหม่ อ. บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี

นันทิทรศการเรือง การเตรียมดินปลูกอ้อยแบบสไตรท์ฟิลเลจ แจกเอกสารวิชาการ องค์ความรู้ด้านอ้อย การใช้ปุ๋ยชีวภาพในพืช แจกต้นกล้าผักสวนครัว เช่น มะเขือเปราะเจ้าพระยา มะละกอแขกดำศรีสะเกษ กุยข่าย พริกขี้หนูสวน เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๒ ปรึกษาปัญหาด้านการเกษตร โรค แมลงทำลายผัก จำนวน ๑ ราย ขอรับความรู้การปลูกและดูแลรักษาพืช จำนวน ๑๒ ราย ขอรับเอกสารคำแนะนำการปลูกพืชผักสวนครัว และอื่นๆ ๓๓ ราย เกษตรกรเข้ามารับบริการ คลินิก ๐๕ จำนวน ๑ ราย ได้แก่

ลำดับ	ชื่อเกษตรกร	ปัญหาติดตามต่อเนื่อง	การให้คำแนะนำ
๑	นางอานวย สีสัทิม	ผักสวนครัว มีหนอนทำลาย	ใช้สารสกัดจากสะเดาและบีที พ่น

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ได้ร่วมบูรณาการกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามโครงการ พัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมขยายผลเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแจงงาม ม. ๔ ต. แจงงาม อ. หนองหญ้าไซ

จ. สุพรรณบุรี และ โรงเรียนวัดกุ่มโคก ม. ๕ ต. พุงคลี อ. เดิมบางนางบวช จ. สุพรรณบุรี โดยสนับสนุนกล้า ผักสวนครัว มะเขือเปราะเจ้าพระยา มะละกอแขกดำศรีสะเกษ รวม ๕๐๐ ต้น แหนแดง รวม ๒๐ กิโลกรัม เพื่อให้โรงเรียนนำไปเลี้ยงขยายเพิ่มจำนวน เพื่อใช้เป็นอาหารปลา และป้อนให้กับพืช ผลผลิตที่ได้เพื่อประกอบอาหารให้กับนักเรียน โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยพืชไร่นาสุพรรณบุรี ได้เข้าไปติดตาม ให้กับแนะนำการดูแล ผักสวนครัว การเลี้ยงขยายแหนแดง

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

สามารถประสานงานได้อย่างต่อเนื่อง และติดตาม รายงานผลการดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยสามารถผลิตผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดความเสียหายจากศัตรูพืชทำให้เกษตรกรมีผลผลิตทางการเกษตรที่มีปริมาณและคุณภาพผลิตและกระจายพันธุ์พืชที่ดี

๙. ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปี ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖
ณ วัดวังจิก ต. วังลึก อ. สามชุก จ. สุพรรณบุรี

เค
ใช้

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปี ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖
ณ วัดลำพันบอง ต.หนองโพธิ์ อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

เตรียม
นอ
ข่าย

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปี ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนบางแม่หม้ายราษฎร์รังสฤษฎ์ ต. บางใหม่ อ. บางปลาม้า จ. สุพรรณบุรี

ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)

ติดตามให้คำแนะนำกิจกรรมขยายผลเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนบ้านแจ่งงาม ม.4 ต.แจ่งงาม
อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

มอบต้นกล้าผักสวนครัว แหนแดง และ
ติดตามให้คำแนะนำ

โรงเรียนวัดกุ่มโคก ม.5 ต.พุงคลี
อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี

มอบต้นกล้าผักสวนครัว แหนแดง และ
ติดตามให้คำแนะนำ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ต. จรเข้สามพัน อ. อุทอง จ. สุพรรณบุรี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวทาง “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเกี่ยวกับการจัดพื้นที่เพื่ออยู่อาศัยและมีชีวิตอย่างยั่งยืน โดยมีการแบ่งพื้นที่เป็นส่วน ๆ ได้แก่ พื้นที่น้ำ พื้นที่ดินเพื่อปลูกข้าว พื้นที่ดินสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพื้นที่สำหรับอยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์เป็นหลักในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒. การสนองพระราชดำริ

ในโอกาสที่กรมวิชาการเกษตร มีอายุครบ ๓๖ ปี ในปี ๒๕๕๒ จึงได้มีนโยบายให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคจัดทำ “ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อนำเทคโนโลยี ผลการวิจัยและพัฒนาของกรมวิชาการเกษตรมาถ่ายทอดแก่ประชาชนในพื้นที่

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้ศึกษา เรียนรู้ และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ดีขึ้น
๒. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร
๓. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

ดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่ประกอบด้วยพื้นที่ ๔ กิจกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ คือ พื้นที่สระน้ำ พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชผัก และที่อยู่อาศัย และอื่น ๆ

ส่วนที่ ๑ แหล่งน้ำ ๓๐ % (พื้นที่ ๒ ไร่) ดำเนินการเลี้ยงปลาในบ่อ เป็นปลาที่มาจากน้ำ เช่น ปลานิล ได้ผลผลิตและนำมาแปรรูปทำปลาแดดเดียว ผลผลิตรวม 82 กิโลกรัม

พื้นที่สระน้ำ จำนวน ๒ ไร่

ส่วนที่ ๒ นาข้าว ๓๐ % (พื้นที่ ๓ ไร่) ดำเนินการปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ผลผลิตจำนวน ๘๘๕ กิโลกรัม นอกจากนี้มีการปลูกพืชหลังนา ได้แก่ ข้าวโพด ได้ผลผลิตจำนวน ๒๗๐ กิโลกรัมและมีการปลูกปอเทืองเพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดินด้วย

ส่วนที่ ๓ ไม้ผล พืชผสมผสาน พืชผัก และอื่น ๆ ๓๐ % (พื้นที่ ๔ ไร่)

- การปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ผักสลัด ผักคะน่ายอด คื่นช่ายฮ่องเต้ กวางตุ้งฮ่องเต้ กวางตุ้งต้น กวางตุ้ง ผักบุ้งจีน ผักกาดหัว ผักกาดเขียว ถั่วฝักยาว ถั่วพู แตงกวา มะเขือเปราะ มะเขือยาว ฟักแฟง บวบ พริกขี้หนูสวน ผักโขมเขียว ชะอม มะนาว เป็นต้น ปลูกหมุนเวียนตลอดปี ผลผลิตรวม ๑,๖๖๐ กิโลกรัม
- การปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วง ชมพู่ ฝรั่ง ส้มโอ มะพร้าว น้ำหอม ผลผลิตรวม ๑,๖๒๐ กิโลกรัม

พื้นที่ไม้ผล พืชผสมผสาน พืชผัก และอื่น ๆ

ผลผลิตพืชผักตามฤดูกาล

ผลผลิตไม้ผลตามฤดูกาล

ส่วนที่ ๔ ที่อยู่อาศัย ๑๐% (พื้นที่ ๑.๕ ไร่) ประกอบด้วยที่อยู่อาศัย โรงเพาะเห็ด เล้าไก่ และพืชสมุนไพร ผลผลิต ได้แก่ เห็ดนางรม เห็ดนางรมทอง เห็ดนางรมสีชมพูรวม ๓๓๐ กิโลกรัม และการเลี้ยงไก่ไข่ ได้ไข่ไก่จำนวน ๒,๓๕๐ ฟอง

ที่อยู่อาศัยและพืชสมุนไพร

โรงเพาะเห็ด

เล้าไก่และผลผลิตไข่ไก่

นอกจากนี้ทางศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” สุพรรณบุรี ได้ทำการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต มีการแปรรูปผลผลิต เช่น การแปรรูปผักกาดทอง ดอกเก๊กฮวย และขนมต่าง ๆ เป็นต้น

การแปรรูปผลผลิตต่างๆ และการสร้างมูลค่าเพิ่ม

๗.๑.๒ แปลงขยายผลเกษตรกร

ดำเนินการขยายผลสู่แปลงเกษตรกร ในพื้นที่ อ.อุ้มทอง อ.หนองหญ้าไซ อ.เดิมบางนางบวช และ อ.สามชุก อ.บางปลาม้า จ. สุพรรณบุรี เป้าหมายจำนวน ๑๐ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๑๐ ราย โดยมีการนำความรู้และเทคโนโลยีถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เช่น แหนแดง กล้าพันธุ์พืชของกรมวิชาการเกษตร (ถั่วฝักยาวพิจิตร ๓ ถั่วเหลืองฝักสด เชียงใหม่ ๙๔-๒ กล้าดอกอัญชันเทพรัตน์ไพรีน ๖๓ อ้อยคั้นน้ำ กว.สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๕๐ ฯลฯ) PGPR๒ เป็นต้น

๗.๑.๓. การเป็นวิทยากร

นอกจากนี้โครงการยังสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ ฝึกงานและเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับ คณะนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเกษตรกรที่สนใจอยากเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เกษตรกรเรียนรู้และฝึกงานจากโครงการฯ

๗.๑.๔ การผลิตสื่อและสื่อดิจิทัล

ได้จัดพิมพ์ป้ายไวนิลและแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจ เยี่ยมชม นิทรรศการและเยี่ยมชมแปลง จัดทำเรื่อง ทฤษฎีใหม่ แหนดง การใช้ชีวิตป้องกันกำจัดศัตรูพืช การ ป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ และการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิสิกซ์

๗.๑.๕ การจัดนิทรรศการ

ร่วมจัดนิทรรศการ กับหน่วยงานอื่นๆในจังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ของ ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งมีแห่นางแมวให้กับเกษตรกร

๗.๒ กิจกรรมการผลิตและการขยายพันธุ์พืช

เพาะกล้า/ปักชำ/ตอนกิ่ง มะละกอ พริก มะเขือ ถั่วพู แพนจำนวน ๑,๐๐๐ ต้น ผลการ ดำเนินงานผลิตต้นกล้าได้จำนวน ๑,๘๐๐ ต้น

การผลิตกล้าไม้ และแทนแดงแจกจ่ายให้เกษตรกร

๗.๓ การประสานงาน ติดตามและรายงานผล

สามารถประสานงานได้อย่างต่อเนื่อง และติดตาม รายงานผลการดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย

๘. ผลสำเร็จ /ผลสำคัญของโครงการ

๑. เกษตรกร ผู้สนใจได้รับความรู้จากแปลงโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ ศูนย์วิจัยพืชไร่นาสุพรรณบุรี

๒. เกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำแนวคิดทฤษฎีใหม่ และเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรไปปฏิบัติใช้ และสามารถเลี้ยงชีวิตครอบครัวตนเองได้ในพื้นที่และแรงงานที่จำกัดแบบพออยู่พอกินไม่เดือดร้อน

๓. เกษตรกรและผู้สนใจได้รับความรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่/เทคโนโลยีของ กรมวิชาการเกษตร

๙. ปัญหา/อุปสรรค

ขาดการสนับสนุน ผลิตรั้วพื้นที่มาจากเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปให้เกษตรกรนำไปใช้ ได้อย่างต่อเนื่อง

โครงการ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

1. ความเป็นมา

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในพุทธศักราช 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สุดที่จะพรรณนา ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรในถิ่นทุรกันดาร โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรเหล่านั้นดีขึ้น พระราชกรณียกิจดังกล่าวเป็นความประทับใจแก่ปวงชนชาวไทยมาโดยตลอด ในวโรกาสดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นควรจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของงานวิจัย พัฒนา และงานบริการวิชาการเกษตร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิตในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกของชุมชนในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปกิจกรรมให้บริการเคลื่อนที่ และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และการฝึกอบรม เพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระราชนุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ถวาย และขอรับพระมหากรุณาธิคุณให้โครงการอยู่ในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

2. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการจัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ตลอดจนเพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดำเนินงานในรูปแบบการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน และการบัญชี ฯลฯ ทำให้การบริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จ สามารถกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- 1) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการทางด้านพืชตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่
- 2) เพื่อถ่ายทอดงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีทางด้านพืชให้กับเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายได้ปรับใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต
- 3) เพื่อให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านพืชที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

4. พื้นที่เป้าหมาย

จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี จ.ลพบุรี

6. งบประมาณ

6.1 งบประมาณวิชาการเกษตร จำนวน 85,000 บาท

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

1) ผลการดำเนินงานบริการวิชาการเกษตรด้านพืช และแก้ไขปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ (คลินิก 02)

1.1) จังหวัดลพบุรี

- ครั้งที่ 1 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอท่าหลวง ตำบลท่าหลวง

อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี (จำนวน 74 คน)

- ครั้งที่ 2 วันที่ 24 มีนาคม 2566 ณ วัดพยัคฆาราม (วัดเสือ) ตำบลบางคู้ อำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี (จำนวน 83 คน)

- ครั้งที่ 3 วันที่ 25 พฤษภาคม 2566 ณ อาคารประชุมโรงเรียนโคกสำโรงวิทยา

อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี (จำนวน 60 คน)

- ครั้งที่ 4 วันที่ 26 กรกฎาคม 2566 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกลำพาน

ตำบลโคกลำพาน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี (จำนวน 60 คน)

1.2) จังหวัดสระบุรี

- ครั้งที่ 1 วันที่ 22 ธันวาคม 2565 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญธรรม ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี (จำนวน 139 คน)

- ครั้งที่ 2 วันที่ 18 มกราคม 2566 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลาง

ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี (จำนวน 67 คน)

- ครั้งที่ 3 วันที่ 11 พฤษภาคม 2566 ณ ที่ทำการแปลงใหญ่อ้อยโรงงานวังม่วง ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี (จำนวน 83 คน)

- ครั้งที่ 4 26 กรกฎาคม 2566 ณ วัดโพธิ์ ตำบลท่าช้าง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

(จำนวน 93 คน)

2) ผลการดำเนินงานบริการวิชาการเกษตรด้านพืช และแก้ไขปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ (คลินิก 05)

2.1) จังหวัดลพบุรี

- คนที่ 1 นางวัลลภา มั่นคง

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนชอนใบเข้าทำลายมะนาว

- คนที่ 2 นางประนอม กระสันนันทน์

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนชอนใบเข้าทำลายมะนาว พริก

- คนที่ 3 นางน้อย วงษ์เคี่ยม

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง เพลี้ยไฟเข้าทำลายในพริก

- คนที่ 4 นายจักรพงษ์ สมบูรณ์

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนกระพุ่มในมะเขือ

- คนที่ 5 นางราตรี ม่วงจันทร์

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง ต้นพริกเป็นโรค มีอาการเหี่ยวและตาย

2.2) จังหวัดสระบุรี

- คนที่ 1 นางสาวสมหมาย ประสาทสูง

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง เพลี้ยไฟเข้าทำลายในพริก

- คนที่ 2 นางสาววรรณ ทับทิมทอง

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง เพลี้ยไฟเข้าทำลาย พริก มะเขือเปราะ

- คนที่ 3 นายเจษฎา สุชะวาด

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนชอนใบเข้าทำลายมะนาว

- คนที่ 4 นางสาวสมใจ กองแก้วภูมิ

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนชอนใบมะเขือเทศ

- คนที่ 5 นายจตุต จันทวงษ์

ปัญหาติดตามต่อเนื่อง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดเข้าทำลายข้าวโพด

8. ผลสัมฤทธิ์/ผลสำเร็จของโครงการ

ในการให้บริการคลินิก 02 เกษตรกรให้ความสนใจเกี่ยวกับการบริการของศูนย์ฯ ที่นำเสนอ ได้แก่ การจัดทำถ่วงออกคอนโดปลดสารพิษ การใช้เทคโนโลยีการการผลิตเมล็ดพันธุ์ตามวิธีของกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

ในการติดตามคลินิก 05 เกษตรกรที่พบปัญหาส่วนมากเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้สารเคมี จึงได้แนะนำการใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราบิวเวอร์เรีย และบาซิลลัส เพื่อฉีดพ่นพืชผักที่โดนแมลงเข้าทำลาย และใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มากำจัดเชื้อราในดินเพื่อป้องกันโรคเหี่ยวในพริก ส่วนพืชที่มีการใช้สารเคมี เช่น ข้าวโพด มีการแนะนำให้ใช้สารให้ถูกชนิดกับแมลงศัตรูในปริมาณที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรมีความเข้าใจการใช้สารชีวภัณฑ์ ในการกำจัดศัตรูพืชและการใช้สารเคมีในปริมาณที่ถูกต้องและเหมาะสมกับชนิดของศัตรูพืชที่ต้องการป้องกันกำจัดมากขึ้น

9. ปัญหา / อุปสรรค

ไม่พบ

ภาพการดำเนินงานนิทรรศการคลินิกพืช (คลินิก 02) จังหวัดลพบุรี

ภาพการดำเนินงานนิทรรศการคลินิกพืช (คลินิก 02) จังหวัดสระบุรี

ภาพการดำเนินงานติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) จังหวัดลพบุรี

ภาพการดำเนินงานติดตามต่อเนื่อง (คลินิก 05) จังหวัดสระบุรี

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ความเป็นมา

จากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศ โดยมีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติสะสมในช่วงเวลาเดียวกันเป็นเวลานาน ทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวนาปรังที่เป็นพืชหลักได้ในหลายจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่เขตรอบลุ่มภาคกลาง ส่งผลให้เกษตรกรปล่อยพื้นที่ทำการเกษตรว่างเปล่าโดยไม่มีการใช้ประโยชน์ ไม่มีรายได้ ดังนั้นทางราชการจึงแนะนำให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย โดยเฉพาะพืชไร่ ได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และงา เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีคุณค่าทางอาหารสูง อายุสั้น ใช้น้ำในการปลูกน้อย และทนแล้ง นิยมปลูกสลับกับการปลูกข้าว เพื่อตัดวงจรการระบาดของศัตรูข้าว เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน และช่วยเพิ่มรายได้ในสภาวะน้ำน้อยทดแทนการปลูกข้าวนาปรัง รวมทั้งเพิ่มปริมาณผลผลิตของพืชไร่ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ สำหรับพืชที่เหมาะสมในการปลูกในนาข้าวมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด คือ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม ถั่วแดง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักสด ข้าวฟ่าง และงา

ศูนย์วิจัยและเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรีเป็นหน่วยงานในพื้นที่ มีหน้าที่ให้บริการความรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา ในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง สร้างรายได้หลังจากฤดูทำนาและทดแทนการปลูกข้าวนาปรังต่อไป

2. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- 1) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปลูกพืชไร่และพืชหลังนา และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเองได้
- 2) เพื่อเป็นข้อมูลทางเลือกในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์เองได้

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดลพบุรี

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี จ.ลพบุรี

6. งบประมาณ

6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน 20,000 บาท

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ติดตามการดำเนินงานการปลูกพืชไร่ (ถั่วลิสง) ของเกษตรกรขยายผล ให้คำแนะนำและหลักการปฏิบัติตามแนวทางของกรมวิชาการเกษตร

7.1.2 แปลงเกษตรกรขยายผล จำนวน 2 ราย

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	เทคโนโลยีที่นำไปใช้ในพื้นที่
1	นายต๋อย อู่ยหา	17 หมู่ 5 ตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา การเลือกปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร แนะนำเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงชั้นพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรคและพันธุ์ปน
2	นางสมใจ วงษ์ท้าว	3 หมู่ 5 ตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา การเลือกปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร แนะนำเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงชั้นพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรคและพันธุ์ปน

7.1.3 การเป็นวิทยากร

หลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา”

วันที่ 13 กรกฎาคม 2566 ณ ศาลาอเนกประสงค์หมู่บ้าน (บ่อ 6) ตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอมือง
จังหวัดลพบุรี

เกษตรกรขยายผลผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี มีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการปลูกพืชไร่/พืชหลังนา
เกษตรกรแปลงต้นแบบให้การยอมรับเทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอด ปฏิบัติดูแลรักษา ป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามคำแนะนำ
ของกรมวิชาการเกษตร นำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในพื้นที่ผลิตพืชของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถลดต้นทุนการผลิต และมี
รายได้เพิ่มขึ้น

9. ปัญหา / อุปสรรค

ไม่พบ

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ความเป็นมา

กรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ในการจัดทำแปลงต้นแบบทฤษฎีใหม่และแปลงสาธิตการผลิตพืชแบบผสมผสาน และถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการผลิตพืชไร่/พืชหลังนา และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงโครงการฯ

จากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศ โดยมีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติสะสมในช่วงเวลาเดียวกันเป็นเวลานาน ทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวนาปรังที่เป็นพืชหลักได้ในหลายจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่เขตรากลุ่มภาคกลาง ส่งผลให้เกษตรกรปล่อยพื้นที่ทำการเกษตรว่างเปล่าโดยไม่มีการใช้ประโยชน์ ไม่มีรายได้ ดังนั้นทางราชการจึงแนะนำให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย โดยเฉพาะพืชไร่ ได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และงา เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีคุณค่าทางอาหารสูง อายุสั้น ใช้น้ำในการปลูกน้อย และทนแล้ง นิยมปลูกสลับกับการปลูกข้าว เพื่อตัดวงจรการระบาดของศัตรูข้าว เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน และช่วยเพิ่มรายได้ในสภาวะน้ำน้อยทดแทนการปลูกข้าวนาปรัง รวมทั้งเพิ่มปริมาณผลผลิตของพืชไร่ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ สำหรับพืชที่เหมาะสมในการปลูกในนาข้าวมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด คือ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม ถั่วแดง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักสด ข้าวฟ่าง และงา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรีเป็นหน่วยงานในพื้นที่ มีหน้าที่ให้บริการความรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา ในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง สร้างรายได้หลังจากฤดูทำนาและทดแทนการปลูกข้าวนาปรังต่อไป

2. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

1) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปลูกพืชไร่และพืชหลังนา และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเองได้

2) เพื่อเป็นข้อมูลทางเลือกในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์เองได้

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของกรมวิชาการเกษตร

1) เพื่อเป็นแปลงสาธิตการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

2) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดลพบุรี

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร

แปลงต้นแบบทฤษฎีใหม่ และแปลงสาธิตการผลิตพืช ในบริเวณโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พื้นที่ 32 ไร่

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี จ.ลพบุรี

6. งบประมาณ

6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน 205,000 บาท

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.1.1 แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

1) แปลงต้นแบบทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 สระกักเก็บน้ำ พื้นที่ 2.5 ไร่

2) กิจกรรมเกษตรแบบผสมผสาน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 สระกักเก็บน้ำ พื้นที่ 1.5 ไร่

เลี้ยงปลากินพืชแบบปล่อยธรรมชาติ เช่น ปลานิล ปลาดุกเพียน ปลาช่อน และปลาสวาย

ส่วนที่ 2 ไม้ผลยกทรง พื้นที่ 6.5 ไร่

ไม้ผล ได้แก่ มะม่วง กระท้อน ขนุน ทุเรียน ฝรั่ง ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ และกำจัดวัชพืช

ส่วนที่ 3 พืชไร่ผสมผสาน พื้นที่ 2.08 ไร่

ปลูกข้าวโพดข้าวเหนียว ข้าวโพดหวาน หลังเก็บเกี่ยวข้าวโพดปลูก ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วลิสง และถั่ว

เขียว

ส่วนที่ 4 พืชผัก พื้นที่ 0.25 ไร่

ไม้ผล ได้แก่ ชะอม และ ผักกินผล ดูแลรักษา ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ และกำจัดวัชพืช

3) กิจกรรมบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

บริการสีข้าวเปลือกให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 4,069 กิโลกรัม

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ขนาด พื้นที่ (ไร่)	เทคโนโลยีที่นำไปใช้ในพื้นที่
25	นางประไพศรี จันทร์	23/2 หมู่ 5 ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัด สระบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียว ให้แก่เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
26	นางโสภีร์ สาร ชาติ	49/1 หมู่ 5 ตำบลนิคมสร้าง ตนเอง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
27	นายจำเนียร วงศ์ท้าว	17/1 หมู่ 5 ตำบลนิคมสร้าง ตนเอง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
28	นางสาวสมใจ วงศ์ท้าว	17 หมู่ 5 ตำบลนิคมสร้าง ตนเอง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
29	นายจรัส วงษ์ ประไพ	88 หมู่ 2 ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัด สระบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
30	นายเฉลิมวุฒิ ท้าวแก้ว	117 หมู่ 4 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
31	นายวิฑูล เทพ เมืองนาม	96 หมู่ 4 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
32	นายกรุงธน จำปาแดง	140/1 หมู่ 4 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัยการผลิต ให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่ เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน

[illegible]

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ขนาด พื้นที่ (ไร่)	เทคโนโลยีที่นำไปใช้ในพื้นที่
41	นายจำเนียร วัน อุบล	42/2 หมู่ 4 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัย การผลิตให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและ เหมาะสมตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน
42	นายอุดม สม ทรง	42/1 หมู่ 4 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1	ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตพืชไร่หลังนา ถั่วเขียว การเลือกปัจจัย การผลิตให้มีประสิทธิภาพ ” การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและ เหมาะสมตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวให้แก่เกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ปลอดโรค และพันธุ์ปน

7.1.3 การเป็นวิทยากร

หลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชหลังนา”

วันที่ 18 กรกฎาคม 2566 ณ วัดน้ำจั้น ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

เกษตรกร จำนวน 30 ราย

หลักสูตร “การเพาะความงอกอย่างง่าย”

หลักสูตร “การผลิตไส้เดือนฝอยสำหรับป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช”

กิจกรรม “การใช้ปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียมคลุกเมล็ดก่อนปลูก”

8. ผลสัมฤทธิ์/ผลสำเร็จของโครงการ

แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ เป็นแหล่งศึกษาดูงานการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้สนใจเข้าศึกษาดูงาน ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป และเกษตรกรสามารถนำรูปแบบการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชหลังนาให้แก่เกษตรกร ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกษตรกรขยายผลผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี กิจกรรมต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการปลูกพืชไร่/พืชหลังนา เกษตรกรแปลงต้นแบบให้การยอมรับเทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอด ปฏิบัติดูแลรักษา ป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร นำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในพื้นที่ผลิตพืชของตนได้อย่างเหมาะสม สามารถลดต้นทุนการผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น

9. ปัญหา / อุปสรรค

ไม่พบ